

INTERNATIONAL BESTSELLER

QANUN NƏŞRİYYATI - BİZNES, ÖZÜNGÜNKİŞAF KİTABLARI

ZƏNGİNLİYİN AÇARI

ZƏNGİNLİYİN AÇARI

*Düşün
və varlan*
BESTSELLERİN
müəllifi

*Həyatın 12
xəzinəsinə aparan
qapıları açın*

Napoleon Hill

Napoleon
HILL

agilahmad.com

Napoleon Hill ZƏNGİNLİYİN AÇARI

Siz yalnız pulla əldə edilən maddi rifaha can atırsınız. Çünki öz istedad və bacarığınızdan faydalanaraq həyatın təqdim etdiyi naz-nemətlərdən maksimum dərəcədə həzz almaq istəyirsiniz. Bu, zənginliyə doğru uzanan yollardan yalnız biridir və ona, son məqsədə ancaq bircə şərtlə nail olmaq mümkündür – siz zənginliyə doğru aparan yolun açarını tapınalısınız.

Napoleon Hill zənginliyin əldə edilməsi üçün universal açarı təqdim edir. Bu açarı o özü kəşf edib. Onun fəvqəladə mexanizmi cazibədar dünya qarşısındakı qapıları üzünüə taybatay açacaq. Bu kitabı oxumaqla həmin sehrli açarı əldə edəcəksiniz.

Napoleon Hill KEY TO RICHES

Napoleon Hill ZƏNGİNLİYİN AÇARI

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2015

Tərcümə: Seymur Şahbazov

Redaktor: Əziz Rzazadə

Korrektor: Aysel Məmmədova

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pros., 76

Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212 42 37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

ISBN 978-9952-26-982-6

© Qanun Nəşriyyatı, 2015

© Willing Pub. Co., Los Angeles, 1945

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları Qanun Nəşriyyatına məxsusdur.

Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri

«Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu»na ziddir.

Bu, bəxti gətirməyən adi bir adamı uğurlu biznesmenə çevirmək gücündə olan sehrli çubuqdur

Ön söz

“Mən varidatımın ən yaxşı hissəsini – bütün uğurlarımın mənbəyi olan şəxsi uğur fəlsəfəmi – Amerika xalqına vəsiyyət edirəm”.

Bu sözlər Endryu Karneginin vəsiyyətnaməsindəndir. Tanış olan hər kəsin həyatını dəyişə biləcək tarixçə də öz başlanğıcını məhz həmin sözlərdən götürür.

1908-ci il, payızın axırları idi. Karnegi məni evinə dəvət etmiş, ağılımı və xasiyyətimi xeyli tərifləmişdi. Niyyəti öz varidatının “ən yaxşı hissəsi” saydığını mənə etibar etmək idi. Mənim rolum bu sərvəti onun qanuni vərəsəsinə – Amerika xalqına ötürməkdən ibarət olacaqdı.

Mən bu hadisəni əbəs yerə xatırlamadım. Öncə sizə xəbər vermək istəyirəm ki, bu mirasda sizin də payınız və o paya sahib olmaq haqqınız var. Bizə yalnız vərəsəlik şərtləri ilə sizi tanış etmək qalır.

Bu şərtlər olduqca sadədir. Onlara əməl etmək üçün dəhi olmağa gerek yoxdur. Bunda kələk-filan axtarmayın. Əslində hər şey – şərtlər də, mükafat da həqiqidir.

Sözügedən şərtlərin sizə uyğun gəlib-gəlmədiyini müəyyən edə bilməyiniz üçün mükafatın nələrdən ibarət olduğunu mümkün qədər dürüst ifadə edəcəyəm:

- dəqiq uğur formulu; onun köməyi ilə siz universal bilik qazanacaq – artıq qayğılardan, qanqaralardan xəta və səhvlərdən azad, yepyeni bir həyatın qapılarını üzünüze açan sehrli açar sahibi olacaqsınız. Bu açar, uğurlu biznes də daxil olmaqla, 12 böyük xəzinəyə yolunuzu açacaq;

- Endryu Karneginin sizə vəsiyyət etdiyi zənginliklərin tam siyahısı; həmçinin bu zənginlikləri tezliklə əldə etmək üçün faydalı tövsiyələr;

- uğura aparan yol boyu sizə yardım edən insanların təcrübə, bilik və bacarıqlarından daha böyük səmərəylə yararlanmağa imkan verən vasitələrin təsviri. Bu sizə həyatda çox şeyə və “diplomlu dahilər”dən daha tez nail olmağa kömək edəcək;

- səhv buraxmamaq, yalnız özgələrinin

səhvlərini təhlil edərək şəxsi uğur fəlsəfəsindən daha
böyük effektivliklə faydalanmaq imkanı;

- nəinki yüksək gəlir götürmək, həm də öz işinizə
görə yüksək qiymət almaq üçün konkret fəaliyyət
planı;

- nəinki özgələrinin yanında işləmək, həm də öz
işinizi açmaq imkanı verən konkret plan;

- istənilən biznesmenə öz alıcılarını nəinki daimi
müşətilərə, həm də yeni alıcılar tapmaq işində
köməkçilərə çevirmək yolunu göstərən konkret plan;

- göstərişlərinə riayət etməklə firmanızın
işçilərini öz dost və yardımçınıza çevirə biləcəyiniz
konkret plan; bu, gələcək müvəffəqiyyətin rəhni
olacaq.

Bütün bunları əldə etmək üçün siz bəzi işləri
görməli olacaqsınız. Birincisi, bu kitabı – bir söz də
buraxmadan – iki dəfə oxuyun! Sadəcə oxumaqla
kifayətlənməyin, hər cümlənin üzərində ciddi
surətdə düşünün. Məhz bu, zənginliyə doğru ilk
addımınız olacaq.

Qabaqcadan onu da bildirim ki, biz zənginlik
deyəndə ancaq pul və bank hesabını nəzərdə
tutmuruq. “Zənginlik” anlayışının arxasında başqa
mətləblər də durur: bu həm də azadlıq, insani
münasibətlər, nəhayət, hər kəs üçün əlçatan dolğun
həyat deməkdir. Və belə bir həyata qovuşmaqdan
ötrü elə böyük cəhd göstərmək tələb olunmur.

Hansı və nə miqdarda zənginliyə sahib olmağı
siz özünüz seçməli olacaqsınız.

Amerikalıların bəxti gətirib, çünki həyat tərzləri
onlara bir insanın arzulaya biləcəyi ən geniş seçim
imkanını təqdim edir. Mən də inanıram ki, hər bir
oxucu öz miras payını almaq və onu yalnız pul
şəklində yox, həm də pulla ölçülməyən nemətlər
formasında almaq istəyəcək.

Bu kitab oxuculara müəyyən bir həyat tərzini
sırmaq məqsədi daşmır, amma əminliklə deyə
bilərik ki, pul işdə uğura və şəxsi həyatda səadətə
zəmanət vermir.

Eyni şəkildə ona da əminik ki, yaxın adamlarını
xoşbəxt etməyə çalışmadan özün xoşbəxt ola
bilməzsən! Çox insanlar var ki, sərvətinin hesabı
yoxdur, amma xoşbəxtlik tapmayıblar.

Biz bu barədə sizə nəyisə öyrətmək və ya sizi
nəyəsə görə qınamaq üçün danışmırıq, yeganə
istəyimiz sizdə fəaliyyət həvəsi oyatmaqdır. İstəyirik

ki, siz saysız maddi nemətlər haqqında düşünməklə bərabər, insan həyatının mənasını təşkil edən mənəvi dəyərləri də yaddan çıxarmayasınız.

Napoleon Hill

Birinci hissə

Həyatın on iki xəzinəsi

Tam əminliklə söyləyə bilərəm ki, siz, ümumiyyətlə, bütün insanlar, öz həyatınızı yaxşılığa doğru dəyişməyi arzulayırsınız. Yalnız müəyyən miqdarda pula malik olmaqla mümkün olan iqtisadi müstəqilliyə hər kəs can atır. Şübhə etmirəm ki, bu həyatda mövcud olan naz-nemətlərdən 100 faiz kənar almaqdan ötrü siz bütün bilik və bacarığınızı tətbiq etmək istəyərdiniz.

Bu istəyi hərə bir cür həyata keçirir. Kimisi əlini ağdan qaraya vurmadan havayı var-dövlət əldə etmək istəyir. Boynunuza alın ki, hər biriniz heç olmasa həyatda bir dəfə bu arzunu ürəyinizdən keçirmişsiniz. Mənə elə gəlir ki, bunun heç nədən nəşə almaq qədər qeyri-real olduğuna sizi inandırma biləcəyəm.

Həyatdakı xəzinələrə sahib olmağın bircə dəşə qaydası var. O da yalnız o adama əyan olacaq ki, arxasında hesabsız sərvət gizlənən bağı qapılara bizim köməyimizlə universal açar tapacaq. Lakin bu sehrli açarın sahibi öz yolu üzərində hələ çox maneələri aşmalı və kənara itələməlidir.

Sizi əmin edirəm ki, sınağa dəyər, sizi elə şeylər gözləyir ki, onların uğrunda çalışmağa, doğrudan da, dəyər. Bunlar:

- möhkəm cansağlığı;
- sevgi və romantika;
- dostluqdur; xarakterinizdə elə cizgilər peyda olacaq ki, insanları cəlb edəcək və sizə yaxşı dostlar qazandıracaq.

Universal açar sizin üzünüə elə qapıları bağlayacaq ki, onların arxasında sizi uğursuzluq, məyusluq, xəta və səhvlər gözləyə bilər.

Universal açar həyata keçməyən arzularınızı gerçəkləşdirməyə kömək edəcək, ümidlərinizi dirçəldəcək və sizə Əbədi İdrak çeşməsiindən bilik nuş etməyi öyrədəcək.

Universal açar – bəxti gətirməyən adi bir adamı uğurlu biznesmenə çevirmək gücündə olan sehrli çubuqdur.

Universal açar – həmişə cavan qalmaq üçün vaxtı idarə etməyə unikal imkandır, həm də.

Universal açar – sizə qabiliyyət, bilik və bacarıqlarınızdan təcrübədə daha böyük səmərə ilə istifadə etməyi öyrədəcək; o, hisslərinizə necə yiyə durmağı və fikirlərinizi necə bir yerə toplamağı göstərəcək.

Universal açar – sizə yeni biliklərin ünvanını tanıdacaq və bu həyatda uğur qazanmaqdan ötrü real şans verəcək.

Ən başlıcası, universal açar aşağıda barəsində danışacağımız həyatın on iki xəzinəsinin qapılarını üzünüze açacaq.

Bu kitabdan yeni çox şey öyrənəcəksiniz, ona görə də onu qavramanız üçün sizdən müəyyən hazırlıq tələb olunur. Hər şeydən qabaq, qarşınıza qoyduğunuz məqsədə tam əmin olmalı, ona çatmaq yolunda səbatlı və tələbkər olmalısınız. Bilin ki, bu dünyada hər şeyi bilən bircə adam da yoxdur. Kitabın səhifələri boyu mən müxtəlif prinsipləri sizə izah etməyə çalışacağam, bəzi faktları diqqətinizə çatdıracağam. Onların bir çoxu daha sizdən ötrü naməlum qalmayacaq, çünki həyatın xəzinələrinə sahib olmaq üçün universal açar qazanmağa hazır olanlara o prinsip və faktlar əsl mənalarını açacaqdır.

“Mən”inizin iki cəhəti

On iki xəzinə barədə danışmadan əvvəl istəyirəm, sizə artıq ınalıq olduğunuz, lakin bundan özünüzün də xəbər tutmadığınız başqa xəzinələrdən bəhs edim.

Öncə, icazə verin əmin edim ki, adi və sadə bir adam olduğunuza baxmayaraq, qeyri-adi və hərtərəfli şəxsiyyətsiniz. Belə məlum olur ki, daxilinizdə iki (və ya daha çox) sərbəst “mən” var.

Birinci “mən”i güzgüyə baxmaqla asanca görmək olar. Bu, fiziki “mən”dir; içində digər “mən”lərin yaşadığı qılafdır. Həmin o digərlərinin sayı ikidən az deyil və onlar həmişə bir-biri ilə münaqişə edir.

Mənfi “mən”iniz daimi qətiyyətsizlik və qorxu hissi ilə, yoxsulluq və xəstəlik gözləməsi şəraitində yaşayır. Uğursuzluqlar, şübhələr, xəstəliklər, qorxular, mövhumat – bütün bunlar mənfi “mən”inizin mövcudluğu üçün münbit zəmindir. Nə

qədər həyatın bu acı təzahürlərindən qaçmağa çalışsanız da, sonda onlarla barışmalı olursunuz.

Amma sizdə bir müsbət “mən” də var. Onun daimi yoldaşları – rifah, sağlamlıq, uğur, məhəbbət və dostluq, yaradıcılıq və əməkdaşlıqdır. Məncə, razılaşarsınız ki, sizə həyatın on iki xəzinəsinə sahiblənməyə inəhz bu “mən” kömək edəcəkdir. Yalnız onun yardımı ilə zəngin olmağın universal açarını tapa biləcəksiniz.

Sizin çoxlu danılmaz məziyyətiniz var ki, qərībā də olsa, onları daima işlədir, lakin mövcudluqlarını təxmin eləmirsiniz. Onlardan birini “vibrasiya mərkəzi” adlandıraraq. O, bir növ, müəyyən dalğaya – ətrafınızdakı insanlara, əşyalara və s.-lərə qurulmuş ən həssas radiostansiyanı xatırladır. Bu qurğu sizin fikir və hisslərinizi göndərir və ətraf aləmdən oxşar siqnallar alır. Belə bir informasiya mübadiləsi sizin həyatda uğur qazanmağınız üçün çox vacibdir. Bu sistemin sayəsində əlaqə itmir, rabitə həmişə ikitərəfli olur.

Bu “radiostansiya”nız sutka boyu işləyir, heç vaxt sönmür. Lakin o sərbəst deyil, müsbət və ya mənfi “mən”inizin – ikisindən birinin – “rəhbərliyi” altında fəaliyyət göstərir.

İdarəetmə mənfi “mən”in əlinə keçəndə radiostansiyanın antenaları yalnız neqativ informasiyanın qəbuluna qurulur. Ona görə də başınızda daim belə fikirlər yaranır: “Axı bu mənim nəyimə lazımdır?”; “Bəxtim çətin gətirə”. Bu fikirlər ta təhtəlsüurda mövcuddur, odur ki, arzulanan nəticəyə çatmaq üçün sərf etməyə hazırlaşdığınız gücü zəiflədir. Sizin mənfi “mən”iniz neqativ məlumat aldığı zaman onunla mübarizə aparmağa qabil olmur, bu da sizin vəziyyətinizə elə güclü təsir edir ki, həyatınız sizin görmək istədiyinizdən tamamilə fərqli görkəm alır.

Amma elə ki “radiostansiya”ya nəzarət müsbət “inən”inizin əlinə keçdi, hər şey dərhal dəyişir. Siz nikbinlik enerjisi alır və özünüza inanmağa başlayırsınız: “Mən buna inüyəssər olacağam”; “Mənim bunu eləməyə gücün yetər”. Bu ismarışlar maddiləşərək uğura, sağlamlığa, özünə güvənməyə, ümidə, inama, xoşbəxtliyə çevrilir. Beləliklə, siz həm sizin özünüza, həm də bütün insanlara bu qədər gərək olan həyati dəyərlərə sahib olursunuz.

Ən böyük hədiyyə

Sizə çox qiymətli hədiyyəm var: məqsədinizə yetişdirəcək qapıları üzünüze açan universal açar. Bundan başqa, o açar, lazım gəlsə, “radiostansiya”nızı təmir edə və onu pozitiv ovqat dalğasına qura bilər.

Qabaqcadan xəbərdar edim ki, universal açarın bütün xüsusiyyətləri barədə danışandan sonra bu biliklərdən istifadəyə görə məsuliyyət öz üzərinizə düşəcək. Mən yalnız ömür boyu “təntənəli yürüş”ünüzün çıxış nöqtəsində köməkçiniz və müəlliminizəm. Uğur qazanmaqdan ötrü hərdən yolun əvvəlində kiminsə dəstəyinə ehtiyac olur.

Sizi – həmçinin öz təşəbbüsünüzlə – arzulanan sərvətə qovuşduracaq bilikləri sizinlə bölüşmək istəyirəm.

Bütün hədiyyələrin ən böyüyü elə budur!

Zənginliyə aparan çox yollar var. Şübhə etmirəm ki, siz də o yollardan birini seçmək və varlı olmaq istəyirsiniz.

Əminəm və təcrübədə də isbat etmişəm ki, ən qısa və ən etibarlı yolu tapmışam. Onu axtararkən çoxlu maneələr aşmalı olmuşam. Sizə isə hazır həll təklif edirəm. Ümid edirəm ki, arxamca gələcəksiniz.

Öncə məsləhət görürəm, həqiqi zənginlikləri tanımağı öyrənəsiniz. Fikirləşməyin ki, əsl sərvət ancaq puldur. Var-dövlət yalnız maddi nemətlər deyil. Çoxlu başqa – mənəvi nemətlər də var ki, onlarsız həyatda həqiqi səadətə çatmaq olmaz, kalan pulun olsa belə.

“Zənginlik” deyəndə mən həmçinin insana öz taleyinin ağası olmağa – bu isə, inanın ki, səadətin ən yüksək dərəcəsi deməkdir – kömək edən xüsusiyyətləri nəzərdə tuturam.

Bu xüsusiyyətləri “həyatın on iki xəzinəsi” adlandırıram. Əgər qəbul etməyə hazırsınızsa, onları sizinlə bölüşməkdən şad olaram.

1. Müsbət psixoloji məram

Bütün zənginliklərinizin mənbəyini öz içinizdə – öz fikirlərinizin halında axtarın. Təfəkkür prosesi insanın bütünlüklə nəzarət edə biləcəyi yeganə prosesdir.

Uca Yaradan insana öz fikirlərini və onları istədiyi kimi həyata keçirmək üsullarını idarə etmək qabiliyyəti bəxş edib.

Bizim bütün həyatı məqsədlərimiz, məsələlərimiz, fikirlərimiz onları maqnit kimi özünə çəkən beynimizdə bir yerə cəm olub. Bütün bunlar da insanın düşünmək qabiliyyətinə görə baş verir. Lakin beyin özünə həm də bizim şübhə, qorxu və inamsızlığımızı cəlb edir.

Müsbət (pozitiv) psixoloji məram (PPM) bütün mümkün – həm maddi, həm mənəvi – zənginliklərin çıxış nöqtəsidir.

PPM – sizin dostluq, məhəbbət və gələcəyə ümid kimi hesabsız həyat xəzinələrinə sahib olmağınızın rəhnidir.

PPM – ayılı gecənin hüsnü, göydə sayrısan ulduzların sehri, sadəcə, pəncərədən görünən gözəl mənzərə kimi, təbiətin yaratdığı, hər gün sizi əhatə edən zənginlikləri sizə göstərəcək.

Öz sevimli məşğuliyyətinizdə çoxlu zənginliklər kəşf edəcəksiniz və bu sizi yeni zirvələrə qalxmağa həvəsləndirəcək.

Yaxınlarınızla ahəngdar münasibətlərin əhəmiyyəti sizə aydın olacaq və görəcəksiniz ki, evinizdə qarşılıqlı münasibətlər daha səmimi və dostyana xarakter alır.

PPM – sağlamlığınızın yeganə rəhnidir. Onun köməyi ilə tam gücünüzlə işləyə və istirahət eləyə, sevə, inana bilərsiniz. Nəhayət, daha bir vacib məqam: öz həyat tərzinizə – gün cədvəlinizə, qidalanmağınıza təzə gözlə baxacaqsınız. Qoy bu qədim müdrik fikir şüarınız olsun: “Yemək üçün yaşamamaq, yaşamaq üçün yemək”.

Siz bütün qorxu və əndişələrinizdən qurtula biləcək, indi yaşadığınız anların ləzzətini duyacaqsınız; şənlənmək və mahnı oxumaq bacarığı əqli durumunuzun təzahürlərindən biridir. Başa düşəcəksiniz ki, şəxsi intizam – bu, qeyri-sərbəstlik, asılılıq deyil, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə çatmaq prosesində ağıl və hissləri idarə etmək qabiliyyətidir.

Sizə əsas nemətlərdən biri açılacaq – oynaya-oynaya, asan yaşamaq bacarığı, bu sizi “yaşlılar”ın lazımsız problem və qayğılarından uzaq tutacaq və sizə uşaqlıq dövrünüzü andıran bəxtiyarlığı yenidən qaytaracaq.

Əgər bir gün özünüzdə yeni bir “mən”, güclü, iradəli, udurmaq bilməyən və sizin mənfi “mən”inizi küncə sıxışdıran bir “mən” aşkar etsəniz, təəccüblənməyin.

PPM – “xəzinə” anlayışının elə bir parçasıdır ki, Əbədi İdraka inam, Böyük İdrakın tamdəyərli hissəciyi olan insan ağılna inam kimi bir sərvəti sizə peşkəş edəcək. Sizin ağılnıza, Böyük İdrakın bu kiçik hissəciyinə Əbədi İdraka qovuşmağa kömək edən meditasiyanın dəyərini də anlayacaqsınız.

Şübhə etməyin ki, bütün bu zənginliklər sizə PPM-in köməyi ilə qismət olacaq. Bax bu səbəbdən mən onu həyat xəzinələrinin siyahısında birinci yerə qoymuşam.

2. Möhkəm cansağlığı

Bu nemət sizin PPM-inizdən birbaşa asılıdır, axı insanın sağlamlığı çox vaxt onun təfəkkür tərzilə, ruhi durumu ilə şərtlənir. Əgər beyniniz müsbət dalğaya “qurulubsa”, o, xəstəlik haqqında heç düşünmür də.

Düzgün qidalanma və fəal həyat tərzini də unutmaq olmaz.

3. Ətrafındakı insanlarla münasibətlərdə harmoniya

Əmin olun ki, içinizdə harmoniya varsa, sizi əhatə edən adamlarla münasibətləriniz qaydasında olacaq. Uilyam Şekspir deyəndə ki, bu həyatda yalnız “Özüylə uzlaşan insan başqalarıyla da uzlaşar” prinsipinə əməl edənlərə çox şey müyəssər olur, min dəfə haqlı idi.

4. Qorxudan xilas

Əgər daim nədənsə ehtiyat edirsinizsə, sizi heç vədə azad insan adlandırmaq olmaz. Onlar sizə hakim olmamış və zənginliklərə doğru hərəkətinizə maneçilik törətməyə başlamamış öz qorxularınızdan qurtulmağı öyrənin. Qorxu – fəlakətin müjdəçisidir. Əbəs yerə demirlər ki, qorxduğu mütləq adamın başına gələr.

Gəlin insanın qorxa biləcəyi şeyləri sadalayaq. Bunlar çoxdur, lakin hamısını yeddi qrupa bölmək olar:

- yoxsulluq;
- ətrafındakıların qınağı;
- sağlamlıq problemləri;
- sevgini itirmə;
- azadlığı itirmə;
- qocalıq;
- ölüm.

5. Daimi ümid

Çoxları deyir ki, arzuları həyata keçəndə yox, onların həyata keçməyini gözləyəndə özlərini xoşbəxt hiss edirlər. Məhz buna görə də heç zaman ümidinizi itirməməyi məsləhət görürük.

Hər şeyin bundan yaxşı olacağına – olmaq istədiyi adama çevriləcəyi, gələcəkdə bəxti gətirəcəyi və uğur qazanacağına ümid edə bilməyən və ya ümid etmək istəməyən adam nə qədər məğmundur, təsəvvür edə bilməzsiz.

6. İnam

İnam – bizim aqlımızla Əbədi İdrak arasında özünəməxsus keçiricidir, həyatın bütün zənginliklərinin cücərdiyi ecazkar torpaqdır. Həm də bizi, fikirlərimizi yaradıcı qüvvə ilə dolduran gözəl bir mənbədir.

Elmin qanunlarına və məntiqə baxmayaraq, həyatda rast gəlinən bütün möcüzələr yalnız inamın sayəsində mümkün olur.

Mikrokosmosun – insanın makrokosmos – Kainat, Əbədi İdrak ilə əlaqəsi yalnız inamın sayəsində baş tutur.

Fikirlərimiz, arzu və ümidlərimiz yalnız inamın sayəsində həyatda öz təcəssümünü tapır. İnam həmçinin insana Əbədi İdrakın kosmik qüdrətindən güc almağa imkan verən qüvvədir.

7. Bölüşmək qabiliyyəti

Əgər insanın səxavəti, ətrafındakı insanlarla bölüşmək qabiliyyəti yoxdursa, o, çətin haçansa özünü xoşbəxt hiss eləsin. Axı siz öz səadətinizi, öz varınızı başqa insanla bölüşə bilsəniz, əmin olun ki, varınız – nə az, nə çox – bölüşdüyünüz insanların sayı qədər artacaq. Yadda saxlayın: ətrafınızdakı insanların sizə münasibətini maddi və ya mənəvi sərvətinizi onlarla bölüşmək istəyinizin dərəcəsi müəyyən edir.

Bir insanın əlində olan var-dövlət zamanla öz dəyərini və qüvvəsini itirir. Odur ki, macal tapıb bacardıqca daha çox adamı sevindirməyə tələsməliyik.

8. Sevimli məşğuliyyət

Əgər işdəki məşğuliyyəti insanın xoşuna gəlir, o bu işdən ləzzət alırsa, deməli, ona varlı adam deməyə

tam ixtiyarımız var. Əmək insanın tələb və təklifini, yəni onun özünə lazım olanla başqaları üçün eləməyə hazır olduğunu bir-birinə bağlayır.

Axı məhz əmək tərəqqinin əsas hərəkətverici qüvvəsidir, o, insan təxəyyülünü gerçəkliyə çevirir.

Öz işinə aludə olan adam üçün əmək müqəddəsdir, çünki ona özünü daha yaxşı ifadə eləməyə imkan yaradır.

9. Qərəzliliyin yoxluğu

Tolerantlıq – cəmiyyətdə mədəniyyətin mövcudluğunun vacib şərtidir. Tolerant – özgəsinin fikrinə, xasiyyətinə dözümlü, ədavət bəsləmədən yanaşa bilən adamdır. Yalnız azad fikirli insan həqiqətən mədəni insan olacaq və həyatın bütün xəzinələrindən düzgün istifadə edəcək.

10. Özünü-tərbiyə

Əgər insan öz hiss və emosiyalarına nəzarət etmək iqtidarında deyilsə, başqa heç nəyə nəzarət edə bilməz. Özünü, öz arzu və istəklərini idarə edən adam öz taleyinin ağası olmağı da bacarar.

Ən çətin – həyatın uğur, hörmət, pul və başqa bu kimi nemətlərinə sahiblənən zaman şəxsi intizama qabil olmaqdır.

11. Ünsiyyət elmi

İnsan bu çətin elmə tam surətdə yiyələndikdə başa düşür ki, bütün insanlar oxşardır, eynidir, çünki ümumi mənşəyə malikdirlər.

İnsanı fəaliyyət göstərməyə həvəsləndirən doqquz hiss və istək var:

- 1) sevgi;
- 2) cinsi həvəs;
- 3) varlanmaq arzusu;
- 4) özünüqoruma hissi;
- 5) azadlıq yanğısı;
- 6) özünügerçəkləşdirmə ehtirası;
- 7) əbədi həyat arzusu;
- 8) qəzəb;
- 9) qorxu.

Lakin başqalarını anlamağı öyrənmək üçün gərək əvvəlcə özünü başa düşsən. "Özünü dərk et!"

Qarşılıqlı anlaşma insanlararası münasibətlərdə yaranan bir çox problemlərdən yaxa qurtarmağa imkan verir. Bu, möhkəm dostluğun, möhkəm kollektivin rəhnidir. Mümkündür ki, məhz ünsiyyət

qurmaq və anlamaq bacarığı Uca Yaradanı dərk etməkdə əsas amil olsun.

12. Maddi rifah

Hesab eləmək lazım deyil ki, maddi rifah – həyat xəzinələrinin siyahısında sonuncu, ən əhəmiyyətsiz yerdədir. Maddi rifah – təkcə pul deyil. Bu həmçinin sizi əhatə edən insanların göstərdiyi yardım və qulluqdur. Lakin birtərəfli yardım deyil – siz də iqtisadi firavanlığa aparan yolda başqalarına kömək etməlisiniz.

Razılaşın ki, kalan pulu olan, amma etibar edə biləcəyi yaxşı tərəfdaşları olmayan sahibkarı qətiyyənlə uğurlu biznesmen saymaq olmaz. Əgər rəhbər öz işçilərinə hörmət bəsləyir, onları yaxşı işlə təmin edərsə, bu o deməkdir ki, onların ailələrinə də kömək edir, yəni bir xeyli insanın rifah halını yaxşılaşdırır. Bu, həqiqətən, daha çox pul qazanmaq və iqtisadi sabitliyə nail olmaq istəyən hər bir sahibkar və rəhbərin əməl etməli olduğu qanundur.

Sizə insana iqtisadi sabitliyə çatmaq imkanı verən prinsiplər barədə danışmadan qabaq, bu bilikləri tam surətdə qəbul və dərk etmək üçün siz gərək əməlli-başlı hazırlaşsınız. Torpaq səpilən toxuna qucaq açdığı kimi siz də öz beyninizi informasiya “hopdurmaq” üçün sazlayın.

Əgər nəyəsə həqiqətən hazırsınızsa, bunu çox gözləməli olmayacaqsınız.

Lakin gözlədiyiniz şeyin özbaşına peyda olacağına özünüzdü inandırmayın. Baxın görün, bu iki bənzər ibarə – “Bu mənə lazımdır” və “Mən buna hazıram” cümləsi arasında nə boyda fərq var.

Heç bir halda bunları eyniləşdirməyin, yoxsa sizinlə bölüşmək istədiyimin sizə heç bir faydası deyəcəkdir.

Səbirli olun, mənə aydın olan həqiqəti sizə açmadan əvvəl mən sizi onu dərk etməyə hazırlamalıyam. Çünki bu həqiqət o qədər dəyərlidir və siz onu öyrənmək üçün elə həsrət çəkirsiniz ki, birdən düzgün qavraya bilməz, pərt və məyus olarsınız.

Sizi mənim özümü bu həqiqətin üstünə gətirib çıxaran yolla aparacağam. Əvvəl-əvvəl sizə elə gələ bilər ki, bu yol çox qorxulu və dolanbacdır, lakin çalışın bu ilk təəssürata böyük əhəmiyyət verməyin. Bu yol sizin üçün yeni olduğuna görə çətin gəlir. Əgər

seçilmiş istiqamətin düzgünlüyünə şübhənz varsa, sizi dərhal təskinləşdirim: mən artıq bu yolu sınaqdan keçirmişəm və sonunda arzuladığım bütün nemətlərə yetişmişəm.

Bəşəriyyətin tərəqqisini yavaşdan yeganə səbəb insanların yeni şeyləri çox ləng və həvəssiz qəbul etmələridir.

Teleqraf kodunu icad edən Samyuel Morze ilə bağlı tarixçəni yadınıza salın. Öz kəşfini insanlara təqdim edəndə hamı ona gülmüşdü. Tək səbəbi, əlbəttə ki, ixtiranın yeni və yerdə qalanlar üçün anlaşılmaz olması idi. Təəssüf ki, bütün yeniliklər bu şəkildə qəbul olunur: onlar insanlarda tamamilə anlaşılmaz və izah olunmaz qorxu və şübhə doğurur.

Morze əlifbasını təkmilləşdirmək təklifi verən və radiorabitəni kəşf edən Markonini necə məsxərəyə qoymuşdular?!

Közərən elektrik lampasının ixtiraçısı Tomas Edison və ilk avtomobilin konstrukturu da insanların gülüş hədəfi olmuşdu. Adamlar anlamırdılar ki, ata qoşulmayan araba yerindən necə tərpnə bilər.

Uilber və Orvill Rayt qardaşları daxili yanma mühərrikli təyyarə ixtira edəndə heç kim buna maraq göstərmədi, çünki yeniliyi ciddi qəbul eləməmişdilər. Hətta ilk təyyarə nümayişinə dəvət alan jurnalistlər hadisə yerinə gəlməmişdi.

Onsuz həyatımızı çətin təsəvvür elədiyimiz, milyonlarla insanı bir məkanda birləşdirən radionu əvvəl-əvvəl qərribə və yararsız bir əşya saymışdılar.

Məşhur ixtiraçıların həyatından bu faktları təsadüfən xatırlamadım: istəmirəm ki, oxucularım zənginliyə doğru yol seçərkən onun yeniliyindən və qeyri-ədiliyindən qorxsunlar. Cəsarətlə ardınca gəlin və mənim fəlsəfəmi anlamağa çalışın! Bütün səbəbsiz şübhələri özünüzdən qovun – mənim fəlsəfəm mənə kömək edibse, əminəm ki, sizə də kömək edəcəkdir.

Sizə hərn də o sadə səbəbdən yardım edirəm ki, bu bələdçi və müəllim “işimə” görə layiqli mükafat gözləyirəm. Əminəm ki, aldığınız qədər mən də alacağam. Ola bilər, mən öz payımı siz oxucularımdan və şagirdlərimdən aldım. Tamamilə mümkündür ki, məni siz yox, bir başqası mükafatlandırın, amma bu, mütləq baş verəcək, inanıram, çünki bu dünyada Əbədi Əvəz Qanunu işləyir. Böyük Əbədi Qanun buyurur: “Bircə xeyirxah

əməl də sezilməz və mükafatsız qalmır". Einerson deyirdi: "Sən öz işini gör – onda Uca Tanrı sənə güc verəcək".

Lakin mən yalnız ona görə xeyirxah iş görməyə hazırlaşmıram ki, mütləq nəzərə alınacaq və onun müqabilində öz "pay"ımı alacağam. Mən həm də bəşəriyyət qarşısında öz vəzifələrin barədə düşünürəm, axı həyat çox böyük səxavətlə mənə müxtəlif nemətlərdən pay ayırıb. Axı mən təkcə öz bilik və bacarıqlarımın hesabına yox, həm də yaxınlarımla yardım və dəstəyi ilə varlanmışam.

Uzun illərdir bir həqiqətə sadıqəm: ancaq o insan həyatda çox şeyə nail olur ki, zənginliklər pilləkənini geniş açılmış qollarla qalxır. Bir əl yuxarı uzanır ki, yuxarı pillədə duranlardan kömək alsın, digər əl aşağı uzanır ki, qalxmağa çalışanların əlindən tutsun.

İstəyirəm ki, siz, həyatın bütün xəzinələrini əldə etmək arzusu ilə qovrulan oxucularımda həmin cür hərəkət edəsiniz – yardım almağa hazır olduğunuz kimi, yardım göstərməyə də hazır olasınız. Düşünürəm ki, belə bir qaydanın varlığından xəbərdarsınız: həyatda bəxti az gətirən adamlara dəstək vermədən uğur dalğasının üzərində çox duruş gətirmək olmur. Nəyisə verməmiş nəyisə almazlar!

İndi sizə zənginliyə aparan pilləkənin növbəti pilləsinə qalxmaqda kömək etməyə çalışacağam. Məncə, bunun üçün çox inünasib vaxtdır, çünki sizinlə, ümid edirəm, həyatımızın həqiqi dəyərinin nədə olduğunu artıq aydınlaşdırmışıq.

Artıq söyləmişəm ki, bütün nemətlərə mənə əhatə edən adamların köməkliyi ilə sərbəst şəkildə çatmışam.

Onlardan bəzilərini çoxdan tanıdığınıza təəccüblənməyin: onlar rəhbərlər, liderlər, mənim "amerikan həyat tərzini" adlandırdığım o böyük yolda bələdçilərimizdir.

Amma bu məşhur adların içərisində elələri də var ki, onlarla hələ bundan sonra tanış olacaqsınız. Onlardan səkkizi ən dəyərli və əvəzolunmazdır, məhz onlar mənə bu sehrli zənginliklərimi axtarıb tapınağa və ələ keçirməyə kömək edib. Mən onları "səkkiz şahzadə" adlandırıram. Onlar daima – gecə də, gündüz də mənimlədir və yardım etməyə həmişə hazırdır.

Boynuma alım ki, öz köməkçilərimi heç zaman

görməmişəm. Buna baxmayaraq, onlar yorulmadan qayğıma qalır, tapdığım xəzinələrin keşiyini çəkir, məni paxıllıq və simiclikdən, qorxu və inamsızlıqdan, ürkəklik və bədbinlikdən uzaq tutur. Onların işi aktivliyimi oyatmaq, təxəyyülümü həyəcana gətirmək, yaradıcı qüvvəmi artırmaq, həyat yolumdakı hədəfləri nişan vermək və məni o hədəflərin əlçatan olmasına inandırmaqdır.

Onlar əsl bələdçim, müəllimin, yardımçım, müsbət psixoloji məramımın həqiqi yaradıcısı olub.

Mənim vəzifəm sizi bu “şahzadə”lərlə tanış etməkdən ibarətdir, onlar bir vaxt mənə kömək elədiyi kimi, sizə də kömək edəcək.

İkinci hissə Səkkiz şahzadə

Mən, əlbəttə, onları, şərti olaraq, “şahzadə” adlandırıram. Onlara istədiyiniz adı verməkdə ixtiyar sahibisiniz: bu, şahzadə – prins yox, prinsip ola bilər, müəllim, yardımçı və ya tilsim ola bilər. Axı məsələ adda deyil, onların göstərdiyi köməkdir.

“Şahzadə”lərlə ünsiyyət qurmaq qətiyyən çətin deyil. Günün lap axırında biz (mən və mənim “şahzadə”lərim) “dəyirmi masa”ya bənzər bir şey təşkil edirik. Siz bunun nəyə lazım olduğunu soruşa bilərsiniz. Fikirləşməyin ki, vaxtımızı faydasız söhbətlərə sərf edirik. Tam əksinə: köməyə görə onlara səmimi-qəlbən təşəkkür edirəm, onlarsa mənim seçdiyim yola əminliyimi möhkəmləndirir və məni növbəti günə hazırlayır.

İclasımız elə keçir ki, sanki “şahzadə”lər, doğrudan da, mənimlə bir masa arxasında əyləşib. Bu vaxt ərzində mən meditasiya edir, düşünür, fikirlərimi səsləndirirəm və təbii ki, “şahzadə”lərə dəstəyə görə sağ ol deyirəm.

Gəlin xəzinələrə sahiblənməyə hazırlığınızı yoxlamaq üçün sizinlə bir sınaq keçirək. Əgər hansısa bir çətinlik yaransa, ətrafındakıların inamsızlığına baxmayaraq, bəşəriyyətin həyatını yaxşılaşdırmaq naminə hünər göstərən ixtiraçı və öndərləri yada salın. Ola bilsin, bu xatırlama sizə öz müşkülünüzü həll etmək gücü versin.

İndisə, icazənizlə “şahzadə”lərlə müşavirəni açıq elan edək!

Minnətləram!

Bu günümüz gözəl keçdi. Bütün gün uzununu mən yeni fiziki və mənəvi qüvvələrin bədənimə axınını hiss etdim.

Gün mənə yeyəcək və geyəcək verdi. Həyatın daha bir gününü məni əhatə edən insanların qulluğunda keçirmək mənə müyəssər oldu. Gün boyu daxilən sakit oldum və heç bir qorxu hiss etmədim.

Bütün bu nemətləri mənə “şahzadə”lərim əta

etdi – bu səbəbdən onlara dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Onlara mənə keçmiş həyatıma xas olan problemlərdən uzaq tutduğuna görə minnətdaram. Bunun nəticəsidir ki, mən, mənim qəlbim və bədənim yenilikləri qavramaqdan ötrü tam azadlıq, qorxu və şübhələrdən də qurtulmuşam.

“Maddi rifah” şahzadəsi. Mənə tamamilə bəs edən, mənə sevinc bağışlayan bütün bu sərvətimə görə sənə təşəkkür edirəm. Axı mənim yoxsulluq və nakamlıqdan qorxum yoxdur.

“Möhkəm cansağlığı” şahzadəsi. Öz əhvalıma görə sənə təşəkkür edirəm. Mən sağlamam, gücüm tükənmir, deməli, bədənimin hər bir hüceyrəsi kosmik enerji ilə dolduruludur. Buna görə də həyatın bütün zövq-səfasını duyur, daima Əbədi İdrakla əlaqə saxlayıram – o, bütün bədən üzvlərimi kosmik enerji ilə doldurur, onlar da, öz növbəsində, bundan yüksək səmərə ilə istifadə edir.

“Könül rahatlığı” şahzadəsi. Ağlımı mümkün qorxulardan, kompleks və mənfi gözləmələrdən ayrı tutmaqla mənə yardım etdiyinə görə sənə minnətdaram. Sən bədənimə və ruhumu qoruyursan və mən bunu həqiqətən hiss edirəm.

“Ümid” şahzadəsi. Bugünkü istəklərimi həyata keçirə bilməyim məhz sənə xidmətindir. Sabahkı arzularımı yerinə yetirəcəyimə əminliyimin də qaynağı olduğuna görə sənə təşəkkür edirəm.

“İnam” şahzadəsi. Bütün yol boyu mənə verdiyin həyatı vacib dərslərə görə sənə minnətdaram; mənə xeyirxah işlər görməyə güc verdiyin üçün və xoş niyyətlərimi həyata keçirməyə mane ola biləcək əməllərdən və insanlardan qoruduğun üçün minnətdaram. Mənə öz müdrikliyinin və biliklərinin hamısını pay verdin, bunlar ətraf aləmin qanunlarından baş çıxarmağıma, təbiətlə harmoniya şəraitində yaşamağıma və bu harmoniyanı öz daxilimdə duyumağıma kömək etdi. Fikirlərimi möhkəmlətdin və bütün niyyətlərimin uğurla başa çatmasına dəstək oldun.

“Məhəbbət” şahzadəsi. Yol boyu rastıma çıxan və buna həqiqətən ehtiyac duyan insanlarla bütün varımı bölüşməyi öyrətdiyinə görə sağ ol. Sən mənə bir vacib həqiqəti anlamaq imkanı verdin: insana qalan onun başqalarıyla paylaşdığı olur. Böyük səxavətlə mənə əta etdiyin o gözəl hissə – məhəbbət hissəsinə görə var ol. Mən, doğrudan da, dərk elədim

ki, inəhəbbət həyatımızı dəyişdirir və rəvnəqləndirir. O bizim insanlara münasibətimizə də əl gəzdirir: biz başqa insanlar üçün daha açıq oluruq.

“Romantika” şahzadəsi. Ruhumun cavan qalmasına görə məhz sənə borcluyam. Yaşanmış illərin yükü ağır olsa da, özümü cavan və qüvvəli hiss edirəm.

“Böyük müdriklik” şahzadəsi. Hər bir insanın həyatında olan halların – keçmiş səhvlərimin, uğursuzluqlarımın, məğlubiyyətlərimin, məyusluqlarımın, sözlərimin, münafiqliklərimin, stresslərimin öhdəsindən gəlməkdə mənə kömək etdiyinə görə sənə təşəkkür edirəm. Sən yolumdakı bu nəhəng maneələri əvəzsiz həyat təcrübəsinin hissələrinə çevirdin.

Zənginliklərə doğru hərəkətinə özəllərə yardım etməyi mənə sən öyrətdin. Öz nailiyyətlərimi, uğurlarımı, ümid və inamımı məmnuniyyətlə yaxınlığımda olanlarla bölüşürdüm, onlar isə sərvətimi artırır və yenisini əldə etməyimə köməklik göstərirdilər.

Məni bu olduqca vacib həqiqətə qovuşdurduğuna görə sənə ininnətləyirəm: istənilən həyat təcrübəsi – istər mənfi olsun, istər müsbət – fayda gətirir. Sən mənə idrakımın qüdrətini anlatdın; bu, idarə və nəzarət edə bildiyim bir güc olduğundan istədiyim zaman özümü tam xoşbəxt hiss edə bilirəm. Və idrakımın qüdrəti nəhayətsizdir, onu yalnız özün müəyyən elədiyim çərçivə və sərhədlər məhdudlaşdırır.

Mən həyatda bəxti gətirən adamam, çünki “səkkiz şahzadə”nin varlığından vaxtında xəbər tutmuşam. Məhz onların köməyi ilə həyatın on iki xəzinəsinə doğru yeganə düz yolu kəşf edə bilmişəm.

“Şahzadə”lərlə gündəlik ünsiyyət artıq mənə adət şəkli alıb. Bu, ömrümün axırını müsbət məcraya yönəldir və həyatımı yaxşı əhvali-ruhiyyə ilə doldurur.

Belə bir xeyirli vərdişin sayəsində öz fikirlərini arzularımın üzərində cəmləyə bilir və həyata keçirilməsi yaxşı nəticə verməyəcək zəhlətökən fikirləri başımdan atıram.

Mənim elə bir şəxsi fətişim, sehrli təsbehim var ki, onu çevirməklə öz idrakıma təzə güc verirəm: bu, “şahzadə”lərimdir.

Onlar sədaqətlə məni mühafizə edir, mənfi

emosiya və flüidləri yaxınıma buraxmır; bunları idrakımın münbit zəmininə düşməyə və orada kök atmağa qoymur. Bütün diqqətimi həyatımın başlıca məqsədi üzərində cəmləməkdə əsas yardımçım məhz “şahzadə”lərdir; onlar həyat xəzinələrinə, bu vacib hədəfə çatmaq yolunda mənim bələdçilərimdir.

Özümlə və məni əhatə edən insanlarla harmoniya şəraitində, vicdanımla baş-başə yaşayıram. Bu da “şahzadə”lərimin sayəsindədir. Onlar uğursuzluqların, səhvlərin və mənfi fikirlərin öhdəsindən gəlməyə kömək edir, lakin bunları mənədən gizlətmir, ört-basdır etmir, əksinə, misilsiz həyat təcrübəmin hissəciyinə çevirir.

“Şahzadə”lər özümdə başqa – müsbət “mən” aşkar eləməyimə də yardımçı oldu. İndi o, bacarmadığı heç bir iş olmayan əsrarəngiz bir qüdrətin hökmünə tabədir.

Dəfələrlə əmin olmuşam ki, hər bir uğursuzluq zəngin həyat təcrübəsinin formalaşmasına öz töhfəsini verir. Bu da “şahzadə”lərin xidmətidir. Bəxtim nədəsə gətirməyəndə özümü itirmirəm, öz gücümə əminliyim azalmır, uğursuzluğun özündə müsbət təcrübə toxumu axtarıram ki, ondan gözəl, rəngli və ətirli bir çiçək yetişdirim, adı da özü kimi heyranəmiz olsun – “mənim yeni imkanlarım”.

“Şahzadə”lər mənə ən qəddar və ən təhlükəli düşmənim – özüm üzərində tam hakimiyyət verdi. Bu müəllimlər mənə bədənim və ruhum barədə qiymətli biliklər öyrətdi və indi dəqiq bilirəm, onlara yarar nədir, zərər nədir. “Şahzadə”lər varlıq aləmində sadıq bələdçilərimdir.

“Şahzadə”lərin köməyi ilə daha bir vacib həqiqətə vəqif oldum: əsl xoşbəxt o adam deyil ki, saysız-hesabsız sərvəti var – o adamdır ki, bu sərvətin vasitəsi ilə öz şəxsiyyətini, öz “mən”ini ifadə edə bilir.

“Şahzadə”lər mənə aşıladı ki, ən xoşbəxt insan başqalarına yardım edəndir, yalnız başqalarından istifadə edən deyil!

Siz, çox güman ki, artıq başə düşmüşsünüz: “şahzadə”lərdən heç vaxt heç nə istəməmişəm. Bizim axşamkı “dəyirmi masa”larımız zamanı yalnız köməyə, müdrik məsləhətə, dəstəyə, səxavətə görə onlara minnətdarlığımı bildirirəm.

Mən heç nə xahiş etmirəm – bu heç lazım gəlmir: “şahzadə”lər bütün arzu və istəklərimə elə bələddir

ki, özləri onları yerinə yetirir. Onlar daima şüurumu “başqalarıyla nəyi bölüşə bilərəm” fikrinə kökləyir və “bunun əvəzində nə alacağam” kimi fikirləri uzağa qovur; bununla da təmənnasız həyat tərzinə doğru yeganə düz yolu mənə göstərir. “Şahzadə”lər mənə təcrübədə sübut etdilər ki, ancaq adamlara təmənnasız münasibət hər bir insanın mənəvi yüksəlişinə təkan verir, onda elə bir qeyri-adi daxili güc aşkar edir ki, axtarışda olan hər kəsin qaçılmaz olaraq qarşılaşdığı uğursuzluq və məyusluqla bacarmağa kömək edir.

“Şahzadə”lər məndə bu qeyri-adi daxili gücü kəşf etdi və mənə onun səsinə dinləməyi öyrətdi!

Müəllimlərim mənə istənilən problemə gücümün çatacağına inam təlqin etdi, müsbət “mən”imin dərinliklərindən gələn səsə qulaq asmağın vacibliyini göstərdi.

İndi də tam əminəm ki, bu səs mənim yaxşılığımı istəyir.

“Şahzadə”lər həyat kreditini yeni və vacib mənalara zənginləşdirir. Mən onu paylaşım ki, həm də sizin həyat kreditiniz olsun.

Xoşbəxt insan və onun həyat krediti

Mən onda özümü xoşbəxt sanıram ki, ətrafımdakı insanların xoşbəxt olmasına kömək edirəm.

Mən fiziki cəhətdən özümü sağlam hesab edirəm, bu ona görə belədir ki, sağlam həyat tərzini keçirirəm. Yaxşı fiziki formada qalmaqdan ötrü orqanizmə hansı qidanın lazım olduğunu bilirəm.

Özümlə bütün mümkün qorxu və mənfi gözləmələr arasında hasar çəkmişəm. Kiməsə nifrət bəsləmək, kiməsə paxıllıq etmək üçün heç bir səbəbim yoxdur, istisnasız olaraq bütün insanları, sadəcə, sevirəm.

Sevimli məşğuliyyətimi tapmışam, indi o mənim işim-peşəm olub, buna görə də işləməkdən xoşum gəlir – mən bundan ləzzət alıram. Bəlkə, bu səbəbdəndir ki, heç vaxt işimdən yorulmuram.

Mən günbəgün daha çox minnətdarlıq sözləri söyləyirəm, lakin bu, sahib olduğum maddi nemətlərə görə yox, mənə onları qazanmağa və yüksək səvişə ilə işletməyə kömək edən biliklərə görə minnətdarlıqdır.

Çalışıram ki, heç vaxt kiminsə barəsində pis danışmayım.

İnsanlardan bircə şey istəyirəm: mənə əldə etdiyim sərvəti onlarla bölüşməyə icazə versinlər.

Özümü azad hiss edirəm, çünki vicdanım təmizdir. Mən ona qərarların qəbulu prosesini idarə eləməyi tapşırıram.

Heç vaxt insanlara pislik eləmirəm, buna görə də düşmənim və paxıllığımı çəkən yoxdur. Həyat xəzinələrinə aparan yolda rastıma çıxan hər kəsə kömək eləməyə çalışır, onları özümə yol yoldaşı götürürəm.

Mənə sağlığında yararlanma bilməyəcəyim sərvət lazım deyil, çünki tamah və həsəddən uzaq adamam. Əgər varım mənə lazım olandan artıqdırsa, həmişə onu bölüşməyə hazıram.

Var-dövlətim daima artır, lakin onu vergiyə cəlb edə bilmirlər, çünki o, yalnız şüurunda mövcuddur. O, görünməyən və əllə toxunula bilməyən sərvətdir, çünki daxilindədir. Və ancaq yolumu getmək istəyən adamlar bütün bu hesabsız sərvətə sahiblənə və onun dəyərini anlamağa bilirlər. Gəlin təbiət qanunlarını birlikdə tədqiq edək və öyrənək ki, bizim varlıq qanunlarımız da onlar kimi ahəngdar olsun – axı bu, arzularımıza çatmağın başlıca şərtidir.

Universal açarın sirləri

Həyatın on iki xəzinəsini əldə etmək istəyən hər kəsin qəbul etməli olacağı dünyagörüşü haqqında söhbətimizə davam edək. Siz artıq özünüzü, öz aqlınızı bu zənginliklərə necə hazırlamağı bilirsiniz. Lakin bu başlanğıcdır. Siz o sərvətə hansı yolla sahiblənməyi və ondan həm özünüzün, həm də başqalarının xeyrinə düzgün istifadə eləməyi hələ bundan sonra öyrənəcəksiniz.

Gəlin əlli il əvvələ qayıdaq və amerikan həyat tərzinin tipik nümayəndəsi olan filantrop Endryu Karneginin həyatına nəzər salaq.

Karnegi həyatın on iki xəzinəsinə sahib olmuşdu; bunların maddi dəyəri o qədər böyük idi ki, ömrünün axırına kimi sərf eləyədi, qurtarmazdı. Ona görə də bu sərvəti öz yaxınları ilə, ehtiyacı olanlarla, onu özündən çox, özgələrinə xərcləmək istəyənlərlə bölüşürdü.

Mister Karnegi “səkkiz şahzadə”nin kömək və

məsləhətlərindən tam surətdə yararlanmaq elminə vəqif olmuşdu. “Böyük müdriklik” şahzadəsi ona düzgün qərarlar verməyə kömək edirdi və Karnegi müdrik məsləhətlərə qulaq asaraq nəinki öz varını ətrafdakılarla bölüşməyi, həm də insanlara arzularına çatmaq yolunu göstərən bütöv bir həyat fəlsəfəsi yaratmağı bacarmışdı.

Onun fəlsəfəsi ABŞ konstitusiyası ilə səsleşən on yeddi postulatın üstündə qərar tutur. Vacib olanı budur ki, bu müddəalar insan hüquq və azadlıqlarını məhdudlaşdırmır.

Onu şəxsiyyətin kamilləşməsi fəlsəfəsini yaratmağa vadar edən səbəbi izah etməyə çalışaraq, Karnegi belə demişdi: “Qazandığım pullar tək mənə məxsus deyil: bunda mənim də, mənə kömək edən başqalarının da zəhməti var. Mən onları mütləq mükafatlandıracağam, əziyyət çəkməyənlərə isə bir qara quruş da ödəməyəcəyəm. Lakin əsas sərvətim bu pullar deyil. Bilik – mən, ilk növbədə, buna görə şükür edirəm. Məhz o mənə arzuladığım maddi və mənəvi nemətlərə yetişmək imkanı verib. Mən də bu biliklərdən özünü biznesdə sınamaq istəyən hər bir kəsin faydalana biləcəyi dəqiq sistem qurmağı qərara aldım”.

Sizin mənimsəməli və təcrübədə tətbiq etməli olacağınız fəlsəfə məhz budur. Əgər qəti şəkildə həyat xəzinələrinə doğru yolu seçmişsinizsə, bu sizə həqiqətən vacibdir, xüsusən ona görə ki, mən öz sirlərimi sizinlə bölüşməyə həmişə şadam.

Karneginin fəlsəfəsi bütün dünyada geniş yayılıb və yaxşı tanınır. Bunun necə baş verdiyini sizə danışmaq istəyirəm.

Onun əsərləri artıq Hindistanın dörd milli dilinə tərcümə olunub və əminliklə demək olar ki, iki milyondan çox hindli üçün əlçatandır.

Portuqal dilini bilirsinizsə, Karneginin fəlsəfə dünyasına xoş gəlmişsiniz. Sizinlə birgə milyon yarımdan artıq braziliyalı da bu təlimə yiyələne bilər.

İngiltərə üçün xüsusi nəşr hazırlanıb ki, onun sayəsində daha iki milyon adam bu fəlsəfədən istifadə edənlərin sırasına qoşulacaq.

On milyonlarla insanın yaşadığı Birləşmiş Ştatların hər bucağında indiyəcən bu təlimdən ən azı iki-üç adam faydalanıb.

Karneginin fəlsəfəsi ümumbəşəriidir, humanist səciyyə daşıyır və irqi, sosial və milli fərqliliklərdən o

qədər uzaqdır ki, bütün planetdə insanların vəhdət, dostluq və əməkdaşlığı üçün gözəl vasitə ola bilər. Bu fəlsəfə universaldır –həyatda uğur qazanmağın əsas prinsiplərini əhatə edir, həm maddi, həm mənəvi sahədə böyük kəşf və nailiyyətlər yolunu tapınağa kömək edir.

Bu qeyri-adi fəlsəfənin heç bir müddəası heç bir dinə zidd deyil. Eyni zamanda, o öz-özlüyündə nə ayrıca dindir, nə də hansısa dini cərəyana mənsubdur.

Bu fəlsəfə o qədər hərtərəflidir, böyük həcmdə bilikləri əhatə edir və çox sayda müxtəlif təyinatlara malikdir ki, hamıya uyğun gəlir və ondan istifadə edən istənilən insan, əminəm ki, öz işində uğur qazanacaqdır.

Malik olduğunuz böyük əhəmiyyətə baxmayaraq, bu fəlsəfə sadədir və asan tətbiq olunur: siz onu elə indicə, mütaliədən ayrılmadan öyrənməyə başlaya bilərsiniz.

Biz hesabsız sərvət qapısını üzümüzə açan universal açarın sirlərini sizinlə birlikdə özəcəyik.

Karneginin fəlsəfəsi öz cəm halında maddi və mənəvi nemətlərin bəxtəvər sahiblərinin ölkəsinə, yerinə yetən arzular və həyata keçən ümidlər ölkəsinə səyahət edənlər üçün soraq kitabçası demək olan on yeddi başlıca müddəaya əsaslanır. Bu kitabça üzrə hərəkət edin və əmin olun: yolunuzu azınayacaq, gözlənilməz maneələrlə qarşılaşmayacaqsınız. Təlimatlara dəqiq əməl edin ki, var-dövlət başınıza yağanda onu qəbul etməyə hər barədə hazır olasınız. Yadda saxlayın, bir daha təkrar edirəm: zənginliklərə sahiblənməyiniz sizi o zaman həqiqətən və uzun müddətə xoşbəxt edəcək ki, siz onları başqaları ilə bölüşəcəksiniz. Bu hər kəsin öz uğuruna görə ümumi kassaya ödəməli olduğu haqdır.

Universal açardan on yeddi postulat-prinsipin biri və ya bir neçəsinin köməyi ilə istifadə etməyə cəhd göstərməyin. Biryolluq dərk edin: açar lazım olan qapıya onda düşər ki, on yeddi prinsipin hamısı eyni zamanda işləsin.

On yeddi prinsip universal açardan istifadə edib sizin üzünüze on yeddi qapı açacaq ki, arxalarında on yeddi otaq var və hər birində sizə məxsus olan, lakin bunu çətin ki, haçansa təxmin edədiyiniz xəzinələr yerləşir.

Şəxsi uğur fəlsəfəsini öyrənməyə və tətbiq eləməyə on yeddi prinsipdən birinci beş dənəsini gözdən keçirməklə (daha sonra təcrübədə sınaqla) başlayacağıq. Aşağıda onlardan danışılacaq.

Üçüncü hissə

Məqsədin konkretliyi

Razılaşın ki, yalnız öz qarşılarına konkret dəqiq məqsəd qoyduqlarına görə həyatda uğur və şöhrət qazanan böyük insanlar hər zaman sizi heyrləndirib.

Bundan da maraqlısı odur ki, uğursuz adamlar məhz müəyyən bir məqsədi olmayanlardır. Onlar tez-tez öz hədəflərini dəyişirlər, bu səbəbdən də məqsədsiz ömür sükansız gəmiyə bənzəyir. Belələri öz taleyini müstəqil şəkildə idarə edə bilmir və nəticədə heç bir şeyə nail olurlar. Tamamilə mümkündür ki, onlar öz qarşılarına hansısa bir məqsəd qoyur, lakin maneələrlə qarşılaşan kimi ondan imtina edirlər. Bu adamlar gözlənilməz çətinliklərə təslim olurlar – axı onların şəxsi uğur fəlsəfəsindən, onun necə etibarlı və işlək olmasından xəbəri yoxdur. Əgər siz bu fəlsəfənin dediklərinə riayət etsəniz, müvəqqəti çətinliklər sizdən ötrü kiçik bir sınağa və sonra da əvəzsiz təcrübənin zərrəsinə çevriləcək. Əsas olan hər xırda problemi şışirtməmək və onu böyük bir məğlubiyyət saymamaqdır.

İnsanların çoxu – yüzündən doxsan səkkizi – qarşılarında həyat məqsədinə azca oxşar bir hədəf olmadan yaşayır. Buna yaşamaq demək olmaz, bu, axınla getməkdir və cəmiyyətimizin başlıca bəlalarından bir də elə budur.

Mister Karnegi yüksək vəzifə tutmağa namizəd göstərilən əməkdaşlarını yoxlayarkən əvvəlcə onlara elə bir tapşırıq verirdi ki, namizədin “artıq mil qət eləməyə” hazırlığını aydınlaşdırsın. Növbəti tapşırıq onun öz fikrini konkret bir hədəf üzərində cəmləmək və niyyətini həyata keçirmək bacarığını aşkara çıxarırdı.

Karneginin işçilərindən biri olan Çarlz M.Şvab xatırlayırdı: “Bir gün vəzifəmi qaldırması üçün mister Karneginin yanına getdim. O nə səbəbdənsə gülümsədi və dedi: “Sizin vəzifədə irəliləmək kimi konkret bir məqsədiniz var – axı mən öz məqsədinizə yetməyinizə necə mane ola bilərəm?”

Mister Şvabın tamamilə müəyyən bir məqsədi vardı – o, Karneginin idarə etdiyi şirkətin direktoru olmaq istəyirdi. Və Şvab özünə güvənirdi!

Buna görə də o, mister Karneginin köməyi ilə öz planlarını həyata keçirə bildi.

Bilirsinizmi, seçdikləri məqsədə və işləyib hazırladıqları proqrama müvafiq olaraq özləri öz həyatını quran insanlarda bizi heyratə salan əslində nədir? İlk növbədə odur ki, bütün dünya onlara seçdikləri istiqamətdə irəliləmək imkanı verir.

Şəxsi uğur fəlsəfəsi necə yarandı

Şəxsi uğur fəlsəfəsinin meydana gəlməsinin sizə danışmaq istədiyim tarixi görüldüyü qədər sadə deyil. Bunu söyləməkdən çəkinmirəm ki, sözügedən fəlsəfə həqiqətən bütün böyük nəsnələr kimi, əzablar içində dünyaya gəlib: çünki Endryu Karnegi qoyulmuş məqsədin konkretliyinə böyük əhəmiyyət verirdi və onu həyatının oriyentiri eləmişdi.

Bu insan öz fəlsəfəsinin köməyi ilə bütün nəzəmlərə çatandan (o, polad şirkəti yaratmış və bu yolla kalan pul qazanmışdı) sonra, bu fəlsəfədən pul qazanmaqdan savayı daha hansı məqsədlər üçün istifadə etməyin mümkünlüyü barədə düşünməyə başlamışdı. Mister Karnegi anlayırdı: o ona görə zəngin deyil ki, nəhəng varidatı var, ona görə zəngindir ki, unikal bilik və bacarıqlara malikdir. Onu tam əminliklə yüksək dərəcəli biznesmen və psixoloq adlandıra bilərik. Bundan başqa Karneginin elə əməlləri olub ki, bizə onu mesenat və hami saymaq ixtiyarı verir: onun həyatda bir məqsədi də var idi – öz fəlsəfəsinin vasitəsi ilə başqa insanlara uğur qazanmağa kömək etmək. Lakin bundan ötrü ona bu fəlsəfənin prinsiplərini dəqiq və dürüst ifadə etmək lazım idi.

O vaxtlar Endryu Karnegi artıq cavan deyildi və başa düşürdü ki, bu işin öhdəsindən tək gələ bilməyəcək. Odur ki, şəxsi uğur fəlsəfəsi sahəsində onun biliklərini sistemə salmağa ömrünün iyirmi ilini verməyə razı olacaq gənc və təşəbbüskar birisini axtarmaq qərarına gəldi.

Mənə Endryu Karnegi ilə tanış olmaq səadəti təsadüfən nəsib olub. Mən o zaman jurnalda işləyir və bu böyük insanın heyratəmiz nailiyyətləri haqqında məqalə yazmağa hazırlışırdım. Təxminən vaxtında, mən ondan müsahibə götürərkən o,

münasib cavan adam axtarırdı. Mister Karnegi artıq iki yüz əllidən artıq gəncə söhbət eləmişdi. Müdrik və uzaqgörən adam olduğundan mənim özümə də müştəri gözüylə baxmışdı. Mən, əlbəttə ki, Karneginin məni yoxlamasından duyduğum düşməmişdim (O, yüzlərlə namizədi yoxladığı adı testdən istifadə etmişdi).

Mən, təbii ki, müsahibə aldığıma və söhbətin istiqamətini müəyyənləşdirdiyimə əmin idim. Öncə Karnegi mənə həyat tarixçəsini – öz fəlsəfəsinin üstünə necə gəlib çıxdığı və sonra onun köməyi ilə necə uğur qazandığından danışdı. Məni inandırmağa çalışırdı ki, onun bilikləri digər insanların çox karına gələ, hətta ilk baxışdan ən piyada adama da uğur qazanmaq və ümidlərini gerçəkləşdirmək imkanı verə bilər.

Düz üç gün-üç gecə Endryu Karnegi öz qeyri-adi fəlsəfəsinin sirlərini mənə açdı. Hekayəsini bitirəndən sonra sezdirmədən məni yoxlamağa başladı: görəsən, mən onun bütün bəşəriyyət naminə həyata keçirmək istədiyi işə yarayırammı? Karnegi bilmək istəyirdi ki, bu vacib işi həvalə etmək üçün mənə tam arxayın ola bilər, yoxsa yox.

Bütün bu sınaqlardan sonra Karnegi dedi: “Ümid edirəm ki, yeni fəlsəfə yaratmaq ideyam sizə aydın oldu. Ona görə də sizə bir mühüm sualım var. Mən istəyirəm ki, ona ya “hə”, ya “yox” cavabı verəsiniz. Sual budur: əgər mən sizə həyat tarixçəm əsasında ünsiyyət və əməkdaşlığa açıq və bizə bu çətin işimizdə kömək etməyə hazır olan insanlara uğur qazandıracaq fəlsəfə yaratmağı təklif etsəm, bunu istəyən və bacaran adam olmağa razılaşırsınız mı?”

Düzünü desəm, çox təəccübləndim, bir qədər fikirləşdim və özüm üçün də gözlənilməz olan əminliklə elə sözlər söylədim ki, onlar mənim bütün sonrakı həyatımı müəyyənləşdirdi.

Mən bunları dedim (buna qışqırıq demək daha düz olardı): “Bəli! Mənə güvənin, mən nəinki bu işi boynuma götürərəm, onu istənilən başqa adamdan daha yaxşı görərəm!”

Heç özüm də özümdən belə qətiyyət və məqsədyönlülük gözləməirdim. Amma mister Karnegi yüzlərlə iddiaçıda uzun müddət məhz bu keyfiyyətləri görmək istəmişdi.

Karnegi ilə söhbətimizin bəzi maraqlı təfərrüatlarını çox illər sonra öyrəndim. Məlum oldu

ki, mənə ən əsas və həlledici sualı verərkən o, əlində saniyəölçən tutubmuş və qəti qərara gəlməyə cəmi altmış saniyə vaxtım varmış. Əlbəttə ki, o vaxt bundan xəbərim yox idi. Nəzərdə tutulan vaxtdan artıq fikirləşəsi olsaydım, Karnegi öz təklifindən imtina edəcəkdə. Lakin xoşbəxtlikdən, cavabımı iyirmi saniyədən sonra verdim.

Saniyəölçənlə bağlı fokusunu Karnegi sonralar mənə belə izah etdi: “Uzun ömür yaşamışam və həyat təcrübəm mənə öyrədib ki, lazım olan anda düzgün qərarı tez verə bilməyən adam heç zaman öz işində nəyəsə nail ola bilməz. Amma, əksinə, belə hallarda tez qərar qəbul edənlər öz məqsədlərinə də – bütün çətinlik və maneələrə baxmayaraq – belə tez yetişirlər”.

Beləliklə, mən test yoxlamasının ilk mərhələsini adladım. Qətiyyətim mənə uğur gətirdi.

Sonra Endryu Karnegi mənə söylədi: “Əla, cavan oğlan. Mənim fəlsəfəmin həmmüəllifi olacaq o bir nəfəri seçmək üçün insanlarda axtardığım iki həyati keyfiyyətdən biri sizdə var. İndi də yoxlamaq istəyirəm, siz ikinci keyfiyyətə də maliksinizmi?”

Razılaşın ki, sizə bütün bilik və təcrübəmi ötürməyimin özü sizə olan hədsiz etibarımdan xəbər verir. Siz də mənimlə bölüşə, əvəzində heç nə almadan ömrünüzün iyirmi ilini bu bilik və təcrübənin sistemləşdirilməsinə həsr edə bilərsinizmi?”

Düzü, mən o zaman bu sualdan şoka düşdüm. Əmin idim ki, iri kapital sahibi olan Karnegi xidmətimi səxavətlə qiymətləndirəcək.

Birtəhər heyranlığımın öhdəsindən gəlib soruşdum ki, belə vacib layihəni maliyyələşdirməyə ona nə mane olur.

Görün o mənə nə cavab verdi: “Bircə fikirləşməyin ki, simicliyim qoymur. Əslində, aydınlaşdırmaq istəyirdim, sizin əlavə addım atmaq – mən buna “artıq mil qət eləmək” deyirəm – qabiliyyətiniz nə yerdədir, özünüzü işinizə nə dərəcədə həsr edə bilərsiniz, əvəz istəmədən işləyəcək qədər onu dəyərləndirir və sevirsinizmi”.

Karneginin sözlərindən onu da öyrəndim ki, öz sahəsində ad qazanan adamların mühüm qismi özünün fəaliyyəti barədə daha çox düşünüb, nəinki əməyinin ödənilməsi barədə. Və o öz təcrübəsindən bilir ki, bir insana və ya bütöv təşkilata verilən

ianələr çox vaxt səmərəsiz olur, hətta əksərən bu “pulsuz yardımı” alanlara yalnız ziyan gətirir.

Sonra Endryu Karnegi bildirdi ki, bu gündən etibarən mən iki yüz əllidən artıq insanın iddia elədiyi həmin o xəzinənin sahibi oluram. Bəlkə də, onların çoxu nədəsə məndən üstün idi – kimi daha təcrübəli, kimi daha savadlı, kimi daha hiyləgər idi. Lakin sonunda seçim mənim üzərimdə qaldı.

Söhbətimizin lap axırında mister Karnegi indiyədək unuda bilmədiyim sözlər dedi: “Çox zəngin adam olmaqdan ötrü əlinizə nadir bir imkan düşüb. Sizin vəzifəniz bu imkandan tam istifadə etməyi bacarmaqdır – əməyinizə görə, əlbəttə ki, sizə təklif edə biləcəyim istənilən maddə o zaman sizə gülünc görünəcək. Sizə olduqca vacib bir missiya həvalə edirəm – bilik və təcrübəmi bütün insanlara çatdırmaq; qoy onlar varlanmaq imkanından yararlanılsınlar və sonra bunu öz övladlarına da öyrətsinlər. Beləliklə, siz, cavan oğlan, böyük insanların kəşf etdiyi və qaydaya saldığı biliklərin, amerikan sənayesindəki ən üstün adamların təcrübə və müdrikliyinin köməyi ilə öz arzunuza çatmaq şansı əldə edirsiniz”.

Xoşbəxtlikdən, məndə alındı – mən bu nadir imkandan istifadə edə bildim!

Sonralar mister Karneginin mənə verdiyi çoxlu dərslər arasında bu, birinci və ola bilsin ki, ən vacib dərsim idi. O zaman anladım ki, qəti məqsədə malik olmaq və “artıq mil qət eləməyə” çalışmaq olduqca vacibdir.

Eyni ayın eyni günündə, lakin dörd iyirmi il sonra öz çoxillik zəhmətimin bəhrəsini bəşəriyyətə təqdim etdim: mister Karneginin bilikləri, fəlsəfəsi səkkizcildlik nəşr şəklində sistemə salınmışdı.

Mən az qala əminəm ki, sizlərdən bəzində bir sual yarandı: bəs bu məşğuliyyətə iyirmi ilini verən adamın qazancı nə oldu?

Bu suala tam cavab vermək mənə çətindir: malik olduğum zənginliklərin dəyərini özüm də sonacan dərk eləməmişəm və bilmirəm, haçansa dərk edəcəyəm. Bir də, mənim sərvətim hələ uzun illər məni görəcək qədər çoxdur və bu səbəbdən dəyəri günbəgün qalxır.

Yəqin ki, aranızda bu cavaba qane olmayanlar da tapılacaq; onlar bu illər ərzində əldə etdiklərimin pulla qiymətini bilmək istəyəcəklər. Məxsusi olaraq

onlara məlumat verirəm: şəxsi uğur fəlsəfəsinin bütünlüklə cəmləndiyi bu kitab bu ana qədər mənə 300 min dollardan çox gəlir gətirib. Özü də, onu cəmi dördcə aya yazmışam.

Hələlik sizi şəxsi uğur fəlsəfəsinin on yeddi prinsipindən ikisi ilə tanış etmişəm – bunlar məqsədin konkretliyi və artıq mil qət etmək istəyidir. Lakin təkcə bu iki prinsip həttə ən zəngin təxəyyülə malik insanları belə mat qoyacaq qədər güclüdür.

Soruşa bilərsiniz ki, niyə hələlik ancaq bu iki prinsipə toxunmuşam. Bir məqsədim var – bütün on yeddi prinsipin ayrılıqda yox, birlikdə işlədiyini, yalnız bir yerdə olanda şəxsi uğur fəlsəfəsini təmsil etdiyini sizə çatdırmaq. Özünüz də sonradan görəcəksiniz ki, bu prinsiplər birlikdə necə güclü, təklikdə necə gücsüz olur.

Konkret məqsədin gücü nədədir

İndisə biz aydınlaşdırmağa çalışacağıq, konkret məqsədin gücü nədədir və onun mövcudluğunun psixoloji qanunları hansıdır.

- Hər bir uğur özün üçün konkret və dəqiq məqsəd müəyyən etməkdən başlanır, yalnız bundan sonra onu həyata keçirməyin mərhələli planı tutulur.

- Hər bir uğur təməlinə insanın hərəkətlərini idarə edən doqquz əsas hiss duran bir və ya bir neçə istəyin son nəticəsini ifadə edir (Həmin doqquz hiss haqqında biz birinci hissədə danışmışıq).

- Hər bir qiymətli ideya insanın ağına və hisslər aləminə nüfuz etdikdən bir müddət sonra sürətlə inkişaf etməyə başlayır. Onu gerçəkləşən görmək ehtirası da o biri yandan bu inkişafa təkan verir. Ağıl və emosiyadan sonra isə prosesə təhtəşüur qoşulur. Yalnız insan şəxsiyyətinin bütün tərəflərinin bu, tək bircə işlə məşğul olması səbəbindən hər şey olmayan kimi yaxşı alınır.

- Öz imkan və bacarıqlarına arxayın olan adamın şüurunda doğulan istənilən hakim ideya dərhal onun təhtəşüuruna nüfuz edir. Həm şüurun, həm də təhtəşüurun dəstəklədiyi elə bir iş yoxdur ki, insan onu aşırı bilməsin.

- İdrakın gücü – bizim tam nəzarətimiz altında olan yeganə gücdür. İdrakımın gücü nəhayətsizdir. Bu, heyratamizdir və hər şeydən əlavə, bizim idrakımızla Əbədi İdrak arasında sıx bağlılıq

olduğunu təsdiq edir.

• İnsanın təhtəşüuru Əbədi İdrakla birbaşa bağlıdır. İnam – insanla böyük mənbə olan Əbədi İdrak arasında bağlayıcı həlqədir. İnamımız nə qədər güclüdürsə, bu mənbədən güc və bilik almaq imkanımız bir o qədər böyükdür. İnam insanı onun təhtəşüuru ilə bağlayır, ona, bir növ, göstərişlər verir.

• Uğura inamla gücləndirilmiş məqsəd qətiliyi – sonsuz müdrikliyin təzahürlərindən biridir. Müdrik olmaq isə ancaq müsbət nəticələr doğura bilər.

Konkret məqsədin üstünlüyü nədir

Konkret məqsədin mövcudluğu insana özündə əminlik və aktivliyi inkişaf etdirməyə, təxəyyülünü məşq etdirməyə kömək edir, şəxsi intizam və diqqət cəmləmək öyrədir – istəkləri həyata keçirməyin rəhni məhz bu keyfiyyətlərdir.

Konkret məqsədin mövcudluğu sizə öz vaxtınızı və özgələrin vaxtını qiymətləndirməyi, habelə öz işlərinizi düzgün planlaşdırmağı öyrədəcək. Bu sizə maddi və mənəvi rifaha daha tez çatmağa kömək edəcək.

Konkret məqsədin mövcudluğu sizə həyatın zənginliklərinə doğru yolda gərək olan imkan və qabiliyyətlərinizi düzgün qiymətləndirməyi öyrədəcək.

Konkret məqsədin mövcudluğu sizə başqaları ilə əməkdaşlıq etməyə kömək edəcək.

Konkret məqsədin mövcudluğu beyniniz ancaq pozitiv düşünməyə başlasın, qərəz, qorxu, inamsızlıq və əsəbilikdən qurtulasınız deyə, sizə öz inamınızdan yararlanmağı öyrədəcək.

Konkret məqsədin mövcudluğu insana öz uğuruna inam təlqin edir, bunsuz hələ heç kim həyatda nəyəsə nail olmayıb.

Konkret məqsədin mövcudluğu bu günün işini sabaha qoymaq kimi zərərli vərdəşdən canınızı birdəfəlik qurtaracaq.

Konkret məqsədin mövcudluğu, nəhayət, müsbət psixoloji məramın öncə yaranması, sonra da inkişafına köməklik göstərir.

Bu sizdə konkret məqsədin mövcudluğunun əsas fərqləndirici xüsusiyyətləridir. Lakin onların hamısı deyil, çünki qəti məqsədin həyatın on iki xəzinəsi ilə birbaşa bağlı olan onlarla belə üstün cəhəti var.

Bildiyiniz kimi, onları yalnız məqsədə doğru mərhələ-mərhələ və inamla irəliləyərək mənimsəmək olar.

Çoxillik təcrübəm mənə on iki həyat xəzinəsinin hamısını ələ keçirmək üçün qəti və dəqiq məqsədə malik olmağın əhəmiyyətini anlamaq imkanı verir.

Gəlin uğur qazanmış bir neçə şəxsi xatırlayaq və onların həyatda nəyi özlərinə məqsəd seçdiklərinə baxaq.

Tomas A.Edison bütün ömrünü elmi kəşflərə həsr etdi.

Endryu Karnegi bütün bilik və bacarığını Amerika polad sənayesinin yaranmasına xərclədi.

F.V.Vulvord ucuz mallar satılan dükanlar şəbəkəsi yaratdı.

Filip D.Armor bütün enerjisini ətin qablaşdırılması və göndərilməsi işinə verdi.

Ceyms C.Hill özünü Transkontinental dəmiryolunun inşası və istismarı sahəsində tapdı.

Aleksandr Bell bütün həyatını telefon aparatı yaratmağa və onu təkmilləşdirməyə sərf etdi.

Marşall Fild dünyada ən böyük universal mağazanın qurucusu oldu.

Seyrus Kartis ömrünün ən gözəl illərini "Satədi ivning post" qəzetində keçirdi.

Cefferson, Vaşinqton, Linkoln, Patrik Henri və Tomas Peyn özlərini xalqın azadlıq və istiqlaliyyəti uğrunda mübarizəyə həsr etdilər.

Görürsünüzmü: onların hamısının həyatda konkret ideyası var idi!

Bu siyahını istənilən qədər uzatmaq olar, ora hər bir görkəmli şəxsiyyətin, amerikan həyat tərzinin təkmilləşməsinə töhfə verən hər bir ABŞ vətəndaşının adı düşə bilər.

Həyatda konkret məqsədi necə tapmalı

Həyatda öz hədəfini müəyyən etmək kifayət qədər asandır. Sadəcə, bir neçə tövsiyəyə əməl etmək lazımdır.

1. Əvvəlcə, həyatınızın məqsədi kimi nəyi gördüyünüzü dəqiq və dürüst ifadə edin. Həmişə gözünüzün qabağında olsun deyə, onu bir vərəq kağıza yazın. Məqsədinizin dürüst ifadəsini yadda saxlamağa çalışın. Onu hər gün bərkədən təkrarlayın: bunu nə qədər tez-tez etsəniz, yazılanlar bir o qədər

tez təhtəşüurunuzla oturacaq.

2. Həyatınızın başlıca məqsədinə çatmaq üçün atacağınız addımların, qərar və hərəkətlərinizin qeyd olunduğu dəqiq yığcam plan tərtib edin. Siz planda xəzinələrə doğru bu çətin yola ayırdığınız vaxtı da göstərin. Çalışın məqsədinizə yetməkdən ötrü verə biləcəklərinizi də təfəsilatı ilə təsvir edin (Yəqin, unutmamışsınız ki, bu həyatda heç nə havayı əldə olunmur, hər şeyə görə haqq ödəməlisən və yaxşı olar ki, bir hissəsini qabaqcadan ödəyəsən).

3. Tutduğunuz plan yetərinə çevik olmalıdır ki, vaxtaşırı – lazımı anda – ona dəyişiklik edilə bilsin. Əbədi İdrak həm canlı, həm cansız aləmin hər bir hissəciyini idarə edir, ona görə də arxayın olun ki, birinci kərə tutduğunuz plandan qat-qat üstün olan ideal plan haradasa mütləq mövcuddur. Planınız vaxt keçdikcə və ona dəyişikliklər edildikcə, asta-asta ideal plana yaxınlaşacaq. Odur ki, Əbədi İdrakın təklif edəcəyi yeni planı tanımaq və qəbul etmək məqamına həmişə hazır olun.

4. Harada olsanız və nə iş görsəniz də, məqsədiniz və ona yetişmək planınız daima gözünüzün qabağında olsun (Yalnız bircə haldan başqa – bu barədə altıncı hissədə danışılacaq).

Əgər bu tövsiyələrin məğzi sizə bir elə aydın olmadısa, bu o demək deyil ki, onların əsaslandığı prinsiplər doğru deyil. Səhv buraxmayın – bilməməyinizi və anlamamağınızı obyektiv gerçəklik kimi qəbul etməyin. Bu təlimatlara riayət edin və bilin ki, ölkəmizin bütün böyük insanları məhz belə hərəkət eləyib.

Tövsiyələrim kifayət qədər sadədir və onlara əməl etmək elə böyük zəhmət tələb eləmir. Bu, vaxtınızı çox almayacaq, sizdən mümkünsüz heç nə istəməyəcək. Buna adi insanın da qüvvəsi tamamilə yetər.

Mənim sizə eləməyi məsləhət gördüklərim heç bir dinə zidd deyil.

İndi çox vacibdir ki, həyatdan nə istədiyinizi və əvəzində ona nə verə biləcəyinizi özünüz üçün müəyyənləşdirəsiniz. Necə başlayacağınızı və necə davam edəcəyinizi planlaşdırın. Elə indicə başlayın! Mühüm deyil ki, sizdə bunun üçün lazım olan vəsait yoxdur – sizə elə bu an özünüzdə olan da kifayət edər. Sonradan görəcəksiniz ki, əlinizdə olanı istifadə edəndə qədər lazımı vəsait sizdə öz-özünə peyda olub.

Bunu bizim bəxtəvər və ya bəxti gətirən adlandırdığımız adamların çoxillik təcrübəsi təsdiq edir. Amma biz heç güman da eləmədik ki, onlar çətin şəraitdə, həyatda uğur qazanmaq arzusundan başqa heç bir ehtiyata malik olmadan işə başlayıblar.

Belə bir arzu həqiqətən aşib-daşan sehrli bir qüvvəyə sahibdir!

Bu sözləri yada saxlayın:

Tale kitabının vərəqinə sənin qələmlə yazdığın sətirlərdən

Nə bıçaq, nə də balta bircə hərfi də kəsib tullaya bilməz.

“Dünən” və “sabah” sözlərini unudun getsin! “Bu gün”dür başlıca sözünüz, dünənki sabahınız ki, arzunuzla və əllərinizlə düzəldilib. Əminsiniz ki, bu, eləyə bildiyiniz hər şeydir?

Mənim əsas vəzifəm sizə bir qızıl qaydanı çatdırmaqdır. Onu “böyük hünərə aparan bütün qapıları üzünüze açan açar” adlandıırıram. Amerikan həyat tərzini bu qaydanın üzərində bərqərarıdır: ABŞ vətəndaşlarının hüquq və azadlıqları, azad sahibkarlıq sistemi.

İndisə sizdən ötrü ən başlıcası – həyatdan əslində nə istədiyinizi bildiyinizə əmin olmaqdır.

Konkret məqsəd – uğura doğru yolun başlanğıcıdır

İnsanın ideya və fikirlərini pulla ölçməyin çətin olduğunu hamımız bilirik. Hərçənd hamımız onu da bilirik ki, bütün böyük kəşf və nailiyyətlərin təməlində fikir durur.

Məhz fikirdir bütün uğurların rəhni. Kosmosun və okean ənginliklərinin fəthi insan fikrinin məhsuludur. O bizə su, işıq, istilik enerjisini tədqiq və tətbiq etmək imkanı verib.

İdeyaya çevrilmiş hər bir fikir öz əvvəlində aydın, dəqiq və dürüst ifadə olunmuş, konkret məqsədə malikdir.

Müəyyən dövrə – Tomas A. Edison bu arzunu öz qəti məqsədi edib işə başlayana qədər səsin yazılması və oxutdurulması üçün qurğu sadəcə bir xəyal idi. Əvvəl-əvvəl o buna elə aludə oldu ki, məqsəd onun təhtəşüuruna nüfuz etdi və orada

Əbədi İdrakın tükənməz mənbəyindən axıb gələn biliklər və enerji ilə bir az da qüvvətləndi. Nəticədə həmin ideya həyata keçdi və fonograf icad olundu.

Şəxsi uğur fəlsəfəsi də oxşar aqibət yaşadı. Öncə onun haqda fikir Endryu Karneginin beynində doğdu. Sonda bu fikir Karneginin həyatının qəti məqsədinə çevrildi. Bu gün isə həmin fəlsəfə dünyada milyonlarla insanın karına gəlir.

Mister Karneginin ideyası tam ixtiyarla insanı hərəkətə gətirən həyat qüvvəsinin mənbəyi adlandırıla bilər, çünki özünə get-gedə daha çox ardıcıl qazanır.

Yeni dünya kimi də məşhur olan Şimali Amerika qitəsi adı bir dəniz səyyahının ağlına gələn böyük bir ideyanın sayəsində kəşf olunub. Mən ümid edirəm ki, 400 il əvvəl meydana gəlmiş bu ideya tezliklə bizim ölkəmizə bütün sivilizasiyanın qabaq dəstəsi olmaq imkanı verəcək.

İnsan idrakının doğduğu hər bir fikir, özünə qarşı qayğıkeş və diqqətçil münasibət görərsə, həqiqətdə mümkün olan ən yaxşı formada mütləq maddiləşəcəkdir.

İnsanın inandığı, barəsində daima düşündüyü, müzakirə etdiyi bütün ideya və ideallar bir gün, həqiqətən, gerçəkləşir. Lakin yaddan çıxartmaq olmaz ki, bunlar həm yaxşı, həm də pis fikir və ideyalar ola bilər. Qorxu, yanlış düşüncə, uğursuzluq və yoxsulluqdan qurtulmaq istəyən hər bir insan bu həqiqəti yadda saxlamalıdır, çünki o istər bir fərdə, istərsə də bütöv xalqa aid edilə bilən əsl həqiqətdir.

Özünühəvəsləndirmə

Kitabımızın bu bölməsindən arzu, fikir, ümid, ideya və hədəflərin insanın şüurundan təhtəşüuruna keçməsinə səbəb olan prinsipləri hərəkətə gətirən mexanizmləri öyrənəcəksiniz. Ahəngdar təbiət qanununa (onun haqqında aşağıda danışılacaq) uyğun olaraq təhtəşüurda onlar hamısı ardıcıl şəkildə düzlənir və öz məntiqi sonluğuna çatır.

Bu prinsipin fəaliyyətini görsəniz, anlayacaqsınız ki, konkret məqsədin mövcudluğu niyə gələcək nailiyyətlərin rəhni sayılır.

İnsan fikir və məqsədin şüurdan təhtəşüura

keçid prosesini sürətləndirməyə qadirdir. Bunun üçün fikri inam, ümid və başqa bu kimi pozitiv hisslərlə bərkitmək kifayət edir. Bu cür stimulyatorların köməyi ilə fikir təhtəşüura daha tez daxil olur.

Arxasında inam dayanan ideyalar daha qiymətli və daha gerçəkdir; onlar daha “inadkar”dır, təhtəşüura daha tez keçir və insanı fəal hərəkətlərə sövq edir. Bəzən bu hissin imkanları elə heyratamiz olur ki, onu möcüzə sayırlar.

Bir çox alimlər, psixoloqlar israr edirlər ki, möcüzələr olmur, bu dünyada baş verən hər şeyin gerçək əsası var. Amma elmin bu “gerçək əsaslar”ı izah etməkdə çətinlik çəkdiyi hallar da tez-tez baş verir. Yanlış fikirdən, qondarma məhdudiyyətlərdən öz gücünə qurtulan insan isə istənilən “gerçək əsas”dan baş çıxarmağa qabildir.

Əsas odur ki, bu insan vacib bir hissə – öz gücünə və ideyasına inam hissinə malik olsun.

Psixoloqların o fikri ilə razılaşmamaq olmaz ki, Əbədi İdrak – problemin insanın iştirakını tələb edən, avtomatik həlli yox, yuxarıdan göndərilmiş həllidir. Əbədi İdrak sarsılmaz inam sayəsində bizim təhtəşüurumuza daxil olub, gerçəkliyə çevrilən ümid, arzu, məqsəd və ideyaları həyata keçirməkdə insanlara kömək edir.

Əbədi İdrakın işində mühüm olan heç zaman insana mane olmaması, lakin məqsəd və ideyalarını zor gücüylə dəyişməsidir. O, çox diqqətli və ciddidir: ötəri istəklərə və dürüst ifadə olunmamış məqsədlə heç vədə tabe olan deyil. Bunu biryolluq bilin! Bu qayda sizə aşılایır ki, əksər insanların gündəlik məişət məsələlərini çözüdə elədiyi kimi, öz gücünü xırdalıqlara sərf etməyə dəyməz. Əlbəttə, bunlarsız da ötüşmür, lakin istənilən halda siz öz qüvvənizə qənaət etməyi öyrənəcəksiniz.

Yəqin ki, siz əvvəllər “daxili” səs – yuxarılardan, bu üsulla şüurumuza daxil olmaq istəyən Əbədi İdrakdan gələn signal barədə eşitmişsiniz. O, ehtiyac yarananda – sizdə yeni bir ideya doğur və ya təhtəşüurunuzda girmiş qorxu hissi sizi narahat etməyə başlayırsa, tez köməyinizə tələsir, “qapınızı döyür”.

Daxili səsə məhəl qoymamaq olmaz, onun bizə çatdırmaq istədiyi informasiyalarda çox vaxt bizim üçün olduqca qiymətli və yararlı şeylər olur. Siz

daxili səsi fikriniz Əbədi İdrakın mənbəyinə yönələn kimi, dərhal eşitməyə bilərsiniz, bu, bir neçə saat və ya bir neçə həftə sonra da baş verə bilər. Hətta bəzən insan o mənbəyə doğru hansı ideyanın yönləndiyini, daxili səsi dillənməyə nəyin vadar etdiyini unudur.

Bu biliklər çox dəyərlidir və ona görə də “eksklüziv”dir: hətta aqıl və müdrik insanlar belə hərdən onları çətinliklə mənimsəyir. Onlar uzun-uzadı təfəkkür və meditasiya prosesinin gedişində ayan olur.

Əgər siz ideyanın təhtəşüura daxilolma prinsipini dərk eləsəniz, eyni zamanda, istəyə çatmaqda meditasiyadan istifadəni öyrənməyin əhəmiyyətini də anlayacaqsınız.

Meditasiya həqiqətən də kömək eləsin deyə, buna xüsusi hazırlaşmaq, öz fikir və hərəkətlərinə nəzarət etmək lazımdır. Bundan başqa bir mühüm formul da var ki, onun barəsində gələcəkdə danışacağıq.

Doğrudan da, böyükdür o həqiqət ki, buyurur: bu dünyada nə edilirsə, mənbəyini insan fikrindən götürür. Fikrin obyektinin fərd və ya xalq olması burada mühüm deyil.

Ancaq müsbət məfhumlarla düşünməyi öyrənən insan uğur qazanır, hamı onları “bəxtəvər” adlandırır.

Sizin fikirləriniz bütövlüklə qəti məqsədinizə həsr olunmalıdır – bax o zaman mümkün problemlər və məğlubiyyət haqqında düşünməyə zərəcə vaxtınız qalmayacaq.

İnsan bəlaya düşüb və ya məğlub olubsa, bu həmişəlik deyil. Onun işləri müsbətə doğru dəyişmək imkanı var, bundan ötrü yelkəni elə çəndərmək lazımdır ki, arxadan əsən külək qabağa üzməyə kömək eləsin. İnsan sadəcə öz uğursuzluğundan ibrət götürməli və onu əvəzsiz təcrübəsinin bir zərrəciyi etməlidir. Onu da yadda saxlayın ki, özünü soyuqqanlı və işgüzar biznesmen kimi tanıdanlara qəti məqsədin təsiri barədə mənim fikirlərim bir qədər mücərrəd və sərfəsiz görünə bilər.

İdrakımızdan başqa dünyada bir qüdrət də mövcuddur, lakin məhdud əqli qabiliyyətə malik insan bunu heç cür anlaya bilmir. Əgər siz, əvvəla, zənginliklərə sahiblənmək yolu tutmuşsunuzsa, bu həqiqəti dərk etməli, nə iş görməyinizdən asılı olmayaraq, onu unutmamalısınız.

Sokrat və Platondan üzü bəri bütün mütəfəkkirlər, Corc Vaşinqtondan Avraam Linkolna qədər bütün dövlət xadimləri ciddi qərarlar qəbul edərkən daima öz daxili səsləri, daxili “mən”ləri ilə məsləhətləşiblər.

Mən daxili “mən”in qüdrətində qətiyyən israr eləmirəm, çünki onun da fəvqündə ali bir qüvvə – Xaliqin “daxili səs”ə söz dedizdirən mənəvi gücü durur.

İnsanın həyatında hər bir hadisənin səbəbi var, nə yaxşı, nə pis heç bir şey öz-özünə baş vermir.

O da təəccüblüdür ki, bu səbəblərin çoxu birbaşa insandan asılıdır.

Sizi həyatda konkret məqsədə malik olmağın vacibliyinə nə yollasa inandıra bilməyimə ümid edirəm. Hərdən elə olur ki, insan öz həyatını istədiyi kimi planlaşdırma bilmir (buna müxtəlif hadisələr, həyat şəraiti və s. bəis olur) və öz dünyagörüşünü dəyişmək məcburiyyətində qalır. Birinci qeyri-müəyyən çətinlikdən dərhal sonra bədbinləşmək, heç bir vəchlə özünü uğursuz saymaq olmaz, sadəcə, dünyaya başqa cür baxmaq, başqa cür düşünmək lazımdır.

Konkret məqsəd və uğura doğru yol

Uolter Kraysler amerikan sənayesinin inkişafına töhfə vermiş görkəmli sahibkarlardanandır.

Onun qeyri-adi taleyi həyatda müəyyən uğurlar qazanmaq istəyən hər bir gəncə nümunədir. Onun həyat yolu göstərir ki, qarşıya aydın məqsəd qoymaqla çox şeyə nail olmaq mümkündür.

Krayslerin pul qazandığı ilk sənət Yuta ştatının Solt-Leyk-Siti şəhərinin dəmiryol deposunda mexaniklik idi. Bu müddətdə o öz işini açmaq üçün ilk sərmayə kimi dörd min dollar pul yığa bildi.

Bəsirətli adam olan Kraysler anlayırdı ki, amerikan sənayesinin gələcəyi avtomobil istehsalı ilə bağlıdır. O, tamamilə ciddi surətdə avtomobil konserninin rəhbəri olmağı düşünürdü.

Lakin hələ buna çox vardı, hələlikse Kraysler, dostlarının və valideynlərinin fikrincə, qəribə bir iş tutdu: bütün pullarını verib avtomobil aldı. Ardınca bundan da betərini elədi: avtomobil Solt-Leyk-Sitiyə gəlib çıxan kimi, emalatxanasının həyatində onu hissə-hissə sökdü.

Sonra maşını təzədən yığdı.

Bu əməliyyatı daha bir neçə kərə təkrarladı. İnsanlar pıçıldamağa başladılar: görəsən, mister Krayslerin ağı azmayıb ki? Onların fikri Kraysleri az maraqlandırır, çünki onun məqsədi var idi. Onu və onun avtomobilini məsxərəyə qoyanlar Uolter Krayslerin azınan planından tamamilə xəbərsiz idilər.

O an Krayslerin bircə hədəfi var idi – avtomobilin necə işlədiyini bilmək. O, hər bir detalın quruluşunu incədən-incəyə öyrənirdi. Maşını dəfələrlə söküb-yığandan sonra ona xırdalıqlarına qədər bələd olmuşdu, bütün müsbət və mənfi tərəflərini bilirdi.

Kraysler öz biliklərindən istifadə edərək yalnız müsbət keyfiyyətlərin cəmləndiyi yeni avtomobil düzəltdi. Kraysler öz işinə elə aludə olmuşdu ki, sanki mümkünsüz olanı mümkün eləməyi bacardı – onun düzəltdiyi maşın bütün avtomobil sənayesində böyük əks-səda doğurdu.

Krayslerin uğuru yalnız başqaları üçün gözlənilməz idi, onun özü bunu tam qanunauyğun sayırdı: axı o, uğura doğru bu uzun yolda öz qüvvəsinə inanırdı və zəfərə qabaqcadan hazır idi.

Eynilə, qarşısına qəti məqsəd qoyan istənilən adam hər şeyə asan nail olur: o, problemləri asanlıqla həll edir, insanlarla ünsiyyətə rahat girir və sonda arzuladığı hər şeyə çatır.

Uolt Krayslerin həyatını bir daha gözədən keçirin – onda sizə aydın olacaq ki, bu insan həyatın on iki xəzinəsinə sahib olub.

Ən əvvəl o, müsbət psixoloji məram – on iki xəzinənin ən üstününə yiyələnib.

Bu məram elə bir münbit zəmin idi ki, Kraysler ora “toxum” səpmiş – öz məqsədini əkmişdi və bol “inəhsul” yığmışdı – bu, dünyanın ən yaxşı avtomobili idi.

Bundan sonra bütün xəzinələr onun üçün əlçatan oldu: möhkəm cansağlığı, insanlarla xoş ünsiyyət, qorxulardan qurtuluş, uğura əminlik, inam, varını bölüşmək qabiliyyəti, sevimli inəşgüliyyət, qərəzdən uzaqlıq, şəxsi intizam, ünsiyyətə açıqlıq və maddi rifah.

Krayslerin bu heyvətamiz yüksəlişində bizi mat qoyan onun zirvəyə belə asanlıqla qalxmasıdır. Hər şey onun əleyhinə idi: onun nə bir uğuru, nə bir

köməkçisi, nə də təhsili var idi.

Lakin o, əsas şeyə – müfəssəl işlənmiş ideyaya və səmərəsiz hazırlıqlara vaxt itirmədən onu mümkün qədər tez həyata keçirmək ehtirasına malik idi. Krayslərə bircə münasib şərait və uğurlu inəqam lazım idi ki, arzusunu həyata keçirsin. Qəti məqsədi olan insanlar üçün isə şərait həmişə münasib, inəqam həmişə uğurlu olur.

İki milyon dollar

Endryu Karneginin fəlsəfəsinə aid bircildlik nəşr olan “Düşün və varlan” kitabı çap olunandan bir müddət sonra nəşirə Ohayo ştatının De-Moyn şəhərindəki kitab mağazalarına kitab göndərmək xahişi ilə eyni vaxtda bir neçə teleqram gəldi.

Sifarişlər yerinə yetirilsə də, bu cür təcili sifarişin özü xeyli təəccüblü idi. Lakin tezliklə hər şey aydınlaşdı: bir neçə həftə sonra nəşir “San Layf” şirkətinin sığorta agentı Edvard P.Çeyz adında bir adamdan məktub aldı. Məktubda bunlar yazılmışdı:

“Mən sizə bu məktubu “Düşün və varlan” kitabınıza görə böyük ininnətdarlığımı bildirmək üçün yazıram. Oradakı tövsiyələrə hərfbəhərf əməl etdim. Məndə bir ideya yarandı və onun nəticəsində 2 milyon dollar dəyərində sığorta sata bildim. Bu, çox böyük bir uğur idi, çünki bizim şəhərdə hələ heç kim bu məbləğdə sığortalanmamışdı”.

Mister Çeyzin məktubunda olan əsas cümlə budur: “Mən oradakı tövsiyələrə hərfbəhərf əməl etdim”.

Konkret məqsədinin mövcudluğu bu sıravı sığorta agentinə 5 ilə qazana biləcəyindən çox pul gətirdi.

Çeyz bircə qısa cümlə ilə öz uğurunu və ona yetişmək üsulunu dürüst ifadə elənişdi. O, az müddətə sığorta şirkətinin xırda işçisindən “Milyonçuların dəyirmi masası” klubunun nüfuzlu üzvünədək uzun və hər kəsə nəsib olmayan bir yol keçdi.

Edvard P.Çeyz ona görə 2 milyon dollarlıq sığorta sata bilmişdi ki, onun arzusunu, qəti məqsədi dərin inam hissi ilə möhkəmlənmişdi. “Düşün və

varlan" kitabının oxucuları arasında orada yazılanların ona uyğun gəlmədiyini düşünərək oxuyub qurtarandan sonra onu faydasız bir əşya kimi bir qırağa qoyanlar da çox idi.

Lakin Çeyz belələrindən olmadı – onu qədirbilən oxucu adlandırmaq tam yerinə düşər. Mütaliə zamanı onun idrakı yeniliyi qəbul etməyə hazır idi, o, müəllifin hər bir cümləsinin üzərində düşünür və beləliklə, get-gedə konkret məqsədə yaxınlaşırdı.

Nəhayət, elə bir an yetişdi ki, mister Çeyzin fikirləri ilə müəllifin fikirləri birbaşa rabitəyə girdi. Bu, Çeyzin beynini daha sürətli işlətdi və onda tamamilə inüəyyən bir ideya yarandı. O elə bir sığorta polisi satmaq qərarına gəldi ki, hələ heç vaxt heç kimə beləsini satmaq müyəssər olmamışdı. Bu insan öz hədəfinə doğru tərəddüd etmədən, ləngimədən və dayanmadan hərəkət edirdi. Və budur – möcüzə baş verdi, o öz ideyasını uzağı bir saata gerçəkləşdirməyi bacardı.

Daxili qüvvənin böyük ehtiyatına o insan malikdir ki, qəti məqsədlə yola çıxır, daha o insan yox ki, məqsədsiz və niyə yaşadığını bilmədən ömür sürür. Sizin nə işlə məşğul olmağınızın bu yerdə heç bir önəmi yoxdur, əmlak və adamları sığortalayırsınız, yoxsa arx qazırırsınız – əgər konkret məqsədiniz varsa, o sizin dünyagörüşünüzü tamamilə dəyişəcək.

Elə dəyişəcək ki, siz uğursuzluqlardan, itki və məğlubiyyətlərdən daha qorxmayacaqsınız.

Hər dən insanlar heç güman etmir ki, yaranan problemləri qəti və dəqiq məqsəddən enerji alan daxili gücləri hesabına həll edə bilərlər, bu da onların başlıca qüsurdur.

Kamilliyə doğru

Siz öz zənginliklərinizi başqaları ilə bölüşərkən onlar daha da artır. İndi bu fikrin həqiqətini apaydın görürəm, çünki özüm də varımı özgələrlə bölüşə-bölüşə zəngin olmuşam. Elə bir hadisə xatırlamıram ki, kiminləsə bölüşüm, əvəzi mənə ikiqat veriləsin.

Mənə açılan daha bir həqiqət: öz probleminin öhdəsindən gəlməyin ən yaxşı üsulu problemi sizinkindən də ağır olan adama kömək etməkdir. Sözügedən rəftarı "artıq mil qət eləmək" adlandırıram. Bu həqiqətin formulu çox sadə, eyni zamanda da sehrlidir: o sizi heç vaxt pis vəziyyətdə

qoymaz.

Lakin sadələlvh olmayın: yalnız mənim şahidliyimə inanaraq o həqiqətlə razılaşmağa tələməyin. Onun doğruluğunu siz özünüz yoxlamalısınız. Onda sizin nə mənim, nə də başqalarının and-amanına ehtiyacınız olacaq.

Şübhə etməyin ki, bu formuldan yararlanmaq üçün ətrafınızda xeyli imkan var.

Yaxınıza yolunu tapmağa kömək edin, onda siz mütləq öz yolunuzu tapacaqsınız.

Mən sizə necə başlamalı olduğunuzun bir neçə üsulunu təklif edə bilərəm. Siz qonşu, dost və iş yoldaşlarınızdan ibarət "Dostlar klubu" yarada bilərsiniz. Klubun sədri olar, şəxsi uğur fəlsəfəsindən biliklərinizi onlarla paylaşarsınız.

İşin gedişində daha bir qeyri-adi həqiqət sizə əyan olacaq: şəxsi uğur fəlsəfəsi üzrə biliklərə sahiblənməyin ən yaxşı yolu onları başqalarına öyrətməkdir. İnsan başqalarını öyrədən zaman fənnin lap dərinliklərinə enir, məsələnin məgzinə yaxşı varır.

Hələlik siz şəxsi uğur fəlsəfəsini öyrənən tələbəlersiniz, lakin sizin digər tələbələri öyrədən müəllim olmaq imkanınız da var.

Əgər istehsalatda işləyirsinizsə, xeyli insana qarşılıqlı münasibətlərini ahəngdar şəkllə salmağa, bir-biri ilə düzgün ünsiyyət qurmağa kömək edə bilərsiniz. Bu yolun doğruluğuna şübhə etməyin, çünki min dəfələrlə sınaqdan keçirilib və hər dəfə də yaxşı nəticə verib.

Barışdıranlar lazım ikən dalaşdıran adamlar işdə heç kimə gərək deyil. Bir də, həm rəislərin, həm tabelikdə olanların xeyrinə işləyən düzgün idarəetmə nəzəriyyəsinə ehtiyac var. Şəxsi uğur fəlsəfəsi bu rola çox yarayır.

Əgər müəssisənin rəhbəri öz işində şəxsi uğur fəlsəfəsinin prinsiplərinə riayət edərsə, müsbət nəticələrə ümid edə bilər: iqtisadi sabitlik, kollektivdə qarşılıqlı anlaşma və dostluq mühiti təmin olunacaq. Görəsən bu, şəxsi uğur fəlsəfəsinin tətbiqinin müqabilində yetərli mükafatdır mı?

Həmkarlar təşkilatı öz fəaliyyətini şəxsi uğur fəlsəfəsinin prinsipləri əsasında qurarsa, əmin olun ki, bundan onun hər bir üzvü xeyir görəcək. Narazılıq, kin və əsəb qarşılıqlı anlaşma, əməkdaşlıq və ahəngdar münasibətlərlə əvəzlənəcək. Hər bir

normal əmək kollektivi həmkarlar rəhbərliyinin siyasi intriqalarına yox, qarşılıqlı yardım və təlimə əsaslanmalıdır.

Belə olan halda rəhbərlik əvvəllər həmkarlarla daimi qarşıdurmanın vurduğu ziyanı ödəmək üçün nəzərdə tutulan ehtiyat fonduna köçürdüyü vəsaitin hesabına əməkdaşların maaşını qaldıra biləcək.

Belə "Dostluq klubları" hər bir kollektivə lazımdır. Kollektiv və müəssisələr çoxaldıqca, bu cür klubların da sayı artmalıdır.

Kollektivdə həmrəylik hökm sürsün deyə, vəzifə və məqamından asılı olmayaraq, hər kəs kluba daxil olmalıdır. Klubun üzvü olmaq üçün heç bir məhdudiyyət qoyulmur: klub hamının – həm müdirlərin, həm fəhlələrinidir. Maraqlarının bu şəkildə uzlaşması onlara ümumi dil tapmağa kömək edəcək. İşdənkenar dostluq münasibətləri çox tez bir zamanda işdə dostluq münasibətlərinə çevrilir.

Mən burada əbəs yerə istehsalat kollektivini qabartmıram, bunun öz ciddi səbəbi var: böyük sənaye müəssisələrində rəhbərlərlə fəhlələrin münasibətləri çox vaxt alınmır, bu məsələ ölkədəki sosial-iqtisadi problemlərin ən mühümlərindəndir.

Əgər bu ana qədər bunu eləməmişsinizsə, həyatınızın qəti məqsədini müəyyən eləməyin indi əsl məqamıdır. Bu işi elə bu saat, yerinizdən tərpəninədən görün və şəxsi uğur fəlsəfəsini ondan xəbərsiz qalanlara bəyan edin.

Ətrafdakı bütün insanların birləşdiyi indiki vaxtda sizin başqa bir insana kömək etməyiniz bu xeyirxah işə töhfə verəcək. Bu həm hər birimiz üçün, həm də millət üçün həyati vacib məsələdir.

Qonşunun evi yanarsa – hətta münasibətləriniz yaxşı deyilsə belə – onun köməyinə yetişib yanğını söndürmək sizin borcunuzdur. Bu hərəkət, inanın ki, hansısa mənada, sizin öz evinizi xilas edəcək.

Fikirləşməyin ki, rəislərlə tabelikdə olanları əməkdaşlığa çağırarkən rəhbərliyin mənafeyini daha çox güdürəm. Məni daha çox kollektivdə hamıya – həm rəhbərlərə, həm fəhlələrə sərf edən dostluq mühiti düşündürür.

Şəxsi uğur fəlsəfəsində hər bir insan özü üçün on il qabaq xəyal belə eləmədiyi çoxlu imkanlar kəşf edə bilər.

Qabağında yolgöstərən ulduzu – konkret məqsədi olmayanın qarşısına daha çox keçilməz

maneə çıxır, nəinki məqsədi olanın.

Hər işdə kamilliyə can atan adamlar üçün ən sərfəli imkanlar açılır.

Hər bir rəhbər şəxsin öz işində təqib etdiyi bir fəlsəfə olmalıdır. Əgər qabaqlar inacəraçı və bambılı adamlar rahatca rəis ola bilirdilərsə, indi vəziyyət dəyişib. İndi rəhbərdə savad, işgüzarlıq və öz tabeliyindəkilərlə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq etmək bacarığı qiymətləndirilir.

Tabeliyində lap bircə adam olan hər bir işçi öz məsuliyyətini dərk etməlidir. Rəhbər nəinki öz sahəsinin mütəxəssisi, üstəlik psixoloq olmalıdır, tabeliyindəkilərdən hər birinin xüsusiyyətlərinə bələd olmalı, onlarla ümumi dil tapınağı bacarmalıdır.

Bizi indi çox mühüm bir sual narahat edir: sabah ölkə, istehsalat, şirkət rəhbəri olacaq bugünkü yeniyetmələrə necə kömək etmək? Onlara lazımı savad verməyin ağır yükü məktəb müəllimlərinin üzərinə düşür.

Dediklərim sizə bayağı görünə bilər, lakin məsələ olduqca ciddidir və ona görə də qətiyyən bayağı deyil. Müasir gerçəklik elə sürətlə dəyişir ki, biz bu dəyişikliyi qeydə almağa macal tapmırıq.

Mən yenə hələ də həyatda özünə qəti məqsəd seçməyənlərə səslənirəm: bir ətrafınıza baxın və düşünün: bu dəyişən dünyada özünüzü, öz yerinizi harada görürsünüz? O yeri tapmağa çalışın!

Öz məqsədini seç

Həyatınızın başlıca məqsədini – istək, arzu və imkanlarınıza cavab verən məqsədi seçməkdə böyük məmnuniyyətlə sizə kömək edərdim. Məqsədə çatmaq üçün müfəssəl hərəkət planını bir yerdə tərtib edərdik. Lakin mənə elə gəlir ki, bütün bu işin öhdəsindən müstəqil gəlməyi sizə öyrətsəm, daha yaxşı və daha faydalı olar.

Əgər qəti məqsədinizi hələ də müəyyənləşdirə bilmirsinizsə, fikir eləməyin, təlim zamanı o öz-özünə peyda olacaq. Bu, şəxsi uğur fəlsəfəsini öyrənən çoxlu şagirdin təmsalında sübut olunur.

Qorxmayın ki, birdən ağılınıza gələr, siz də bilməzsiniz. Öz ideyanı tanımaq sadəcə mümkün deyil: o, güclü bir sel kimi öz yolundakı bütün lazımsız və artıq şeyləri kürüyərək axıb gələcək. Əgər siz, doğrudan da, öz ideyanızı tapmaq istəyirsinizsə,

bu, gec-tez baş verəcək.

Şəxsi uğur fəlsəfəsinin qəribə bir xüsusiyyəti var: o, bütün yeni fikir və arzulara açıqdır, o, hər kəsə öz müqəddəs arzusuna yetişmək imkanı verir. Bu fəlsəfə insanı təşəbbüskar olmağa, öz imkanlarından maksimum yararlanmağa sövq edir.

Hər cür xoşagəlməz təsadüf, demək olar ki, tamamilə istisna olunur. Bu fəlsəfədə hər şey məntiqə tabedir və ardıcıldır, biri o birinin arxasınca gəlir.

Sizin öz beyninizdə doğmuş ideyalar və onları gerçəkləşdirmək üçün özünüzdün tapdığınız yollar başqa birisinin sizə təklif etdiyi ideya və imkanlardan qat-qat qiymətli və mühümdür. Təfəkkür prosesinin, qiymətli ideyalar üzərində düşünməyin özü insanı sonradan əlavə ideya və enerji götürəcəyi həmin o əbədi mənbəyə yaxınlaşdırır.

Bu mənbə çox dəyərlidir, o bizə yeni ideyalar irəli sürmək üçün vacib olan yaradıcı güc və ilham verir. Hər dəfə elə olur ki, insana, yalnız başqa insanın dəstəyi lazım olur. Bu daha çox həyatda ən yüksək mərtəbələrə qalxmaq istəyən insanlara aiddir.

Şəxsi qüdrət sahibi olub həyatda eyni bir məqsədə doğru yönəlmiş bir çox ağılın cəhdini necə bir yerə toplamaq olar – bunu mən sizə nəql edəcəyəm.

Nə təhsili, nə ilkin kapitalı olmasa da, polad əsrinin başlanğıcını qoyanda və Amerikada ən böyük sənaye istehsalını yaradanda Endryu Karnegi məhz bu üsullardan yararlanmışdı.

Məhz bu yolla o, böyük bir kəşf eləmişdi. Hərçənd həmin kəşfi eləmək üçün zəruri olan elmlərdən – fizika, riyaziyyat və elektronikadan bildiyi çox az şey var idi.

Qoy bu insanların nümunəsi sizdən ötrü bir ustad dərsi olsun və sizə öz imkanlarınıza inanmağı təlqin etsin. Qoy yaxşı təhsil və ilkin kapitalınızın yoxluğu sizi təlaşa salmasın və uğura olan ümidinizi qırmasın. Siz qarşınıza qəti məqsəd qoyun – onda şəxsi uğur fəlsəfəsi, əlbəttə ki, köməyinizlə onu həyata keçirməyə başlayacaq. Qoy başqaları sizi ortabab və heç bir qeyri-adi qabiliyyəti olmayan sıradan bir insan saysın, əvəzində sizin, çoxundan fərqli olaraq, konkret məqsədiniz var.

O məqsədi isə ancaq özünüz təyin edə bilərsiniz, çox şeyə qadirdir şəxsi uğur fəlsəfəsi belə bunu eləmək iqtidarında deyil!

Və elə ki öz məqsədinizi müəyyən edəsiniz, şəxsi uğur fəlsəfəsi sizi zənginliklərə doğru yolla aparacaq – bunu sizə vəd edirəm.

Həyatdan nə gözlədiyinizi, nə uğur qazanmaq istədiyinizi müəyyən etməyi bacarmaram, amma uğura çatmağınıza kömək edəcək formulu sizə göstərə bilərəm.

İndiki anda sizdən yalnız həyatdan nə istədiyinizi, nə arzuladığınızı və əldə edəcəyiniz zənginliklərlə nə edəcəyinizi özünüz üçün aydınlaşdırmaq tələb olunur. Təəssüf ki, insanların 98 faizi heç zaman qəti qərara gələ bilmir. Odur ki, hər yüz insandan, yalnız ikisi uğur qazana bilir!

Hər şeyə üstün gələn istək

Qəti məqsəd uğurun rəhnidir!

Mən bu cümləni əbəs yerə tez-tez təkrarlamıram. Bilirəm ki, çoxunuz hər şeyi sonraya saxlamağı sevirsiniz – insanların 98 faizi məhz bu səbəbdən ömrünü həyatda qəti məqsədi olmadan başa vurur.

Həyatda seçilmiş müəyyən məqsədə doğru hərəkət etmək öz-özlüyündə az insana nəsib olan böyük sərvət, qiymətsiz bir paydır.

Buna rəğmən, belə bir paya sahib olmaq qətiyyən çətin deyil.

Oturun və həyatdan nə gözlədiyiniz haqda yaxşı-yaxşı, özünüzü aldatmadan, səmimiyyətlə və hər şeyi öz adı ilə çağıraraq düşünün. Əminəm ki, möcüzə tezliklə baş verəcək – siz bir insan üçün əlçatan olan bütün naz-nemətlərə sahib olacaqsınız.

Lakin bunun baş verməsi üçün tək birçə həvəs və istək azdır!

İstəyiniz hər şeyə üstün gəlməli, sizdən ötrü heç cür beyindən çıxmayan bir ideyaya çevrilməlidir. Siz onun həyata keçməsi üçün tələb olunan hər şeyi verməyə hazır olmalısınız. Əvəz baha da, ucuz da ola bilər, lakin çarə yoxdur: istənilən halda onu mütləq ödəməlisiniz.

Qabağınıza məqsəd qoyandan sonra görəcəksiniz ki, ona çatmaq üçün neçə-neçə yeni yollar sizə gəl-gəl deyir.

Sizin yeni əlavə imkanlarınız yaranacaq.

Ətrafınızdakılarla rahat ünsiyyət qurmağa başlayacaq, yeni sadıq dostlar qazanacaqsınız. Sizi gücdən salan şübhə və qorxulardan qurtulacaqsınız, sizdə öz qüvvə və imkanlarınıza əminlik yaranacaq.

Şəxsi uğur fəlsəfəsindən xəbərsiz olanlar mənim danışdıqlarımı əfsanə sayacaq. Lakin qəti məqsəddə malik olan adam bu "möcüzə"lərin gerçəkliyinə inana bilər. Bunu başqalarından eşitməmiş, şəxsən özüm yoxlamışam. Həmişə hər şeydən narazı olan talesiz, yəni mən günlərin bir günü əligətirən bəxtəvərə çevrildim. Bunu söyləməyə ixtiyarım çatır ki, şəxsi uğur fəlsəfəsinin arxasınca gedər-getməz sizi də belə bir möcüzəvi çevrilmə gözləyir.

Əvvəl-axır qəti məqsədinizi seçmək anı yetişəcək. Dost-tanış sizin gələcəklə bağlı planlarınıza rişxənd etsə və sizi xəyalpərvər və uydurmaçı adlandırırsa belə, seçiminizə görə utanmamalısınız.

Axı siz bilirsiniz ki, məhz belə xəyalpərvər və uydurmaçı adamlar sonradan ilk kəşf edənlər və ixtiraçılar olub.

Hərçənd, müəyyən mənada, sizin tanışlarınızın şəkkaklığı da əhəmiyyətsiz deyil. Onların şübhələrini dağıtmaq üçün arzularınızı həqiqi hərəkətlərlə təsdiq eləməyə sadəcə borclusunuz. Siz şəxsi uğur fəlsəfəsinin prinsiplərinə bələdsiniz, ona görə də uğur qazanmağa hər cür şansınız var. Öz sələflərinizdən daha əlverişli vəziyyətdəsiniz, onlar hər şeyə özləri, öz ağılları və əlləri ilə yetişməli olublar. Odur ki, əzablı və çətin yol keçiblər.

O nə istədiyini bilirdi

Lloyd Koyler, Şimali Karolina ştatının Uaytvill şəhərindən azca aralı yerləşən fermalardan birində kasıb bir ailədə dünyaya gəlmişdi. Validəynlərinin pulu olmadığından yaxşı təhsil ala bilməmişdi. Hətta özü də uşaqlıqdan işləməli olmuşdu.

10 yaşı olanda Lloyd bərk xəstələndi. Nəticədə qurşaqlardan aşağı hissəsi iflic oldu. Bacardığı yeganə iş küçədə oturub gəlib-gedəndən dilənmək idi.

Lakin Uaytvilldə bir neçə xeyirxah pullu kişi tapıldı ki, onu məktəbə qoysun. Lloyd burada saatsaz peşəsinə yiyələndi.

Öz şəhərinə qayıdan kimi balaca bir emalatxana açdı (yaxşı ki, icarə haqqı verməli deyildi). Beləcə, ilk pullarını qazanmağa başladı.

İflic vurmuş bir adam üçün xeyli təəccüblü olsa da, Lloyd heç vaxt ruhdan düşmürdü. Bu oğlan həmişə özünə güvənirdi, yaxşı dostları vardı və öz işini sevirdi.

Bir dəfə Lloydun əlinə “Düşün və varlan” kitabı keçdi. Bu əsər onda unudulmaz təəssürat buraxdı. İndi onu narahat edən yeganə şey şəxsi uğur fəlsəfəsindən nə şəkildə yararlanacağı idi.

Lloyd yubanmadan bir kağız vərəqinə həyatının başlıca məqsədi saydığını yazdı. Sonra onu bir neçə dəfə – yadında qalana qədər – bərkdən təkrar elədi. Bundan sonra möcüzə dalınca möcüzə baş verdi: Lloyd şəhərdəki ən varlı zərgər salonlarından birinin sahibi oldu, çox yaxşı bir qızla evləndi, şəxsi ev aldı və faydalı övladlar böyüdü!

Lloydun düz-əməlli təhsili və ilkin kapitalı olmayan iflic vurmuş birisi olduğunu nəzərə alsaq, həqiqətən, çox heyrətamiz tarixçədir.

Hər şeyə rəğmən, Lloyd həyatının başlıca məqsədinə aid olan bütün nemətləri əldə etdi və hələ cavan ikən böyük sərvət yiyəsi oldu. Odur ki, onun bu zənginliklərdən gen-bol istifadə etməyə və onları başqaları ilə bölüşməyə kifayət qədər ömür müddəti var idi.

Nə olsun ki, o, xüsusi əlil arabasında gəzir, əvəzində, məxsusi olaraq özü üçün olduqca rahat avtomobil icad edib və yığıb. Lloyd kimsədə özünə qarşı mərhəmət hissi oyatmaq istəmir, əksinə, özü möhtac və binəsiblərə daima yardım edir.

Onun şəxsi zərgər dükanında öz işinə və ona sadıq adamlar işləyir. Dükanın mühasibat işlərini Lloydun arvadı aparır. Lloyd özü də həmişə dükanda olur, gələnləri sevinc hissi ilə qarşılayır. Və onlardan hər birinə aydın olur ki, qarşılarında, əlil olmasına rəğmən, ruhdan düşməmiş və qabağına qoyduğu məqsədə çata bilmiş bir insan övladı durub.

Mister Koylerin çox yararlı bir vərdisi var. Hər gün o, malik olduğu var-dövlətə və onu tərk etməyən güc-qüvvəyə görə səmimi-qəlbən şükür edir. Koyler heç zaman ağlayıb-sızlamağa və şikayət eləməyə cəhd göstərməyib, hərçənd belə etməyə əməllicə səbəbləri var idi. O, sadəcə, ondan daha acınacaqlı taleyi olan adamları tapıb onlara kömək edir. Bilir ki, yalnız nələrisə verməklə öz sərvətini artırmaq olar.

Lloyd Koylerin nümunəsi olduqca səciyyəvidir. Bu insan öz taleyini müəyyənləşdirməyə özündə güc

tapıb. İnam hissini itirəcəyi təqdirdə onu gözləyən aqibət dilənçi həyatı olacaqdı. Bəs Koylərə bu aqibətlə üzləşməyə nə mane oldu? Əlbəttə ki, onun müsbət (pozitiv) psixoloji məramı (PPM).

Bədbəxt hadisə hər insanın başına gələ bilər, ona görə də yadda saxlamaq lazımdır: həmişə özünə yazığı gəlmək olmaz, imkan vermək olmaz ki, mənfi (neqativ) psixoloji məram (NPM) sizin fikirlərinizə üstün gəlsin. Bunun kömək edəcəyinə inanmaq üçün Şimali Karolinanın Uaytvill şəhərinə gedin və mister Koylərlə söhbət edin. İnanıram ki, bu insan müsbət dalğaya qurulmaqda sizə kömək edəcək.

O hələ heç kimə yardım etməkdən boyun qaçırmayıb, çünki müdrik adamdır. Müdrikliyi də ona imkan verir ki, öz arzu və istəklərini hər adama açıb deməsin. Lloyd heç vaxt sizə öz məqsədi haqqında sözün vasitəsi ilə danışmayacaq, o bu barədə öz iş və əməllərinin dilində danışacaq.

Lloyd Koyler kimi adamlar az danışan olur, dinləməyə üstünlük verirlər. Bilir ki, başqalarına ağzını açmağa imkan vermədən danışmaqla təzə heç bir şey öyrənmək olmaz. Üstəlik, çox danışanda sarsaqqlamaq ehtimalı da böyük olur.

Vəziyyəti düzgün qiymətləndirmək lazımdır: nə vaxt öz fikrini bildirmək olar, nə vaxt da susub qulaq assan yaxşıdır. Əgər ağıllı adam bu anda danışmaq, yoxsa susmaq lazım olduğunu qətiləşdirə bilmirsə, sonuncunu seçir – susur.

İnsanlarla ünsiyyət, fikir mübadiləsi, söhbət – bunlar qiymətli biliklər əldə etməyin əsas üsullarından biridir. İnsanlar öz fikirlərini bir-biri ilə bölüşdükdə onlardan hər biri üçün məqsədi qətiləşdirmək xeyli asanlaşır. Həqiqət mübahisələrdə doğulur! Ona görə də mən sizə öz yaxınlarınız, dostlarınız və iş yoldaşlarınızla “dəyirmi masa”lar, diskussiyalar təşkil etməyi məsləhət görürəm. Mən, əlbəttə ki, artıq vaxt itkisi demək olan boş danışiq və qeybəti nəzərdə tutmuram.

Gəlin sizə insanlarla fikir mübadiləsi zamanı bəhrələndiyim bir üsuldan danışım. Bu üsul mənə tərəf-müqabilimdən verdim qədər də almağa kömək eləyir. O sizə öz məqsədiniz haqda sərbəst, zəhlə tökmədən və bundan xeyir götürərək danışmağı öyrədəcək.

Mən əsas yoldan dönəcəyiniz bir çıxırı sizə nişan

vermək istəyirəm. O cığıra həmişəlik yox, yolu qısaltmaq məqsədi ilə, sonra yenidən əsas yola qayıtmaq üçün çıxacaqsınız. Yol o qədər geniş və diqqətçəkəndir ki, ondan azmaq, onu gözdən itirmək mümkün deyil.

Bu cığır əsas yolun özünəməxsus bir parçasıdır; ona qədəm qoyanlar öz keçmiş həyatlarının bir çox elementlərindən (köhnə tanışlardan) imtina etməli, əvəzində, zənginliklərə doğru bu yolda ona dəstək verəcək çoxlu yeni dost və köməkçilər tapmalıdır.

Dördüncü hissə

Artıq mil qət etmək

Nə ilə məşğul olmağınızdan asılı olmayaraq, həyatda uğur qazanmağın əsas prinsiplərindən biri lazım gələndə artıq mil qət etmək bacarığınız və istəyinizdir. Sizə daha aydın olması üçün bunun nə demək olduğunu izah edirəm: insan sevdiyi işlə məşğuldur, amma bu ona nə vəzifədə yüksəliş, nə maaşda artım verirsə, o, hər necə olsa, daha yaxşı və səmərəli işləməyə çalışır. Belə hərəkətə yalnız müsbət psixoloji məramla inəlik olan insanlar qadirdir.

Bu fikirlə razılaşmırsınızsa, sübut üçün əyani misal gətirin. Mənə, heç olmasa, bircə insan göstərin ki, artıq mil qaydasını tətbiq etmədən bütün nemətlərə sahib olub.

Elə bilməyin ki, bu qaydanı kimsə fikirləşib; o, bütün dünyanın, bütün canlı aləmin mövcudluğunun rəhnidir. İnsan da daxil olmaqla, hər bir canlı varlıq həmin qaydaya uyğun yaşamağı olmur.

Bircə, insan ona inəhəl qoymaya bilər. O da, əgər uğur qazanmaq istəmirsə.

İstənilən fermerin işinə diqqət yetirin. Başlanğıcda o bu artıq mili qət etməyə məcburdur. Zəhmətinə görə pul almamışdan qabaq o, çox iş görməlidir: yer şumlamalı, toxum əkməli, yalnız bundan sonra əvəzini almalıdır.

Lakin əgər bu adam öz işində təbiətin qanunlarını nəzərə alırsa, onda təbiət də öz qüvvəsini onunla bölüşür. O, toxumu qidalandırır, becərir, bəhərə yetişmək imkanı verir.

Baxın görün təbiətin qüdrəti necə heyranamizdir – o, hər bir səpilmiş toxumun əvəzini yüzqat qaytarır. Kapital qoyuluşu ilə də buna oxşar şey baş verir.

Təbiət bizə tək-cə həyat üçün lazım olanı vermir, həm də “ehtiyat” üçün nəsə verir və bu minvalla öz artıq milini qət edir. O bu səxavəti hər şeyə münasibətdə göstərir: meyvəyə, gülə, gölməçədəki qurbağaya, dənizdəki balığa və s.

Artıq mil qət etməyə təbiəti konkret məqsəd vədər edir – ayrılıqda hər bir növü ixtisar etmək. O

belə etməsə, Yerdəki canlı varlıqlar çoxdan məhv olub getmişdi.

Biz sadələvhəsinə elə hesab edirik ki, göydəki quşlar, meşədəki heyvanlar tamamilə asan və azad: zəhmətsiz, qayğısız, mübarizəsiz həyat sürür. Bu, qətiyyən belə deyil və düşünən insanlar bunu yaxşı anlayır. Təbiət insanlar kimi quşlara və heyvanlara da qida hazırlayır, lakin onu əldə etmək üçün əziyyət çəkmək lazımdır.

Həyatda nəyisə havayı əldə etmək istəyən insan bununla bütün təbiətdə hökm sürən harmoniyanın ziddinə gedir.

Artıq mil qaydasının üstünlüklərini daha aydın və əyani görməyiniz üçün onları sadalayıram.

Bu qaydadan istifadə sizə nə verir?

- Zənginliklərə çatmaq yolunda sizə kömək edə biləcək insanların diqqəti sizi kifayət qədər əhatə edəcək.

- Özünüzü tam ixtiyarla əvəzolunmaz adam saya bilərsiniz – bu sizə dəstəyə görə quru təşəkkürdən daha çox şey verəcək.

- Əməyinizə görə ən yüksək maddə alırsınız: fiziki durumunuz yaxşılaşır, öz qiymətli bilik və bacarıq ehtiyatınızı artırırırsınız.

- Əgər öz işinizi və təşkilatdakı mövqeyinizi yüksək qiymətləndirirsinizsə, əmin ola bilərsiniz ki, onu heç vaxt itirməyəcəksiniz. Amma özünüzlə hələ indi iş axtarırsınızsa, onda yüz faiz tapacaqsınız.

- Bu qaydaya əməl etməyən bütün başqa insanlardan əməlli-başlı seçilirsiniz.

- Sizə uğur qazanmağa kömək edən müsbət məram əldə edirsiniz.

- Daima öz əmək qabiliyyətinizi artırmaq yolları axtarırsınız, bu isə sizin təxəyyülünüzü inkişaf etdirir.

- Hər zaman fəal və təşəbbüskarsınız – bu varlanmaq üçün çox vacibdir.

- Mütəmadi olaraq, güc və enerji toplayırsınız.

- Bir çox insanların uğur qazanmasına mane olan hər işi sabaha saxlamaq kimi zərərli vərdşdən biryolluq qurtulacaqsınız.

- Digərlərindən yaxşı mənada seçilirsiniz – sizin öz müqəddəs arzunuz, öz qəti məqsədiniz var.

Çox verərsən – çox alarsan

Mən sizə artıq mil qaydasından istifadənin faydasına aid daha bir dəlil gətirəcəyəm. Hər bir insanın çox qiymətli əvəz istəməsinə tək bir səbəb var.

Həmişə işlə sizdən tələb olunandan artığını eləməyə çalışın. Bu sizə iş yerinizi itirməmək və maddi durumunuzu yaxşılaşdırmaq imkanı verir.

Gündəlik həyatınızda bu qaydaya əməl etməklə öz iş yoldaşlarınızdan yaxşı mənada fərqlənəcək, özünü də yaxşı tərəfdən göstərəcəksiniz, bu da yol verəcək ki, maaşınızı qaldırmaq və ya vəzifənizi artırmaq, ya da hər ikisini birdən eləmək xahişi ilə rəhbərliyə müraciət edəsiniz.

Amerikada azad sahibkarlıq sistemi elə qurulub ki, hər bir işçini artıq mil qaydasından istifadə eləməyə həvəsləndirir.

Həmin qaydanı inkar edən istənilən həyat fəlsəfəsi uduzmağa məhkumdur. Artıq mil qaydası sizə, harada işləməyinizdən asılı olmayaraq, sərbəstlik aşılrayr. O, ətrafınızdakı adamlara sizin söylərinizi, biliyinizi, peşəkarlıq və həyat təcrübənizi layiqincə qiymətləndirmək imkanı verir.

Təbii ki, hər bir amerikalı artıq mil qaydası olmadan da öz dolanışığını təmin edə bilər. Bu ən asan yoldur, ona görə də çoxları həmin yolu seçir. Lakin siz iqtisadi sabitliyə və arzularınıza çatmağa can atırsınızsa, artıq mil qaydasını öz əsas həyat prinsiplərinizdən birinə çevirməlisiniz.

Sağlam düşüncəyə və məntiqi tənqiddə malik olan hər bir adam yuxarıda dediklərimlə razılaşmaya bilməz. Uğur qazanmış adamların həyatını nəzərdən keçirmək kifayət edir ki, xatırlanan prinsipin doğruluğuna bir daha şübhə gətirməyəsən.

Bizim cəmiyyət elə qurulub ki, xalqın seçdiyi dövlət rəhbərləri hər bir vətəndaşın artıq mil qaydasından istifadə hüququnu qorumağa çalışır. Bu insanlar öz şəxsi təcrübələrindən bilirlər ki, cəmiyyətin tərəqqisi, çiçəklənmə və iqtisadi artım daha çox artıq mil qat eləməyi istəyən və bacaran adamların sayəsində baş verir.

Endryu Karneginin və onun şəxsi uğur fəlsəfəsinin arxasınca gedənlərin arasında uğurlu sahibkarların sayı istənilən digər fəlsəfi sistemin ardıcılıqları arasında olduğundan qat-qat çoxdur. Bütün bu varlanmış insanlar vaxtilə adi fəhlə olublar və əgər onlar Karneginin fəlsəfəsindən xəbərsiz

qalsaydılar, çətin ki, belə bir “möcüzəvi çevrilmə”yə qadir olaydılar.

Karnegi vəzifədə yüksəlmək istəyən işçilər üçün xüsusi bir test hazırlamışdı. Testin birinci sualı bu adamların artıq mil qət etməyə nə dərəcədə hazır olduqlarını aydınlaşdırmaq məqsədi daşıyırdı.

Namizədlərin içərisində Karnegiyə məxsus zavodlardan birinin Çarlz M.Şvab adlı fəhləsi özünü yaxşı tərəfdən göstərə bildi. Karnegi – çox müdrik və bəsirətli bir adam kimi – bu adı fəhlənin, maaşına təsir etməsə belə, daha artıq və daha yaxşı işləməyə həvəskar birisi olduğunu dərhal gördü. Bu işçinin həmişə yaxşı əhval-ruhiyyəsi, deməli, müsbət psixoloji məramı var idi. Bütün bu faktlar ona imkan verirdi ki, həmkarlarının arasında hörmət sahibi olsun.

Karnegi namizədlər arasından onu seçdiyi gündən etibarən Şvab yüksəlməyə üz qoydu, mənsəb ardınca mənsəbə çatdı. Nəhayət, amerikan poladtökmə korporasiyasının direktoru kürsüsünə oturdu. Onun illik maaşı 75 min dollar idi!

Hətta ən hiyləgər mənsəbpərəst də belə sürətlə uğur qazana bilməzdi, çünki bundan ötrü mütləq əvəzində nəse vermək lazım idi. Şvab əvvəlki yerində qalsaydı, ömür boyu 75 min dollar qazana bilməzdi, sadəcə o, lazım olan anda artıq mil qət eləyə bildi.

Mister Karnegi hərdən Şvaba maaş ödəməzdi, amma bu onun iş qabiliyyətinə qətiyyən təsir göstərməzdi. Bu səbəbdən də işinə sədaqətinə görə aldığı mükafatların məbləği əməkhaqqından dəfələrlə artıq idi – milyon dollar!

Niyə ona maaşından onqat yüksək mükafat ödədiyini soruşanda Karnegi belə cavab vermişdi: “İş yerində çəkdiyi zəhmətə görə o, əməkhaqqı alır. Artıq mil qət etmək həvəsi isə mükafata layiqdir. Bu, Şvabın nail olduqlarına yetişmək istəyən qalan fəhlələr üçün yaxşı misaldır”.

Çalışın Endryu Karneginin sözlərinin mənası üzərində diqqətlə düşünün.

Elə bilirəm, əvvəl zavodda işləyən adamın maaşının 75 min dollar, mükafatının bundan onqat yüksək olması faktı çoxlarını təəccübləndirdi. Bu mükafat – iş qabiliyyətinə, daha artıq və daha yaxşı işləmək həvəsinə görə verilmişdi.

İndi özünüz qərar verin: artıq mil qət

eləməyinizə dəyərmə, bu sizə sərf edirmi? Hər dəfə kiməsə kömək edərkən sizə minnətdar olan və özünü sizə borclu hiss edən daha bir insan qazanırsınız.

Bircə elə düşünməyin ki, artıq mil qət etməyə sizi vadar edirlər: sizin bu bacarığınız o zaman yüksək qiymətləndirilir ki, öz istəyinizə əsaslanır. Özünüzün istədiyinizdən artıq işləməyə sizi heç kim məcbur eləmir.

Qoy artıq mil qət etmək həvəsi sizdə vərdiş halını alsın. O, o qədər qiymətli və lazımlıdır ki, sizə ancaq xeyir gətirəcək. Axı ABŞ Konstitusiyası hər bir vətəndaşa işləmək imkanı verir. İşləyərkən artıq mil qət etməyə cəhd göstərsəniz, əminəm ki, amerikan sistemi sizi mükafatlandıracaqdır.

Bu, müxtəlif şəkildə ola bilər. Birincisi, yüksək əməkhaqqı. İkincisi, vəzifə yüksəlişi. Üçüncüsü, həmkarlarınızın hörməti və kollektivdə səmimi əlbəyaxa. Sonsuza qədər saymaq olar, hamısı sizi maddi və mənəvi firavanlığa qovuşduracaq və siz buna nail olmaq iqtidarındasınız.

O da mühümdür ki, artıq mil qət eləmək həvəsi sizdə vərdişə çevrilərsə, siz daha bir misilsiz sərvətlə mükafatlanacaqsınız: öz daxili "mən"inizə, öz vicdanınıza uyğun yaşadığınızı hiss edərək yaşayacaqsınız, bu isə sizin əhval-ruhiyyənizə, sizin emosional və ruhi durumunuza müsbət təsir edəcək.

Mən artıq mil qət eləmək vərdişi qədər sahibi üçün məhsuldar və faydalı olan ikinci bir vərdiş tanımıram.

Əgər övladlarınız varsa, bu sözləri elə onların xeyri üçün yaxşı yadda saxlayın. Çalışın uşaqlarınızı həmişə – istər məktəbdə, istər evdə – onlardan tələb olunan artıq iş görməyə öyrəşdirəsiniz. Bu onlarda elə bir xarakterin yaranmasına səbəb olacaq ki, gələcəkdə həyatlarındakı bütün hədəflərə yetişməyə kömək edəcək.

Endryu Karneginin şəxsi uğur fəlsəfəsi hansısa mənada iqtisadi fəlsəfədir. Bundan başqa onda insanlararası münasibətlərin etika və psixologiyası da nəzərə alınıb. Bu fəlsəfə harmoniyaya, əməkdaşlıq və qarşılıqlı anlaşmaya, kasıb və zəiflərə kömək etməyə aparar yoldur.

Birincisi, artıq mil qət eləmək vərdişi adamda müsbət inəramla birgə inkişaf edir.

İnsan yalnız öz iqbalına inananda, öz emosiyalarını idarə etməyi bacaranda, özünü

özgələrinə kömək etməklə ifadə edəndə öz daxili “mən”ini müsbət enerji ilə doldurur və müsbət psixoloji məramı yetişir.

Bax o zaman insan dərhal qalan xəzinələri əldə edə bilər – bu, sarsılmaz və min kərə sınıanmış həqiqətdir. Onu dərk və qəbul etməyə çalışın, onda artıq mil qət etmək həvəsinin sizi necə kamınıza çatdırdığını görəcəksiniz.

Bu, xatırlanan qaydanın niyə şəxsi uğur fəlsəfəsində birinci yerdə durduğunu izah edir.

İşinə görə mükafatlandırılma

“Əgər adama daha çox və daha yaxşı işlədiyinə görə əməkhaqqı ödəmirlərsə belə, o, hər şeyə rəğmən, bu cür işləməyə davam etməlidir”. Bu fikir bir qədər cəfəng səslənmirmi? Sən zəhmət çəkirsənsə, haqqını almalısan. Bu haqq müxtəlif şəkildə ola bilər, amma hər bir halda öz sahibini tapacaqdır.

Elə düşünmək lazım deyil ki, hər bir zəhmətkeş işçi vicdanla gördüyü əlavə işə görə haqqı məhz öz rəhbərindən alacaq. Qət elədiyi artıq mil ona çoxlu, həqiqətən qiymətli və olduqca dəyərli mükafat qazandırır: təkmilləşmə imkanı, yeni və maraqlı iş seçimi.

Əvəz probleminə həsr olunmuş əsərlərindən birində Ralf Uoldo Emerson yazır: “Əgər vicdanla gördüyünüz işi layiqincə qiymətləndirməyiblərsə və ya müdiriniz naşükür adamdırsa, buna görə bütün dünyadan küsməyə dəyməz. Sadəcə bir az da yaxşı və bir az da çox işləyin – onda bunun əvəzini Tanrının özü verəcək. O, həqiqətən, minnətdar sahibdir və sizi mütləq mükafatlandıracaqdır. Bu anı çox gözləmək lazım gələcəksə, nə qəm – bu vəziyyətdə vaxt sizin xeyrinizə işləyir. Burada da iqtisadi qanunlar dövrədedir: mükafatınızın üzərinə faiz gəlir”.

Əsərinin bəzi yerlərində Emerson təzadlı fikirlər söyləyir: o hamını inandırmağa çalışır ki, əgər insan anı mükafatlandırılma tamarzısı deyilsə, bu onun özünə xeyirdir. Biz isə istəyirik ki, siz unutmayasınız: insan öz zəhmətinə görə haqq alırsa, bu haqqın iki növü ola bilər. Birincisi, pul, yəni maaşdır. İkincisi, iş zamanı qazandığı peşə bacarıqları, vərdislərdir. Qərribə səslənsə də, ödəmənin bu ikinci növü daha

qiymətli, çünki bu misilsiz bilik və bacarıq yükü olmadan siz özünü yeni, daha maraqlı və yüksək maaşlı iş tapa bilməzsiz. Bu keyfiyyətlər vəzifədə yüksəlmək istəyəndə də karagələndir və sizə üstünlük gətirir.

Artıq mil qaydasına əməl edən adam hər zaman öz iş və əməllərinə arxayındır. Buna görə də o, ödəmənin peşəkarlıq növünü minnətdarlıqla qəbul edir, bilir ki, indi malik olduğundan artığını istəyən adama bu, olduqca vacibdir.

Belə bir ödəmə heç bir işəgötürəndən asılı deyil, onun tamahı və xəsisliyi bu cür əvəzin qabağını tuta bilməz.

Əlbəttə, öz həyatını kökündən dəyişmək – fəhləlikdən rəhbərliyə adlamaq fikrinə düşən mister Çarlz M.Şvab da bu həqiqətə vaqif idi. Odur ki, onun əməkhaqqının on misli dəyərində mükafat alması tam qanunauyğundur.

İşlədiyi hər yerdə, fəhlə olarkən də, şirkətə başçılıq edərkən də Şvab daha çox və daha yaxşı işləməyə çalışırdı və bunun müqabilində mükafat alırdı. Onun təmsalında əminliklə söyləmək olar ki, insan öz səadətini özü qura bilər. Bu məsələdə Şvaba bildiyiniz həmin o qayda – artıq mil qaydası kömək etmişdi.

Xatırlanan hadisədə Karneginin rolunu şışirtmək lazım deyil – o, Şvaba artıq heç cürə təsir eləyə bilməzdi. Lakin şirkətinin bu çox qiymətli işçisini itirməkdən qorxduğu üçün ona iri məbləğdə mükafatlar ödəyirdi.

Artıq mil qət etmək prinsipinə riayət edən adamı işə götürən şəxs onun qarşısında iqiqat öhdəlik götürür: Əmək Məcəlləsinə görə (əməyin ödənilməsi) və yaxşı işçini itirmək qorxusundan.

Belə olan halda biz israr edə bilərik ki, artıq mil qaydasının köməyi ilə varınız ancaq çoxalır – faiz üstünə faiz gəlir.

Sənaye maqnatının bu sözlərinin mənası yalnız indi anlaşılır: “Şəxsən mənə qırx saatlıq iş həftəsi haqqında qanundan çox, bu qırx saatı bir sutkaya sığışdırmaq imkanları inaraqlandırır”.

Tək bu sözlərdən belə bir nəticə çıxara bilərik ki, bu insan həyatın bütün on iki xəzinəsinə sahibdir. Mister Şvab etiraf edirdi ki, ən azından başlayaraq həyatda hər şeyə hər dəfə artıq mil qaydasına əməl etməklə nail olub.

“Bir gün uğur qazanmağın on yeddi prinsipindən hər hansı birinə istinad etmək lazım gələrsə, mən yenə də artıq mil prinsipini seçərəm”, – bu fikir də ona məxsusdur.

Onu on yeddi prinsipdən məhz bunu seçməyə heç kim heç zaman məcbur etməyib. Sadəcə o prinsiplərin hamısı bir tam olaraq bir-biri ilə bağlıdır – birindən istifadə etməyə başlayan kimi, o biriləri də hərəkətə keçir. Onların birgə səyi çox güclü nəticələr doğurur. Bu sistemdən bir prinsipini kənarlaşdırmaq kifayət edir ki, sistem işləməyi dayandırsın.

Yalnız bu prinsiplərin varlığından və təsirindən xəbərdar olmaq vacib deyil, bu bilginə təcrübədə tətbiq etmək daha mühümdür. Bu sizin idrakınızın emosional durumunu köklü surətdə dəyişir – mənfi psixoloji məram dərhal öz yükünü “müsbət” yüklə əvəz edir. Və bu, sanki az əhəmiyyətli “müsbət” (müsbət (pozitiv) psixoloji məram – PPM) birbaşa zənginliklərə doğru yol açır.

On yeddi prinsipin hər biri – idrakın müsbət xassəsidir. Məhz idrak həyatdakı hər bir hal üçün vacib olan prinsiplər dəstini müəyyən edir.

Bu, eynilə əlifba kimidir. On yeddi prinsip həmin o əlifbanın hərfləridir. Müsbət nəticə almaqdan ötrü lazım olan hərflərin ardıcılığını bilməlisən. Ayrı-ayrılıqda heç birinin semantikasi yoxdur, onların birləşməsi isə istənilən mənanı ifadə edə bilir.

Şəxsi uğur fəlsəfəsinin də öz əlifbası var – bu onun on yeddi prinsipidir. Onların birləşməsi dağı yerindən oynatmaq – uğur qazanmaq, həyat zənginliklərinin bəxtəvər sahibi olmaq imkanı verir. Həmin o zənginliklərin qapısını açan həmin o universal açarın sirri də məhz budur!

Beşinci hissə

Bəşəriyyəti yalnız məhəbbət azad edəcək!

Məhəbbət insanın yaşadığı ən qeyri-adi hisslərdən biridir. Məhz məhəbbət yol verir ki, Əbədi İdrak mənbəyinə bağlanaq və oradan enerji alağ.

Hisslərin səmimiliyi ahəngdar şəkildə seksual münasibətlər və əsl romantika ilə uzlaşarsa, hər bir insan məhəbbətdə həqiqətən xoşbəxt ola bilər. Yalnız yaradıcılıq istedadı verilmiş insan belə güclü hissə qabildir.

Bizim “yaradıcı düha” adlandırdığımız üçbucağın dəyərcə bərabər üç zirvəsi var: məhəbbət, seks və romantika. Bunlar təbiətin böyük yaradıcı insanları, dahi sənətkarları yaratdığı tərkibdir.

Məhəbbət insanın daxili aləminin zahiri tərəfidir.

Fiziologiya sahəsinin təzahürü olmasına baxmayaraq, seks istər canlı təbiətin ibtidai formaları, istərsə də insan üçün yaradıcılıq hadisəsinə çevrilir.

Məhəbbəti və seksi müşayiət edən romantika onları ucaldır, insanı hisslərin tamlığı duyğusu ilə doldurur. Bu üç təzahür birləşəndə öz fikir və əməlləri ilə zamanını qabaqlayan, bütün bəşəriyyəti arxasınca aparan böyük mütəfəkkir və rəhbərlər dünyaya gəlir.

Və bir də, məhz məhəbbət hamını bir-birinə qohum edir və bizi bütün bəşəriyyəti sevməyə vadar edir.

O yerdə ki məhəbbət var, orada nə xudbinliyə, nə təmənnaya, nə kinə, nə həsədə yer tapılar. Orada ən aciz qul belə hökmlərə çevrilir. Məhəbbət onu qəbul edən adama həqiqi böyüklük duyğusu aşılayır.

Çoxları məhəbbətlə seksi eyniləşdirməklə böyük səhvə yol verirlər. Seks insandan ötrü bütün tərəfləri bərabər dəyəərə malik olan “böyük üçbucağın” ancaq bir bucağıdır.

İnsan öz münasibətlərini elə şəkildə qurursa ki, məhəbbət həyat və yaradıcılıq qüvvəsinin tükənməz

mənbəyi olur, o zaman məhəbbət onun mövcudluğuna böyük bir məna verir. Bəşəriyyətin çatdığı müasir sivilizasiya və mədəniyyət səviyyəsi məhz belə bir məhəbbətin bəhrəsidir.

Məhəbbət tam şəkildə yalnız insana xas olan hissdır. Ancaq məhəbbət bir insana digər insanın həyatında mühüm yer tutmaq imkanı verir.

Unutmayın ki, həyatın on iki xəzinəsindən birincisi olan müsbət psixoloji məram da məhəbbətə əsaslanır. Məhəbbət elə ümdə şərtlərdəndir ki, ona əməl etmədən hələ bir adam da bütün xəzinələrin bəxtəvər sahibi olmayıb.

Məhəbbət insanı əhatə edən hər şeyi, onun həyatındakı bütün zənginlikləri sarır, onlardan hər birinə tamlıq və daimilik duyğusu verir. Deyilənə sadə bir misal gətirəcəyəm. Hər cür sərvətə, maliyyə firavanlığına yetişən bir şəxs var idi, yenə də özünü xoşbəxt saymırdı. Yalnız ona görə ki, öz məhəbbətini tapmamış, malik olduğu naz-nemətlərdən kam ala bilməmişdi.

İndi bizə geri qayıtmaq və artıq mil qaydasını xatırlamaq lazımdır, bu zaman məhəbbəti daha yaxşı anlayacaq və onun ruhunu dərinlən dərk edəcəyik. Məhəbbətdə ən mühüm şey özünü tamamilə başqasına həsr etmək qabiliyyətidir.

Bu sözləri deyəndə Emerson məhz belə bir məhəbbəti nəzərdə tutmuşdu: "Təvazö, inam və sevgiyə yetişən insanlar elə bir zirvəyə qalxıblar ki, orada elm və incəsənət, poeziya və siyasət, xeyriyyəçilik və millətə xidmət sahəsində böyük nailiyyətlər qazanmaq olar". Biz insanlarda elə bu keyfiyyətləri qiymətləndiririk.

Əgər insan öz vaxtını, pulunu və hisslərini – səmimi-qəlbən və təmənnəsiz! – buna ehtiyacı olan adama sərf edərsə, Tanrının bəyəndiyi bir bəndə olur və zəhmətinin əvəzini alır. Onun başqasına sərf etdiyi vaxt heç zaman bihudə sayılmayacaq: onun məsrəfləri artıqlaması ilə ödənəcək. Məhz belə insanlar müqəddəs məhəbbət odunu yandırır və ömür boyu sönməyə qoymur, yaxına mərhəmət və sevgi hissini yeni-yeni zirvələrə ucaldırırlar.

Hələ qədim mütəfəkkirlərin əsərlərində oxuyuruq ki, məhəbbət – insana can verən, onun yaralarını sağaldan "abi-həyat"dır. Bir vaxt Amerikanın böyük mütəfəkkirlərindən biri öz əhəmiyyət və təzəliyini bu günə qədər qoruyub

saxlamış bu müqəddəs sözləri söyləyib:

“Sevgi – bu tutqun həyatımızda yeganə günəş şüasıdır.

Sevgi – işıqdır; həm səhərlər günəşin doğması, həm gecələr ulduzların göydə sayrışmasıdır.

Sevgi – hər şeyin: uşağın da, məqbərənin də üzərinə nur saçır.

Sevgi – hər işin başlanğıcıdır. İncəsənətin başlanğıcı, şairlərin, vətənpərvərlərin və mütəfəkkirlərin ilhamıdır.

Sevgi – bizi əhatə edir: o, havada, o, hər bir ürəkdədir. Sevgi evlər tikir və onlardakı hərarəti qoruyur.

Sevgi – bizə sonsuz xoşbəxtlik duyğusu verir.

Sevgi – dünyanı gözəl musiqi sədaları ilə bürüyür, çünki musiqi sevginin təzahürüdür.

Sevgi – tilsimdir. Onun köməyi ilə ətrafımızdakı bütün bu boz gerçəklik əlvan rəngləri bərq vuran sehrli aləmə çevrilir.

Sevgi – öz ətrafına bihüşədicə ətir saçır və aşıqlərin könlünü həmin ətir ilə doldurur. Sevgi ətraf dünyanı cənnət bağı, bizi onun sakini edir.

Sevgi – həmişə daha yaxşıya can atma, çevrilmədir. Sevgi bizi bütün mənfi cəhətlərdən xilas edir, ruhumuzu paklaşdırır. Sevgi – daimi kəşf prosesidir. Sevgi dünyaya gözəllik, insana məmnunluq bəxş edir. Sevgi bizdən ötrü mərhəmət, fədakarlıq, rəhm və ədalət kimi övladlar böyüdür. Şöhrət tapan, amma sevməyən adam özünü xoşbəxt sayə bilməz. Sevgisiz incəsənətin, sevgisiz həyatın, sevgisiz işin heç bir mənası yoxdur, o heç kimə məmnunluq gətirmir”.

Öz niyyət və əməllərində həqiqi böyüklüyə yetişmək istəyən adam – mütləq sevən adamdır. O, istisnasız olaraq, hamını sevir. O nəyinsə xətrinə sevmir, elə-belə sevir, yaxşını da, pisi də sevir. Fərq ondadır ki, yaxşıya məhəbbət fəxr, heyranlıq və fərəh hissi, pisə məhəbbət isə acıma və rəhm hissi ilə müşayiət olunur. Nə qədər qərribə səslənsə də, böyüklüyə can atan adam başa düşməlidir ki, insanın yaxşı və pis tərəfləri vur-tut onun imkanlarının fəvqündə duran qüvvələrin işinin nəticəsidir.

Böyük insan hər zaman başqalarına açıqdır, canıyananlıq və şəfqət hissi ona xasdır. Öz fikir və əməllərində mərhəmət hissini rəhbər tutmağa çalışır: o, həmişə məzlum, zəif və köməksiz

adamların tərəfindədir.

Bu tərzdə hərəkət edən hər kəs ikiqat mükafatlanacaq: o, artıq mil qət eləyəcək, özü də, bu ona asan və əziyyətsiz başa gələcək. Bu bir mil onun gözüne az görsənsə, əlavə daha bir və ya bir neçə mil qət eləməyə çətinlik çəkməyəcək.

Artıq mil qət etməklə uğur qazananlar haqqında

İnsanın hər bir hərəkətinin – ilk baxışda şüursuz şəkildə edilsə belə – bir səbəbi var.

Gəlin bir neçə nümunəni nəzərdən keçirək, görək artıq mil qət eləmək üçün ağıllı səbəb mövcuddurmu?

Bu maraqlı əhvalat lap çoxdan baş verib. Pitsburq şəhərində bir yaşlı xanım bekarçılıqdan universal mağazaya baş çəkmək qərarına gəlir. Nəse almaq fikrində olmadan o, piştaxtaların arası ilə boş-boşuna dolaşır, satıcılar da potensial müştəri gözündə görmədikləri üçün ona qətiyyən diqqət göstərmirlər.

Belə etinasız münasibətə görə onlar çox şey itirir!

Mağaza boyu gəzintinin sonunda qadın arxasında sətül bir cavan satıcının dayandığı piştaxtanın yanında ayaq saxlayır. Oğlan hörmətlə təzim edir və nə qulluq edə biləcəyini soruşur.

– Təşəkkür edirəm. Bilirsiniz, mən yağışın kəsməsini gözləyirəm ki, evə gedim, – deyə qadın cavab verir.

– İxtiyar sahibisiniz. Bəlkə, əyləşmək istəyirsiniz?

– satıcı soruşur. O, stul gətirir, sonra yağış kəsəndə xanımı çıxışa qədər otürür. Onlar sağollaşırlar, qadın oğlandan vizit kartını istəyir.

Bir neçə ay sonra qəribə bir hadisə baş verir. Mağazanın direktoru bir məktub alır: orada həmin cavan oğlanı Şotlandiyaya dəvət edirlər. O, varlı bir qəsri mebellə bəzəmək üçün lazım olur. Qəsir sahibinin seçiminə təəccüblənən direktor cavab yazaraq başqa, daha təcrübəli və peşəkar bir satıcını göndərməyi təklif edir.

Tezliklə Şotlandiyadan ikinci məktub gəlir. Orada deyilir ki, həmin oğlandan başqasını istəmirlər. Məlum olur ki, məktubın israrı Karneginin şəxsən özündəndir. Gənc satıcının dəvət olunduğu

qəsr isə ən məşhur və varlı qəsrlərdən biri çıxır – Skibo-Kast; mağazanı gəzən xanım da, sən demə, mister Karneginin anası imiş.

Nəhayət, oğlan Şotlandiyaya yollanır, orada ona bir neçə yüz min dollarlıq mebel sifariş edirlər. Bu, oğlana varlanmağa və sonradan, adi satıcı kimi işə başladığı mağazanın sahibi olmağa kömək edir.

Bu cavan bizə artıq mil qət eləməyin necə xeyirli bir iş ola biləcəyini göstərir!

Sizə bir əhvalat da danışım. Bir dəfə “Qızıl qayda” jurnalının redaktorunu Davenport şəhərindəki məktəbə çıxış eləməyə çağırırlar. Adət üzrə, yolxərci, qalacaq yer və 100 dollar haqq vəd edirlər.

Məktəbdə olduğu müddətdə redaktor o qədər faydalı və maraqlı məlumat toplayır ki, sonra bundan bir yox, bir neçə məqalə çıxarır. O, əlbəttə ki, öz nitqini söyləyir, lakin buna görə ona təklif olunan muzzəddən qəti imtina edir.

Bu hərəkətini səfər zamanı əldə etdiyi biliklərin bundan qat-qat qiymətli olması ilə izah edir. Redaktor öz doğma şəhəri Çikaqoya səfərindən məmnun halda qayıdır.

Bundan sonra hadisələr heyvətamiz şəkildə cərəyan edir. Jurnalə abunə vaxtı Davenportdan minlərlə sifariş gəlir. Artıq həftənin sonunda redaksiyanın hesabına 6 min dollardan çox vəsait yığılır. Bu məsələyə redaktorun çıxış elədiyi məktəbin direktoru Palmerdən gələn məktub aydınlıq gətirir. Məlum olur ki, sifarişlər şagirdlərə məxsusdur. Onlarda bu cür müdrik və təmənnəsiz adamın rəhbərlik etdiyi nəşrə maraq oyanıb.

Bu məktəbin şagird və məzunları redaksiyaya iki ildə 50 min dollar xeyir verirlər. Nəhayət, bu heyvətamiz əhvalat bütün dünyada yayılan məşhur bir nəşrin səhifəsinə düşür. Nəticədə, dünyanın hər yerindən abunə sifarişləri gəlməyə başlayır.

Siz 100 dollardan imtina etməklə bundan dəfələrlə çox qazanan bir insanın tarixçəsini oxudunuz. O, vacib məqamda artıq mil qət eləməyi bacardığına görə buna nail olmuşdu. Bu prinsip hələ heç kimi yarı yolda saxlamayıb!

Artıq mil qət etmək bacarığı – iri əmanətin üstünə gələn nağd faizdir, o, daima sizə gəlir əldə etmək imkanı verir.

Gəlin indi də sizə artıq mil prinsipinə əməl

etməyəndə nə baş verə biləcəyini göstərən bir əhvalatdan bəhs edir.

Nyu-yorklu bir avtomobil taciri öz avtosalonunda oturub qəzet oxuyurdu. Bayırda yağış yağırdı, alıcı-filan da gözə dəymirdi. Birdən qapı açıldı və içəri əlində əsa yaşlı bir cənab daxil oldu. O, dərhal bahalı maşınlar olan tərəfə getdi və onları nəzərdən keçirməyə başladı.

Özünü yaxşı psixoloq sanan tacir bu kişini potensial müştəri gözündə görmədi və ona əhəmiyyət verməyərək qəzet oxumağa davam elədi. Bu veyil adama vaxt sərf etmək istəmirdi.

Kişi tələsmədən bütün maşınları bir-bir gözədən keçirdi. Sonra tacirə yaxınlaşıb qiymətləri soruşdu. O isə qəzetdən başını qaldırmadan könülsüz-könülsüz cavabında nəsə donquladı.

Səbirli alıcı maşınların yanına qayıtdı, onlara bir də baxdı, əsasını təkərlərin şininə toxundurdu və gözlənilmədən tacirdən soruşdu: "Deməzsiniz, necə edirəm? Hansı maşını alım? Bəlkə, xoşuma gələn maşınların üçünü də götürüm?"

Tacir, əlbəttə ki, dinmədi və istehza ilə gülümsünərək düşündü ki, bu adam, deyəsən, doğrudan da, avaranın biridir. Yaşlı cənab hələ də danışdı: "Yox, yaxşısı budur, birini alım. Xahiş edirəm, sabah o sarı təkərli maşını mənim evimə sürüb gətirin. O neçəyədir?"

Sonra kişi çek kitabçasını çıxartdı, lazım olan məbləği yazıb qol çəkdi, çeki tacirə verdi və getdi. Tacir çekdəki imzanı görəndə bərk qəzəbləndi. Nə əcəb, onu infarkt vurmamışdı: imza şəxsən Harri Peyn Uitninin özünə məxsus idi! Və yalnız bu anda ona çatdı ki, əgər bayaq özünü bir qədər nəzakətli aparsaydı, bir bahalı avtomobilin yerinə üçünü sata bilərdi.

Artıq mil qət eləməyi öyrənmək lazımdır ki, özünə ziyan vurmayaşan. Bu sözləri yadda saxlayın, çünki onları unutduqları üçün çoxları zavalı uğrayıb. Təşəbbüs göstərmək imkanı key və tənbel adam üçün nəsə ifadə edirmi? Heç nə. Bir qisim insanlar heç cür anlaya bilmirlər ki, niyə həyat xəzinələri özü onların ayağına gəlmir.

Sizə danışmaq istədiyim bu əhvalatın üstündən qırx ildən artıq vaxt ötüüb. Dəmir məmulatı dükanında gənc bir satıcı işləyirdi. Bir gün gördü ki, ətraf piştaxtalarda heç zaman heç kəsə almadığı

xeyli köhnəlmiş mal yığılıb qalıb. Oğlan tənbellik eləmədi və vaxt ayıraraq bu tələbat olmayan əşyaları dükanın tən ortasında ayrıca bir vitrinə qoydu. Bunların hamısına cüzi bir qiymət təyin edildi – 10 sent. Bilirsinizmi, nə baş verdi? Bütün bu tullantı bircə günə satılıb qurtardı.

Sonralar “On sentə” dükanlarının böyük bir şəbəkəsinin sahibi olmuş məşhur tacir Frenk Vulvortun yüksəlişi belə başladı. Nəhəng bir layihənin əsası onda qoyuldu ki, bir cavan oğlan artıq mil qət etməyə ərinmədi. Bu da onu zəngin etdi: indi Vulvortun varidatı 50 milyon dollar məbləğində dəyərləndirilir. Onu da unutmamalıyıq ki, ucuz dükanlar ideyasından başqa sahibkarlar da bəhrələnib bütün Amerika boyu belə ticarət nöqtələri yaradıblar.

Vulvorta heç vaxt heç kim təşəbbüs göstərməyin faydasını başa salmamışdı. Onun təşəbbüsü qabaqcadan ödənilməmişdi. Sadəcə o, bir dəfə artıq mil getməyə tənbellik etməmiş və bunun əvəzini iqiqat almışdı. Nəticədə faizlər çox yüksək olmuş və milyonlarla gəlir gətirmişdi.

Artıq mil prinsipinin bir fərqləndirici cəhəti var – ona əməl edən adama yatanda və ya heç bir iş görməyəndə də təsir göstərir. Ən mühümü ilk addımı atmaqdır. Qalan hər şey öz-özünə alınacaq: hətta sizə elə gələ bilər ki, istəklərinizi Ələddinin lampasından çıxan qüdrətli cin yerinə yetirir.

Artıq mil prinsipinin üstünlüyünü göstərən daha bir maraqlı tarixçə.

Bu hadisə otuz il bundan qabaq baş verib. Poladtökmə şirkətinin prezidenti Çarlz M.Şvab öz zavodlarından birinə baş çəkmək üçün şəxsi vaqonunda Pensilvaniya ştatına yola düşür. Tutqun və şaxtalı bir səhərdə həmin yerə gəlib çatır. Vaqondan düşəndə gördüyü birinci adam əlində qeyd dəftərçəsi tutan bir cavan oğlan olur. O burada dayanmasının səbəbini anlaşılmaz bir tərzdə izah etməyə başlayır. Məlum olur ki, mister Şvabın gəlişi barədə eşidərkən vağzala gəlmək və cənaba nə qulluq edə biləcəyini öyrənmək qərarına gəlib

– Sizi məni qarşılamağa kim göndərib? – Şvab soruşur.

– Heç kim göndərməyib. Televiziya dan sizin nə vaxt bizim şəhərə gələcəyinizi eşitdim. Fikirləşdim ki, bəlkə, sizə bir köməyim dəydi – məktub yazmaq və

ya teleqram göndərmək lazım oldu.

Qeyri-adi faktır! Bu cavan oğlan ancaq ona görə gəlib ki, faydalı olacağına ümid bəsləyib. Buna görə ona haqq ödəməyiblər, nə sə boyun almayıblar, ondan xahiş etməyiblər. Bu onun öz təşəbbüsü olub!

Mister Şvab stenoqrafçıya ehtiyac duymadığını deyərək köməkdən nəzakətlə imtina edir. Oğlana diqqətə görə təşəkkür edib, ondan harada işlədiyini soruşur və adını öz qeyd dəftərçəsinə yazır.

O günün axşamındaca həmin gənc (soyadı Uilyams idi) mister Şvabla birlikdə onun şəxsi vaqonunda yol gedirdi. O, sahibkarın mətbuat katiblərindən biri oldu. Uilyams bir neçə il öz xeyrixahının yanında işlədi. Sonra ona yüksək vəzifə təklifləri gəlməyə başladı, lakin oğlan həmişə bu təklifləri rədd edirdi.

Tezliklə möcüzə baş verdi! Uilyamsı elə sərfəli yerə çağırdılar ki, o bu dəfə heç cürə imtina edə bilmədi. Qısa müddətdə təcrübəsiz stenoqrafçıdan varlı bir əczaçılıq konserninin prezidenti və şərikinə çevrildi. Və bütün bunlar ona görə baş verdi ki, bir dəfə bu cavan oğlan artıq mil qət eləməyə ərinmədi! Uilyamsın öz təzə məşğuliyyətindən xoşu gəlirdi və hətta o, Amerikanın ən varlı adamlarından biri oldu.

Lakin elə düşünmək lazım deyil ki, artıq mil prinsipi ancaq adi qulluqçu və fəhlələr onu tətbiq etdikdə işləyir. O, eyni dərəcədə rəhbər işçilər üçün də səmərəlidir. Növbəti əhvalat bu barədədir.

Tikiş fabrikinin sahibi Artur Neş adlı bir şəxs idi. Müəssisə son bir neçə ildə ağır maliyyə durumu şəraitində işləyirdi. Bütün faktlar fabrikin tezliklə iflas edəcəyini deyirdi.

Ən dəhşətlisi bu idi ki, vəziyyətin yaxşılaşacağına nə sahibkar, nə fəhlələr – heç kim inanmırdı. Bir dəfə işçilərinin qarşısında çıxış eləyib vəziyyətin ağırlığını başa salarkən Neşin ağlına dəhiyanə bir fikir gəldi. O bu yaxınlarda “Qızıl qayda” jurnalında oxuduğu məqaləni – çıxışı müqabilində haqq almaqdan imtina edən (yəni artıq mil qət edən) və bundan nəinki kasıb düşməyən, hətta özü və jurnalı xeyli gəlir götürən redaktorun hekayətini xatırladı.

Bilirsinizmi, Neşin ağlına gələn ideya nədən ibarət idi? O başa düşdü ki, əgər özü və fəhlələri artıq mil qət eləməyə razı olsalar, bu, batan müəssisəni xilas etməyə yeganə şans olacaq.

Sahibkar öz işçilərini inandırmağa çalışdı ki, ona artıq mil qət eləməyə kömək etsələr, müəssisəni bağlamayacaq və heç kimi işdən çıxarmayacaq. Onlar birlikdə fabriki müflisləşməyə qoymayacaqlar. Qulluqçular maaşsız, istirahətsiz, tam gücləri ilə işləməli olacaq – bəlkə, ondan sonra vəziyyət düzəldi. Mister Neş onlara vəd etdi ki, işlər alınsa, hər birinin borcundan səxavətlə çıxacaq – maaşlarını ödəyəcək və yaxşı mükafat verəcək.

İşçilər bu təkliflə razılaşıdılar. Növbəti gün öz əmanət pullarını gətirib direktora borc verdilər.

Hamı əl-ələ verib yorulmadan işləməyə başladı. İşlər yavaş-yavaş qaydasına düşürdü. Tezliklə direktor borcunu qaytara bildi, sonra maaşları ödədi, müəyyən müddətdən sonra fabrik bu dərəcədə riskli işə qol qoyanda kimsənin xəyal etmədiyi qədər yüksək gəlir gətirməyə başladı.

On il keçdi. Mister Neş çox varlı adam oldu, onun sadıq işçiləri yüksək maaş alır və böyük vəzifə tuturdular. Vaxtilə artıq mil qət eləmək qərarı verdiklərinə görə heç biri heç zaman peşmançılıq duymamışdı.

Artur Neş bu gün həyatda yoxdur, lakin onun fabriki indi də Amerikanın ən iri və ən gəlirli geyim fabriklərindən biridir.

Bu fabrikin səhmləri çox illər qabaq onu iflas etməyə qoymayan həmin o işçilərə məxsusdur. Yəqin ki, onların artıq mil qaydası barədə sizə nə deyə biləcəyini təxmin edərsiniz.

Fabrikin bugünkü fəhlələrinə baxın, onlarla söhbət edin. Onların əminliyi və əzmkarlığı sizi heyran edəcək. Bütün bunlar – qət edilmiş artıq mıldən qalandır. Bu, insanı, onun fikirlərini və həyata baxışını dəyişən olduqca təsirli gücdür.

Sonda sizə artıq mil prinsipinin daha bir vacib xüsusiyyətindən danışacağam. Əgər şərtləşdirilmişdən çox və yaxşı iş görmək istəyirsinizsə, avtomatik olaraq, sehrli qanunun tətbiq dairəsinə girirsiniz. Elə düşünməyin ki, zəhmətinizin əvəzi sizə yox, rəisinizə çatacaq. Bu belə deyil. İstənilən halda udursunuz: müsbət psixoloji məram əldə edərsiniz, kollektivin hörmət və etimadını qazanırsınız, gücünüz çoxalır, əminliyiniz artıb, təşəbbüskar, aktiv və enerjilisiniz, uğura inanırsınız və arzularınızı həyata keçirə bilərsiniz.

Bu sadalanan keyfiyyətlər sizin uğurunuzun rəhnidir.

Haçansa Emerson söyləyib: “Eləməli olduğunu eləməyə çalış, onda Tanrı sənə güc-qüvvə verəcək!” Qüvvə – varlanmaq üçün bizə hərdən bu çatmır. Çətin ki, qüvvəsi olmayan kimsə hünər göstərməyə qabil olsun. Bu, insanları cəlb edən müsbət qüvvə olmalıdır. Diqqət yetirməliyik ki, bu güc-qüvvə öz-özünü təmin etsin, öz-özünü həndəsi silsilə ilə artırsın.

Məqsədə yetişməyin qısa yolu

Əgər siz adi bir qulluqçusunuz və adi də əməkhaqqı alırsınızsa, bu ifadənin doğruluğuna əmin olmalısınız: “Nə əkərsən, onu da biçərsən”. Elə bilməyin ki, əkin zamanı ərincəklik eləmişsinizsə, biçin vaxtı bol məhsul yığacaqsınız. Heç bir işəgötürən keyfiyyətsiz işə görə sizi mükafatlandırmayacaq.

Yox, əgər siz maaş alınır, əksinə, maaş verirsinizsə, yəni müəssisə sahibi, direktor və ya prezidentsinizsə, onda mənim növbəti sözlərim sizə ünvanlanıb. Əlbəttə, həyatınızı daha yaxşı, müəssisənizi daha gəlirli görmək istəyərdiniz. Mən buna böyük səy göstərmədən və çox vaxt itirmədən nail olmağın yolunu bilirəm. Bəli, sizin belə bir imkanınız var. Tənbəllik etməsəniz və artıq mil qət eləməyi öyrənsəniz, həyatda çox şey qazanarsınız. Bunun sirri olduqca asandır – artıq mil qət edin!

Göy qurşağının o üzündə gizlədilmiş qızıl küpəsi haqqında məşhur nağılı yada salın. O, çox ibrətamizdir. Bilin ki, göy qurşağı artıq mili başa vurduğunuz yerdə qurtarır. Sizin qızıl küpəniz məhz orada gizlədilib!

Bu yol əzablı yoldur. Göy qurşağının qurtardığı yerə gedib çatmaq asan deyil: gedirsən, gedirsən, yol isə bitmək bilmir. Göy qurşağının axırına yetməyə kömək edən sirdən hələ də xəbəri olmayan hər adamın başına gələn işdir. Sırr budur: göy qurşağının uzunluğu qət eləyəcəyiniz artıq milin uzunluğuna bərabərdir, vəssalam. Sizin miliniz qurtaranda intizarında olduğunuz zənginliklər öz-özünə peyda olacaq.

Bir dəfə “Ceneral Motors” konserninin banisi Uilyam Düranın başına belə bir əhvalat gəldi. O,

banka həmişəkindən gec baş çəkdi. Bank bağlanırdı, lakin bankın müdiri öz işçisindən xahiş etdi ki, bir az ləngisin və müştəriyə lazım olan xidməti göstərsin.

İşçinin adı Kerol Daunz idi. O, bankda ən aşağı maaşlı vəzifə tuturdu. Buna baxmayaraq, ərinmədi və işdənkənar şəxsi vaxtını bankın müştərisinə sərf etdi. O, vicdanla çalışaraq və mister Düranla nəzakətli rəftar edərək bu işi gördü – öz artıq milini qət etdi. Əgər hansısa nəticələr doğurmasaydı, bu hadisəyə heç kim əhəmiyyət verməzdi.

Növbəti gün Daunz gözlənilməyən dəvət aldı: mister Düran onu öz ofisində gözləyirdi. Orada onlar söhbət elədilər və söhbətin yekununda cavan oğlana təzə iş təklif olundu. O, böyük bir kontorda klerk işləməyə razı oldu, orada bu işlə ondan başqa 100 adam məşğul idi. İş 8:30-da başlayıb, 17:30-da qurtarırdı. Daunza cüzi maaş kəsildi.

Sabahısı oğlan ilk iş gününü namusla başa vurdu. Saat altının yarısını göstərəndə bütün əməkdaşlar paltarlarını gedə-gedə əyinlərinə çəkərək evlərinə götürüldülər. Daunz yerindən tərpənmədi, sadəcə qeybə çəkilən həmkarlarını baxışları ilə yola saldı. Tək qalanda fikrə getdi: görəsən, bu insanları iş yerindən qovan nədir? Yoxsa işdə bir dəqiqə boş vaxtları olmur?

On beş dəqiqə sonra mister Düran kabinetindən çıxanda klerklərdən birini iş yerində ləngiyən görüb təəccübləndi. Əvvəlcə elə bildi ki, təzə qulluqçu onların kontorundakı iş cədvəlindən xəbərsizdir.

– Yox, xəbərim var. Sadəcə qorxdum ki, çıxışda ayaq altında qalaram, – deyə Daunz zarafat etdi.

O həmçinin maraqlandı ki, mister Dürana nə qulluq edə bilər.

Düran ondan karandaş istədi. Oğlan öz karandaşını səliqə ilə itiləyib direktora verdi. O da təşəkkür edib kontordan çıxdı.

Ertəsi gün də eyni şey baş verdi. Amma bu dəfə Daunz bilərəkdən işdən sonraya qaldı. Bir azdan Düran kabinetindən çıxdı və yenə oğlanın getmədiyini görüb təəccübləndi. Oğlan gülümsədi və bunun səbəbini dedi:

– İş gününün nə vaxt qurtardığını bilirəm. Amma heç kim demir ki, mən 17:30-da çıxıb getməliyəm. Qaldım ki, bəlkə, sizə yenə nəşə lazım oldu.

Düran heyrləndi:

– Siz niyə elə fikirləşirsiniz ki, mənə köməyiniz

dəyə bilər?

– Dünənki xahişinizdən sonra bu qərara gəldim,
– cavan klerk cavab verdi.

Düran bu cavabdan tutuldu və deməyə söz tapmayıb yenidən kabinetinə döndü.

Kontorda ləngimək Daunzda adət şəklini aldı. O, yalnız direktor çıxandan sonra işdən gedirdi. Təbii ki, iş vaxtından artıq saatlara görə ona əlavə pul vermirdilər, heç kim ona təşəkkür etmir, heç nə boyun olmurdu. Çox adama elə gələ bilərdi ki, cavan oğlan öz şəxsi vaxtını bihudə sərf edir.

İki ay sonra direktor Daunzu öz yanına çağırırdı. Məlum oldu ki, yeni zavod açılır və orada avadanlıqların quraşdırılmasına rəhbərlik etmək lazımdır. Seçim Daunzun üzərində dayanıb. Heç kim inanmaq istəmirdi ki, direktor adı bir klerki, maşınqayırmadan qətiyyən başı çıxmayan təzə işçini belə yüksək vəzifəyə təyin edib.

Əlbəttə ki, bu, Daunz üçün yenilik idi. Lakin o, əlüstü razılaşıdı, başqası “Mənim istehsal avadanlıqlarından başım çıxmır” və ya “Mən pulumu dəzgah quraşdırmağa görə almıram” kimi ifadələr işlədib boyun qaçırırdı.

Oğlan böyük məmnuniyyətlə öz təzə işinin icrasına başladı.

Üç ay ötdü – onun işinin nəticəsi heyratamiz idi, heç mütəxəssis də bu cür dəqiq və dürüst işləyə bilməzdi. Düran görülmüş işlərdən razı qalmışdı. Təbii ki, Daunzun qısa müddətdə maşınqayırmanı necə öyrəndiyi onu möhkəm maraqlandırırırdı. Oğlanın cavabı Düranı mat qoydu:

– Vəddən haqqı, mən maşınqayırmadan bir söz də anlamıram. Sadəcə axtarib elə bacarıqlı adamlar tapdım ki, bu məsələdən həqiqətən başları çıxır və onlar göstərişlərimə tabe olub bütün işləri əla yerinə yetirdilər.

– Bu, heyratamizdir! Sizə ancaq bunu deyə bilərəm, cavan oğlan! Bacarıqlı işçilər iki qisim olur. Birinci qisim o adamlardır ki, öz işlərini bilir və yaxşı işləmək istəyir, artıq işləməkdən qorxınurlar. İkinci qisim isə bu cür adamları böyük fəhlə kütləsi içində aşkar edə bilən işçilərdir. Sizin bəxtiniz gətirib – siz hər iki qismə aid olan misilsiz bir nümunəsiniz!

Daunza belə bir tərif eşitmək xoş idi; o, mister Dürana təşəkkür edib, çıxnaq istədi. Lakin gethağədə eşitdiyi sözlər onu ayaq saxlamağa vadar

etdi:

– Bir dəqiqə! Məgər mən sizə demədim, bu gündən təzə müəssisəyə direktor təyin olunursunuz? Başlanğıcda ilə 50 min dollar maaş alacaqsınız.

Daunz 10 il zavod direktoru işləməklə 12 milyon dollar qazandı. Habelə iri avtomobil şirkəti rəhbərinin şəriki və müavini oldu.

İnsanların adi işçidən milyonçuya çevrildiyi barədə əhvalatları eşidəndə çox vaxt təəccüblənir və anlaya bilmirik ki, bu necə baş verib. Səhvimiz ondadır ki, biz artıq uğur əldə etmiş adamları görür, amma onların zənginliklərə doğru əziyyətli yolunu izləməyə cəhd göstərmirik.

Daunzun yüksəlişi barədə danışdıqlarımda qeyri-adi və təəccüblü bir şey yoxdur. Bunlar bir günün yox, uzun illərin işidir. O, tədriclə qalxıb və onun iş yoldaşları bunda qeyri-təbii heç nə görməyiblər. Di gəl, direktor Daunzu başqalarından fərqləndirdikcə çoxları ona həsəd aparmağa başladı. Onlar düşünürdülər ki, o, hiyləgər və mənsəbpərəst olduğu üçün hər şeyə müvəffəq olur. Sadəcə, bu insanlar Daunzun uğurlarından çox, öz uğursuzluqları, tənbellik və passivliklərinə bəhanə axtarırdılar.

Əlbəttə, Daunzun özünəməxsus hiyləgərliyi var idi, amma onu öz istəyinə uyğun istifadə edirdi.

Bu hiyləgərlik artıq mil qət etmək həvəs və bacarığıdır. O, sadəcə, direktora yaxşı qəddənmiş karandaş verməkdən başladı. Sonra direktora faydalı ola biləcəyini düşünərək işdən sonraya qaldı.

Bu ona daha yüksək səviyyəyə qalxmaq imkanı verdi. Artıq o çalışırdı ki, mister Dürana maneçilik törətməsin, zavodda yeni avadanlıqlar quraşdırılarkən onu zinhara gətirib tez-tez məsləhət istəməsin. Ona tapşırılmış işin öhdəsindən sərbəst gəlmək üçün öz bilik və bacarığını var gücü ilə işlətməli olduğunu anlayırdı.

Daunz hər şeyə öz təşəbbüsü ilə nail olub – onun hər bir hərəkətini addımbaaddım izləyib incədən-incəyə təhlil etsək, bunu yaxşı görərik. Daunz nə qeyri-adi qabiliyyət, nə nadir sava yiyəsi idi. Lakin onda başlıca şey vardı – yüksəlişinin əsasını təşkil edən münəsbət psixoloji məram.

Mister Düranın şirkətində Daunzdan savayı 100-dən çox əməkdaş işləyirdi, lakin bu adamlar göy qurşağının sonuna çatmağa heç cəhd eləməmişdi.

Əksinə, idarədəki saatlar altının yarısını göstərən kimi tamam əks istiqamətdə qaçmışdılar.

Dostlarından biri Kerol Daunzun karyerasının necə başladığını soruşanda o demişdi: “Bu mənim üçün çox asan idi. Daim mister Düranın gözüne dəyməyə çalışırdım. O, nəyəsə ehtiyac duyanda mən böyründə olurdum və kömək eləməyə hazır idim. Bu bir vərdişə döndü: direktor istənilən xüsusa həmişə məndən kömək istəməyi özünə adət etdi”.

Hər şey olduqca sadədir! Klerk direktorda kömək üçün daima ona müraciət etmək vərdişini inkişaf etdirdi. O, məsuliyyətdən qorxmırdı və artıq mil qət eləməyə həmişə hazır idi.

Təəssüf ki, bu cavan oğlanda olan məsuliyyət hissinə hər adamda rast gəlmək olmur. Biz də eyni cür davransaydıq, həyatımızı yaxşılaşdırar və bütün mümkün zənginliklərdən kam alardıq.

Daunzun qəziyyəsinin xoşbəxt sonluğundan xəbər tutandan sonra, düşünürəm ki, onun o vaxt hamı ilə birgə saat altının yarısında işdən getməməyini kimsə qəbahət saysın. Çünki məhz bu hərəkətinə görə o öz zəhmətinin müqabilində əməkhaqqından dəfələrlə artığına layiq görüldü.

Bu oğlan öz taleyini özü həll etdi. Düzdür, o, azad cəmiyyətin ona verdiyi bir üstünlüyə malik idi. Bu, təşəbbüs göstərmək, yəni artıq mil prinsipindən istifadə etmək hüququdur. Vəssalam, Kerol Daunzun müvəffəqiyyətinin sirri bundan ibarətdir! O həqiqət ki ona məlum idi, indi sizə də əyandır.

Çoxlarının artıq mil qaydasının xeyrini anlamamağı mənim üçün böyük bir müəmmadır. Halbuki onlar bu qaydaya əməl etsələr, sonrakı uğur və uğurlarının əsasını qoymuş olarlar. Həyatda uğur qazanmış istənilən adamın taleyinə nəzər yetirin: onların hamısı bu prinsipdən başlayıblar. Bütün uğursuz insanların səhvi ondadır ki, lazım olduğundan artıq və yaxşı işləməkdən, əvəzində pul və ya başqa bir haqq almayacaqları işi görməkdən qorxurlar.

Elbert Habbard öz hekayələrindən birini – “Qarsiaya məktub”u ispan-amerikan müharibəsi bitən kimi çap elətdirdi. Hekayənin qısa məzmunu belədir. ABŞ prezidenti Uilyam Mak-Kinli, Rouen adlı gənc əsgərə onunla üsyançıların başçısı Qarsia arasında vasitəçilik etməyi tapşırır. Rouen prezidentin məktubu ilə üsyançıların düşərgəsinə

yollanır. Düşərgənin yerini tapmaq asan olmadığından əsgər tapşırığı yerinə yetirənə qədər Kuba cəngəlliklərində xeyli müddət dolaşmalı olur. Nəhayət, Qarsianı görüb məktubu ona çatdırır.

Bütün süjet bundan ibarətdir: bir əsgərin, qarşılaşdığı ən müxtəlif çətinliklərə baxmayaraq, öz tapşırığını icra etməsi haqqında sıradan bir əhvalat.

Qəribə də olsa, hekayə oxucuların elə xoşuna gəldi ki, on milyon tirajla çıxan bu kitabı bütün dünya alıb oxudu. Sanki hər şey olduqca sadədir: əsgər Rouen öz hərbi vəzifəsini yerinə yetirdi, əvəzində onun hünəri dillərə düşdü. Hekayənin müəllifi Elbert Hobbardın özü də tanındı – məşhurlaşdı və varlandı.

Hekayə bir neçə ölkədə, bir neçə xarici dildə çap olundu. 1904-1905-ci illər rus-yapon müharibəsində “Qarsiaya məktub” kitabçasını hər bir yapon əsgərinə pay verirdilər. Pensilvaniya ştatında dəmiryol şirkətinin bütün əməkdaşlarına rəhbərlik bu qeyri-adi kitabın bir nüsxəsini hədiyyə eləmişdi.

Amerikanın ən iri sığorta şirkətlərində də belə eləmişdilər. Habbard yaşadığı müddətdə onun əsəri dünya bestselleri olaraq qaldı. O, 1915-ci ildə “Luzitaniya” gəmisi batanda həlak oldu.

“Qarsiaya məktub”un niyə bestseller olduğunu tapmağa çalışın. Sadəcə, orada öz işini namusla yerinə yetirməyə can atan adamın qeyri-məhdud imkanlarından danışılır.

Belə insanlar həmişə çatışmır. Onlara hər yerdə, hər bir fəaliyyət sahəsində ehtiyac var. Əgər insan öz üzərinə əlavə məsuliyyət götürməkdən qorxmursa, artıq mil qət eləməyə hazırdırsa, öz işini sevirsə və onun müsbət psixoloji məramı varsa, belə insan öz söylərinə görə həmişə mükafatlandırılacaqdır.

Bu keyfiyyətlərə malik olan qırx adam Karneginin köməyi ilə milyonçu olub. Öz işində artıq mil getməyə tənbəlik etməyən insan mükafatlandırılmağa layiqdir – Karnegi bunu gözəl başa düşürdü. Həyatda beləsinə rast gələn kimi dərhal ona kömək eləməyə çalışır, onu işə götürür və ona özünün ən yaxşı keyfiyyətlərini işdə göstərmək şansı verirdi.

Bizim hər bir hərəkət və hərəkətsizliyimizin səbəbi var. Qoy artıq mil qət etməyi öyrənmək üçün ən inandırıcı səbəb bunun sizə gətirəcəyi böyük mükafat olsun.

Əgər siz hələ də bu prinsipin həqiqiliyinə şübhə edirsinizsə, onu öz həyatınızda sınaqdan keçirin. Əminəm ki, nəticələr sizi mənim sözlərimdən daha yaxşı inandıracaq.

Söz yox ki, hər birimiz bu dünyada öz sərvət payımızı almaq istəyərdik. Bu, tam normal və həyata keçən arzudur. Var-dövlət hamıya yetər, bircə onu oğurlamağa cəhd etməyin. O yalnız o insanlara nəsim olur ki, bu imkanın əvəzini ödəyir.

Siz artıq zənginliyə yetişməyin əsas qaydaları ilə tanış oldunuz. Sizin vəzifəniz onlardan ağıllı və məqsədyönlü şəkildə istifadə etməkdir. Bu yolla öz sərvət payınıza sahiblənəcək və bütün xalqın rifah halının yaxşılaşmasına öz töhfənizi vermiş olacaqsınız.

Simic işəgötürən haqqında hekayət

Bəlkə də, indi hansınızsa şikayətlənirsiniz: “Mən bütün günü var gücümlə işləyirəm, lakin əvəzində heç nə almıram. Çünki rəisim çox simicdir”.

Sirr deyil ki, işəgötürənlər arasında namuslu işçilərdən mənfəət gələnlər tamahkar və xudbin adamlar az deyil.

Lakin günlərin bir günü beləsinin simicliyi nəinki xeyir gətirməyəcək, hətta onun özünə qarşı çönəcək. Bu cür işəgötürən ədulluğunun əlindəki gil parçasına bənzəyir.

Məsələ burasındadır ki, o, namuslu və artıq mil qət eləyən işçisini öz müəssisəsindən buraxmaq istəməz. Tamahkarlığı qoymaz. Vəziyyəti dəyişmək üçün də məhz onun bu zəif yerindən yararlanmaq olar.

Hətta adi fəhlə də, əgər ağıllı adamdırsa, xoşuna gələn kişini barınağında oynadan qadın kimi öz müdirini idarə edə bilər. Taktika eynilə həmin taktikadır.

Adi qulluqçu vəziyyəti elə fırladaraq ki, rəisi onsuz bir addım da atmaz. O öz həmkarlarından artıq və yaxşı işləyər, simic işəgötürən isə bunu görməyə bilməz. O hər vəchlə belə işçini tutub saxlamağa çalışacaq. Şübhə etməyin ki, onun xəsisliyi gec-tez ona yox, sizə xeyir gətirəcək. Çünki o yox, siz öz artıq milinizi qət eləmişsiniz.

Əlbəttə, bu simic hətta özünün ən yaxşı işçisini mükafatlandırmağa da qızırğanacaq. Lakin bu belə

sizi məyus etməsin. Mütləq elə işəgötürən tapılacaq ki, sizin səylərinizi artıqlaması ilə qiymətləndirməyə hazır olacaq.

Artıq mil qət eləməyə alışan adam istənilən halda heç vaxt məğlub olmur. O təqsirkar deyil ki, hansısa simic rəhbər onun çalışqanlığını layiqincə dəyərləndirməyib. Bu, yaxın gələcəkdə bütün yaxşı işçiləri əlindən çıxacaq həmin rəhbərin təqsiridir.

İş yerində artıq mil qət eləməyə ərinməyən və psixoloji baxımdan müsbətə köklənən adamı təzə iş özü gəlib tapacaq. Hətta ümumdünya maliyyə böhranı onu işsiz saxlaya bilməz. Çünki təkcə özünün xeyri üçün yox, həm də cəmiyyətin mənafeyi üçün çalışır; belə adamlar əvəzolunmazdır.

Əvəzolunmaz işçi və yüksək maaş – əkiz qardaşlardır.

Əgər əməkdaş öz iş yerində əvəzolunmaz olduğunu işi ilə sübuta yetirə bilibsə, iş və yüksək əməkhaqqı sarıdan narahat olmaya bilər. Arxayın olun ki, o öz əməyinə görə ən nüfuzlu həmkarlar təşkilatının tələbi ilə ala biləcəyindən də artıq maddə alacaq.

Çox insanlar ömür boyu xoş təsadüfün intizarını çəkir. Onlara elə gəlir ki, o zaman həyat öz-özünə yaxşılaşacaq. Ona görə də onlar uğura, taleyə, bəxti gətirməyə inanırlar. Lakin bilmirlər ki, sadəcə, qarşılıqlı qəti məqsəd qoymalıdırlar. Konkret məqsədi olan insan artıq mil qət eləməyə heç vaxt tənbəllik etməz.

İnsanlar xoş təsadüfə, bəxti gətirməyə inanır, amma düşünmürlər ki, bunlar ötəri və tək-tək təsadüf olunan haldır. Möcüzəyə ümid edərək yaşamaq boş-boşuna yaşamaq deməkdir. Əlini ağdan qaraya vurmayıb oturur, göydən sərvət yağacağını gözləyir, nəticədə heç nəyə nail olmur.

Bircə məqsədyönlü adamlar rifaha çatır. Başlanğıc üçün məqsəd seçmək və müvafiq plan qurmaq lazımdır.

Elə hesab etməyin ki, artıq mil qaydasına əməl etməklə yalnız maddi sərvət qazanacaqsınız. Bu, o qaydaya riayət edənlərin rastına çıxan nemətlərin ancaq bir hissəsidir.

Edvard Çoeytin ibrətamiz hekayəti

Biznesdə uğura aparan ən doğru yol iş yerində

artıq mili düz getməyi bacarmaqdır. Bu, ağıllı adamlara da, müdriklərə də məlumdur.

Sonuncular onu da bilir ki, ömür boyu daima artıq mil qaydasına əməl edənlər yalnız maddi nemətlər əldə etmir. Qazancın başqa növləri də böyük dəyərə malikdir: insanlarla ünsiyyət bacarığı, öz işinə məhəbbət, kollektivdə ahəngdar münasibətlər, varını başqaları ilə bölüşmək qabiliyyəti. Yəqin, anladınız ki, həmin insanlar həyatın on iki xəzinəsinin hamısına sahibləniblər.

Kaliforniya ştatının Los-Anceles şəhərində yaşayan və sığorta işi ilə məşğul olan Edvard Çoeytin başına gələn bu əhvalat olduqca maraqlıdır. O, universal açarı tapa və bütün xəzinələrə yiyələne bilən nadir insanlardandır.

Çoeyt işə sığorta şirkətində xırda qulluqçu kimi başlamışdı. O, cüzi əməkhaqqı alır və əsla ümid vermirdi. Bir dəfə bir sövdələşmədə necə batırmışdısa, hər şeyi təzədən başlamalı olmuşdu.

Sonralar bu sövdələşməni uğursuz adlandırmırdı, çünki məhz onun sayəsində bütün həyatını dəyişdirə bilmişdi. Məhz o zaman oğlanda öz həyatı barədə ciddi düşünmək, işə münasibətinə yenidən baxmaq həvəsi oyanmışdı. Bir sual ona əzab verirdi: görəsən, niyə fələk ona qarşı belə haqsızdır? Niyə biri hər şeyə nail olur, amma digəri azın ümidinə qalır?

Bütün bu fikirlər Edvardı şəxsi uğur fəlsəfəsinə gətirdi. O bu təlimin qızgın tərəfdarına çevrildi. Artıq mil qət etmək dərslərini yaxşıca mənimsəyəndən sonra Çoeyt öz məğlubiyyətinə başqa nəzərlə baxdı – çalışıb bu pul itkisindən faydalana, onun köməyi ilə arzusunda olduğu hər maddi və mənəvi nemətə yetişə bilərdi.

Çoeyt tədriclə on iki həyat xəzinəsi anlayışına yaxınlaşdı. Hər şeyi düz etdi: yola çıxanda öz idrakını, fikirlərini müsbətə qurmaqdan başladı. O, müsbət psixoloji məram əldə etdi.

Əgər qabaqlar Çoeyti yalnız bir şey (sığorta polisinin neçəsini və neçəyə sata bilər) maraqlandırırıdısa, indi məhz sığortalanan insanların qayğısına qalırdı. O, sığortalanmaq təklifi ilə kömək edə biləcəyi möhtac adamlar axtarırdı.

İlk belə adam cavan bir sahibkar idi. Onun Kaliforniyada civə yataqlarının işlənməsi üzrə şirkəti tamamilə müflisləşmişdi. Özü isə aclıq çəkirdi. Çoeyt

bu gənci evinə dəvət etdi, onu yedizdirib-içizdirdi, ona mənzil və iş tapdı.

Əlbəttə, Edvard o məqamda mənfəət barədə düşünmürdü. O, yaxşı anlayırdı ki, bu müflis biznesməndən ona müştəri çıxmaz.

Sonralar onun köməyə ehtiyacı olan insanlara əl uzatdığı belə hadisələrdən çox oldu. Hər dən elə görünürdü ki, Çoeyt qərribə bir tərzdə bütün bədbəxt və binəsibləri özünə cəlb edir.

Sonra görəcəyik ki, bu onun zənginliklərə doğru yolunda keçid dövrü kimi bir şey imiş. Bu müddətdə Edvard özünü səmimi, xeyirxah və mötəbər adam kimi göstərmişdi (Bu yola qədəm qoyan hər kəsin qarşısına mütləq belə bir mərhələ çıxır ki, o öz niyyətlərinin təmizlik və səmimiliyini işdə sübut etməli olur).

Dəyişikliklər özünü çox gözlətmədi. Sığorta agentləri Edvard Çoeytin əli ilə gətirirdi ki, özü də mat qalırdı. Sövdələşmələrin sayı və qiyməti günbəgün artırdı. Ən böyük sığorta polisini haçansa Edvardın kömək elədiyi həmin o cavan adam imzalamışdı. Həm də, müştərinin özü buna təşəbbüs göstərmişdi!

Müştəri axtarmaq, ələlxüsus da, onları yola gətirmək lazım gəlmirdi – müştərilər özləri Çoeytə üz tuturdular. İndi bu adam, demək olar ki, heç bir şey göstərmədən çox böyük müvəffəqiyyətlə işləyirdi və tezliklə Amerikanın ən varlı adamlarından birinə çevrildi.

Sonrakı illərdə onun biznesi daima qalxdı. Çoeyt “Milyonçuların dairəvi masası” klubunun ömürlük üzvlərindən biri oldu. Bu nüfuzlu kluba ancaq əlbəadəl 3 il dəyəri 1 milyondan az olmayan sazişlər bağlamış sığorta agentlərini qəbul edirlər.

Çoeyt mənəvi zənginlik arzulamaqla, həm də təsəvvürə gəlməz dərəcədə böyük maddi sərvət qazandı. İnsanlara kömək etməyə başladıqdan dörd il sonra o, olmazın bir iş gördü – dördcə ayın ərzində iki milyon dollarlıq sığorta polisi imzaladı.

Mister Çoeytin müvəffəqiyyətinin sədası bütün ölkəyə yayıldı. O elə məşhurlaşmışdı ki, tez-tez sığorta problemlərinə həsr olunmuş beynəlxalq konfranslara dəvət olunurdu. Bu adamdan öyrənmək istədikləri birçə şey vardı – o buna necə nail olub?

Qərribə görünsə də, o öz təcrübəsi barədə məmnuniyyətlə danışır, öz biliklərini səxavətlə bölüşürdü. Bundan da qərribəsi o idi ki, Çoeyt “ulduz”

xəstəliyinə tutulmadı. O, həmişə etiraf edirdi ki, uğurlu karyerasının təməlinə şəxsi uğur fəlsəfəsi durur.

Çoxdur həyatı alınan o insanlar ki, döşlərinə döyüb, qazandıqları uğuru öz ağllarının bəhrəsi sayırlar. Və olduqca azdır elələri ki, uğurlarını tərəddüd etmədən öz yaxınlarının ayağına yazır.

Təəssüf ki, Çoeyt kimi adamlar olduqca azdır.

Qohum və dostlarımızın kömək və dəstəyi olmadan heç birimiz heç zaman hansısa yüksəkliyə qalxa bilmərik. Bu, ağıl yerində olan hər kəsə yaxşı məlumdur.

Hazırda Edvard Çoeyt çox varlı adamdır. Onun kalan pulu var və ən əsası, tam dəyərli, mənən zəngin həyat yaşayır. O bütün bunlara həyatın on iki xəzinəsinə yiyələndiyi və onlardan ağılla istifadə etdiyi üçün nail olub. Pul ondan ötrü sahib olduğu dəyərlərin qətiyyəən ən üstünü deyil.

Altıncı hissə

Üstün ağıl

Tərif

Üstün ağıl prinsipi – konkret ümumi məqsəd naminə işləyən iki və daha çox ağılın ideal şəkildə ahəngdar birləşməsidir.

Bu prinsipin tərifini bir də oxuyun. Ondan istifadə edən insanın qarşısında Əbədi İdrakın gur çeşməsindən güc-qüvvə doldurmaq imkanları açılır.

Hər bir böyük kəşfin təməlinə üstün ağıl prinsipi durur. İnsan cəmiyyətində istər şəxsi, istər ictimai tərəqqi onun sayəsində baş verir.

Tərifdəki başlıca kəlməyə fikir verin: “ahəngdar”.

Ahəngdarlıq, harmoniya olmadan heç bir əməkdaşlıq mümkün deyil. O, insanların söylərini elə birləşdirir ki, onlar bir-birinə ideal şəkildə uyğun gəlir.

Üstün ağıl prinsipinin əsas müddəaları bunlardır:

- Üstün ağıl prinsipinə riayət edən adam başqalarının bilik, təcrübə, bacarıq və vərdislərindən 100 faiz istifadə edə bilər. O bu işi elə görür ki, sanki həmin keyfiyyətlər onun özünə məxsusdur.

- İki və daha çox ağılın qəti məqsəd naminə birgə söyləri onların hər birinə sonradan əsl inama çevriləcək ilham və şövq verir. (Bunu aydın təsəvvür etməyiniz üçün bir paralel aparım: bənzər şey dostluq edən və ya sevən insanlar arasında baş verir.)

- İnsan beyni fikirləri eyni vaxtda həm qəbul edir, həm ötürür. Üstün ağıl prinsipi təfəkkür prosesinə elə təsir göstərir ki, onu məhsuldar şəkildə sürətləndirir. Bu adamların arasında altıncı duyğuya və ya telepatiyaya oxşayan nə isə peyda olur.

- Perspektivli və uğurlu iş, yaradıcılıq və peşə ittifaqları bənzər yolla yaranır. Onlar üstün ağıl prinsipinin işləmədiyi yerdə davam belə gətirə bilməz.

• Təkcə bu bizi üstün ağıl prinsipini gözləməyə sövq edir. Onun düzgünlüyünü kimsə danmaz, çünki bu, açıq-aşkar görünür.

• Üstün ağıl prinsipindən daimi fəal istifadə şüurla bərabər, təhtəşüuru da işə cəlb etmək imkanı verir. Bunu həmin prinsipə riayət edən adamların nail olduqları heyratəmiz nəticələr sübut edir.

• İnsani münasibətlərin bir neçə növü var ki, üstün ağıl prinsipi orada maksimal səmərə ilə işləyə bilər:

- a) ailə münasibətləri;
- b) din;
- c) işgüzar münasibətlər.

Tomas Edison az oxumuş və qeyri-adi qabiliyyətləri olmayan adam idi, di gəl, yalnız üstün ağıl prinsipinin köməyi ilə bir sıra böyük ixtiralar etmişdi. Bu, təhsil və savaqlarının azlığına görə özünü naqolay hiss edən adamlar üçün yaxşı nümunədir.

Hətta təhsilsiz adam belə tarixi və yer qabığının quruluşunu öyrənə bilər, yetər ki, o, üstün ağıl prinsipini işlədib tarixçi-alim və geoloqların bilik və təcrübəsindən bəhrələnsin.

Kimyaçı ilə səylərinizi birləşdirsəniz, kimya təhsilinə inəlik olmadan da bu sahənin peşəkarına çevrilə bilərsiniz. Özünüə layiqli tərəfdaş kimi alimləri – fizikləri, bioloqları, təbibləri seçin, onda siz də əsl mütəxəssis olarsınız.

Təmələndə üstün ağıl prinsipi duran ittifaqlar iki növ olur:

1. Yaranma məqsədi – fərdi və ya ictimai hədəflərdir. Dostlar və qohumlar iştirak edir. Maddi maraq yoxdur. Belə ittifaqa misal: ailə.

2. Yaranma məqsədi – biznesdir. İqtisadi maraq var. Eyni mənafeləri olan adamlar iştirak edir.

İndi biz üstün ağıl prinsipindən səmərəli istifadəyə aid bir-iki misal çəkəcəyik.

ABŞ Konstitusiyasının hələ ilk variantında hökumətə belə tərif verilirdi: “Hökumət – işində dövlətin bütün vətəndaşlarının iştirak etdiyi qurumdur”.

ABŞ-ın digər dövlətlərdən 3 mühüm üstünlüyü var:

- 1. Dünyada ən varlı ölkədir.
- 2. Ən güclü ölkədir.
- 3. Öz vətəndaşlarına ən çox azadlıqlar verən

ölkədir.

Zənginlik, qüdrət və azadlıq – bu, çox təsirli birləşmədir.

Bütün bu üstünlüklər azad sahibkarlıq sistemini təyin edən ABŞ Konstitusiyasından qaynaqlanır. Onlar bizim insanlarımıza mənəvi və iqtisadi güc verir.

Bizim dövlətimizdə rəhbərlik prinsipi üstün ağıldan istifadənin ən yaxşı nümunəsidir. Ölkənin daxili siyasəti bütün vətəndaşların arasındakı ahəngdar dostluq münasibətlərinə əsaslanır.

Amerikan üstün ağılının məğzini bilmək üçün Amerika idarəetmə sistemini diqqətlə nəzərdən keçirmək lazımdır. Xalqımız bu sistemin tərkib hissələrindən hər birinə nəzarət edə bilir.

Həmin tərkib hissələri bunlardır:

1. İcra hakimiyyəti (prezident).
2. Məhkəmə hakimiyyəti (Ali Məhkəmə).
3. Qanunverici hakimiyyət (Kongresin iki palatası).

Hakimiyyətin hər üç qolu xalqa məxsusdur və bu, ABŞ Konstitusiyasının xidmətidir. Hər bir insan öz vətəndaşlıq vəzifələrini həyata keçirməlidir; əks halda o öz ölkəsinin idarəetmə sisteminə nəzarət etmək imkanından məhrum olur.

Siyasət aləmində Birləşmiş Ştatların nüfuzu şəksizdir.

İqtisadi rifah öz başlanğıcını azad sahibkarlıqdan götürür.

İqtisadi və siyasi hakimiyyətin imkanları tamamilə onların öz aralarında nə dərəcədə ahəngdar əməkdaşlıq etməsindən asılıdır!

Dövlətimizin fəaliyyətinin nəticələri bütün xalqın malıdır!

Amerika vətəndaşları öz dövlətlərinin qüdrətindən istifadə edərək dünyada ən üstün həyat şəraitinə nail olublar. ABŞ-ı əminliklə dünyanın ən varlı, ən azad və ən nüfuzlu ölkəsi saymaq olar!

Mən “amerikan həyat tərzini” deyəndə məhz bunu nəzərdə tuturam.

Üstün ağıl prinsipindən istifadəyə aid daha bir misal rabitə və nəqliyyat sistemindəndir. ABŞ-da dəmiryollarını, aviasiya və telefon şirkətlərini idarə edənlər bir unikal iş mexanizmi düşünüb və tətbiq ediblər. Bu mexanizmin uğuru üstün ağıl prinsipinin – səyləri ahəngdar şəkildə ümumi məqsəd naminə

birləşdirmək bacarığının əhəmiyyətini bir daha sübut eləyir.

Ordunun quruluşu da üstün ağıl prinsipindən istifadəyə parlaq misaldır. Quru qoşunları, aviasiya və donanının ahəngdar əməkdaşlığı onların qüdrətinin əsasını təşkil edir.

Hətta yaxşı futbol komandası da üstün ağıl prinsipinin nümunəsidir.

Məşhur Amerika univermaqları şəbəkəsini gözünüzün önünə gətirin: üstün ağıl prinsipinin üstünlüyünə sübut deyilmi?

Bir çiçəklənən sənaye sahəsi də üstün ağıl prinsipini tətbiq etmədən ötürməyib. Elə amerikan azad sahibkarlığı ayrı-ayrı insanların qüvvə, bilik və imkanlarının ideal şəkildə birləşməsi hesabına işləyir.

Üstün ağıl prinsipi yalnız zəngin və qüdrətli insanların imtiyazı deyil. Bu prinsip həyatda özünə qəti məqsəd müəyyənləşdirən hər kəsə aşıqdır.

Ailədə məhəbbət və qarşılıqlı anlaşılmaya əsaslanan ahəngdarlıq – üstün ağıl prinsipinin səmərəli şəkildə tətbiq olunmasıdır. Belə nikahda nəinki iki bədən, həm də iki ruh qovuşur.

Xoşbəxt ailə ər-arvadla bərabər, onların uşaqlarına da fərəh bəxş edir, onlara bəxtəvər və tam dəyərli həyat sürmək imkanı verir.

Güman edirəm, bu misallar kifayət edər ki, siz üstün ağıla inanasınız. Sizə qalan bircə ondan düzgün istifadə etməkdir. Onda öz işinizdə də, şəxsi münasibətlərinizdə də uğur qazanacaqsınız.

Həllolunmaz məsələlər sarıdan narahat olmağa dəyməz, üstün ağıl üçün həllolunmaz heç nə yoxdur.

Unutmayın ki, siz qeyri-məhdud imkanlara maliksiniz və xoşbəxt insan olmaq sizin öz qüvvəniz daxilindədir. Amma bunun əvəzində sizdən nə isə tələb olunacaq – bunu yaddan çıxarmayın.

O adam uğura yetişir ki, çətin məsələlərdən və güclü maneələrdən qorxmur. Onlar aza qane olurlar. Onlar əmindir ki, həyatdan istədikləri hər şeyi almağa kömək edən bir qüvvəyə malikdirlər! Bu güc həyat xəzinələrinə sahiblənməyin universal açarını əldə edən adamlara verilir.

Yeddinci hissə

Üstün ağıl prinsipindən istifadə

Şəxsi uğur fəlsəfəsinin biliklərini nizama salarkən Endryu Karnegidən xahiş etməli oldum ki, üstün ağıl prinsipinin məzmununu mənə danışsın və bunu həyatının başlıca məqsədinə doğru yolda ondan istifadə etmək istəyən hər kəsin anlayacağı tərzdə eləsin.

Mən istədim, o bu prinsipi elə dürüst ifadə eləsin ki, ondan hər kişi, hər qadın bəhrələnmə bilsin. Karnegidən bu prinsipin tətbiqində tətbiq olunduğu hallar barədə danışmasını rica etdim. Mən istəyirdim ki, zəhməti sevən və öz uğuruna inanan kəslər üstün ağılın köməyi ilə çox şeyə nail olsunlar.

Karneginin cavabı belə oldu:

Hər bir amerikalının nəsibi olan hüquq və azadlıqlar böyük güc mənbəyinin üzərində bərqərarıdır. Lakin onlar öz-özünə gəlmir: hüquq və azadlıqlardan yararlanmaq üçün gərək əvvəlcə onları əldə edə və onları tətbiq etməyi bacarasan. Bundan ötrü isə müəyyən biliklər və güc lazımdır.

Dövlətimizin bünövrəsini qoyub azadlıq, demokratiya və zənginliyi onun əsas prinsipləri elan edən böyük xadimlər müdrik və uzaqgörən idi. Hələ ki biz əsaslar, əsas prinsiplər barədə danışırıq. Lakin bu zənginliklərdən nə dərəcədə düzgün və ədalətlə istifadə edib-etməmək bizim özümüzdən asılıdır. Bunun məsuliyyəti də bizim çiyinlərimizə düşür.

Mən üstün ağıl prinsipini düzgün tətbiq etməyi sizə göstərməyə və izah etməyə çalışacağam. Düzgün tətbiq etmək – elə etməkdir ki, bu prinsip insani münasibətləri təkmilləşdirməyə, onlara ahəngdarlıq verməyə kömək etsin.

Sizi xəbərdar etməliyəm ki, zənginliyin yolu uzaqdır və çoxlu kiçik hissələrdən ibarətdir. Bu yolda insanın elədiyi hər şey – fikirləri, rəftarı, planları, qərarları, səhvləri – hər bir şey onun öz qəti məqsədinə çatmaq qabiliyyətinə birbaşa və ya dolayısı ilə təsir göstərəcək.

Əgər siz özünüz üçün konkret məqsəd müəyyənləşdirməmişsinizsə, bu, qətiyyən o demək deyil

ki, artıq ona yetişmişsiniz.

Bunun üçün xeyli güc sərf etmək: düzgün hazırlaşmaq və sizi əhatə edən insanlarla ahəngdar münasibətlər qurmaq lazımdır.

Bu adi həqiqətə varan insan başqaları ilə ünsiyyətin əhəmiyyətini tam anlayacaq. O, adamlar arasından özünə tərəfdaş seçəndə səhvə yol verməyəcək.

Bu, insan həyatının məhz o sahələridir ki, orada ahəngdar münasibətlər olduqca mühümdür. Əgər siz öz hədəfinizə doğru irəliləyirsinizsə, dostlarınız, yaxınlarınız və həmkarlarınızla yalnız bu cür münasibətlər saxlayın.

İş

Üstün ağıl kateqoriyaları içində nikah münasibətlərindən sonra əhəmiyyətinə görə ikinci yerdə peşə münasibətləri, yəni iş yoldaşları ilə münasibətlər durur.

Çox tez-tez və gözəl danışan adamların böyük nüfuza malik olduğu sirr deyil. Çoxları onların verdişlərini, ideya və əqidələrini, onların siyasi və iqtisadi görüşlərini mənimsəyir.

Hərçənd çoxdanışan adamlar heç də həmişə güclü qabiliyyət və savada malik olmurlar. Kifayət qədər tez-tez elə də olur ki, sakit və bir sıra komplekslərdən əziyyət çəkən adam ətrafındakılara təsir göstərir və öz gələcəyinin iradəsini özünə tabe eləməyi bacardığına görə olduqca böyük məmnunluq duyur.

Əgər insan çox və faydasız danışarsa, çox zaman bu onun həyatda konkret bir məqsədə malik olmadığından xəbər verir. O, vaxtını boş danışıklara itirməyə heyifsilənmir, indi onun yeganə çarəsi öz qəti məqsədi olan və artıq onu həyata keçirməyə başlayan adamlara hər vasitə ilə mane olmaqdır.

Nə istədiyini bilən adam hər işi əsaslı şəkildə və dürüst görür, o, qızıldan qiymətli vaxtını boş söhbətlərə sərf etməz. Çünki həyatda konkret məqsədi var və öz tayı olanları özünə tərəfdaş seçmək istəyir.

İşdə sizi əhatə edən həmkarlarınızı diqqətlə nəzərdən keçirin. Yəqin ki, onların arasında sizə həyat yolunuzda kömək edə, öz nüfuzu və məsləhətləri ilə faydalı ola biləcək adamlar var. Belələri ilə dostlaşmağa çalışın, əminəm ki, bu sizə

da, onlara da xeyir gətirəcək. Bundan başqa, sizə heç bir halda köməyi dəyməyəcək, hətta ziyan vura biləcək adamlarla ünsiyyətdən yaxa qurtarmaq imkanı əldə edəcəksiniz.

Lazım olan adamları tapmaq sizdən elə böyük səy tələb etmir. Onlar özləri tapılacaq: məziyyət, bilik və bacarıqları bir-birinə yaraşan adamlar arasında nəsə bir cazibə mövcuddur. Burada kimin hansı vəzifədə olması qətiyyən mühüm deyil. Sadəcə, bu, adi işçini vəzifədə yüksəlməyə səsləyən daha bir stimul olacaq. Prezident Linkoln deyib: "Əgər mən oxuyacaq və hazırlaşacağamsa, mənim günüm mütləq gələcək!"

İnsanın əməli xarakter daşıyan qəti məqsədi varsa, o, uğur və şöhrət qazanmış adamların paxıllığını çəkməz. Lakin onların təcrübəsindən yararlanır, metodlarını öyrənər. Çoxillik təcrübə sübut edir ki, əgər işçi daima öz müdirindən narazıdır və onun işində nöqsan axtarırsa, haçansa özünün müdir ola biləcəyinə əbəs yerə ümid eləməsin.

Hamıdan dəyərli o əsgərdir ki, öz generalının əmrlərini səylə yerinə yetirir. Bunu bacarmayan əsgərdən heç zaman general çıxmayacaq. Bu, tək hərbiçilərə yox, hər kəsə aiddir. Əgər rəisinizlə sizin aranızda normal işgüzar münasibətlər yoxdursa, ondan heç nə öyrənə bilməyəcəksiniz.

Mənim şirkətimdə işləyən 100-ə yaxın insan müvəffəqiyyət qazanıb parlaq karyera qurdu. Onlar çətin nə vaxtsa xərcləyib qurtara biləcəkləri qədər pul qazandılar. Buna ona görə nail oldular ki, öz rəislərini tənqid etmək barədə heç zaman düşünmədilər və çalışıb onlardan bütün faydalı bilik və bacarıqları əxz etdilər.

Müəyyən məqsədi olan adam özünə tərəfdaş seçməkdə olduqca ehtiyatlıdır: hər cəhətinə bələd olmamış onunla işgüzar münasibətlərə girmir. Özünün hər bir tərəfdaşında lazımlı məlumat, bilik və təcrübənin qiymətli mənbəyini görür.

Gündəlik əmək elə bir əvəzolunmaz məktəbdir ki, müşahidə qabiliyyəti və təcrübənin köməyi ilə mənimsənilən nüfuzlu təhsil verir. İstənilən ağıllı adam bunu yaxşı anlayır və belə bir təhsildən heç vədə imtina etməz.

Əlbəttə ki, sizdə bir sual doğur: bu təhsili necə və harada almalı? Mən buna cavab verməyə

çalışacağam. Əvvəlcə yadda saxlayın ki, insanların bu və ya başqa cür hərəkət etməsinin doqquz səbəbi mövcuddur. Sanballı bir səbəb olmasa, heç kəs öz təcrübə, bacarıq, bilik və səriştəsini bölüşməyəcək. Ona görə də, əgər siz bütün bunları öz həmkarlarınızdan əxz etmək istəyirsinizsə, onlarla yaxşı dostluq münasibətləri saxlamalı olacaqsınız. Onlarla əməkdaşlıq etmək sizin öz marağınızdır. İnanmıram ki, onlarla hirsli, hörmətsiz və diqqətsiz davransanız, istəyinizə nail ola bilərsiniz. Ədəb və nəzakət müasir cəmiyyətdə ünsiyyət anlayışının tərkib hissələrindəndir.

Amerikalılar deyir: "Milçəyi bir qaşığı balla tutmaq bir pud duzla tutmaqdan asandır". İş yoldaşlarınızla ünsiyyət qurarkən çalışın bu məsləhətə əməl edin. Xüsusilə qiymətli təcrübəsini əxz etmək istədiyiniz və köməyindən imtina etməyəcəyiniz adamlarla bu cür davransanız, yaxşıdır.

Təhsil

Təhsil heç vaxt tam və bitkin olmur. İnsanın həyatda əsaslı bir məqsədi varsa, o, daima öyrənməlidir. O, həmişə ən müxtəlif mənbələrdən bilikləri əxz etməlidir, ələlxüsus, bu biliklər ona öz niyyətini həyata keçirməyə lazım olacaqsə.

Bu əladır ki, biz kitabxanalardan pulsuz istifadə edə bilirik. Kitabxana ən müxtəlif sahə və istiqamətlər üzrə biliklərin misilsiz xəzinəsidir. Qarşınıza həyatda nəyəsə nail olmaq məqsədi qoymuşsunuzsa, başqa insanların kitablarda hifz olunan bilikləri olmadan ötüşə bilməzsəniz, xüsusilə o biliklərsiz ki, birbaşa sizin işlədiyiniz sahəyə aiddir. Kitab oxumaq sizə həm müasirlərinizin, həm də qədim əcdadların, həm yurddaşlarınızın, həm də əcnəbilərin təcrübəsini mənimsəmək imkanı verir. Gerçək həyatda belə bir şey mümkün deyil. Həyat məktəbinin ibtidai sinif şagirdi adlanmağa onda ixtiyarınız çatır ki, öz sahənizə aid bütün kitabları oxuyub öyrənəsiniz. Bundan başqa, bu kitabların səhifələrində əks olunmuş biliklərdən düzgün istifadə etmək bacarmaq da vacibdir.

Oxunması vacib kitabların siyahısını tutmaq qida rasionu tərtib etmək qədər mühüm və lazımlı işdir. Axı kitab da qidadır – mənəvi qida, ruhun

qidası. Axı yalnız fiziki və mənəvi başlanğıcların ahəngdar şəkildə birləşdiyi insan həyatda çox şeyə nail ola bilər.

Elə adamlar var ki, komiks və pornoqrafiya jurnallarından savayı, indiyədək əllərində heç bir nəşr tutmayıblar. Düşünürəm ki, belələrindən nəse alına.

Öz başlıca hədəfinə doğru yol gedən insana hər gün ona doğma mövzuda ədəbiyyat oxumaq həyati vacibdir. Tələsmək və hər işə birdən başlamaq lazım deyil – bu cür nizamsız müaliə sizə düz-əməlli xeyir verməyəcək.

Mütaliədən başqa da bir sıra mənbələr var ki, sizə təhsilinizi artırmaqda kömək edə bilər. Onlardan biri

– dostlar və həmkarlarla ünsiyyətdir.

Və ya həmfikirlərin – ümumi məqsədləri olan adamların toplaşdığı işgüzar, peşəkar və ya həvəskar klubları. Tez-tez elə olur ki, lazımlı tanışlıqların çoxu məhz belə yerlərdə baş tutur.

Uğur əldə etmiş bircə insan göstərin ki, onun dostları olmasın. Ömür boyu tapdığımız dostlarla ünsiyyət fəvqəladə mühündür. Adam öz dostlarını məqsədyönlü şəkildə seçərkən müdrikcəsinə hərəkət edir və bəzən özü də fərqi nə varmır ki, bununla özünə köməkçilər və sadıq insanlar qazanır.

Həyatda özünə mövqe və hədəf seçmiş insan öz tanışlıq dairəsini daima genişləndirməlidir. Unutmayın ki, sizə faydalı ola biləcək insanlarla ünsiyyətə üstünlük verməlisiniz.

Klublardan başqa, maraqlı tanışlıqların daha bir məkanı kilsədir. Kilsədə ibadət vaxtı insanların ünsiyyəti üçün çox münbit mənəvi ab-hava yaranır.

İstənilən halda, maddi maraq güdüb-güdməməyinizdən asılı olmayaraq, dost və yaxınlarınızla xoş münasibətləri qorumaq sizin borcunuzdur. Onlarla ünsiyyətə girəndə və fikir mübadiləsi edəndə siz əməkdaşlıq və qarşılıqlı rəğbət mühitinin yaranmasına töhfə vermiş olursunuz. Özünəvurgun və xudbin adam natamam insandır, onu bəxtəvər saymaq olmaz!

Siyasət

Hər bir Amerika vətəndaşı siyasət məsələlərinə maraq göstərmək, onun fikrincə, rəhbər vəzifə

tutmağa qabiliyyəti çatan bu və ya başqa namizədə səs verməklə dövlət idarəetməsində iştirak etmək hüququna malikdir.

Sizin hansısa siyasi partiyanın üzvü olub-olmamağınız heç bir həlledici əhəmiyyət daşımır. Başlıcası sizin səsvermədə iştirak hüququnuzdur. Dövlət hakimiyyətinin korrupsiya və rüşvətxorluq girdabına batdığı hallarda bunun məsuliyyəti həm də seçicilərin üzərinə düşür, çünki onlar belə insanlara səs verməməklə buna imkan verməyə bilərdilər.

Siyasət iqtisadiyyatla çox sıx bağlıdır, ona görə də sizin səsvermədə iştirakınız iqtisadi maraqlarınızla da təyin olunur. Əgər siz fəal surətdə siyasətlə maraqlanırsınız və məşğul olursunuzsa, mütləq çoxlu insanla ünsiyyətə girirsiniz, deməli, onların arasında özünüzdə dost, həmkar, köməkçi və həmfikir tapa bilərsiniz. Bu adamlar məqsədinizə çatmaqda sizə kömək edəcəklər.

Bütün mövcud peşələrin uzun siyahısında xeyli dərəcədə siyasətdən asılı olan peşələr də var. Məsələn, sahibkarlar öz fəaliyyətində siyasi şəraiti həmişə nəzərə almalıdır. Başqa tərəfdən, onlar siyasətdən öz məqsədləri üçün istifadə etmək imkanlarını da əldən buraxmamalıdırlar.

Yaxşı dost və sadıq köməkçi tapmaq istəyən istənilən müdrik adam malik olduğu siyasi hüquqlardan daha çox fayda götürməyə çalışır. Bu, hər bir Amerika vətəndaşının siyasətdən baş çıxarmasını zəruri edən əsas səbəblərdən biridir; əks halda, o, düzgün seçim edə bilməz və hakimiyyət natəmiz və tamahkar adamların əlinə keçər. Bu isə bircə şey – ölkənin məhv olması deməkdir.

Demokratiyanın inkişafının əsasını qoyanlar var güclərini sərf ediblər ki, bizə verilən hüquq və azadlıqlardan yararlanmaq və onları hədəfimizə çatmaq üçün tətbiq edərək yaxşı yaşayaq. Bizim başlıca üstünlüyümüz hökumət seçmək imkanıdır. Bu üstünlük bizə öz hüquq və azadlıqlarımızı qorumağa kömək edir.

Lakin bunun əvəzini ödəmək lazımdır. Əgər siz demokratik cəmiyyətin təqdim etdiyi bütün hüquqlardan istifadə etmək istəyirsinizsə, öz töhfənizi verməlisiniz. Bunun üçün öz səylərinizi eyni məqsədə malik olan digərləri ilə birləşdirməlisiniz. Bu, yol verəcək ki, üstün ağıl prinsipini tətbiq edəsiniz. Siz bu və ya başqa

namizədə səs verərkən doğru seçim edəcəksiniz.

Əcdadlarınızdan sizə qiymətsiz bir miras qalıb: demokratiya və azadlıq. Bu mirası gələcək nəsilləriniz üçün qoruyun ki, onlar da eyni şeyi özlərindən sonra gələnlər üçün eləsinlər!

Azından başlayın: həmkarlarınızı, dostlarınızı, qonşularınızı yola gətirin, inandırın ki, seçkidə iştirak etsinlər. Məncə, hər bir namuslu adam bu cür davranar. Əgər siz başqa cür hərəkət etsəniz, sizi vətənpərvər adlandırmaq düzgün olmayacaq. İndi bu söz dəbdən düşsə də, qətiyyən boş söz deyil; hələm-hələm hər adama vətənpərvər deməzlər!

Kübar ünsiyyət sənəti

Kübar əlaqələr sərfəli tərəfdaş tapmağa ideal şəkildə yarayan heyvətamiz və səmərəli fəaliyyət meydanıdır. Burada ən əlverişli mövqe xanımı ünsiyyət sənətinə vaqif olan evli kişiye məxsus olur.

Əgər hər yeni xeyirli tanışlıqlar tələb edən fəaliyyət növü ilə məşğuldursa, arvad bu işdə ona kömək etməli, evini və tanışlarını ərinin sərəncamına verməlidir.

Çox olur ki, əligətirən biznesmenlərin uğurunda öz ünsiyyət qabiliyyətindən ərinin xeyrinə istifadə edən ağıllı qadınlara böyük pay düşür.

Sığorta agentinin arvadı fəal ictimai həyat yaşayır, bir neçə qadın klubuna gedib-gəlirsə, bu agentə illə bir milyon dollardan artıq məbləğdə sazişlər bağlamaq çətin olmalıdır. Bu halda qadındən nə tələb olunur? Çox az şey – tanışlarını, dostlarını, ərləri ilə birlikdə rəfiqələrini öz evinə dəvət eləmək. Bu da sığorta agentinə çoxlu və ola bilsin ki, yararlı adamlarla tanış olmağa imkan verəcək.

Bir hüquqşünas şirkət açmışdı. İşlər elə də yaxşı getmirdi, ta o vaxta qədər ki, onun xanımı şəhərin əligətirən biznesmenlərinin həyat yoldaşları ilə tanış oldu. Bundan sonra işlər yoluna düşdü.

Sizə xeyri dəyə biləcək adamlarla səmimi və dostyana münasibətlər qurarkən qarşınızda geniş və unikal imkanlar açılır. Bunlardan biri öz bilik, bacarıq və təcrübənizi bölüşmək üçün onlarla “dəyirmi masa”lar təşkil etməkdir. Tamamilə mümkündür ki, hədəfinizə doğru yolda bundan yarar görəcəksiniz.

Müxtəlif yaşda, ayrı-ayrı peşələrə və dünyagörüşünə malik insanlarla ünsiyyət qurursunuzsa, hərtərəfli sava və misilsiz təcrübə qazana bilərsiniz. Belə insanlarla dialoq mühüm intellekt mübadiləsi xarakteri daşıyır.

“Dəyirmi masa”da hansısa problemin müzakirəsi vaxtı hər bir iştirakçı fikir və informasiya mübadiləsi sayəsində öz savadını artırır. Bilik ehtiyatını artırmaq (bu proses daimi olaraq getməlidir) yalnız sizdən fərqli sava və təcrübəsi olan adamlarla sərbəst söhbətdə mümkündür.

Artıq xeyli tanınmış və sevilmiş yazıçı öz oxucularını itirmək istəmirsə, daima öz bilik ehtiyatını artırmalı, yeni müşahidələr aparmalı, insanlarla ünsiyyətə girməli və əlbəttə ki, çoxlu kitab oxumalıdır.

Ağıllı adamlar insanlarla daimi ünsiyyətin əhəmiyyətini çoxdan başa düşüblər. Bu yolla onlar öz təfəkkürlərini inkişaf etdirirlər. Təfəkkürü məşq etdirməsən, onu işləməyə məcbur eləməsən, bir müddət sonra işləməkdən qalan əl kimi tamamilə ölgünləşəcək. Təbiətin bu qanunu insanın bədənində, idrakına da şamil olunur: bakteriyadan tutmuş insana qədər hər bir canlı varlıq yaşamaq və böyümək istəyirsə, bütün imkanlarını cəlb edib daima hərəkətdə olmalıdır.

“Dəyirmi masa” arxasında müzakirələrdə siz həm fikir alış-verişində bulunur, həm də öz aqlınızı məşq elətdirirsiniz. İnstitut və ya universitet bitirsə də, sonradan oxumayan və inkişaf etməyən adama necə savadlı adam demək olar?

Həyat ən nüfuzlu təhsil müəssisəsidir. Burada müəllim rolunda insanı fikirləşməyə vadar edən səbəblər çıxış edir. Ağıllı adam dünyasında axmaqla ünsiyyətə girməz – axı bu onun aqlının üstünə ağıl gətirməyəcək.

Gördüyünüz kimi, üstün ağıl prinsipi həyatımızın hər bir sahəsində işə yarayır. Onun köməyi ilə savadımızı artır, təhsilimizi təkmilləşdir, təcrübə mübadiləsi apara bilərik.

Haçansa bir adam çox doğru söyləyib: “Mən sənə 1 dollar versəm, əvəzində sən də mənə 1 dollar qaytarsan, bundan heç birimiz udmayacağıq. Amma biz bir-birimizlə öz ideyalarımızı bölüşsək, hər ikimiz iqiqat varlanacağıq”.

Faydalı ideyalar mübadiləsi ən faydalı ünsiyyət

nümunəsidir. Elə düşünmək lazım deyil ki, dəyərli ideyalar yalnız yüksək vəzifə sahiblərinə aid ola bilər. Qətiyyən belə deyil!

Bu faktı sübut etmək üçün mən sizə bir vaizin başına gələn maraqlı əhvalatı danışacağam. Bu, adi bir dalandar ilə söhbət sayəsində öz məqsədinə çatan adamın tarixçəsidir.

Bu vaizin adı Rassel Konvell idi. O, ömrü boyu arzulamışdı ki, bir kollec açsın, lakin bunun üçün lazım olan qədər pulu (1 milyondan artıq) yox idi.

Bir dəfə təsadüfən Rassel kilsənin həyatında ot biçən dalandarla həmsöhbət oldu. Onlar havadanmı, yoxsa başqa əhəmiyyətsiz şeydənmi danışırıldı. Vaiz sözarası dedi ki, qonşu həyatda ot kilsənin həyatindəkindən daha yaşıldır. Konvell istəyirdi ki, dalandaların qəlbinə dəymədən onu həyatə kifayət qədər yaxşı baxmadığına görə qınasın.

Dalandar qətiyyən incimədi və bunu söylədi: “Onların qazonu ona görə daha yaşıldır ki, biz öz qazonumuza baxmağa öyrəşmişik, onlarınkına baxmağa isə yox”.

Sanki bu, bir tənbəlin gətirdiyi adicə bəhanədir. Lakin nə səbəbdənsə bu sözlər Rasselin yaddaşında dərin iz buraxdı. Heyrət doğuran da odur ki, məhz bu sözlər vaizin müşkül məsələsinin açarı oldu.

Konvell dalandaların sözləri əsasında “Zümrüd akr”¹ adlı böyük bir moizə yazdı. Sonradan bu moizə təxminən 400 dəfə oxundu. Onun əsas ideyası bundan ibarət idi: yaşamaq üçün uzaqlarda yer axtarmaq lazım deyil, sadəcə hazırda olduğun yeri diqqətlə nəzərdən keçirməyin vacibdir. Çəpərin o üzündəki otluq daha yaşıl görünsə də, indi üstündə gəzdiyin otlar əslində eynilə həmin rəngdədir.

Bu qeyri-adi vəz bizim vaizə nəinki şöhrət, həm də 6 milyon dollar pul qazandırdı. Sonralar o onu kitab şəklində çap elətdirdi və bu kitab Amerikada əməlli-başlı bestseller oldu. “Zümrüd akr” moizəsindən qazandığı vəsaiti Konvell Filadelfiyadakı Templ universitetinin qurulmasına ianə etdi.

Lakin bu, həmin o gözəl moizənin yeganə nəticəsi deyildi. Milyonlarla insan öz həyatına yenidən nəzər saldı, öz dünyagörüşünü saf-çürük elədi. Çoxdan səsləndirildiyinə baxmayaraq, moizənin əsasını təşkil edən ideyalar bu gün də öz aktuallığını itirməyib.

Hər bir fəal, düşünən ağıl potensial ilham mənbəyidir. Bu həm də o faydalı ideyaların mənbəyidir ki, insana onu niyyətinə çatdıran və zənginliyə aparən doğru yolu göstərir.

Hər dən elə olur ki, böyük ideyalar kiminsə təsadüfi cümləsindən doğur. Lakin insanlar arasında üstün ağıl prinsipinə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər yaranırsa, belə bir ideyanın meydana çıxma ehtimalı daha böyük olur.

Mənim başlıca ideyam ağıma qolf oynayanda gəldi. Çarli Şvabla çaladan-çalaya adlayaraq on üçüncüsünə çatdıq. O, durduğu yerdə qəflətən utana-utana gülümsəyib bunları söylədi: “Şef, mən indi sizi udsam da, ruhdan düşməyin. İndicə mənim ağıma elə bir ideya gəlib ki, əgər onu həyata keçirənsiz, qolf oynamığı öyrənməyə xeyli boş vaxtınız olacaq”.

Onun təklifi mənə maraq oyatdı, bilmək istədim ki, ideyasının məgzi nədən ibarətdir. Çarli yenə də çox qısa danışdı: “Öz polad tökmə müəssisələrinizi bir iri korporasiyaya çevirin və sonra onu Uoll-stritdəki bankirlərdən birinə satın”.

Oyun ərzində biz bir daha bu mövzuya toxunmadıq, lakin Çarlinin sözləri bütün günü mənim fikrimdən çıxmadı. Həmin gün yatmadan qabaq mən başa düşdüm ki, bu ideya indilik həyatımın məqsədi olub.

Növbəti həftə mən Şvabı Nyu-Yorka göndərdim ki, bankirlər, həmçinin şəxsən C.Pyerpont Morqanın qarşısında çıxış eləsin.

Çıxışın məzmunu belə idi ki, yaxın gələcəkdə bir ABŞ polad tökmə korporasiyası yaradılacaq. O mənim müəssisələrimdən təşkil olunacaq. Mən isə korporasiya qurulandan sonra rəhbər məqamını tərk edəcəyəm, çünki artıq ömür boyu xərcləyə biləcəyimdən 100 dəfə çox pulum var.

Bu tarixdən çıxan əsas nəticə odur ki, əgər işçiləri yeni ideya və təkliflərinə görə mükafatlandırmaq kimi bir adət olmasaydı, polad tökmə korporasiyası yaratmaq barədə ideya Çarli Şvabın ağına gəlməz, gəlsəydi də, onu mənimlə bölüşməzdi. Lakin mən öz əməkdaşlarımdan fikrinə qulaq asıb biliklərini dəyərləndirdiyimə görə bizim aramızda üstün ağıl prinsipinə əsaslanan münasibətlər yaranıb.

İnsanlar arasında ünsiyyət – vacib olan budur!

Əlavə etməyi unutmayın: ahəngdar ünsiyyət. Öz fikirlərinizi özgəninkilərlə birləşdirərkən siz üstün ağıl prinsipini işə salırsınız, beləliklə, sizin qarşınızda bu insanların intellektual baqajından yararlanmaq imkanı açılır. Aınma kasıb olmaqdan savayı, siz üstün ağıl prinsipinə hələ də inanırırsınızsa, çətin varlanasınız.

Mən başqasının kömək və dəstəyi olmadan həyat zənginliklərinə sahiblənən bir adam da tanımıram. Bu sözləri özünüze qayda bilin – onda niyyətinizin qapısı özünüze taybatay açılacaq.

Çox insanlar möcüzəyə ümid bəsləyir və düşünürlər ki, uğur özü gəlib onları tapacaq. Bu xoş təsadüfün üzərində də onlar öz gələcək planlarını qururlar.

Lakin Rassel Konvellin moizəsini yada salın: çəpərin o üzündəki ot daha yaşıl deyil, sadəcə daha yaşıl görünür. Ona görə belə görünür ki, adətən insanlar öz ayaqlarına dolaşan imkanlara az nəzər salırlar. Bircə əyilmək və onları götürmək lazımdır, vəssalam!

Mən öz “zümrüd akr”ımı işlədiyim yerdə – marten sobalarının yanında tapdım. Özgələrin “zümrüd akr”ını əkib-becərməkdənsə, şəxsi poladtökmə şirkətinin sahibi olmaq fikrinə düşdüyüm günü yaxşı yadda saxlamışam.

Əvvəlcə bu fikir mənim beynimdə dolaşırdı və hələ öz dürüst ifadəsini tapmamışdı. Lakin mən günbəgün onu beynimdə daha çox firladırdım və bu da o vaxta kimi çəkdi ki, bu ideya bütün həyatımı – niyyət və əməllərimi müəyyən elədi. Nəhayət, elə bir an yetişdi ki, mən onu yox, o mənə qəti hərəkətə keçməyə sövq etdi.

Başlanğıc üçün sadəcə konkret məqsədi müəyyənləşdirmək və əslində nə istədiyini özün üçün qətiləşdirmək lazımdır.

Sonra dərhal hərəkətə keçin! Çalışın ayaqlarınızın altında gizlənən cavahirəti malik olduğunuz alətlərin köməyi ilə axtarıb tapasınız. Əlində olanlardan istifadə etməyi bacarmaq böyük sənətdir. Həyat belə insanları yaxşıca mükafatlandırır və sonradan onların əlinə daha mükəmməl alətlər verir.

Bilin: əgər siz üstün ağıl prinsipinə inanır və ondan istifadə edirsinizsə, bu prinsipi saya almayanlardan fərqli olaraq, məqsədə doğru yolda

sizə lazım olan alətləri daha tez əldə edəcəksiniz.

İnsanlar arasında fikir və ideya mübadiləsi onlardan hər birinin mənəvi inkişafı üçün olduqca vacibdir. Qəti məqsədi olan insan dost və həmkar seçimində çox dəqiqdir. O bilir ki, bu insanlar onun sonrakı taleyinə müəyyən qədər təsir göstərəcəklər.

İnanmıram ki, müdrik, ləyaqətli və təcrübəli insanlarla ünsiyyətə can atmayan adama kimsə hörmət bəsləsin və qiymət qoysun. Üstün, yoxsa əskik adamlarla oturub-durmasından asılı olaraq, insan özü də ya yüksəlir, ya alçalır.

Nəhayət, bunu da söyləyim: əgər siz əməkhaqqı alırsınızsa, bir şeyi yadda saxlamağınız vacibdir. Sizin işiniz elə bir bənzərsiz məktəbdir ki, sizi başqa, daha yüksək pilləyə hazırlayır. İnanın ki, mükafatınız özünü çox gözlətməyəcək: siz həm maddi, həm mənəvi qazanc əldə edəcəksiniz. Unutmayın ki, ən yaxşı zəhməthaqqı – əvəzsiz bacarıq və təcrübədir, pul yox!

Bunlar sizin maaşınıza ciddi əlavədir. Bu əlavənin dəyəri həm sizdən yuxarı, həm sizdən aşağı vəzifə tutan iş yoldaşlarınızla münasibətlərinizin keyfiyyətindən birbaşa asılıdır. Əgər sizin münasibətlərinizin əsasında əməkdaşlıq, dostluq və mehribanlıq durursa, əgər siz həmişə artıq mil qət eləməyə hazırsınızsa, vəzifədə yüksələcəyinizə şübhə etməyin.

Nə iş görüydündən asılı olmayaraq, hər bir insan üçün uğurun düsturu üç prinsipin – üstün ağıl, artıq mil və qəti məqsəd prinsipinin birləşməsindən ibarətdir.

Ər-arvad münasibətləri

Ailə insan həyatının ən vacib sahələrindən biridir.

O, praktik olaraq həyatın bütün cəhətlərinin – ruhani, cismani, psixi və maddi cəhətlərin ahəngdar şəkildə birləşməsidir.

Ailə ocağı üstün ağılın meydana çıxması üçün yaxşı yerdir. Özünə layiqli həyat yoldaşı seçən adam ağıllı hərəkət etmiş olur. Həyat yoldaşını özünün həmfikiri, müttəfiqi və köməkçisi eləməyi bacaran insan isə ikiqat ağıllıdır.

Lakin ailə yalnız ər-arvad demək deyil, bu həm də valideynlər və övladlardır.

Bir ümumi məqsəd ətrafında birləşən insanlar üstün ağılın köməyi ilə öz mənəvi güclərini artırmağa bilirlər. Mənəvi güc maddi şəkildə təzahür etməsə də, böyük əməllərə, əsl hünərə qadir gücdür.

Arvadı ilə münasibətlərində qarşılıqlı anlaşma, hörmət, məhəbbət və tam harmoniya hökm sürən ər öz məqsədinə çatmaq və bütün zənginlikləri əldə etmək üçün hər cür şansa malikdir.

İlk səbəbi nə olur-olsun, ailədəki anlaşılmazlıq sonda bütün uğur imkanlarını darmadağın edir.

Məxsusən qadınlar üçün

Mənim qadınlara bir neçə müdrik məsləhətim var.

Yoxsulluqdan və ailə ixtilaflarından qurtulmaq istəyirsinizsə, bu məsləhətlərə qulaq asın.

Bəzi qadınlar öz ərlərinə çox güclü təsir göstərmək qabiliyyətində olduqlarını bilmirlər. Lakin bu o hallarda olur ki, ərlə arvad bir-birini, həqiqətən, sözdə yox, əməldə sevir. Kişi özünə həyat yoldaşı seçir, ona evlənmək təklif edərsə, deməli, bu qadını o birilərindən ayırır və bununla da özünü – öz fikirlərini, ideyalarını, taleyini ona etibar edir.

İnsanı hərəkətə sövq edən əsas səbəblərin siyahısını gözünüzün qabağına gətirin. Məhəbbət birinci yerdədir! Ər işə arvadının məhəbbət və sədaqətindən arxayın halda yollanırsa, onun uğur qazanmağa hər cür şansı var. Amma ailədə tez-tez dava-dalaş olur, qısqanclıq və hətta biganəlik ab-havası hökm sürürsə, uğur haqqında düşünməyə belə dəyməz.

Hər bir ağıllı qadın çalışıb günü elə planlaşdırar ki, onunla ərinin üstün ağıl prinsipinə ayırmağa heç olmasa bir saat boş vaxtı qalsın. Bu vaxt gələcək planların birgə müzakirəsi üçün nəzərdə tutulur. Səhər və axşam saatları bundan ötrü olduqca münasibdir.

Hətta birgə naharınız həyat yoldaşınızla mənəvi ünsiyyət dəqiqələrinə çevrilməlidir. Bu o demək deyildir ki, yemək vaxtı ərinizə olan iradələrinizi bildirməli, onu nəyəsə görə qınamalısınız. Əksinə, ürəkaçan söhbətlər, şən zarafatlar edin, maraqlı mövzulara toxunun, olmuş əhvalatlar danışın.

Statistikaya görə, bir çox ailələr məhz ona görə dağılır ki, ər-arvad süfrə arxasında dalaşır, sonra da

öz acıqlarını uşaqlarından çıxırlar.

Yəqin ki, bu zərbi-məsəli eşitmişsiniz: “Kişinin ürəyinə yol onun mədəsindən keçir”. Qadın yemək vaxtının hər dəqiqəsini ərinin ürəyinə tez yol tapmaq, öz fikir və qənaətlərini onunla bölüşmək üçün istifadə etməlidir. Lakin bunu zəhlə aparmadan, məhəbbət və lətifətlə eləmək lazımdır.

Kişinin uğurunda çox şey onun arvadından asılıdır!

Xanım ərinin məşğuliyyətinə həmişə maraq göstərməlidir. Mədam ki qadın daima kişinin qazancı ilə evi və ailəni necə saxlamaq barədə fikirləşir, onda onun ərinin işi ilə bağlı hər şeyi müfəssəl bilməyə ixtiyarı var. Ən qorxulusu biganəlik, arvadın öz ərinin hazırda nə iş gördüyü ilə qətiyyən maraqlanmamasıdır. Heç vəchlə bu kimi bəhanələr gətirmək olmaz ki, “Sənin nə yolla pul qazanmağının mənim üçün heç bir fərqi yoxdur” və ya “İş gününü necə keçirtəliyin barədə təfəsilatlar mənə lazım deyil”.

Belə olan halda tamamilə mümkündür ki, bir azdan ər pulu son qəpiyinəcən evinə gətirməsin, bundansa kişiye onu dinləməyə qabil olan başqa bir qadına maya qoymaq xoş olar.

Qadın kiminsə arvadı olursa, bu onun sosial vəziyyətini dəyişdirir – indi o, şirkətin baş səhmdarıdır. Əgər öz işində üstün ağıl prinsipindən istifadə eləsə, istədiyi hər şeyə rahatca nail ola bilər.

Baş səhmdarın vəzifəsi şirkətin büdcəsini tutmaqdır. O heç bir halda lazım olduğundan artıq xərcləməməlidir. Məlum olduğu kimi, bir çox ailələr arvadların boş yerə çoxlu pul xərcləməsi səbəbindən dağılıb. Görünür, bu məsəlin doğruluğuna inanmalıyıq ki, “Kasıbliq qapını döyəndə məhəbbət dal qapıdan aradan çıxır”.

Məhəbbət sanki bir incəsənət əsəridir, ona qəşəng çərçivə və yaxşı işıqlandırılma lazımdır. Məhəbbət həm də bir insan bədənidir ki, daimi qayğı tələb edir. İnsanlar bir-birinə biganədirsə, həmişə dala-dalaş içindədirlərsə, məhəbbət o evdə çətin qala.

İdeal ər-arvad ittifaqı o zaman yaranır ki, onları məhəbbətdən başqa, həm də ümumi məqsəd birləşdirir. Sevən qadın ərinin həmfikiri olmağı bacarırsa, ondan ötrü ən nüfuzlu insana çevrilir. Bu baş verməyəndə isə gec-tez ər ona hər barədə yaraşan qadın axtarmalı olur.

Ərin vəzifəsi – pul qazanmaq, arvadın vəzifəsi – işi yaxşı getdi-getmədi, onun hər bir təşəbbüsünü dəstəkləməkdir. Qadın evdə rahat və səmimi şərait yaratmalıdır ki, kişi iş günündən sonra ora qayıtmaq istəsin. Arvad ərinə həm də bu yolla kömək edə bilər ki, onun faydalı əlaqələr qurması üçün özünün kübar cəmiyyətdəki əlaqələrini genişləndirsin.

Ev – kişinin mümkün qədər işi, işdəki problemləri unudub məhəbbət, lətafət və anlayışdan özünü bəxtəvər hiss elədiyi yerdir. Məhz belə bir yuva qurmağa çalışan qadın istənilən müdrikdən yüzqat müdrik, istənilən kraliçadan daha varlıdır.

Ailə həyatına həmçinin bəzi qadınlarda özünü ifrat şəkildə göstərən analıq duyğusu təhlükə törədir; bu hiss heç bir halda ərə olan məhəbbətin yerini tutmamalıdır. Bir çox qadınlar bağışlanmaz səhv edərək məhəbbətlərini ərə uşaqlar arasında bərabər bölmür, hamısını sonunculara yönəldir, bununla da ailə ittifaqlarını dağıdır.

Məhəbbətinizin eyni vaxtda ərə də, uşaqlara da çatmayacağından ehtiyat eləməyin. Qadın məhəbbəti o qədər böyük və zəngindir ki, hamıya yetər. Qadın öz məhəbbətini bərabər bölməli, heç kimin payını artırmamalı və azaltmamalıdır.

Ailənin başında məhəbbət və üstün ağıl durursa, ona heç nə qorxulu deyil, çünki məhəbbət qüvvəsi və üstün ağıl qüvvəsi bütün problemlərin öhdəsindən gələcək və bütün müşkülləri həll edəcək.

Problemsiz ailə yoxdur. Lakin məhəbbət üzərində qurulan ailələrdə hər bir problem asanlıqla aradan qaldırılır. Elə isə, qoy sizin ailə ittifaqınız daima məhəbbət ulduzu altında var olsun!

“Mən ömrüm boyu bu prinsipə riayət etmişəm və o məni heç vaxt yarı yolda qoymayıb. Həyatda nəyəsə nail olmuşamsa, bu, xoşbəxt nikah sayəsində baş tutub”. (Karneginin bu sözləri sizi inandırmalıdır, çünki o, hesablamalara görə, dəyəri 500 milyon dollardan artıq olan sərvət toplaya bilmişdi. Mister Karnegini və ailəsini tanıyanlardan bu zənginliyin səbəbini soruşsanız, yəqin ki, belə cavab verərlər: “Bütün bunlar missis Karneginin sayəsində idi”.)

Pərdə arxasında qadınlar

Ailə mövzusunə qayıdaq. Mister Karneginin ailə

həyatı məhəbbətlə üstün ağıl ittifaqa girəndə alınan heyratamız nəticələrin mənə məlum olan yeganə misalı deyil.

Tomas Edison tez-tez etiraf edirdi ki, onun əsas ilham mənbəyi arvadıdır. Onlar üstün ağıl prinsipini gözləyərək hər gün “dəyirmi masa” təşkil edirdilər. Çox vaxt bu, iş gününün axırında baş verirdi. Missis Edison ərinin hər bir işinə böyük maraq göstərir, yaxşı başa düşürdü ki, arvadının ona biganə olmadığını bilmək mister Edison üçün olduqca vacibdir.

Hər dəfə Edison işlə ləngiyir, evə gec, lakin böyük həvəslə qayıdırdı, çünki orada onu, həmişə olduğu kimi, sevimli arvadı gözləyirdi. O, ərinin uğurları ilə maraqlanır, ötən iş günündə nələrin baş verdiyini müfəssəl öyrənirdi. Bu qadın ərinin bütün ideya və layihələrindən xəbərdar idi, o bu işlərə həqiqətən maraq göstərir və qətiyyənlə biganə qalmırdı.

Edison öz yeni ixtirasını üzə çıxarmazdan qabaq onu baş imtahançıya – öz arvadına göstərirdi. Çox tez-tez elə olurdu ki, üstündə aylarla baş sındırdığı problemi məhz missis Edisonun köməyi ilə həll edirdi.

Əgər böyük ağıl sahibləri üstün ağıla belə güclü ehtiyac duyurlarsa, onda öz niyyətinə çatmaq istəyən sırası adamlardan danışmağa dəyməz.

Bir çox böyük və məşhur insanların həyatında sevgi və romantika həlledici olmasa da, kifayət qədər mühüm rol oynayır. Robert və Elizabet Braunun tarixçəsi bu baxımdan olduqca ibratamizdir. Onların sevgi və romantika dolu münasibətləri hər iki şair üçün böyük təsir gücünə və heyratamız gözəlliyə malik olan yaradıcı ilhamın tükənməz mənbəyi idi.

Biznesdəki uğurlarına görə “ticarət şahzadəsi” adlandırılan filadelfiyalı sahibkar Con Ueynamerker deyirdi ki, kasıb oğlandan əligətirən tacirə çevrilməsi onun arvadının xidmətidir. Onlar hər gün bir neçə saat bir-biri ilə söhbət edirdilər. Bu adətən axşam, yatmadan qabaq olurdu.

Sübut olunmuş tarixi faktır ki, Napoleon Bonapartın parlaq karyerasına onun birinci arvadı Jozefina böyük təsir göstərmiş. Lakin onlar boşanar-boşanmaz böyük sərkərdənin bütün hərbi yürüşləri bir-birinin ardınca məğlubiyyətlə nəticələnmiş. Ən sonu, Napoleon Müqəddəs Yelena adasında sürgündə öldü.

Müasir siyasətçilərdən bəziləri özlərini Napoleon hesab edib onun səhvlərini təkrarlədılar. Səfillikdən rifaha gedən yolda həyat yoldaşlarının kömək və dəstəyindən yararlanırsalar da, varlanandan sonra onları atdılar.

Çarlz Şvab isə bənzər vəziyyətdə tamamilə başqa cür davrandı. O, üstün ağıl müstəvisində münasibətdə olduğu iki şəxsin – Endryu Karneginin və öz arvadının sayəsində müvəffəqiyyət qazanmış, məşhur və zəngin sahibkar olmuşdu. Bu qadın əlil idi, lakin mister Şvab onu atmadı, ömrü boyu sevdi və qayğısını çəkdi. Çarlz Şvab əmin idi ki, insanın ən dəyərli keyfiyyətlərindən biri sədaqətdir.

Sədaqət

Bir neçə işgüzar ittifaqın aqibətinə baxıb deyə bilərik ki, onların çoxu bir tərəfdaşın digərinə xəyanət etməsi nəticəsində dağılıb. Bir-birinə etibar və sədaqət üzərində qurulan ittifaq isə sarsılmaz ittifaqdır.

Gənc əməkdaşlardan hansının vəzifəsini artırmaq seçimi qarşısında qalanda Endryu Karnegi öz işinə ürəkdən bağlanan adama üstünlük verirdi. Mister Karnegi tez-tez təkrar edirdi ki, işinə sadıq qala bilməyən adamdan heç nə çıxmaz.

O, işçilərdə bu xüsusiyyəti özünün fikirləşdiyi üsulların köməyi ilə görə və dəyərləndirə bilirdi. Karnegi adamları həm yüksələnə qədər, həm də yüksəldəndən sonra sınayırdı. Ta o vaxtacan yoxlayırdı ki, işçinin öz şirkətinə sadıq olduğuna heç bir şübhəsi qalmırdı. Bu bir daha sübut edir ki, mister Karnegi yaxşı psixoloq idi.

Əmək kollektivinizin üstün ağılının müəyyənləşdirdiyi ümumi məqsədi heç vədə yad adamlara xəbər verməyin.

Həmkarlarınıza da bu barədə xəbərdarlıq edin. Ətrafınızda avara və paxıl adamlar çoxdur və onlar sizə ziyan vurmaq fürsətini əsla əldən buraxmaq istəməzlər. Qoy sizin planlarınız özünüzdə qalsın. Əgər başqaları onlardan xəbər tutmağa tələsirlərsə, eyib etməz, zəhmət çəkib gözləsinlər. Əvvəl-axır onlar hər şeyi öyrənəcəklər, lakin sizin sözünüzdən yox, əməlinizdən biləcəklər.

Üstün ağıl üzrə tərəfdaşlarınızla görüşə gedərkən müsbət psixoloji məramınızı özünüzlə

aparın. Əgər üstün ağıl üzrə kollektivə siz rəhbərlik edərsinizsə, öz həmkarlarınızı fəallığa və təşəbbüskarlığa sövq edin. Mənfi psixoloji mərama malik olanlar arasında belə ab-havanın yaranması mümkün deyil. Əgər rəhbər daima şübhələr içində qovrulur, verilmiş qərarın məsuliyyətini üzərinə könülsüz götürür, xüsusilə də, öz məqsədinin doğruluğuna düz-əməlli inanmırsa, insanlar belə bir adamın arxasınca getməzlər.

Çalışın üstün ağılın hər bir iştirakçısının ədalətlə, ümumi işə verdiyi töhfəyə müvafiq mükafatlandırılmasına diqqət yetirəsiniz. İnsan öz zəhmətinin əvəzini alınarsa, daha işləmək istəməyəcək. Siz bir rəhbər olaraq insanı fəaliyyət göstərməyə vadar edən doqquz əsas səbəbi yaxşı bilməlisiniz. Ən başlıcası özünə qarşı tələbkar olmaqdır, bax onda adamlar sizə inanacaqlar.

Əgər ittifaqınız maliyyə məqsədləri güdürsə, adamlara onlardan aldığınızdan artığını verməlisiniz. Artıq mil qaydasını yada salın. Bunu yalnız bu barədə sizə ağız açanda yox, öz istəyinizlə edin. O zaman bu qayda sizi də, müttəfiqlərinizi də qızıla tutacaq.

Heç vaxt öz düşmənlərinizi və rəqiblərinizi ittifaqa qəbul etməyin. Ancaq həmfikirlərin buraxıldığı məşhur "Rotari-klab"-dan nümunə götürün.

Üstün ağıl üzrə qrupunuzda münasibətlərinizi qorxu, tabeçilik və şantaj əsasında qurmayın. Qrupun lideri olaraq sizin nümunəniz insanları yaxşı işləməyə həvəsləndirməlidir.

Kollektivinizdə əməkdaşlıq və qarşılıqlı yardımlaşma ab-havası yaratmağa çalışın. Bu sizin işinizin uğur qazanması üçün güclü katalizator olacaq.

Tarixə ən qüdrətli üstün ağıl ittifaqının meydana gəldiyi birçə hadisə məlumdur. Bu, İkinci dünya müharibəsi zamanı baş vermişdi: Birləşmiş Millətlər Təşkilatının rəhbərliyi bütün dünyaya bəyan etmişdi ki, onun başlıca vəzifəsi milliyyətindən, qalib və ya məğlub olmasından asılı olmayaraq, hər bir insana hüquq və azadlıqlar verməkdir.

Bu, hərbi meydanında minlərlə döyüşün nəticəsinə təsir göstərirdi. İnsanlarda müharibədə qələbəyə inam yarandı. Üstün ağıl prinsipi onları birləşdirdi. İstənilən ahəngdar münasibətin əsasında müvəffəqiyyətə inam dayanır.

Məqsədim üstün ağıl prinsipinin necə işlədiyini sizə çatdırmaq idi. Şəxsi uğur fəlsəfəsinin dörd əsas prinsipi olan artıq mil, qəti məqsəd, üstün ağıl prinsiplərini və barəsində aşağıda danışacağım daha bir prinsipi bir yerə yığsaq, Əbədi İdrak çeşməsindən istifadə etmək imkanı qazanacaq, on iki həyat xəzinəsinə aparan bütün qapıları üzünüze açan universal açara sahiblənəcəksiniz.

Mən bu barədə təsadüfən xatırlamadım. Mümkündür ki, növbəti hissədə siz özünüz üçün xeyli mühüm bilgi tapasınız və bu sizin bir neçə keçmiş təsəvvürünüzü dəyişsin.

Biz artıq o məqama yaxınlaşmışıq ki, mən sizə böyük qüvvənin sirlərini açmaq fikrindəyəm. Mövcud elmlərin heç biri indiyəcən o qüvvəni aşkar edə və təhlil edə bilməyib. Mən sizə elə bir düstur təklif edəcəyəm ki, asanlıqla sizin həyatınızın başlıca uğur düsturu ola bilər.

1 İngiltərə və Amerikada ölçü vahidi

Səkkizinci hissə

İnamın təcrübi tətbiqi

İnam vacib qonaq kimi yalnız o insanlara təşrif buyurur ki, bu cür qonağı qəbul etməyə hazırdır. Hazırlıq isə şəxsi intizamı günbəgün möhkəmləndirməkdən ibarətdir.

İnam zati-ali kimi həmişə “lüks” nömrə tutmağa, yəni insan fəaliyyətinin ən yaxşı hücrələrində sakin olmağa öyrəşib.

Artıq həsəd, tamah, qərəz, nifrət, inamsızlıq, qorxu və şübhələrin məskunlaşdığı yerlərdə siz onu heç vaxt görə bilməzsiz.

Bu misli-bərabəri olmayan sistemin məğzinə varmağa çalışın. Bu sizi qarşısında böyük ağlların hərdən gücsüz qaldığı o qüvvəni dərk etməyə yaxınlaşdıracaq.

Qoy bu sizi aqlınızı inamı qəbul etməyə hazırlamağın vacibliyinə inandırсын. Yəqin ki, o zaman inam sizə tez-tez baş çəkəcək.

Ralf Emerson bir dəfə müdrikəsinə söyləyib: “Hər bir insanda öyrənməli nəşə var. Ona görə də mən hamının şagirdi olmağa hazıram”.

İndi bir adam sizə öz hekayətini danışacaq. Bütün dünya onu böyük xeyirxah kimi tanıyır. Onun nümunəsi göstərir ki, ağılı inamın gəlişinə hazırlamaq necə vacibdir.

“1929-cu ildə Amerikada maliyyə böhranı baş verəndə mən nüfuzlu Harv-Noks Universitetinin aspirantı idim.

Əvvəllər haqqında heç nə bilmədiyim gizli xəzinənin mövcudluğunu bax onda kəşf elədim.

Bu bir səhər çağı baş verdi: öyrəndim ki, mənim bankını iflasa uğrayıb və artıq mövcud deyil. Bank mənim əsas əmlakım idi və bir halda ki artıq əlimdən çıxmışdı, oturub xəyala getdim: bəs görəsən mənim sərəncamımda hansı mənəvi xəzinələr qalıb?

Və mən, ilk növbədə, mənəvi əmlakımın “inventar” siyahısını tutdum. Siyahının başında inam gəlirdi. Çünki öz batınının dərinliklərinə nüfuz edəndə görmüşdüm ki, mənim daxili aləmin heç də

pulqabım qədər boş deyil. Orada Əbədi İdraka və insan bacarığına inam məskən salmışdı.

Arxasınca ağılıma daha bir dahiyənə fikir gəldi: inam insana maddi dəyərlərdən daha çox şey verə bilər!

Malik olduğum pulu gücümün yeganə mənbəyi bilməkdə səhv eləmişdim. Ən sonu, dərk elədim ki, inamsız pul hər cür qüvvədən məhrum olan tamamilə xeyirsiz kağız parçasıdır.

Mən öz ruhuma “diaqnoz” qoymaq və onda nə qədər inamın olduğunu öyrənmək istədim. Nəticələr məni həqiqətən heyrləndirdi. Həyatımda ilk dəfə başa düşdüm ki, insanda olan möhkəm inam olduqca qüvvətlidir.

Tək meşəyə gəzməyə getdim. Orada heç kim mənim dincliyimi pozmayacaq, öz fikir, hiss və istəklərimi yerbəyer eləməyimə mane olmayacaqdı. İstəmirəm ki, fikirləşdiyim zaman məni şəhərin səs-küyü və vurnuxması, insan qələbəliyi və bərk sürət əhatə eləsin.

Təsədüfən yerdə palıd qozası gördüm və götürüb gözədən keçirdim. O, qollu-budaqlı iri palıd ağacının altına düşmüşdü. Qocaman ağac idi, sanki Corc Vaşinqton doğulmazdan qabaqkı illərdən qalmışdı.

Mən gah kiçik qozaya, gah da nəhəng palıda baxırdım. Düşünürdüm ki, bu azman palıd bapbalaca toxumdan cücərərək boy atıb. Ağac o qədər möhtəşəm görünürdü ki, mən bir şeyi başa düşdüm: bir insan da heç zaman buna bənzər bir şey yarada bilməzdi!

Əvvəlcə Əbədi İdrak balaca toxum yaradıb, sonra ondan nəhəng ağac əmələ gəlib. Ağacda yeni qozalar peyda olub, bunlardan da yüzlərlə təzə ağac cücərib.

Palıd və qoza üzərində müşahidələrim mənə aşılardı ki, insanın mənəvi qüvvəsi ən vacib qüvvədir, o, maddi gücdən fərqli olaraq, əsginas və səhmlərdə təzahür etmir.

Bir ovuc torpaq götürüb qozanı onun üstünə qoydum. İndi mənim əlimdə iri palıd yetişdirmək üçün lazım olan hər şey var idi.

Əyilib yerdən mamır götürdüm. O, gözəlliyi ilə məni heyretə salan kiçik budaq və yarpaqlardan ibarət idi. Mən əmin idim ki, bu həqiqətən ilahi naxışlar – həmin o azman palıd kimi – Əbədi İdrakın qüvvəsi ilə yaranıb.

Meşədə asta-asta dolaşıb təmiz və duru suyu

olan kiçik çaya yetişdim. Yorğun-arğın onun kənarında əyləşdim, uzaq okeana qovuşmağa tələsən suların səsi mənim əsəblərimə sığal çəkirdi.

Bu səs məni belə bir çayın sahilində oynadığım uşaqlıq illərimə qaytarırdı. Əbədi İdrakın sulardan yüksələn səsi məni xatirələrdən ayırdı; bu səs çayın şırıltısına qarışmışdı.

“Ay saf su, ay duru su! Bizim Yer kürəsinin soyuduğu, insanların, bitki və heyvanların özünə sığınacaq tapdığı dövrdən minilliklər keçib, sən isə dəyişməyirsən.

Ay su! Bilirəm, insan dilində danışa bilsəydin, bizə çox hekayətlər söyləyərdin. Sənin bütün əməllərin olduqca möhtəşəmdir: sən milyonları sirab eləmisən, sən torpağa can vermisən, sən buxara çevrilib maşın təkərlərini fırlanmağa məcbur eləmisən. Sən o qədər faydalı iş görürsən ki, saya-hesaba gəlməz. Lakin sən təmizlənmək, güc yığmaq və öz əbədi burulğanını davam elətdirmək üçün həmişə dənizə qayıdırсан.

Sən həmişə okeana tərəf hərəkət edirsən. Amma bu daimi işdən yorulmursan.

Sən saf və durusan; hətta ən çirkli işdən sonra da öz əbədi mənbəyinə doğru can atırsan ki, orada təmizlənəsən.

Sən əbədisən: səni nə yaratmaq, nə məhv eləmək olar! Nə qədər ki Yerdə həyat var, sən də varsan. Sənsiz həyat yoxdur!”

Bu əsrarəngiz səsi dinləyə-dinləyə su okeana doğru sürətli axışına davam edirdi.

Mən dərk elədim ki, bu məqamda Əbədi İdraka heç zaman olmadığım qədər yaxınam. Mən artıq hər yerdə – iri palılda, balaca qozada, mamır yarpağının naxışlarında onun təzahürlərini görürdüm.

Yavaş-yavaş qaranlıq düşür, gün axşam olurdu.

Qürub edən günəşə baxanda anladım ki, onun da təsiri çox inühüm və vacibdir.

Günəş şüaları olmasaydı, qoza heç zaman palıd olmaz, çayın suyu elə okeandaca qalar, Yerdə həyat yaranmazdı.

Mənə elə gəlirdi ki, təbiət indicə mənə nəşə qeyri-adi bir moizə oxudu. Günəş şüaları, su və Yer planetində həyatın romantik vəhdəti məni valeh eləmişdi. Bu elə bir Böyük Vəhdət idi ki, qalan hər şey onun yanında sönük görünürdü.

Gözüm bapbalaca bir daşa sataşdı, əyilib

götürdüm. Çayın suyu onu əməlli-başlı cilalamışdı. Qulağıma təzə bir moizənin ilk sözləri dəydi: "Mənə bir nəzər sal, ey insan! Sənin ovcundakı əsl təbiət möcüzəsidir.

Mən yalnız bapbalaca bir daşam, lakin mənə bütün Kainat sığışır! Bu Kainatda səni əhatə edən aləmdə olduğu qədər heyretəsiniz təzahürlər mövcuddur.

Bu sənə elə gəlir ki, mən hərəkətsizəm, ölüyəm. Mən də bu Yer kürəsindəki başqaları kimi çoxlu molekul və atomlardan ibarətam. Hər bir atom isə onun daxilində böyük sürətlə hərəkət edən milyonlarla elektronların sakit olduğu kiçik bir Kainatdır.

Mən də çoxlu güclü hissəciklərdən ibarət olan canlı varlığam.

Sənə elə gəlir ki, mən çox möhkəməm. Əslində tərkibimdə olan elektronların məndə tutduğu yer onların öz arasındakı məsafədən çox-çox balacadır.

Ey insan, əgər sən məni diqqətlə öyrənsən, başa düşərsən ki, Əbədi İdrak deyilən qüvvə qeyri-məddidir. Başa düşərsən ki, həyatın başlıca xəzinələrini pula çevirmək və banka qoymaq olmur!"

Bu sözlərdən axan səmimiyyət selinə heyran qalmışdım. Matı qurumuş halda əlimdəki bu kiçik enerji topasına baxırdım. Onun möhkəm və cansız bilinən cisminin arxasında mən təbiətin bütün möhtəşəmliyini – günəşi, suyu və torpağı görürdüm.

Meditasiya nəticəsində o həqiqəti dərk elədim ki, təbiətin hər ən xırda hissəciyi belə öz daxili aləminə malikdir, oranın öz qanunları, öz gerçəkliyi və romantikası var. Bu bapbalaca daşın arxasında insan təxəyyülünün doğura bilməyəcəyi ölçüdə ilham görünürdü.

Mən təbiətin mövcud olduğu qanunların bütün möhtəşəmliyini, doğrudan da, öz üzərimdə hiss etdim. Təbiətin insanlar üçün dərkolunmaz olan böyük məqsədini özüm üçün kəşf etdim. Mən Əbədi İdrakın gur çeşməsinə yaxınlaşdığımı duydum.

Mənə vəhy gəldi, mən gözəl təbiətin qoynunda, gül və ağacların arasında ikən gəldi. Elə bil əvvəlki qorxu, şübhə və təəssürlərdən arındım. Sadəcə Əbədi İdrakın sözlərinə diqqət kəsilir və onun mənim üçün çəkdiyi gerçək həyat mənzərəsini öyrənirdim.

Mənə sarsılmaz inam aşılayan Əbədi İdrakın varlığına ilk dəfə həqiqətən inandığım bir gün idi o

gün.

Ətraf mənə cənnət bağı kimi görünürdü, mən də sanki bu cənnətdə dolaşan ilk insanın özü idim.

Göydə əvvəlinci ulduz doğdu, bu o demək idi ki, artıq evə dönmək vaxtıdır. Bu, qətiyyənlə ürəyimcə deyildi: ora-bura qaçan adamların arasına, müdhiş gurultu və səs-küyün içinə qayıtmaq istəmirdim. Heç bir dəyəri olmayan əşyalar üçün yaşayan insanların yanına dönmək istəmirdim.

Kabinetdə yazı makinasının arxasına keçdim ki, bütün təəssürat və xatirələrimi əlüstü yazıya alım. Burada, öz evimdə özümü çox yalnız hiss edirdim. Orada, çayın kənarında, Əbədi İdrakın şüaları altında hər şey başqa cür idi.

O gün həyatımda dönüş baş verdi. Dərk elədim ki, inamım çox güclü və əzəmətlidir. Bu inam bizim Kainatı yaradan Əbədi İdrakın qadirliyini bilməkdən qaynaqlanır.

Əvvəl elə bilirdim ki, inamımın mənbəyi başqadır. Mən onu bank hesablarında, maddi əşyalarda və insan rəftarında görürdüm.

Lakin inam tamam başqa yerdə – balaca qozada və nəhəng palılda, duru suda, gecə səmasında, parlayan ulduzda, bizi əhatə edən təbiətin gözəllik və dincliyində imiş, sən demə.

Bilirdim ki, Əbədi İdrakın səsi bizim gündəlik həyatımızın səs-küy və gurultusunda, fanilik və hərc-mərcliyində yox, ilahi təbiətin sükutunda və aramında eşidilir.

Daha bank hesabım və əmlakım olmasa da, özümü istənilən milyonçudan yüzqat varlı hiss etməyə başlamışdım. Özümdə qərribə bir güc mənbəyi tapmışdım və vaxtaşırı ondan yararlanırdım. Ancaq iri bank hesablarından istifadə etməyi bacaran adamlar əslində çox kasıbdırlar.

Daxilimdəki inam mənbəyi nəfəs aldığımız hava kimi əbədi və tükənməzdir! Gücümü bərpa etmək və lazım olan anda özümə dayaq olmaq üçün yalnızca inam mənbəyimə üz tuturam.

Həmin gün mən bir böyük həqiqəti də kəşf elədim: istənilən uğursuzluğu həm də nəsə müsbət bir şey kimi qəbul etmək lazımdır. Bütün pullarımdan məhrum oldum, amma əvəzində daha dəyərli xəzinələrə sahibləndim!”

Bizim inamımızın əbədi mənbələri

Siz bir insanın hekayətini oxudunuz. O öz inamından istifadə eləməyi öyrənib. Bunu özü sizə danışdı.

Bu tarixçə həqiqi dramatizmlə doludur! İlk növbədə ona görə ki, çox sadədir.

Bu insan özünə istinadgah tapıb – bu onun inamıdır. Bu istinadgah maddiyyatdan, puldan deyil, palıd ağacının altındakı adi qozadan, mamır şaxəciyindən, ağ çay daşından və saf sudandır. Razılaşın ki, bu, hər adamın nəsibi ola bilər.

Bu insan onu əhatə edən təbiəti müşahidə edərkən başa düşdü ki, mənəvi güc dünyada ən əzəmətli gücdür. Lakin buna baxmayaraq, o bizə hər gün rastımıza çıxan ən adi təzahürlər şəklində nazil olur.

İstəyirdim ki, bu hekayətin köməyi ilə sizə qorxu və faniilikdən, şübhə və problemlərdən qurtulmağın yolunu, inamı qəbul etməyə hazırlaşmağın çəmini göstərim.

Bu tarixçənin başlıca dərsi budur:

Sizin idrakınız və ruhunuz mənfi psixoloji məramdan azaddırsa, onlar inamla dolur; inam insan varlığının bütün cəhətlərini öz nüfuzuna tabe elətdirir.

Bunu yaxşı anlamaq üçün gəlin “inam” deyəndə nəyi nəzərdə tutduğumuzu dəqiqləşdirək; bir çox elmlər neçə əsrdir bunun məzmununu izah etməyə çalışır.

Inam insan ruhunun elə bir xüsusi halıdır ki, bu zaman onda öz məqsədinə yetişmək, öz arzularını həm maddi, həm mənəvi baxımdan gerçəkləşdirmək həvəsi yaranır.

Biz sizinlə insana öz taleyinin yiyəsi olmağa nələrin imkan verdiyini artıq bilirik. Bunlar:

- 1) artıq nil;
- 2) qəti məqsəd;
- 3) üstün ağıl prinsipidir.

Lakin həqiqi nəticələr verməsi üçün onları inamla işıqlandırmaq lazımdır.

Biz yuxarıda demişdik ki, inam payı on iki xəzinədən biridir. Yəqin, sizə maraqlı gələr: bu pay, necə olur ki, eyni zamanda insan sivilizasiyasını yaradan hərəkətverici qüvvə kimi çıxış edir?

Yadınızda qalsın: inam yalnız öz ağıla nəzarət

edən insanlara nəşib olan ruh halıdır. Burada hər şey insanın öz əlindədir.

İnam yalnız onu qəbul eləməyə hazır olan idraka açılır. Əgər inamı qəbul eləmək istəyirsinizsə, bu çox asandır, çünki bütün hazırlıq üsulları məlumdur və heç kimdən gizli deyil.

İnamın əsasları

1. Təşəbbüs və fəaliyyət həvəsi ilə möhkəmləndirilmiş qəti məqsədin mövcudluğu.

2. Artıq mil qət eləmək istəyi.

3. İnamınızın sizi bir araya gətirdiyi həmfikirlərlə, öz məqsədlərini həyata keçirmək istəyən başqa insanlarla üstün ağıl ittifaqı.

4. Tamah və qorxudan, qısqanclıq, qəzəb, mövhumat və qərəzdən qurtuluş. Yaradıcı təfəkkür. (Onu da unutmayın ki, müsbət psixoloji məram həyat xəzinələrinin birincisidir.)

5. Bu həqiqəti anlamaq ki, taleyin hər bir zərbəsi eyni zamanda həm də xeyirdir. Uğursuzluq – hələ tam məğlubiyyət deyil! O bununla barışdığın və daha heç nə eləmədiyin zaman məğlubiyyətə çevrilir.

6. Hər gün vaxtının müəyyən hissəsini həyatının əsas məqsədi barədə düşüncələrə ayırmaq vərdişi.

7. Bizim Kainatı yaradan və onu nizama salan Əbədi İdrak qüvvəsinə inam. Əmin olun ki, hər biriniz hər şeyi bacaran balaca tanrılarsınız. İmkanlarınızın həddini isə özünüz təyin edirsiniz.

8. Keçmiş problem və uğursuzluqların siyahısını tutmaq. Bu, hər bir hadisəni öyrənmək və keçmiş uğursuzluğunuzun bu gün sizə daha çox yararını, zərərmi verdiyini aydınlaşdırmaq üçün lazımdır.

9. Saf vicdan və ruhi dinclikdə təzahür edən özünəhörmət.

10. İnsanlara doğma bacı-qardaşın kimi münasibət bəsləmək.

İnamı qəbul etməyə hazırlığın bir neçə vacib məqamını sadələdim. Onları tətbiq etmək qətiyyət çətin deyil – sadəcə istəmək və ağıl işlətmək lazımdır.

İnam yalnız xeyir əməl sahiblərinə nəşib olur! İnam həyat qüvvəsinin elə bir tükənməz mənbəyidir ki, oradan siz daima enerji, ilham və sevgi alacaqsınız. İnam sizin aqlınızı ideyalarınızın maddi ifadəsini özünə çəkən maqnitə çevirir.

İnam sizin ağılınıza təzə güc verir. Ağıl daxil olan informasiyanı onun köməyi ilə qəbul edə və mənimsəyə bilir. İnam yol verməz ki, siz əlinizə düşən imkanı əldən buraxasınız. İnam sizin hər bir uğurunuzu və uğursuzluğunuzu əvəzsiz həyat təcrübəsinin bir parçasına çevirir – bununla da siz xeyir götürürsünüz.

İnanmağı bacaran insan təbiətin bütün gözəlliyini duyur, onun sirlərinə, dilinə vəqif olur, onunla həmahəng yaşaya bilir.

Bütün böyük kəşflər məhz belə mühitdə edilib.

İnam insanlararası münasibətlərə ahəngdarlıq gətirir və onlara həqiqətən azad olmağa kömək edir.

İnam – inandığın şeyə nail olmağın yeganə yoludur!

Tomas Edison inanırdı ki, elektrik lampasını daha da təkmilləşdirə bilər. Onun minlərlə cəhdi uğursuzluqla nəticələnmişdi, lakin Edison bunları məğlubiyyət saymırdı. İnam sayəsində o, əvvəl-axır öz istəyinə çatdı.

Sinyor Markoni inanırdı ki, səsin titrəyişi naqillər olmadan da fəza enerjisinin köməyi ilə ötürülə bilər. O öz təcrübələrini inamla gücləndirərək bir neçə uğursuzluqdan sonra bunu isbat edə bildi.

Xristofor Kolumb bilir və inanırdı ki, Yer yumrudur və uzaq okeanın harasında da mütləq torpaq olmalıdır. O, matrosların narazılıq və inamsızlığına məhəl qoymayaraq gəminin istiqamətini dəyişdirmədi və sonunda bunun bəhrəsini gördü.

Hellen Keller danışmaq, eşitmək və görmək qabiliyyətindən məhrum olsa da, bir gün danışmağı öyrənəcəyinə inanırdı. Sarsılmaz inamı ona eşitmə və toxunuşun köməyi ilə görmə qabiliyyəti bəxş elədi. Bu qadının timsalında inam öz tükənməz imkanlarını nümayiş elətdirdi.

Siz nəyəsə inandıqda bu sizin bütün fikirlərinizi məşğul edir. Qeyri-ınüəyyən, nəyəsə yönəlməmiş inam mövcud deyildir, inam həmişə məqsədyönlüdür.

Qəlbinizin dərinliyindən məhz inamın vasitəsi ilə fəaliyyət əmri alırsınız. Əbədi İdrakın özü inama dağları aşırıan güc verib. Lakin inam durub sizin yanınıza gələn deyil, bundansa, o sizi istəyinizə çatdıracaq istiqaməti nişan verəcək.

Öz inamının gücünü necə nümayiş etdirməli

1. Nə istədiyinizi doğrudan da bildiyinizdən əmin olun və buna görə ödəməyə hazır olduğunuz qiyməti təyin edin.

2. Bütün təxəyyülünüzü köməyə çağıraraq təsəvvür edin ki, istədiyiniz hər şeyə nail olmuşsunuz. Elə fikirləşin və elə hərəkət edin ki, sanki bütün arzularınız həyata keçib. Unutmayın ki, bunun birinci mərhələsi xəyal aləmində baş verir.

3. Daxili səsinizə qulaq asın, axı ona Əbədi İdrakın özü ilham verir. Əgər daxili səsiniz belə məsləhət görürsə, həyat planınıza dəyişiklik etməkdən çəkinməyin. Dəyişiklik və yeniliklərdən qorxmayın!

4. Əgər hazırkı məqamda məğlubiyyətə uğramışsınızsa, inamınızı itirməyin. Qoy bu, inamınız üçün yaxşı bir sınaq olsun. İnamin möhkəm olması üçün onu mütəmadi olaraq sınamaq lazımdır. Qoy müvəqqəti uğursuzluqlar sizi fəal hərəkətlərə sövq eləsin. Bu hələ inamı itirməyə səbəb deyil.

5. Yadda saxlayın ki, siz mənfi psixoloji məramla təslim olan kimi inamınızın sonu çatacaq. Ruhunuzun vəziyyəti – inamin zəminidir. Əgər ruhunuz şən və nikbindirsə, yüksəliş qaçılmazdır. Aqlınızın sahibi olun, onun ardınca gedin, bütün düşmənlərinizi yolunuzdan qovun. Sizin beyniniz hər zaman açıq və aydın olmalıdır!

6. Məqsədinizin dürüst ifadəsini bir kağıza yazın. Qoy bu qeyd sizin gündəlik düşüncələrinizin əsası olsun.

7. Birinci hissədə göstərilmiş doqquz əsas səbəbi öz həyatınızda bacardıqca tez-tez işlədin. Onları on iki həyat xəzinəsinə doğru yürüşünüzə özünüz üçün katalizatora çevirin.

8. Məqsədinizə yetişdikdən sonra əldə etmək istədiyiniz bütün imtiyaz və nemətləri sıra ilə bir kağıza yazın. Hər gün vaxt ayıraraq öz davranışınızı təhlil edin – onda hər şeyə nail olacaqsınız. Bu sizi uğura kökləyəcək. (Bu metoda “özünühəvəsləndirmə” deyirlər.)

9. Sizi işlərinizdə həm maddi, həm mənəvi baxımdan dəstəkləyə biləcək adamlarla ünsiyyətə girin. İnsanlarla ahəngdar münasibətlər qurmağa çalışın. Onlar da, öz növbəsində, sizə kömək

edəcəklər.

10. Hədəfə doğru hər gün ən azı bir addım atın. Əməl və hərəkətlə qüvvətləndirilməyən inam tamamilə iqtidarsızdır.

11. Öz məqsədinə yetişmiş güclü və mərd bir insanı özünüə örnək bilin. Onun etdikləri qədər, hətta ondan da artıq edəcəyinizi qarşınıza vəzifə qoyun. Öz hərəkətlərinizi onunkularla tutuşdurun. Lakin bu barədə heç kimə deməyin və öyünməyin. Bu sizin səylərinizi puça çıxarar. İnəm və şöhrətpərəstlik tamamilə uyuşmaz anlayışlardır.

12. Özünüə insan inamının əşyayi-dəlilləri – kitablar və rəsmlər və s. ilə əhatə edin. Şöhrət və uğur qazanmış, maddi və mənəvi rifaha nail olmuş insanların həyat tarixçəsini öyrənin. Qoy bu sizdə adət şəklini alsın: ən sonu yaxşı nəticə verəcək.

13. Problem və pis hadisələrdən qaçmağa çalışmayın. Yaxşısı onlarla qarşılaşmaq, onları düzgün qiymətləndirmək və həll yollarını tapmaqdır. Bu cür münasibət sizə 90% xeyir gətirəcək.

14. Bir adi həqiqəti unutmayın: hər şeyin öz qiyməti var. Yuxarıdakı məsləhətlərin hamısına əməl etmək inama görə ödənilən daha bir qiymətdir. Öz fəaliyyətinizdə ardıcıl və daimi olun!

Bu təlimatın köməyi ilə siz özünüədəki müsbət psixoloji məramı bəsləyəcək və inamınızı möhkəmləndirəcəksiniz. Ona danışıqsız əməl etsəniz, həyatın on iki xəzinəsi sizin ayaqlarınıza döşənəcək.

Sizin idrakınız bu xəzinələri qəbul etməyə hər zaman hazır olmalıdır.

Fəaliyyətə inam

Əgər siz kitabın ötən hissəsindəki bütün məsləhətlərə qulaq asmışsınızsa, onda artıq mil qət eləməyi adətə çevirmək sizə çətin olmaz. Bu həm də sizə öz hədəfinizə yetişəcəyinizə inam aşılacaq.

Emerson deyirdi: “İnsanı tanımaq istəyirsənsə, onun fikirlərini öyrənməlisən”.

Bu, doğrudan da, belədir. Bizim hər birimiz aqlımıza gələn fikirlərin nəticəsiyik.

Bir gün Ceyms Hill telefonun yanında oturub xəttin boşalmasını gözləyirdi. Bu zaman ağıl gərgin işləyirdi, onun xəyalında qəribə mənzərələr canlanırdı: o təsəvvür edirdi ki, transkontinental

dəmiryol şəxəsinin köməyi ilə ABŞ-ın naməlum qərb torpaqlarına yol açılır.

Hillin nə vəsaiti, nə nüfuzlu dostları, nə ad-sanı var idi. Amma inam, puldan və istənilən himayədarın üstün olan güc-qüvvət onda artıqlaması ilə idi.

Hill bir kağız vərəqinə öz məqsədini və çoxlu müfəssəl bənddən ibarət fəaliyyət planını yazdı.

Daha bir səciyyəvi misal.

Marşall Fild yanmış dükanının yanında dayanmışdı. Bu, şəhərin işgüzar hissəsini məhv edən böyük Çikaqo yanğınından sonrakı günlərə təsadüf edirdi.

Ətrafda yanmış əmlak sahibləri və tacirlər vurnuxurdu. Onların çoxu qərbə köçmək və orada hər şeyi təzədən başlamaq barədə düşünürdü.

Fild diqqətlə söhbətlərə qulaq asdı, sonra bu insanlara üz tutub dedi:

– Siz, əlbəttə ki, istədiyinizi eləməkdə azadsınız, amma mən burada qalacağam. Görürsünüz, mənim dükanımın xarabalıqları necə tüstülənir? Lakin mən bilirəm: tezliklə bu yerdə dünyanın ən böyük univermağı ucalacaq.

Həqiqətən, bu adamın inamı sayəsində yaranan mağaza indi də Çikaqo şəhərinin bütün sakin və qonaqlarını heyran qoyur.

Amerikan həyat tərzini bu şəkildə formalaşdırıb. Onu inam hissəsinə malik olan insanlar yaradıblar.

Onlar bizim üçün dəmiryol və rabitə xətləri çəkiblər.

Kinematograf, maqnitofon, təyyarə, avtomobil, rentgen aparatı ixtira edib, göydələnlər tikib, bank və sığorta şirkətləri açıblar. Lakin onların inamının ən başlıca yekunu indi bütün amerikalıların yararlandığı hüquq və azadlıqlardır!

Böyük nailiyyətlər qətiyyənlə xoş təsadüf və ya bəxti gətirmənin nəticəsi deyildir!

Onlar hər zaman inamın sayəsində meydana gəlir. İnsanlar ağıl işləyir, şəxsi uğur fəlsəfəsinin on yeddi prinsipinə (onların haqqında doqquzuncu hissədə bəhs olunacaq) riayət edirlər və bu onların inamına güc-qüvvət verir.

İnam insanın mühitini dəyişmək iqtidarındadır. İnsan fəaliyyətinin məhsuldarlığı onun öz məqsədinə inamından birbaşa asılıdır.

Əgər bu qaydaya əməl etsəniz, yaxın gələcəkdə

bütün arzularınıza çatacaqsınız.

Özü də, o zaman sizin zənginlik və mənəvi azadlığınız əbədi və qeyri-məhdud olacaq. İnam sizə ondan istədiyiniz hər şeyi verəcəkdir.

İnamın anlayış və mahiyyətini elmi nöqteyi-nəzərdən təhlil etmək mümkün deyil. Lakin ondan istifadə prinsipləri o qədər asandır ki, hər birimiz yararlanı bilərik.

Bu hissədə mən inamın əsas təsir prinsiplərindən bəhs etdim.

İnamın əsası, başlanğıcı məqsədin qətiliyi və müsbət psixoloji məramdır. Bundan sonra isə hədəfi əlçatan edən hərəkət və davranışlar gəlir.

Yadda saxlayın: insanın hər bir əməli doqquz əsas səbəbdən birinin birbaşa nəticəsidir. Əslində də, bu çox sadədir. Əmin olun ki, məqsədi həyata keçirməkdə inamı başlıca köməkçiyə çevirmək qətiyyən çətin iş deyil.

Əgər məhəbbət insanın bütün hərəkətlərini müşayiət edərsə, onda onun inamı məğlub edilməz olar. Hərəkətlər həmişə inam və məhəbbətin arxasınca gəlir. Bax o zaman bu ittifaqın heyvətamiz bəhrəsini görəcəksiniz: işiniz sizin üçün sevimli məşğuliyyətə çevriləcək, bununla da siz daha bir həyat xəzinəsinə sahiblənəcəksiniz.

İnsan kalan pul qazanmağı özünə hədəf seçibsə, əminəm ki, tezliklə bu işi sevəcəkdir. O buna bütün vaxtını sərf edəcək və heç zaman yorğunluqdan şikayətlənməyəcəkdir. Çünki arxasınca zənginliyə malik olmanın sevincini gətirən yorğunluq yaxşı hissdır.

Öz həqiqi inamını tapan insan üçün keçilməz maneə mövcud deyil. Belə insan uğur qazanmağa məhkumdur. Onun hər bir səyi malik olma sevinci ilə mükafatlandırılır.

İnsan özünü məqsədinə həsr edərsə, onun nifrət və kin bəsləməyə vaxtı qalmır, o onu əhatə edən insanlarla sevgi və ahəngdarlıq şəraitində yaşayır. İnam insanı həmişə hər şeyin yaxşı olacağına ümid etməyə çağırır – başqa cür ola da bilməz, çünki o öz xəyallarında arzularını çoxdan həyata keçirib.

İnsan daha bir yararlı vərdiş qazanır: bu, özünənəzarət, şəxsi intizamdır. O, insanlara inanır, onları anlayır və onlara kömək etməyə həmişə hazırdır. İnamı çox olan könüldə qorxuya yer yoxdur. Həyatın on iki xəzinəsi – bu, insanın halal

mülkiyyətidir.

İnsan Yaradana şükür edəndə öz inamını göstərir, qorxu keçirərkən isə özünü Şərə təslim edir və bununla inamının azlığını büruzə verir.

Həyatdakı ən böyük zənginliyin dörd tərkib hissəsi bunlardır: artıq mil prinsipi, qəti məqsəd, üstün ağıl və inam. Şəxsi uğur fəlsəfəsi bu dörd sütunun üzərində qərar tutur. On iki həyat xəzinəsinin qapılarını üzünüə açacaq universal açar belə bir qatışıqdan düzəldilib.

Universal açarı haradan və necə tapmalı

Kentukki meşələrində şalbanlardan tikilmiş komalardan birində bir oğlan sobanın qırağında oturub yazmaq öyrənirdi. O, kömürlə taxta belin üstündə hərflər cızırdı, anası isə onu müşahidə edir, düz yazanda da tərifləyirdi.

Oğlan böyüdü. Oxuyub hüquqşünas oldu. Lakin işdə nəyəsə nail olmadı.

Sonra özünə dükən açdı, amma bundan da bir şey çıxmadı.

Əli hər yerdən üzülən gənc ordu sıralarına qoşuldu, di gəl, özünü burada da yaxşı cəhətdən göstərə bilmədi.

Kəsəsi, uğur ondan yan qaçırdı.

Günlərin bir günü eşqə düşdü. Amma bu da talesiz qurtardı: onun sevdiyi qadın vəfat elədi. Doğma adamın itkisindən duyduğu acı onun qəlbinin lap dərinliklərinə nüfuz elədi və orada hər insanın malik olduğu daxili gücün gizli mənbəyinə rast gəldi.

Bu insan həmin gücdən öz şəxsi məqsədləri üçün istifadə etdi. Bu güc onu ABŞ prezidentliyinə yüksəltdi, o da prezident olub ölkəni quldarlıq özülündən azad elədi. Ümumdünya böhranı Amerikanı təhdid edəndə o bu ölkənin xilaskarı oldu.

Bu gün o insan aramızda yoxdur, lakin onun böyük ruhu bizimlə birlikdə yaşayır.

Bu, sosial və hər hansı bir başqa sərhəd tanımayan daxili gücün təsirindən doğan nəticədir! Daxili güc özünü hamının – varlının da, kasıbın da, güclünün də, zəifin də sərəncamına verir. O eyni zamanda hamıya və hər kəsə məxsusdur. Lakin hər kəs özü ondan istifadə etmək istəməlidir, onun əvəzinə bunu başqası eləsə, bu adam çətin o böyük gücün xeyrini görsün. Öz gücünü ruhunun

dərinliklərindən özün al – bax o zaman ondan havayı istifadə edə bilərsən.

Bəzən təəccüblənirəm: görəsən, insanlar bu daxili gücdə qorxulu nə görüblər ki, onu özlərində kəşf etməkdən çəkinirlər. Düşünürəm ki, onlar daxili gücün hansı möcüzələrə qadir olduğunu bilmirlər, bundan hər kəs xalidir. Bəs onda niyə bu qədər adam onların mənəvi qüvvəsini asta-asta yeyən bu boz yeknəsəqliyin quludur? Sizin o gücdən necə düzgün istifadə etməyi soruşmağa tam ixtiyarınız var.

Mən sizə daha iki ibrətamiz əhvalat danışacağam.

Frenk Qansolus adlı gənc keşişin bir arzusu var idi: yeni metodikaların tədris olunduğu kollec təsis etmək. Bu adam öz layihəsini incəliklərinə qədər təsəvvür edirdi, lakin başlanğıc üçün ona milyon dollar lazım idi.

Qansolus nəyin bahasına olursa olsun, bu məbləği tapmağı qərara aldı. Bu onun qəti məqsədi oldu – deməli, arzusuna çatmaq üçün birinci addımı artıq atmışdı.

Keşiş “Milyon dollarım olsaydı, nə edərdim?” adında bir moizə yazdı. Sonra qəzetdə elan verdi ki, istəyən hər kəs növbəti bazar günü kilsəyə gəlib bu moizəyə qulaq asa bilər.

Bu baş verən günü moizəni dinləyənlərdən keşişin tanımadığı biri ona yaxınlaşdı. Onun dedikləri Qansolusu heyratə saldı: “Çox gözəl vəz idi, mənim xoşuma gəldi. Sabah səhər mənim idarəmə gəlin və öz milyonunuzu alın”.

Məlum oldu ki, bu şəxs yüklərin qablaşdırılması ilə məşğul olan “Armor və ko” şirkətinin direktoru Filipp Armordur. Bir müddət sonra ianə olunmuş pulla tikilən Armor texnologiya institutu fəaliyyətə başladı. Bu gün də həmin kollec Amerikanın ən yaxşı təhsil inüəssisələrindən biridir.

Bax belə bir adi əhvalat. Gənc keşişin beynində nələrin dolaşdığını ancaq təxmin etmək olar, lakin şəksizdir ki, o öz daxilində nəhəng bir güc mənbəyi tapmış və inam hissinin köməyi ilə ondan bəhrələnmə bilmişdi.

Helen Keller uşaq vaxtı möhkəm xəstələnmiş və bu səbəbdən görmək, eşitmək və danışmaq qabiliyyətini itirmişdi. İstənilən başqası özünün belə aciz vəziyyətinə və ətraf aləmlə hər hansı rabitəsinin

olmamasına görə ümidini tamam kəsərdi.

Lakin Helen özündə güc tapıb o gücdən öz xeyrinə istifadə etməyi bacardı. Ona elə onun özü kimi insanın daxili qüvvəsinə inanan bir xeyirxah qadın kömək elədi.

Görün miss Keller nə deyir: "İnam – aktiv nəsnədir. Əməlsiz inamın heç bir gücü yoxdur. Belə inam kor adamın gözləri kimidir. Fəal inam heç nədən qorxmur. O bilir ki, Tanrı öz bəndələrini heç zaman darda saxlamaz, onları zülmətin ümidinə buraxmaz. Belə inam ümidini itirmir. İnamı olan ən zəif adam belə istənilən məğlubiyyətə güc gələ və onun fəvqünə qalxa bilir".

Aktiv inam, əməllə müşayiət olunan inam Helen Kellerə özünəinamını itirməməyə və tamdəyərli həyat yaşamağa kömək etdi.

Gücün gizli mənbəyi

Əgər tarix dərsliklərini diqqətlə vərəqləsək, görürük ki, bütün sivilizasiyaları özündə gizli güc mənbələri kəşf eləmiş insanlar yaradıblar. Onların universal açarı inamı təcrübədə tətbiq etmək olub! Və bütün nailiyyət və kəşflər çətinlik və uğursuzluqları dəf eləyəndən sonra başa gəlib. Bu yolu yalnız həqiqi inama əsaslanan sarsılmaz iradə keçə bilər!

Bu yol sizi daxili gücün gizli mənbəyinə gətirib çıxaracaq!

Ətrafdakılar özlərində gizli mənbə kəşf edərək ondan qüvvət alıb gen-bol istifadə edən insanları çox vaxt xəyalpərvər adlandırırlar. İş də orasındadır ki, onların xəyalları çox hallarda gerçəkliyə çevrilir.

Henri Kayzer Nevada ştatında nəhəng Quver su bəndini tikirdi. Torpaqla bağlı podrat işləri Robert Leturno adlı birisinə verilmişdi. Əvvəl-əvvəl işlər yağ kimi gedirdi, belə görünürdü ki, Leturno babat pul götürəcək.

Lakin qəflətən işlər axsamağa başladı. Heç kimin gözləmədiyi halda torpaq qatının altında qranit layı tapıldı.

Leturno inanmaq istəyirdi ki, onda alınacaq: bəlkə, qranit layı çox da qalın olmadı. O, bütün vəsaiti qurtarana qədər səylə işlədi. Nəticədə Leturnonu iflas təhlükəsi gözləyirdi.

Torpağın dərinliyini tədqiq elədikdə məlum oldu ki, qranit layı xeyli böyükdür. Leturno qazıntıni dayandırmaq qərarına gəldi.

Bütün dostları məsləhət gördülər ki, o özünü müflis elan etsin və gedib başqa bir işə girişsin.

Leturnonun cavabı belə oldu: "Heç vədə! Mən bütün pullarımı bu torpağa qoymuşam, mən də onu bütün vəsaitimi qaytarmağa məcbur edəcəyəm, hələ üstündə faiz də alacağam!"

Bu sözlər şəxsi uğur fəlsəfəsinin şüarı olmağa layiqdir. Onlarda həm məqsədin qətiliyi, həm də öz imkanlarına əminlik var. Adamda bunlar bir yerdə cəmləşəndə dağları yerindən oynatmaq olar!

Görün Leturno öz yeni işi barədə nə deyirdi: "Uğursuzluğa düşər olduğun zaman mənə etibarlı bir tərəfdaş lazım oldu. Mən onu tapdım və o gündən birgə işləməyə başladım. O mənə göstəriş verir, mən də dəqiq icra edirdim. Elə bilirəm, siz mənim tərəfdaşımı tanıyırsınız – o, Ulu Tanrıdır".

"Tərəfdaş"ın rəhbərlik üsulları bəzilərinə çox qəribə gələ bilərdi. Əvvəlcə Leturno pərdə karnizi və öz avtomobilinin bəzi hissələrindən yerqazan maşın düzəltədi. Onun yığdığı birinci maşın pis işləyirdi, çünki mühərriki azgüclü idi. Leturno avtomobil zibilliyində eşələnib, axtardığını tapandan sonra yığılan ikinci maşın birincisindən xeyli yaxşı işləyirdi, amma yenə də istehsalata yararsız idi.

– Mən bilmirəm, nə edirəm?! – Leturno öz tərəfdaş və rəhbərinə müraciət etdi.

– Borca pul götür və bu pula xüsusi bərk materiallardan əsl yerqazan maşın düzəlt, – cavab belə oldu.

Məsələni uzatmadan Leturno yeni maşın üzərində işləməyə başladı. Onun ulduzu məhz o zaman alışdı və günbəgün daha parlaq işıq saçdı. Aydın oldu ki, Nevada su bəndinin tikintisindəki iflas Leturnonun həyatında ən yaxşı hadisədir.

O, İllinoys ştatının Peoriya şəhərində yerqazan maşın zavodu təsis etdi. Tezliklə Corciya ştatının Tokkoa şəhərində daha bir zavod açdı, sonra Missisipi və Texasda bənzər müəssisələr qurdu.

Mən il yarım Leturnonun yanında işlədim. Daima da onun qeyri-adi uğurunun sirrini öyrənməyə çalışdım. O mənə özünün Ulu Tanrı ilə tərəfdaşlıq münasibətlərindən danışdı, mən isə həm də onların ilk görüşünün baş tutduğu dəqiq yeri

və vaxtı bilmək istəyirdim.

Bir dəfə gecə vaxtı Leturnonu Tokkoadakı konfransda müşayiət elədim. Biz Leturnonun şəxsi təyyarəsində geri uçanda o, kürsüyə oturur-oturmaz yuxuya getdi. Yarım saatdan sonra birdən oyanıb qeyd dəftərçəsini çıxardı və nəsə yazınağa başladı. Mən heyrət içindəydim və onu da heç cür anlaya bilmirdim ki, Leturno kağıza yox, harasa uzaqlara baxaraq necə yaza bilir.

Sonra bu iş daha bir neçə dəfə baş verdi. Nəhayət, özümü saxlaya bilməyib Leturnodan soruşdum ki, qeyd dəftərçəsinə nəsə yazdığını xatırlayırmı.

– Yox, nəsə yazdığım yadında deyil! – o mənim sualıma təəccübləndi.

Amma, bununla bərabər, qeyd dəftərçəsini cibindən çıxarıb orada yazılanları oxudu. Birdən sevincək dilləndi:

– Budur! Axır ki! Mən düz bir ay idi bunu gözləyirdim. Bu informasiya mənə irəliləmək imkanı verəcək!

Başqa heç nə demədi. Biz maşına əyləşib onun evinə yollandıq. Əlbəttə, biz Tanrının onun yardımçısı olduğu barədə Leturnonun sözlərinə inanmamaqda ixtiyar sahibiyik, lakin çox amillər bunun məhz belə olduğunu deyir.

Birincisi, yığılı bütün pulları itirəndən və müflisləşəndən sonra Leturno yenidən varlana bildi.

İkincisi, bu adam, demək olar ki, heç bir təhsil almadan Amerikanın ən məşhur və ən zəngin insanlarından biri oldu.

Mən indi dəqiq bilirəm, Leturno ilə onun əsas tərəfdaşının ilk görüşü harada və haçan baş tutub. Bu, Leturnonun öz təhtəşüurunda baş verib. Nə istədiyini qətiləşdirəndən sonra o öz qüvvəsinə inanıb – yerdə qalan şeylər öz-özünə cərəyan edib.

Bu üsuldə təzə heç nə yoxdur. O, həyatda özünə başlıca məqsəd seçən və ona inanan hər bir insan üçün əlçatandır.

Həqiqi inam bir vacib keyfiyyətə malikdir – o, həmişə elə bir məqamda peyda olur ki, insan düşar olduğu bəlalərin öhdəsindən öz gücünə gələ bilmir.

Biz çətinə düşəndə və ya məğlubiyyətə uğrayanda istər-istəməz daxili gücümüzün gizli mənbəyinə üz tuturuq. ABŞ-ın binasını qoyan 56 insan da Müstəqillik Bəyannaməsinə imza atanda bu

cür hərəkət ediblər.

Onlardan hər biri onlardan ötrü ya ölüm hökmü, ya da bütün ölkə vətəndaşlarının azadlığına təminat olan bu sənədi imzalayarkən öz inamından bəhrələnib.

Bu bəyannamənin bizim həyatımıza bəxş etdiyi nemətləri saymaqla bitməz. Bütün millətin gələcəyinin asılı olduğu o böyük insanlar öz həyat və azadlıqları ilə, yəni bir insanın malik olduğu ən vacib şeylərlə risk ediblər. Bu tarixçədə qorxu və yanlış fikirlər məğlub edilib.

İnamın sınılanması

Hamımız özümüzü yoxlaya bilərik: mən öz inamımı əməllə nə dərəcədə möhkəmləndirə bilərəm? Nəyisə itirməkdən, azadlıq, varidat və həyatınızı təhlükəyə atmaqdan qorxmayın. Risk nəcib işdir və risksiz inam təsirsiz inandır. Xatırlayın, Helen Keller hansı inama “kor adamın gözləri” demişdi?

Amerikanın əsl, mütəhərrik və fəal inama malik olan böyük banilərindən nümunə götürün.

56 adamlardan hər biri bircə anda özlərində gizli qalmış güc mənbəyi kəşf etdilər. Onlar o mənbədən düzgün istifadə etməyi bacardılar. Bu da onların fəal inamının nəticəsi: vəhşi bir ölkə qüdrətli demokratik dövlətə çevrildi.

Ceyms Hill iki okeanı – Sakit və Atlantik okeanı transkontinental dəmiryol ilə birləşdirdi.

Li De Forest radiorabitə cihazı ixtira elədi və bununla dünyadakı bütün insanlara daima bir-biri ilə əlaqə saxlamaq imkanı verdi.

Tomas Edison elektrik lampası, valoxudan, hərəkət edən şəkillər və bu günədək bəşəriyyətin sərəncamında olub adamların həyatını daha xoş, maraqlı və rəngarəng edən başqa neçə belə cihazlar icad edib.

Bütün bu insanlar fəal inam istedadına malik idilər. Çox vaxt biz onları daahi adlandırırıq, lakin onlar gurultulu titulları xoşlamırlar. Çünki bilirlər: onların nailiyyət və kəşfləri hər insanda olan daxili qüvvənin işləməsinin nəticəsidir.

56 amerikalının nailiyyətləri bizə məlumdur, onların əməllərindən xəbərdarıq, ən nəhayət, biz hər gün onların hünərinin nəticələrindən bəhrələnirik.

Şəxsi uğur fəlsəfəsi də məhz ona görə mövcuddur ki, insanı özündə güc mənbələri tapmağa vadar edən mexanizmləri araşdırın.

Bizə hərdən elə gəlir ki, bu insanlara hər şey asan başa gəlib, onların bəxti lap əvvəldən gətirib. Əslində isə fəal inam onlara öz məqsədlərinə çatmağa kömək edənə qədər onlar çoxlu maneələr aşmalı olublar.

Əmin olun ki, hər bir nailiyyətin dəyəri aşılış maneələrin çətinliyi ilə müəyyən olunur.

Ən çətin maneə insan aqlının hərəkətsizliyi. Elə insanlar var ki, kimsə onlara kömək etmək istəyəndə müqavimət göstərirlər. Belələri fəal inamdan məhrumdur, ona görə də hər cür yenilikdən qorxurlar.

Tez-tez insan elə vəziyyətə düşür ki, hansı yolla irəliləməli olduğunu qətiləşdirməli olur – bu ya qorxu və inamsızlıq yolu, ya da inam yoludur.

Əksər insanların əvvəl-axır qorxu və şübhə yolunu tutması məni hələ də təəccübləndirir. Çox güman ki, bu onların tamamilə mənfi psixoloji məramın hökmü altında olması ilə bağlıdır.

İnam yolunu yalnız müsbət psixoloji məramı olan seçir. O, günbəgün öz başlıca hədəfinə yaxınlaşır. O, hər gün cəsarətli qərarlar qəbul edir və bununla özünü xəzinələrə sahiblənməyə hazırlayır.

Vaşinqtonda əlil arabasında əlində kasa oturub dilənən dilənçini götürək. Özünə belə bəraət verir ki, ağır xəstəlikdən sonra yerimək qabiliyyətini itirib. Amma onun qalan bədən üzvləri salamatdır axı, ən əsası – beyni salamatdır. Di gəl, bu məqamda o, qorxu yolunu tutub. Beyni heç bir qərar qəbul etmədiyindən və bədəni daima hərəkətsiz qaldığından bir müddət sonra onun bədəninin hələlik salamat hissələri də ölgünləşəcək.

Həmin Vaşinqtonda bir adam da var idi ki, başına eyni bədbəxt hadisə gəlmişdi və sərbəst hərəkət edə bilmirdi. Lakin o, başqa yol tutdu. İkisindən birini – qorxu, yoxsa inam yolunu seçmək lazım gələndə ikincisini seçdi, bu yol da onu Ağ Evdəki prezident kürsüsünə gətirib çıxardı. Bu adam Ruzvelt idi.

O öz fiziki çatışmazlığının əvəzini güclü iradəsi və yüksək intellekti ilə çıxdı. Əlilliyi ona qətiyyən mane olmadı. Ruzvelt tarixə ən fəal və çalışqan ABŞ prezidentlərindən biri kimi düşdü.

Bu iki əlilin arasındakı fərq çox böyükdür. Bütün məsələ də onların psixoloji məramlarındadır. Onlardan birinin bələdçisi qorxu, digərininki inam olub.

Həm şöhrət, hörmət və sərvət qazanan adamların, həm yoxsulların talelərini diqqətlə araşdırsaq, çətinlik çəkmədən görərik ki, həyatda müvəffəqiyyət yalnız psixoloji məramdan asılıdır. Təhsil, peşəkarlıq, bilik və bacarıq əhəmiyyətinə görə ikinci yerdedir.

Məktəbdə bir neçə ay oxuduqdan sonra Tomas Edisonu evinə, valideynlərinin yanına qaytarırlar. Müəllimi onun ata-anasına göndərdiyi məktubda yazırdı ki, oğlan əqli geriliyi ucbatından təhsilini davam etdirə bilməyəcək. Edison rahatca ruhdan düşə və həyatını dilənçi və tanınmayan birisi kimi yaşayıb başa vura bilərdi. Əvvəl-əvvəl hər şey buna doğru gedirdi: o, tez-tez işini dəyişir, gah qəzet paylayır, gah başqa mənasız işlə məşğul olurdu, heç birinin də öhdəsindən düz-əməlli gəlmirdi.

Günlərin bir günü onun beynində sanki hər şey baş-ayaq oldu. Bir müddət sonra onun adı bütün dünyada tanındı. Lakin Edison onda baş verən heyratamiz dəyişikliyə nəyin təkan verdiyini ölənə qədər sirr saxladı. Mən isə 100% əminəm: o gün bu adam özündə gizli güc mənbəyi aşkar eləyib. Həmin gücdən ağılla istifadə edib, möcüzə də özünü çox gözəltməyib: əqli cəhətdən geri qalan oğlan birdən-birə alim və ixtiraçıya çevrilib.

Hər dəfə işığı yandıranda, valoxudana qulaq asanda və ya kinoya gedəndə adi bir adama bütün bunları yaratmağa nəyin kömək elədiyini xatırlayın. Sizin özünüzdən də malik olduğunuz o böyük gücü yada salın. Tənbəlliyi və ya biganəliyi ucbatından özündəki güc mənbəyindən bəhrələnmək istəməyənlər qoy utansınlar və sizə həsəd aparsınlar.

Hər birimizdə olan güc

Ən təəccüblüsü odur ki, daxili qüvvə insana ürəkdən istədiyini gerçəkliyə çevirməyə kömək edir.

Texas ştatının balaca Tayler şəhərində baqqal dükanına bir yeniyetmə girdi. Onun gördüyü mənzərə həmişəki idi: yerli avaralar əyləşib bekarçılıqdan girib-çıxanları gözdən keçirirdilər. Onlardan biri oğlanı görüb istehza ilə soruşdu:

– Qulaq as, oğlum, sən böyüyəndə nə iş

görəcəksən?

– Mən dünyada ən yaxşı vəkil olacağam, – oğlan inamla cavab verdi.

Avaralar uğunub getdilər. Oğlan onlara məhəl qoymadan özünə lazım olanları aldı və çıxıb getdi.

Bu adamlar əbəs yerə məsxərə eləmişdilər. İllər keçdi və həmin oğlan doğrudan da tanınmış hüquqşünas oldu. Onun etibarı elə böyük idi ki, işinə görə hətta prezidentdən də çox pul alırdı.

Onun adı Martin Littlon idi. O özündə gizli güc mənbəyi tapmış və onun köməyi ilə həm şöhrət, həm hörmət, həm də sərvət qazanmışdı.

Əlbəttə, Amerikada əla təhsil almış yaxşı vəkil çox idi, lakin onlar özlərinə dəyər vermir, ona görə də min dəfə aşağı qonorar alırdılar. Onların təhsilində bircə eyib var idi ki, öz əsas imtahanlarından kəsilmişdilər.

Başqa peşə mənsublarına aid çoxlu belə misal çəkmək olar. Dahilər insan fəaliyyətinin hər sahəsində var.

Çox vaxt bu adamlara bəxtəvər deyirlər. Şəksiz ki, bu adamların, doğrudan da, əməlli-başlı bəxti gətirib. Lakin onların bəxti gətirməsinin sirri daxili mənbələrinin gücünə əsaslanır. Onlar o mənbəni taparaq ondan ağılla istifadə eləyiblər, üstəlik müsbət psixoloji mərama malik olduqları üçün onlarda hər şey alınıb. Bu adamlar qorxu yolunu yox, inam yolunu özlərinə həyat yolu seçiblər.

Daxilimizdəki qüvvə elə azmandır ki, ondan ötrü keçilməz maneə mövcud deyil.

O olan yerdə hətta məğlubiyyət də qələbəyə doğru addım deməkdir.

İnam qorxu və inamsızlıqla bir dam altında yaşaya bilməz.

Daxilimizdəki qüvvə hətta keçmiş səhv və xətalara da düzəldə bilər.

Əgər daxili qüvvəmizlə ahəngdarlıq şəraitində yaşasaq, o, hər bir günümüzü hədəfimizə doğru yolda irəliləyişə çevirəcək, keçmiş problemlərimiz bizə əhəmiyyətsiz görünəcək.

Hər insan öz istəyi ilə öz taleyinin qurucusu ola bilər, bunun üçün başqa heç kimin əmri, göstərişi, qərarı lazım deyil.

Və bu, özünüifadəyə və azadlığa aparən ən kəsə yoldur!

Daxili qüvvəniz həkimlərin qəti hökmünə

rəğmən, sağlamlığınızı qaytara bilər. Bu güc fiziki xəstəlikləri də, ruhi sarsıntıları da sağaldır.

Daxili qüvvə – ən yaxşı təhsil, ən dəqiq bilik, ən qiymətli təcrübədir.

Bunun əvəzində sizdən çox şey tələb olunur – yalnız əməllə möhkəmləndirilmiş sözsüz inam!

Daxili güc mənbəyinə yol axtarın – onu mütləq tapacaqsınız.

Bu güc üçün fərqi yoxdur, sizin qəti məqsədiniz nədir – ən müasir siçan tələsi düzəltmək, yoxsa bestseller yazmaq və ya möminləri cuşa gətirən moizə oxumaq

– o sizin istənilən göstərişinizi icra edəcək. Bunu bütün dünya qəbul edəcək, ad-san qazanacaqsınız. Keçmiş səhv və xətalarınız heç kimin yadına da düşməyəcək.

Hər bir adam nə vaxtsa şəkk eləyəndə, nədənsə qorxanda səhv buraxır. Lakin hamı bununla bacarmır. Bunun öhdəsindən gələnlər öz məğlubiyyətlərini müvəqqəti bir şey sayırlar.

Daxili qüvvələrinin işığı sayəsində onlar hər bir öləri çətinlik və problemə misilsiz həyat təcrübəsinin zərrəsini və səylərini ikiqat artırmaq üçün səbəb görürlər.

Nəsə eləmək, seçmək lazım gələndə axınla üzmək ən asan işdir.

Özünə qarşı mərhəmət hissi oyatmaq ən asan işdir. Lakin inanmıram ki, böyük adamlardan kimsə öz vaxtını şikayətlənməyə sərf etmiş olsun.

Özünə yazığı gəlmək heç zaman yaxşı nəticə doğurmur. Qorxu və şübhə, kin və nifrət, xudbinlik və tamah kimi yazıqlıq da məqsədə yetişməyə zərəcə kömək etmir.

Əgər bu hisslərin əsiri olsanız, mənbəyiniz çətin tapılsın. Lakin onlardan azad olmağınız bəs edir ki, sizin daxili güc mənbəyinə yolunuz açılsın. Yalnız inamın kömək etdiyi ağıl güc mənbəyinə yol açar bilər!

Məğlubiyyətdən qələbəyə yol

Li Brekston Şimali Karolina ştatının Uaytvill şəhərində olduqca kasıb ailədə dünyaya gəlmişdi. O, böyük çətinliklə 6 sinif məktəb oxuya bildi.

Onlar ailədə on iki uşaq idilər, o, onuncu övlad idi. İlk pulunu hələ uşaq ikən qazanmışdı. Atası o

ətrafda ömür boyu dəmirçilik etmişdi. Li Brekston özü əmək fəaliyyətinə çəkməsilən kimi başlamış, sonra bir müddət dükandan alınan malları evlərə daşımış, qəzet satmış, fəhlə işləmiş, maşın yumuşdu. Onun ən yüksək "vəzifəsi" satıcı köməkçisi işi idi.

O böyüdü, evləndi, özünə ev tikdi, güzəran qurdu, bununla belə qazancı ona güclə çatırdı. Bir gün elə bil fəlakət baş verdi: Brekston işini itirdi. Lakin ən böyük sərvətini – hər şeyi təzədən başlamaq istəyini və buna kömək edəcək inamını itirmədi.

O, daima öz məğlubiyyətindən necə xeyir götürmək barədə düşünürdü. Bir dəfə təsadüfən əlinə "Düşün və varlan" kitabı keçdi, bu əsər ona düzgün qərar qəbul etməyə kömək elədi.

Kitabı oxuduqca, sanki onun hər səhifəsindən güc-qüvvət aldı. Kitabı başa vuranda artıq qəti məqsədinə nail olmaq üçün dəqiq plana malik idi. Brekston dərhal fəaliyyətə başladı.

Bu kitab onu həyatındakı ən vacib insanla – öz daxili "mən"i ilə tanış elədi. Məğlubiyyətlərlə yox, barışsa-barışsa, müvəqqəti çətinliklərlə barışan bu "inən"in mövcudluğunu o vaxtadan təxmin belə eləmir.

Bunu anlayar-anlamaz uğura qənşər gəldi. O, insanların gözündə əsl sehrbaza döndü – əli nəyə toxunurdusa, əlüstü qızıla çevrilirdi. Li Brekston doğma Uaytvillində ilk milli bankı təsis etdi, onun rəhbəri oldu.

Bundan sonra reklam şirkəti açdı, öz şəhərində böyük bir mehmanxana tikdi. Əvvəlcə avtomobil istehsalını maliyyələşdirən bir şirkəti, ardınca ehtiyat avtomobil hissələri satan bir firmanı, sonra da maşın satışı ilə məşğul olan bir ticarət müəssisəsini satın aldı.

Bunlardan başqa, onun musiqi alətləri satan firması da var idi.

Brekston doğma şəhərində özünə möhtəşəm bir ev tikmişdi.

Bir müddət sonra həmsəhərliləri onu yekdilliklə Uaytvillin meri seçdilər. Elə bir fəaliyyət sahəsi yox idi ki, Brekston ona töhfə verməsin.

Elə düşünürdü ki, 50 yaşında kifayət qədər pulu olacaq, o da öz idarə, şirkət və firmalarına rəhbərlikdən uzaqlaşa biləcək. Lakin nəzərdə tutduğu məbləği bundan da tez – hələ 44 yaşında

ikən qazanmışdı. Onda Brekston öz səhmlərini satdı və əldə etdiyi pulu xeyriyyə işlərinə sərf etdi. O, vaizlərə kömək edərək çoxlu televiziya və radio moizələrini maliyyələşdirdi.

Bu moizələri Amerika boyunca yüzrlə radiostansiya yayımlayırdı.

Brekston "Düşün və varlan" kitabından əxz elədiyi şəxsi uğur fəlsəfəsini ta indiye qədər minnətdarlıqla xatırlayır. Lakin etiraf etməliyik ki, o bu kitabı əlinə alanacan da öz uğur fəlsəfəsinə malik idi. Onda uğurun bütün tərkib hissələri var idi, kitab yalnız bunlara düzgün düzülüş verməyə kömək etdi.

Brekston daxili güc mənbəyini aşkar etmişdi və bacarıb o gücdən məqsədyönlü şəkildə faydalanmışdı.

Elə bilirəm, siz artıq əmin olmuşsunuz ki, bütün uğur hekayətlərinin əvvəli eynidir.

İnsanın müsbət psixoloji məram qazanması kifayət edir ki, uğur da onun böyrünə düşüb gəlsin. O zaman istənilən problem müvəqqəti xarakter daşıyır və asan həll olunur. Li Brekston bu mexanizmi özü üçün kəşf eləmiş və ondan istədiyi və arzuladığı hər şeyi qoparmışdı. Üstündən illər keçəndən sonra o, tam ixtiyarla belə deyirdi: "Dünyada elə bir şey yoxdur ki, əgər istəsəm, onu edə bilməyim". O, həyatdan hər şeyi artıqlaması ilə almışdı. Ən sonu, könül rahatlığına və maddi rifaha yetişmişdi.

Sizə elə gəlmir ki, əslində bu, hər bir insan övladına qismət olmalıdır?

İsrar edə bilmərəm ki, şəxsi uğur fəlsəfəsi nəyə yeni və tam müasir uğur düsturudur. Bu, qətiyyən belə deyil, o, işi gətirən biznesmenlərin, alim və ixtiraçıların çoxillik təcrübəsinə əsaslanır.

Bu fəlsəfə kağıza yazılmamışdan qabaq yüz yol təcrübədə öz təsdiqini tapıb.

Hər biriniz artıq çoxlarını öz məqsədinə yetişdirmiş bu güclü mühərrikdən asanca istifadə edə bilərsiniz.

Mədəni dünyanın bütün irsini inam hissi ilə silahlanmış, qorxu, şübhə, nadanlıq, nifrət və mövhumatı özündən uzaqlaşdırmağı bacarmış insanlar yaradıb.

Düşünməyin ki, barəsində danışdığımız və sizin hər birinizin daxilinizdə olan qüvvə nəyə fəvqəladə və sehrli bir şeydir. Onun elədiklərinin sehrbazlığa və ovsunçuluğa heç bir dəxli yoxdur. Bütün

“inöcüzə”lər yalnız insan və insanlıq naminə gündəlik fəaliyyətin sayəsində gerçəkləşir.

Bu qüvvə müxtəlif cür adlandırıla bilər, amma onun məzmunu hər zaman həyatidir.

Və həmin gücə tərəf aparan yeganə yol ağıl yoludur.

Bu yol hər bir insanın fikir və ideyalarından, niyyət və məqsədlərindən ibarətdir.

Bu güc hava kimi azad, Kainatın özü kimi sonsuzdur.

Doqquzuncu hissə

Vərdiş qanununun gücü

Vərdiş hər gün təzə ip hördüyümüz olduqca möhkəm kəndir, ona görə də onu qırmaq mümkün deyil.

Horeys Mann

Düşünürəm ki, sizi təbiətin daha bir qanunu – vərdiş qanunu ilə tanış eləməyin vaxtıdır.

Bu qanunun ümumi fəaliyyət prinsipləri bunlardır: təbiətdə bütün hər şey təzədən təkrar olunur – gecə ilə gündüz, işıqla qaranlıq, ilin fəsilləri bir-birini əvəz edir. Vərdiş qanunundan istifadə edərək təbiət hər şeyi yadında saxlayır və növbəti dəfə təkrar eləyir. Bu vərdiş təbiətə də, insan həyatına da aiddir.

Hər bir insan fəriddir, təkrarsızdır və müxtəlif vərdiş, ideya və fikirlərin məcmusunu təşkil edir. Şəxsi uğur fəlsəfəsinin vəzifəsi sizə on iki həyat xəzinəsinə yiyələnməkdə kömək edəcək yeni yararlı vərdişlər aşılamaqdır.

Təbiət daima Kainatda olan materiya elementləri və enerji arasında müvazinəti nəzarətdə saxlayır. Bu, alimlərin sübuta yetirdiyi faktır. Bütün bu dünya istisnasız olaraq, lap qədim dövrlərdə müəyyən edilmiş konkret qanunlar əsasında mövcuddur. İnsan onları dəyişdirməməlidir. Kainatda beş ölçü var:

- 1) zaman;
- 2) məkan;
- 3) enerji;
- 4) materiya;
- 5) ağıl; ilk dörd ölçü onun köməyi ilə fəaliyyət göstərir; o, daimi vərdişlər sayəsində onları nizama salır.

Bu, təbiətin öz inşasında istifadə elədiyi həmin tərkib hissələridir. Xırda qum dənəsi də, iri ulduz da onlardan ibarətdir.

Bu, təbiətin qanunudur. Lakin, nə qədər təəccüblü olsa da, onun mexanizmləri barədə hamı

düşünür. Axı vardır - onun köməyi ilə təbiətin bütün atom və molekullara, planet və ulduzlara nizam verdiyi xüsusi enerjinin toplanmasıdır. İlin fəillərini, gecə-gündüzləri o idarə edir, həyatla ölüm, insanın sağlamlığı və xəstəlikləri onun sərəncamındadır. İnsanlar arasındakı bütün mümkün münasibətlərin əsasında vardır qüvvəsi durur. O, fikir və ideyaları gerçəkliyə çevirir.

Düşünürəm, çox tezliklə elə bir dövr gələcək ki, insan özünün, həqiqətən, möhtəşəm təyinatını dərk edəcək. Bu o zaman baş verəcək ki, insan belə bir həqiqətə varacaq: Əbədi İdrak öz iradəsini onun vasitəsi ilə bəyan edir. Şəxsi uğur fəlsəfəsi bu həqiqəti sizə göstərmək və izah etmək, Əbədi İdrakın verdiyi güc-qüvvədən ağlla istifadə etməyi sizə öyrətmək üçündür.

Siz yalnız Kainatın böyük qüvvələri ilə ahəngdar münasibətlər quracağınız zaman uğur və firavanlıq sahillərinə doğru səfərinizdə səmt küləyini tuta biləcəksiniz.

Bu həqiqətə varan insan universal açar əldə etmiş olur.

Təbiətin dünyada ən peşəkar müdiri var - bu, ümumi vardır qüvvəsidir. O, səmərəlidir, ona etibar edilmiş əmlakdan ağlla istifadə edir, sistemləşdirmək və daima yaxşılaşdırmaqla onu qaydaya salır. Bu səbəbdən də, elə bilirəm, vardır qanununu ən əsas qanun sayarkən şişirtməyə yol vermirəm.

Bizi əhatə edən hər şey bunu təsdiq edir. Planet və ulduzlar ciddi nizamla hərəkət edir, buna görə də onların hərəkətini yüz illər qabaqdan söyləmək olur. İlin fəilləri heyramiz dəqiqliklə bir-birini əvəz edir. Palıd həmişə palıd qozasından, küknar küknar qozasının toxumundan cücərir. Bunlar heç zaman dəyişik düşmür, belə bir təsadüf istisnadır.

Hər bir təzahürün ilkin səbəbi var, heç bir şey təsadüfən baş vermir.

Necə ki od olmasa tüstü olmaz, fikir olmadan hərəkət də yoxdur.

İnsan bir dəfə uğur qazanırsa, ona vardır edir, uğurlar dalbadal onun qənşərinə gəlir. Elə uğursuzluqlara da bu cür adət edirlər. Əlbəttə, insanlar bunu bilir, lakin bu sadə həqiqətdən çox az adam faydalanır.

Bəzən ömrü boyu məğlubiyyətə uğrayan adamın

bəxti gətirən və hər məqsədinə yetişmiş dostu və ya yaxını olur. Vərdiş qanunu bu halda da işə düşür. Bəxtəvər insan ətrafına uğur haləsi yayır, öz dost və yaxınlarına uğur qazanmağa kömək edir. Əgər iki insan bir-biri ilə ünsiyyətə girirsə, arada üçüncü bir substansiya peyda olur. Bu şəxsiyyət özündə birinci ilə ikincinin ən yaxşı cəhətlərini cəmləşdirir, o, yüksək intellekt və xarakter sahibidir.

On iki həyat xəzinəsinə sahiblənmiş hər bir kəs bu bir həqiqəti başqaları ilə bölüşə bilər ki, həqiqi uğura müsbət psixoloji məramı olan adamla ünsiyyət sayəsində nail olmaq mümkündür.

Ümumi vərdiş qanununu biz nə eşidə, nə görə, nə hansısa əzamızla hiss edə bilərik. O qədər çəkingəndir ki, bəziləri onun varlığını təxmin belə etmir. Təəssüf ki, onlar bu görünməz mexanizmi görməyə hətta cəhd də eləməzlər. Bu mexanizm görünməz və mücərrəd olsa da, mövcuddur və bütün maddi və gerçək hər şeyin onun üzərində qərar tutduğu artıq sübut olunub.

Siz vərdiş qanununun fəaliyyət prinsiplərini öyrənəndən sonra, düşünürəm, Emersonun əvəz (verdiş qanununu o belə adlandırır) barədə gözəl əsərinin əsas ideyasını anlayacaqsınız. Filosof bu yazıda vərdiş qanununun məğzinə xeyli varmışdı.

Bundan əvvəl İsaak Nyuton ümumdünya cazibə qanununu kəşf edəndə vərdiş qanununu dürüst ifadə etməyə çox yaxın idi. Bu baş versəydi, ehtimal ki, bu qanunun Kainatdakı bütün əşya və təzahürlərə şamil olduğunu anlayardı, bilərdi ki, planetimizi fəzada saxlayan, Yeri və başqa göy cisimlərini zaman və məkanda əlaqələndirən odur. Belə bir cazibə qanunu bütün insanları əhatə edir, onları bir-biri ilə, insanı onun öz fikirləri ilə bağlayır.

Düşünürəm ki, “verdiş qanunu” anlayışının kifayət sayda dürüst ifadəsi var. Vərdiş qanununun əsas fəaliyyət prinsipi hərəkətin təkrarlanmasıdır. Hər bir əşya və təzahür bu qanuna müvafiq şəkildə mövcuddur. Hər bir insan və heyvan həmçinin; biz bunu instinkt də adlandırırıq.

Bu və ya başqa vərdişi qəbul edib-etməmək imkanı verilən yeganə varlıq insandır. Vərdişlər insanın təfəkkür tərzini dəyişəndə dəyişir. Öz fikirləri üzərində hakimiyyət isə yalnız insanın özünə məxsusdur, bir başqasına yox.

Əlbəttə ki, bəzi insanların fikirləri onların yanlış

qənaət, qorxu və inamsızlığına, həsəd, kin və yoxsulluq gözləməsinə tabe olur. Əgər bu hisslər adamın varlığına tamamilə hakiin kəsilibsə, yaxın gələcəkdə Əbədi İdrak bunları gerçəkliyə çevirəcək. Yox, insan inüsbət psixoloji məramla təchiz olunubsa, Əbədi İdrak onu maddiləşdirərək sərvət, şöhrət, xoşbəxtlik və uğur şəklinə salacaq.

Məni heyrləndirən və mat qoyan odur ki, hər bir insan öz taleyini qurmaq üçün nə boyda imkana malikdir. Bu misilsiz imkandan yararlanmaqdan ötrü insan öz fikirlərinə nəzarət etməlidir. O zaman bu fikirlərdən uğura istiqamətlənmiş müəyyən düşüncə tərz, dünyagörüşü formalaşır. Bundan sonra isə vərdis qanunu işə düşür və bu fikirləri vərdisə, adətə çevirir.

İndi biz daha bir həqiqəti dəqiq və dürüst ifadə edə bilərik: həyatda uğur qazanmış adamlar buna qədər neçə-neçə çətinlik və məğlubiyyətdən keçiblər.

Niyə belə olur? Düşünürəm ki, bu suala yalnız vərdis qanununu anlayan və ona riayət edən adamlar cavab verə bilər. Bəla və bədbəxt hadisə insanın artıq müəyyən olunmuş vərdis nizamını pozur, onu bədbəxtliyə düçar edir. Bax o zaman insan yeni yararlı vərdislər qazanaraq bu çıxılmaz vəziyyətdən qurtulur, onlar onu uğura çatdırır.

Özünlə savaş

Bəzən insanlar arasındakı münaqişələr əməlli-başlı müharibəyə dönür. Münaqişələr isə kiminsə eyni vaxtda çoxlu insanı öz təsiri altına alan mənfi fikirlərindən törəyir. Axı hər bir millətin mənəvi gücü hər bir insanın fikir və vərdislərindən ibarətdir.

İnsanın mənəvi aləmini onun başlıca vərdis və fikirləri təyin edir. Hərdən insanlar öz daxili “inən”ləri ilə bu və ya başqa dərəcədə münaqişə etməyə başlayırlar, hətta ona müharibə elan edirlər. Bu, ailə münasibətləri, cəmiyyətdəki əlaqələr və ya iş yeri ilə bağlı ola bilər.

Yüksək həqiqətə varmağa çalışın, bu, Qızıl qayda bürcü altında keçən həyatın necə əlverişli olduğunu anlamağınıza kömək edəcək. O sizi özünüzlə savaşımaqdan saxlayacaq.

Sizdən düzgün vərdislərə yiyələnmək tələb olunur – o zaman ümumi vərdis qanunu sizi muradınıza çatdıracaq.

Bircə ona ümid etməyin ki, vərdişin hər şeyi əhatə edən gücü sizin əvəzinizə hər şey edəcək, sizin üçün yaxşı vərdiş seçəcək və pis vərdişlərinizi itirəcək. Vərdiş qanununun insanla bağlı təyinatı tam başqadır: o, fikri hərəkətə çevirir, maddiləşdirir və insanı sərbəst fəaliyyətə vadar edir.

Vərdiş gücünün yaddaşında həm ayrılıqda hər bir adamın, həm də bütöv xalqların bacarıq və təcrübəsi üst-üstə yığılır. Bu da kütlələri hansı ideyanın ehtizaza gətirməyindən asılıdır.

Buna oxşar hadisə daima xəstəliklər barədə düşünən adamın başına gəlir. Əvvəl hamı belə hesab edir ki, o, həmişə öz-özünə diaqnoz qoymaqla məşğuldur. Onun mənfi psixoloji məramı yavaş-yavaş adət şəklini alır, bunun ardınca isə bir-bir xəstəliklər peyda olur. Bu, qarşınızdakı hər şeyi əhatə edən vərdiş qanununun fəaliyyət mexanizmidir. İnsan beynində özünə yer edən istənilən fikir mütəmadi olaraq təkrarlandıqca maddiləşməyə başlayır. Bundan ötrü bütün əlçatan üsullar kafidir.

Həmvətənlərimizin 75 faizinin yoxsulluq və səfalət içində yaşaması məni çox məyus edir. Onların səhvi ondadır ki, böyük vərdiş qanununun necə işləməsindən xəbərsizdirlər.

Mən səfaləti məhz səfalətə yönəlmiş psixoloji məramın nəticəsi sayıram. Əgər insan yoxsulluqdan qorxursa, onda qorxduğu mütləq başına gələcək.

Çalışın öz şüurunuzu zənginliyə, psixologiyanızı müsbət ovqata yönəldəsiniz. Hər şey elə sürətlə cərəyan edəcək ki, nə vaxt xoşbəxt və varlı adam olduğunuzu hiss etməyəcəksiniz.

Əvvəlcə həyatdan nə istədiyinizi müəyyən edin, sonra isə arzularınızı həyata keçirməyə başlayın. Fikir verin ki, yolun birinci hissəsi tamamilə sizin özünüzdən asılıdır. Bu haqda hər gün düşünün! Vaxt ayıraraq hər gün xəyalə qapılın, gələcəklə bağlı plan qurun, fikrə dalın. Bu üsulla şüurunuz təhtəşüurunuzla təmasa girəcək. Belə bir ittifaq yetərinə güclü olur.

Bir müdrik belə söyləyib: "Mən, nəhayət, anladım ki, kasıblıq və ya xəstəliyinlə barışmaq inamından həmişəlik imtina etməyə bərabərdir".

Öz inamın barədə susmadan danışa bilərsən, lakin bu sözlər heç bir əməllə təsdiq olunmursa, tamamilə boş və faydasızdır. İnam həm ruhun

vəziyyəti, həm əməldir. Ancaq mücərrəd inamın kifayət etmədiyinə sübut kimi yenə həmin müdrikin fikrini təqdim edirəm: “Əməlsiz inam – ölü inanandır!”

Böyük vərdiş qanununu, xırda atomdan iri ulduza qədər bütün gerçəkliyin sistem, nizam və ahəngdarlığının əsasında duran bu universal prinsipi təbiət özü yaradıb.

Xəstə, ya sağlam, varlı, ya kasıb, güclü, ya zəif – istənilən adam bu qanundan asanca yararlanı bilər. Bu qanun bütün problemləri həll etməyə, bütün çətinlikləri dəf etməyə imkan verir.

Qabaqda siz şəxsi uğur fəlsəfəsinin on yeddi prinsipi ilə tanış olacaqsınız. Bunu ona görə edirəm ki, bu fəlsəfəni qəbul edən hər biriniz şəxsi intizam və özünə nəzarətin köməyi ilə özünüzdə insan və insanlıq naminə işləyən faydalı vərdişlər tərbiyə edəsiniz.

Universal açarın on yeddi tərkib hissəsi

İndi biz bu tərkib hissələrini qısaca sadalayacağıq ki, onların böyük vərdiş qanunu ilə əlaqə mexanizmini daha yaxşı anlayaq. Əgər bu tərkib hissələrini bir yerə cəm etsək, arxasında on iki həyat xəzinəsinin gizləndiyi qapıların kilidinə düşən həmin o universal açar ovcunuzda olacaq.

O prinsiplər budur:

1. Artıq mil prinsipi

Mən onu qalan prinsiplərin sırasında birinci yerə qoymuşam, çünki insan ağılının səmərəli fəaliyyətinə məhz o təkan verir. Bundan da vacibi odur ki, bu prinsip insanda növbəti prinsip üçün münbit zəmin yaradır.

2. Qəti məqsəd

Bu prinsipin vəzifəsi artıq mil üçün düzgün istiqamət seçməkdir. Bu istiqamət həyatın başlıca məqsədini göstərir. Hətta bu ilk iki prinsipin sayəsində insan uğura tərəf xeyli irəliləyə bilər, lakin sonuna yetişməz, bundan ötrü qalan prinsiplərə ehtiyac var.

3. Üstün ağıl

Bu prinsip hər bir insana elə bir güc əldə etmək imkanı verir ki, təklikdə bunu bir adam bacarmaz. Üstün ağıl ittifaqı hansısa çatışmazlıqların əvəzini ödəməyə kömək edir.

Üstün ağıl kollektiv bilik və bacarıqlar,

insanların uzun müddətə topladığı təcrübə deməkdir.

4. Fəal inam

Bu, insanla hər şeyə qadir Əbədi İdrak arasında körpüdür, o yalnız insan bu hadisəyə tam hazır olduğu zaman meydana çıxır. Aqlınız öz sərəncamınızda olur, siz qorxu və yanlış fikirləri özünüzdən uzaqlaşdırırsınız və bundan ötrü sadəcə fəal inamı seçir və onu əməlinizlə təsdiq edirsiniz. İçiniz ahəngdarlıq hissi ilə doludur, siz qadir Əbədi İdrak mənbəyi ilə vəhdətdəsiniz.

Bu dörd prinsipi (məncə, ədalətli olaraq) “inöhtəşəm dördlük” adlandırıram. Onların köməyi ilə ən adi adam da həyatda yüksələ bilər. Lakin bu prinsiplərin işə düşməsi üçün insanda anadangəlmə uğura meyillilik olmalıdır ki, bu da aşağıdakı tərkib hissələrindən ibarətdir.

5. Cazibə

Bu keyfiyyət sizi əhatə edən insanlara nə cürsə təsir göstərərək onlarla ünsiyyət qurmağınızı asanlaşdırır. Xüsusilə üstün ağıl ittifaqında olanlara və ya olmağa hazırlaşanlara cazibəyə malik olmaq çox vacibdir. O da heyranə doğurur ki, sadəcə şəxsi uğur fəlsəfəsinin ilk dörd prinsipinə riayət etməklə artıq cazibəli adama çevrilirsiniz. Amma bu keyfiyyət sizdə anadangəlmədirsə, onunla dörd prinsipin ittifaqı qüdrətli, deyərdim ki, az qala məğlubedilməz bir ittifaq olacaq. Ona görə “az qala” deyirəm ki, bu ittifaq sizi məğlubiyyətdən sığortalamır. Razılaşın ki, həyatda bədbəxt hadisə və çətinliklərlə hər biriniz rastlaşmışsınız. Bu çətinliklərin böyüyüb məğlubiyyətə dönməməyi üçün sizə növbəti prinsip gərək olacaq.

6. Səhvlərdən öyrənmək bacarığı

Bu prinsipi hər bir məğlubiyyətə qeyri-şüuri reaksiya olan faydalı vərdiş adlandırırdım. İnsanın bir müşkülü varsa, ümidi onu ruhdan düşməyə qoymur, o, yenidən irəli getmək istəyir.

Bax indi, altı prinsipə vəqif olandan sonra siz xeyli zənginləşdiniz. Yeni siqnallar aldınız. Həyatda nəyə nail olmaq istədiyinizi bilirsiniz, sizə lazım olan adamlarla ahəngdar münasibətlər qurmuşsunuz, fəal inamın köməyi ilə Əbədi İdrak mənbəyindən aldığınız gücə arxayındınız, məğlubiyyət və uğursuzluqların öhdəsindən gəlməyi bacarırsınız.

Lakin siz uğurun daha yuxarı pilləsinə

qalxmıssınızsa, yeddi prinsipdə əks olunan daha bir keyfiyyətə ehtiyac duyacaqsınız.

7. Yaradıcı təxəyyül

Bu prinsip sizə gələcək həyatınızı xəyalınızda canlandırmağa kömək edəcək. Keçmişinizin öhdəsindən gələ, öz planlarınıza düzəlişlər edə biləcəksiniz. Yaradıcı təxəyyül sayəsində sizdə altıncı hissə oxşar əlavə informasiya mənbəyi peyda olacaq. Siz yaradıcı təxəyyüldən sırf təcrübi məqsədlə də istifadə edə bilərsiniz – bundan ötrü daha bir prinsipi tətbiq etmək lazım gələcək.

8. Təşəbbüskarlıq

Öz hədəfinizə doğru yolda hər bir addım sizin şəxsi təşəbbüsünüzlə atılmalıdır. Bu keyfiyyət yol verməyəcək ki, lənglik, qətiyyətsizlik, biganəlik və tənbəllik kimi zərərli vərdişləriniz olsun. Gəlin bu prinsipin əvvəlki yeddisi ilə əlaqəsi barədə düşünək – bu, təşəbbüskarlıq prinsipinin əhəmiyyətini daha yaxşı anlamağa kömək edəcək. Məsələn, haqqında bəhs edilmiş prinsiplərdən hər biri yalnız onda yararlı vərdişə dönə bilər ki, insan fəallıq və təşəbbüs göstərsin. Tanrının insanın sərəncamına verdiyi fikirlər yalnız bir şərtlə ona tabe ola bilər: əgər bu işdə onun iradəsi də iştirak eləsə, bu onun öz təşəbbüsü ilə baş versə. Fikirlər özbaşına yarana, sistemləşə, xüsusən də nəyisə idarə edə bilməz. Biz onları idarə etməli, onlara kömək etməli və ilhamlandırmalıyıq. Lakin bütün bunlar şəxsi təşəbbüs olan yerdə mümkündür. Bu təşəbbüs çox vaxt məqsədi həyata keçirmək istiqamətində olmur, odur ki, sizdən istiqamətverici bir qüvvə kimi çıxış edib müəyyən şey göstərmək tələb olunur. Bu qüvvənin xarakterini növbəti prinsip ifadə edir.

9. Məntiqi təfəkkür

Bu təfəkkür növü sizin təşəbbüsünüzdə düzgün məcraya düşməkdə kömək edəcək, sizi bu və ya başqa problemə münasibətdə tələsik və düşünülməmiş qərarlar verməkdən saxlayacaq. Təfəkkür beyninizdə nəzarət olunmayan ani emosiyalara yer qoymur.

Bu doqquz prinsipə riayət edən insanın malik olduğu azman güc hərdən – əgər növbəti prinsipdən istifadə olunmasa – çox təhlükəli ola bilər.

10. Şəxsi intizam

İnsan şey göstərməsə, şəxsi intizam və özünənəzarətə nail ola bilməz. Şəxsi intizam uzun

müddət inəqsədyönlü şəkildə formalaşdırılmış seçmə yararlı vərdişlərin nəticəsidir. Məhz burada iradə gücündən danışmağa dəyər, çünki şəxsi intizam iradə gücünün fəaliyyətinin bəhrəsidir.

Çoxlu adam tanıyıram ki, şəxsi uğur fəlsəfəsinin ilk doqquz prinsipini gözləyiblər, amma bütün qazandıqlarını itirib, uğursuzluq və məğlubiyyətlə üzləşib və yenidən yolun lap əvvəlinə qayıdıblar. Bu, asan izah olunur: bu insanlarda sadəcə şəxsi intizam çatışmayıb.

Əgər bu prinsipi yaxşıca mənimsəyib həyatınıza tətbiq etməyə başlasanız, o sizə bütün düşmənlərinizə, xüsusilə ən böyük düşməniniz olan öz “mən”inizə qalib gəlməyə kömək edəcək.

Özündə özünənəzarət vərdişini inkişaf etdirməyə növbəti prinsipdən başlamaq lazımdır.

11. Qüvvələrin təmərküzləşməsi

Buna şəxsi intizamla birbaşa bağlı olan insan iradəsi sayəsində nail olmaq mümkündür. Şəxsi uğur fəlsəfəsində şəxsi intizam və iradə əkiz qardaşlardır. Lazımi inəqamda öz gücünüzü toplamaq bacarığınızın hesabına enerjinizi boş yerə sərf etməyəcək, fikirlərinizi əsas məsələyə – on iki həyat xəzinəsinə yetişmək barədə düşünməyə yönəldəcəksiniz. ● zaman başlıca hədəfiniz haqda fikirlər yavaş-yavaş təhtəşüurunuzda toplanacaq və niyyətlərinizin gerçəkləşməsinə hazırlaşacaq. Bu da vərdiş qanununun böyük gücü sayəsində baş verəcək.

Gücünü boşuna xərcləməmək vacib bacarıqdır, əsas məqsədin və ona çatmaq üsullarının təhtəşüura nüfuz etməsinə imkan verir. Bu isə gələcək uğurlar üçün əsasdır.

Baxaq görək, sərəncamında şəxsi uğur fəlsəfəsinin on bir prinsipi olan adamın gücü nə boydadır. Təcrübə sübut edir ki, həyatda yüz faizlik uğur qazanmaq üçün bunlar kifayət etməyə bilər. Hərdən insan elə vəziyyətə düşür ki, onu əhatə edən insanların – yaxınların, həmkarların, müştərilərin, seçicilərin və s. köməyinə ehtiyac duyur. Bu zaman növbəti prinsip gərək olur.

12. Əməkdaşlıq

Əməkdaşlıq üstün ağıl ittifaqı daxilində münasibətlərdən nə ilə fərqlənir? İnsanlar bir-biri ilə əməkdaşlıq edərkən onlardan fikirlərinin qovuşması, ideya və inəqsədlərinin vəhdəti tələb olunmur.

Şəksizdir ki, insan əməkdaşlıq münasibətlərinə girməsə, uğur pilləkəninin növbəti pilləsinə qalxa bilməz. Qarşılıqlı yardım və əməkdaşlıq ruhu insana başqalarının təfəkkür və ağına təsir göstərməyə kömək edir, elə edir ki, bu, məcburi qaydada baş verməsin, onların öz iradəsi və istəyi ilə baş versin. Qoy sizə əsl əməkdaşlığa aid bir nümunə gətirim. Əgər alıcılar təkrar-təkrar eyni dükandan alver edirlərsə, bu həm dükan sahibinin, həm də alıcıların düzgün əməkdaşlıq etməsini göstərir. Müştərilər həmişə eyni ustaya (fərqi yoxdur, hansı peşənin ustasıdır) üz tuturlarsa bu da əsl əməkdaşlıq nümunəsidir. Əməkdaşlıq öz işinin peşəkarı olan hər bir adamın fəlsəfə və dünyagörüşünün zəruri tərkib hissəsidir. Bəzən yaxşı münasibət qurmaq elə də asan olmur, bundan ötrü şəxsi uğur fəlsəfəsinin on üçüncü prinsipinə ehtiyac yaranır.

13. Şövq

Bu, çox yaxşı keyfiyyətdir. Güclü canlanma və ruh yüksəkliyidir. İnsanın daxilində onu öz təxəyyülünü tam gücü ilə işlətməyə vadar edən azman hərəkətverici gücdür. Şövq şəxsi təşəbbüsə yaxındır və məhz şövq onu stimullaşdırır. Şövqlü insan həmişə cazibəlidir. Şövq sizə artıq mil prinsipindən istifadə etməyə kömək edir. Yüksək şövqlə tələffüz olunan sadə bir söz daha çox insanı ruhlandırır, nəinki biganə və hissiz tərzdə deyilən söz.

Lakin şövqə malik olmaq üçün bir şərt də var – onun mahiyyətini on dördüncü prinsipdən öyrənəcəksiniz.

14. Sağlamlıq qayğısı

Möhkəm cansağlığı hər zaman və hər yerdə lazımdır – fiziki işdə də, əqli əməkdə də. Sağlamlıq olmayan yerdə uğur qazanmaq sadəcə mümkün deyil, çünki maddi nemətlərə sahib olan insan özünü pis hiss etsə, onlardan ləzzət ala bilməz.

Biz sağlamlığa münasibətdə də “vərdiş” sözünü işlətməli olacağıq. Əgər xoşbəxt və sağlam olmaq istəyirsinizsə, gərək sağlam həyat tərzinə (burada şəxsi intizamdan istifadə yerinə düşür) vərdiş etməlisiniz.

İnsan sağlamdırsa, asan şövqlənir; xəstədirsə – şövq ona sağalmağa kömək edir. Bu, toyuq, yoxsa yumurta məsələsinə bənzəyir. Hansının əvvəl gəldiyini demək olmur. Lakin biz əminik ki, biri o biri olmadan

mövcud olmur. Uğur və səadət sağlamlıqdan da, şövqdən də eyni dərəcədə asılıdır.

İndiki mərhələdə, artıq on dörd prinsip ovcunda ikən insanın nələrə qadir olduğunu götür-qoy eləmək vaxtıdır. Əlbəttə, beləsinin uğur qazanmaq imkanları kifayət qədər çoxdur. Lakin əldə etdiyiniz zənginlikləri sərf etməli olacağın an barədə də düşünmək lazımdır. Bundan ötrü isə şəxsi uğur fəlsəfəsinin on beşinci prinsipi var.

15. Pul və vaxtı ağılla sərf etmək bacarığı

“Daima pul və vaxta qənaət etmək – bu o qədər cansıxıcı və bezdiricidir ki!” – az qala əminəm ki, bu prinsipin adını eşidən kiini belə söylədiniz. Əlbəttə, pul və vaxtını fikirləşmədən sərf eləməkdən kimin xoşu gəlməz.

Lakin şəxsi intizam prinsipini gözləmədən bədənin və ruhun müstəqilliyi mümkün deyil. Hazırkı vəziyyətdə bu, hər cür məsrəfin (həm pul, həm vaxt sərfinin) qənaətcil şəkildə planlaşdırılmasında ifadə olunur. Məhz buna görə israr edirəm ki, əgər siz şəxsi uğur fəlsəfəsinin ardıcılısınızsa, pul və vaxtı ağılla sərf etməyin əhəmiyyətini bilməlisiniz.

İndi biz sizinlə on iki həyat xəzinəsinə qalxan pilləkənin, demək olar ki, yuxarı pilləsindəyik. Siz artıq bütün güc mənbələrindən xəbərdarsınız və hədəfinizə doğru yolda ondan istifadə üsullarını bilirsiniz. İndi, bütün məlum prinsipləri bir yerə cəmlədikdən sonra bizim qüvvəmiz sarsılmazdır, onun qabağında dayanmaq olmaz. Lakin bu məqamda bir təhlükə yaranır: görəsən, bu güc-qüvvət pis məqsədlər naminə işlədilməyəcək ki? Həm sahibinə, həm ətrafdakı insanlara bəla və bədbəxtlik gətirməyəcək ki? Belə arzuolunmaz aqibətin qarşısını almaq üçün bir prinsip mövcuddur ki, siyahıda on altıncı yerdədir.

16. Qızıl qaydadan istifadə

İndiki halda bizi bu qaydanın məhz istifadəsi, tətbiqi maraqlandırır, məzmunu yox. Qızıl qaydaya quruca inam qətiyyəti kifayət deyil. Bu qaydanın yaxşı nəticə verməsini istəyirsinizsə, ona hər yanda – işdə, ailədə, şəxsi münasibətlərinizdə əməl edin.

Bu asan olmayacaq. Lakin söyləriniz mütləq mükafatlanacaq. Bu prinsipə riayət edən kimi, bir çox bəla və çətinliklər sizdən yan keçəcək.

Hər birimiz azman gücə sahibik. Şəxsi uğur

fəlsəfəsinin on altı prinsipi ilə tanış olduqdan sonra onu rahatca öz məcrasına döndərə bilərik. Sonuncu istəyimiz isə budur ki, bu gücün heç zaman bizi tərk etməyəcəyindən, həyatımızın axırına qədər bizə yetəcəyindən arxayın olaq. Bunun belə olması üçün on yeddinci prinsipə riayət etməliyik.

17. Hər şeyi əhatə edən vərdiş qanunu

Bu qanunun köməyi ilə dünyadakı bütün vərdişlər təsbit olunur və daimilik qazanır. Bu, şəxsi uğur fəlsəfəsinin bir növ nəzarət qurğusudur. Vərdiş qanunu on altı prinsipin işinə nəzarət edir.

Bütün təbiət qanunları hər şeyi əhatə edən vərdiş qanununun əsasında bərqərar olur.

Şəxsi uğur fəlsəfəsində addım-addım irəlilədikcə siz elə bil pilləkənlə qalxırsınız, buna görə də növbəti dərsi, bilik payını mənimsəməyiniz və yaddaşıңызıza həkk etməyiniz üçün vərdiş qanununu tətbiq etməlisiniz.

İdrakınız müsbət psixoloji məram yaradaraq günbəgün uğura tərəf yönəlir.

Yalnız on altı prinsipi bilməyiniz sizi tam xoşbəxt eləməyəcək. Bundan başqa, onları həyatınızda ağılla istifadə etməyi də öyrənməlisiniz. Bu isə ancaq vərdiş qanununun köməyi ilə mümkündür.

Bir çox kitablarımda mən tez-tez böyük həyat çayından bəhs edirəm. Düşünürəm ki, hər şeyi əhatə edən vərdiş qanunu indiki halda həmin o həyat çayıdır.

Bu çayda həm müsbət, həm mənfi başlanğıclar var. Mənfi potensialı mən “hipnotik ritm” adlandırıram, çünki o, insana hipnoz kimi təsir göstərir. Biz onun insana, onun fikirləri, ruhi durumu və zəhəri görkəminə, davranış və hərəkətlərinə məqsədyönlü təsirinin sıx-sıx şahidi oluruq.

Özünü yoxsulluğa kökləyən insan bu əhval-ruhiyyəni vərdişə çevirir!

Qorxu, nifrət, xəstəlik, xudbinlik və s. kimi başqa zərərli vərdişlər də bu cür yaranır.

Ümitsizlik və biganəlik də zərərli vərdişlərdir.

Son zamanlar insanlar arasında bir pis vərdiş də yaman çox yayılıb – məğlubiyyət vərdişi. Bu ziyanlı ideologiya insanda öz gücünə inamı məhv edir.

Bu, böyük həyat çayının mənfi enerjisidir. Onun başqa – müsbət axını da var.

Müsbət vərdişlər: qəti məqsəd, artıq mil qaydası, Qızıl qayda, şəxsi uğur fəlsəfəsinin mövcudluğu üçün

zəruri olan başqa bilik və bacarıqlar bu axında yerləşir.

Yararlı vərdişlər tərbiyə edin

Gəlin “vərdiş” sözü ilə yaxından tanış olaq.

Uebsterin lüğətində bu sözə bir neçə izah verilir. Onlardan biri belədir: “Vərdiş təkrarlanan hərəkətlərə adət eləmək və ya meyil göstərmək deməkdir. Vərdişi adətdən fərqləndirmək lazımdır. Fərq bundan ibarətdir ki, vərdiş bütövlükdə avtomatik hərəkətdir, adət, ənənə isə çox sayda insana xas olan vərdiştir. Adət-ənənələrin öz dərin tarixi kökləri olur və həmin dövrdə formalaşır”.

Lüğət müəllifi sonra bu iki anlayışın terminoloji fərqlərinə dərinlən nüfuz edir. Lakin siz bu lüğət məqaləsini nə dərəcədə diqqətlə oxusanız da, orada əsas məsələ – vərdiş qanunu barədə bir kəlmə də tapmayacaqsınız. Təəssüf ki, lüğətin müəllif və tərtibçiləri hər şeyi əhatə edən vərdiş qanunundan, ümumiyyətlə, xəbərsizdirlər. Lakin onlar intuitiv olaraq, onun bəzi müddəalarına toxunur, məsələn “təkrar” sözünü tez-tez işlədirlər. Vərdiş isə məhz təkrardan başlanır.

Tutalım, məqsədinizi həyata keçirmək üçün göstərdiyiniz cəhdi götürək. O yalnız o halda vərdişə dönə bilər ki, barəsində tez-tez düşünesiniz və həyatınızın başlıca məqsədinə günbəgün daha çox fikir verəsiniz. İnsan məqsədinə yetişməyi onda güclü surətdə arzulayır ki, bu fikir beyninə girən ideyaya çevrilir, daima onu məşğul edir. Bu işdə ona çox vaxt təxəyyül kömək edir, o sanki hədəfə doğru yol çəkir. İnam vərdişinin müsbət təsiri ilə insan öz məqsədinin gerçəkləşəcəyinə olan keçmiş şübhələri unudur. Bu, hələ insan hərəkətə keçməmiş baş verir.

Şəxsi intizam, inam, iradə özünüzdə yararlı vərdişlər tərbiyə etməyə kömək edir. Axı bu keyfiyyətlər şəxsi uğur fəlsəfəsinin on altı prinsipini mənimsəyən hər adamda var.

Yararlı vərdişləri məqsədyönlü şəkildə könüllü olaraq tərbiyə eləmək – bax bunu mən şəxsi intizam, iradə və müvəffəqiyyətə inamın ən yüksək təzahürü sayıram!

İnsan öz inamını idarə edərək onu lazım olan məcraya yönəldirsə, onun cəbbəxanasında zəruri müsbət vərdişlər peyda olur. Bunu hər şeyi əhatə

edən vərdiş mənbəyi belə eləmək iqtidarında deyil, bu birçə sizin müstəsna hüququnuzdur!

Yeni yararlı vərdişləriniz əgər fikir və əməllərinizlə təsdiq olunursa, onlar böyük bir qüvvənin hissəsi olur. O qüvvə vərdişləri yaddaşına qeyd edir və onlar yalnız bundan sonra avtomatik olaraq hərəkətə keçir.

“Vərdiş” şəxsi uğur fəlsəfəsində açar kəlmədir. Hər şey bu sözdən (daha doğrusu, onun maddi təcəssümündən) asılıdır: sizin maddi durumunuz, ictimai mövqeyiniz, işdə, ailədə, cəmiyyətdə vəziyyətiniz – hər şey! İnsan vərdişlərin cəmidir. Biz insan haqqında məhz onun vərdişləri əsasında fikir yürüdürük. Əgər biz yaxşı tərəfə dəyişmək istəyiriksə, əvvəlcə öz mənfi vərdişlərimizi müsbət vərdişlərə dəyişməliyik.

Şəxsi uğur fəlsəfəsinin əsas təyinatı insana vərdiş qanununu görmək, anlamaq və istifadə eləməyi öyrətməkdir. İnsana sübut eləmək lazımdır ki, sizə faydalı olan şeylər bu qanunun köməyi ilə təkrarlana bilər.

Bütün on altı prinsip yeni müsbət vərdişlərin tərbiyə olunmasına kömək etmək əzmindədir. Evinizi ən yaxşı, günəşli sahildə tikmək istəyirsinizsə, şəxsi uğur fəlsəfəsinin köməyi ilə əldə etdiyiniz vərdişlər olmadan buna nail ola bilməyəcəksiniz. Bizim təlimimizin başlıca vəzifəsi sizə bu evi tez tikməkdə kömək eləməkdir.

Şəxsi uğur fəlsəfəsinin bütün prinsiplərini mənimsədiyiniz zaman bir həqiqəti yaddan çıxarmayın: əldə etdiyiniz hər bir biliyin əvəzini vermək lazımdır.

Daimi diqqətcillik, əminlik, iradə, inadçılıq – bütün bunlar qiymətli biliklərin əvəzində ödəyə biləcəyiniz yaxşı “pul”dur. Öz həyatınızın sahibi olun, oyun qaydalarını özünüz müəyyənləşdirin! Yoxsulluq, məğlubiyyət və məyusluqla heç vədə barışmayın. Özünə, öz həyat tərzinə müxtəlif cür baxmaq olar.

Bir, həyat kimi amansız süvarinin minib-çapdığı at olmaq olar. İki, özün süvari ola bilərsən, istəyəndə yüyəni çəkər, istəyəndə buraxarsan. Seçim öz əlinizdədir: ya at, ya süvari olmaq. Uzatmaq lazım deyil, çünki uzun-uzadı fikirləşsəniz, həyat dərhal sizi yəhərləyəcək, siz tərəddüd edərkən onun gözləməyə vaxtı yoxdur. Hər şey çox sürətlə baş

verir: ya siz həyatı istədiyiniz səmtə sürürsünüz, ya o, belinizə minir.

Vərdiş qanunu və eqo

Şəxsi uğur fəlsəfəsi məktəbinin yeni şagirdi kimi sizə, elə bilirəm, fikrin gerçəkliyə çevrilmə prosesini izləmək maraqsız olmayacaq. Sizi əhatə edən insanlarla dostluq münasibətləri qurmaq barədə biliklər də olduqca zəruri biliklərdir.

Təəssüf ki, bu qiymətli dərsi bizim ən səviyyəli məktəblərdə belə öyrətmirlər. Doktor Henri Link buna münasibət bildirərək deyib: “Təhsil sistemimiz elə qurulub ki, bütün səylərini əqli qabiliyyətləri inkişaf etdirməyə yönəldir, lakin şəxsiyyət və hissi sahədə bilik və vərdişlərin formalaşması problemini qətiyyənlə nəzərə almır”.

Bu, həqiqətdir. Bugünkü təhsil sistemi doktor Linkin dediyi vəzifəni icra etmək iqtidarında deyil. Böyük vərdiş qanunu təzəlikcə kəşf olunduğundan müəllimlərin çoxu tədris zamanı hələ ondan istifadə eləmir. Hərçənd psixologiya çoxdan söyləyirdi ki, bizim hərəkət, fikir və istəklərimiz vərdişin fəaliyyətinin nəticəsidir. Yerimək vərdişi, danışmaq vərdişi, yemək vərdişi, içmək vərdişi. Cinsi həyatımızı da vərdiş yetişdirir. Vərdişin fəaliyyətinin bir nəticəsi də bizim insanlarla – istər mənfi, istər müsbət – münasibətlərimizdir. Amma nə fayda, vərdişin əsas formalaşma prinsiplərindən çox az adam həqiqətən xalidir.

Bütün insan vərdişlərinin onun eqosuna birbaşa dəxli var. Əvvəlcə “insan eqosu”nun nə olduğunu aydınlaşdırmaq. Eqo – insanın inam və başqa bu kimi hiss və vəziyyətlərinin tətbiq olunduğu mühitdir.

Biz iki inam – aktiv və passiv inam arasındakı fərqi toxunmuşduq. Bu bizim bütün əməllərimizdə əks olunduğuna görə hazırkı vəzifəmiz insan eqosunun mahiyyətini anlamaqdır. Biz onun potensialından tən gücü ilə istifadə etməyi öyrənməliyik. Eqosunu necə hərəkətə sövq etmək, ona necə rəhbərlik etmək – bax bunu hər adam bilməlidir.

Eqo və eqoizm – eyni mənalı sözlər deyil. Siz onları eyni sayırsınızsa, böyük səhv edirsiniz. “Eqo” latıncadır və “mən” deməkdir.

Lakin şəxsi uğur fəlsəfəsi “eqo” məfhumuna

özündən nəşə əlavə bir məzmun artırır. Bax burada eqo istək və arzuları tədricən inama çevirən azman bir güc olur.

Ego gücünün yanlış izahı

İnsan şəxsiyyətinin bütün cəhətləri özündə onun eqosunun izini daşıyır. Ego da insan kimi dəyişir, inkişaf edir, böyüyür. Onu idarə etmək, ona nəzarət etmək olur. Əgər siz bu məqsədlə özünüzdə hansısa yararlı vərdişlər tərbiyə etsəniz, eqoya nəzarəti öz əlinizə alacaqsınız.

Bir böyük filosof alim bütün ömrünü insan ruhu və insan bədəninin quruluşunu öyrənməyə sərf edib. Ego haqda təlimin banisi də odur.

Hər bir insan bədənində – istər diri olsun, istər ölü – milyona yaxın əbədi, heç zaman ölməyən enerji zərrəcikləri var.

Bir-birinə bənzəməyən bu əlahiddə zərrəciklər hərdən birləşərək ideal ahəngdar ittifaq yaradır.

Hər bir insanın bədənini elə qurulub ki, o bu nəhəng “təsərrüfat”ın sahibi kimi öz qüvvəsini idarə etmək, hiss və emosiyalarını nəzarətdə saxlamaq ixtiyarına malikdir.

Lakin bu, hər adama müyəssər olmur. Bunu yalnız inamı, iradəsi, şəxsi intizamı olan, vərdiş qanununa uyğun yaşayan insan bacarır.

İnsan öz daxilindəki milyon zərrəcikdən ibarət bu enerjini idarə edə bilər. Bu idarəetmə təlimi daim inkişaf etməli və təkmilləşməlidir. Biz enerjini yerdən-göydən alırıq, onu bizə hava, su, qida verir.

Əksər insanlar o qismətlə bəşəriyyətlər ki, böyük həyat çayı onları öz axınına salıb aparır. Bu qədər imkan var ikən onlar inkişaf etmək və təkmilləşmək barədə heç düşünmürlər də.

Dünya bəzən insanı elə basmarlayır ki, o buna qarşı çıxmağa cəhd belə göstərmir. Əlbəttə, fiziki və mənəvi gücünü toplayıb nəşə etməkənsə, taleyinlə barışmaq daha asandır. Uğursuzluq və məğlubiyyətdən ibarət qara zolaq məhz biganəlik, tənbəllik və mütiliyin olduğu yerdən başlayır.

İnsan birmənalı varlıq deyil, bizim hər birimizin öz zəifliklərimiz, ehtiraslarımız var. Hamımız çox vaxt şəraitin əsiri oluruq. Məhz o, tənəkkür tərzimizi müəyyənləşdirir, bədənimizin və idrakımızın formalaşma prosesində iştirak edir.

Həyatınızdakı mühüm hadisələri yada salın.

Onlardan neçəsinin təsadüfən, sizdən asılı olmadan, başqalarının istəyi ilə baş verdiyinə diqqət yetirin.

İstənilən canlı varlığa, onun özünü necə ifadə etdiyinə nəzər salın. Ağaclar inadla günəşə can atır. Yarpaqlar acgözlüklə hava udur, ağac kökləri rütubət və faydalı maddələr axtararaq dərinə işləyir. Necə də məqsədyönlü bir mövcudiyyətdir! Hələ biz ancaq bitkilərdən, Yerdəki mühüm həyat formalarından danışırıq! Bu canlı enerji ətrafda hər şeyə məqsədyönlülük enerjisi ötürür.

Mən elə bir əşya, təzahür, yer tanımıram ki, bu enerjinin təsirinə məruz qalmasın!

Hətta bizi əhatə edən hava da bu enerji ilə elə doludur ki, əbədi buzlaqlar olan yerdə heyvətimiz gözəlliyə malik şimal şəfəqi parlayır. Ətrafda hər şeyin bu enerji ilə doluduğu isti ölkələrdən heç danışmağa dəyməz. Su da qazın maye forması kiçik elektrik, mexaniki və kimyəvi enerjinin cəmindən ibarətdir. Bu enerji növlərindən hər biri insana böyük fayda verə də, onu məhv edə də bilər.

Lap buz da, zahirən soyuq və davamsız görünən buz da qayaları dağıtmaq və daşları parçalamaq gücündədir. Bu enerji bizi də doldurur, biz onu içdiyimiz su ilə yedikimiz xörəklə birlikdə alırıq. Bu dünyada hər şey enerji üstündə qurulub, enerji hətta atom və molekulda da var.

Çoxlu tərkib hissələrindən ibarət olan insan isə müxtəlif növlü enerjinin bütöv "anbar"dır.

İnsan iki başlanğıcın – fiziki və ruhi başlanğıcın ittifaqidir. Fiziki başlanğıc milyonlarla hüceyrədən ibarət olan bədənimizdir. Hər bir xırdaca hüceyrə isə həm idraka, həm enerji ehtiyatına malikdir.

Ruhi başlanğıc insanın fikir və hərəkətlərini idarə edir.

Alimlər hesablayıblar ki, insanın fiziki bədəninin çəkisi orta hesabla təxminən 160 funtdur. O, on altı əsas elementdən ibarətdir:

- 95 funt oksigen,
- 38 funt karbon,
- 15 funt hidrogen,
- 4 funt azot,
- 4,5 funt kalsium,
- 4 unsiya kükürd,
- 3,5 unsiya kalium,
- 3 unsiya natrium,
- 0,25 unsiya dəmir,

2,5 unsiya ftor,
2 unsiya maqniyum,
1,5 unsiya silisium
və az miqdarda arsen, yod və alüminium.

Əgər kimsə bütün bu "xammal"ı satmaq istəsə, bir neçə sentdən artıq qazanmayacaq. Adi şeylərdir, istənilən kimya fabrikinə bunlar artıqlaması ilə var.

Lakin bu "qarışıq"ı daha bir komponent – insan eqosu artırmaq bəs edir ki, o, çox qiymətli olsun. Daha dəqiq söyləsək, insanın qiyməti onun özünün müəyyənləşdirdiyi qəddərdir. Ümumiyyətlə isə düşünürəm ki, onu almaq mümkündür. Amma inkişaf eləməsinə, təkmilləşməsinə təkan vermək olar. Bu sizdən təfəkkür prosesində tərbiyə etdiyiniz bir neçə müsbət vərdiş tələb edir.

Başqalarının xeyri üçün nəsə eləməyə çalışan insan sadəcə mövcud olan, məqsədsiz ömür sürən adamlardan onunla fərqlənir ki, onun eqosu hərəkət etməyə yönəlib.

Özünüzün formalaşdığınızı eqonun xarakterik cəhətləri bədən və ruhun azadlığına təsir göstərir. Sizə lazım olan qəddər azadlığa onda nail olacaqsınız ki, öz eqonuzla ahəngdar münasibətlər quracaqsınız.

Öz eqonuzla qarşılıqlı anlaşma əmsalınız sizi əhatə edən insanlarla münasibətlərinizdə də əks olunur. Ego sizin özünüze münasibətinizin, həmçinin mövcudluğunuzun fiziki və ruhi tərəflərinin norma və qaydalarını müəyyən edən qanunverici hakimiyyətdir. İnsanın öz qarşısına qoyduğu məqsəd və vəzifələr eqonun iştirakı olmadan yaranmır.

Hər bir insan öz eqosunu ya özünün ən yaxşı köməkçisi, ya da ən qəddar düşməni edə bilər. Hər şey insanın özündən asılıdır. Əgər bir adam uğur qazanıbsa, deməli, onun eqosu yüksək inkişaf eləmiş və intizamlı eqodur.

Eqonun formalaşmasına daha bir amil təsir göstərir. Bu, eqonun hansı işarə – müsbət, yoxsa mənfi işarə ilə inkişaf etməsidir. Lakin insan şəxsi intizama malikdirsə, eqonun inkişafını rahatca müsbət məcraya yönəldə bilər.

Öz eqonu necə inkişaf etdirməli
Həyatda uğur qazanmış hər bir insan hərəkət

planı tutmaqdan başlayıb. Onun köməyi ilə öz eqosunu müsbət əhval-ruhiyyə və emosiyalar dalğasına qurub.

Əmin olun ki, həyatın bütün on iki xəzinəsinə sahiblənmiş adamlar bu nailiyyətə elə-belə çatmayıblar, onlar bu yolda çox əziyyət çəkib: öz eqolarını inkişaf etdiriblər, qorxu, inamsızlıq və yanlış fikirlərin pis təsirindən qoruyublar.

Öz eqona məqsəd və vəzifəyə uyğun gələn məzmun vermək üçün bircə düzgün yol var: özünəməxsus.

Sizin eqonuzun vəziyyəti birbaşa surətdə məhz özünəməxsus qabiliyyətinizdən asılıdır. Özünəməxsuslaşdırma yolu özünəməxsus prinsipini istifadə etməkdən keçir.

Bu prinsip sizin inamınızın bir parçasına çevrilsə, eqonuzun gücü həqiqi və basılmaz olacaq. Ego da inam kimi fəal vəziyyətdə olmalıdır, hərəkət və əməllərlə qüvvətləndirilməlidir. Bu elə bir özünəməxsus qıdadır ki, onsuz ego sönməyə gedər, gücünü itirər. Sizin eqonuzun qıdası bunlardır:

- məqsədin qətiliyi;
- təşəbbüskarlıq;
- şövq, hazırlanmış plana uyğun hərəkət və əməllər;
- fikrini hədəfə cəmləşdirmək, şəxsi intizam, təfəkkür dəqiqliyi.

Həyatda nəyəsə nail olmaq üçün, on iki həyat xəzinəsinə sahib olmaq üçün əvvəlcə öz eqona sahiblənməlisən.

Əgər siz öz qorxu və şübhələrinizin hamısının öhdəsindən gələ bilsəniz, özünüz öz eqonuzu idarə etmək imkanı əldə edəcəksiniz. Bir fikirləşin, eqonuz yoxsulluq və ya xəstəlik qorxusuna təslim olubsa, onun üzərində sizin nə hökminüz ola bilər? Halbuki indiki varlıların çoxu uğur, şöhrət və sərvət zirvəsinə çıxmağa sıfırdan – boş ciblə və nüfuzlu hamilərsiz başlayıblar.

Yuxarıda deyilənlərə yekun vursaq, qeyd etməliyik ki, ego prinsipi özündə bizim fəlsəfəmizin bütün prinsiplərini birləşdirir. Ego bizim güc-qüvvəmizin müdiridir, ego onu istədiyi yerə yönəldir, inkişaf etdirir, vaxtaşırı canlandırır.

Elə bilirəm, sizə daha bir həqiqəti açmağın vaxtıdır. Sizin həyatdakı uğurunuz 100 faiz dünyada

tək və yeganə bir gücdən – sizin eqonuzun gücündən asılıdır!

Kim ki deyir, eqo gücü ilə eqoizm, özünəvurğunluq eyni şeydir – səhv edir. Bu səhv də çox vaxt onları uğursuzluğa aparır. Eqo – hər kəsin ibarət olduğu maddələr siyahısını yaradılışın gözüne – bunca möhtəşəm səslənən İnsan adında varlığa çevirir.

Eqo ilə bağlı olan daha bir güc var; daha doğrusu, bu güc “eqo” məfhumuna daxildir. Mən seksi nəzərdə tuturam. Gəlin razılaşaq ki, seks də, eqo da insanların gözündə bir elə müsbət ada və etibara malik deyil. Bu mənfi münasibətin səbəbi hər iki məfhumun müxtəlif mənələrdə, həm müsbət, həm mənfi mənada işlənməsidir. Sırr deyil ki, həm seksdən, həm eqodan sui-istifadə edənlər həmişə olublar və həmişə də olacaqlar.

Mən eqoist o adamlara deyirəm ki, öz eqolarının mənfi tərəfini nümayiş etdirir və ondan insanların ziyanına istifadə edirlər. İnsanlar eqolarını müsbət işlərdə realizə edə bilməyəndə bu özlərinə də, özgələrinə də zərər verir.

Mən müsbət realizə deyəndə bilirsinizmi nəyi nəzərdə tuturam? Məqsəd, istək və arzuları həyata keçirməyə yönəlmiş hərəkət və əməlləri. “Fəaliyyət haqda danışmamaq, fəaliyyət göstərmək!” – öz eqosunu idarə edən adamların şüarı budur.

Şöhrətlənmək, tanınmaq, hökmran olmaq istəyən adamların bu istəyi tamamilə haqlıdır. Lakin bu zaman onlar öz istəkləri haqqında həddindən çox danışdırlarsa, deməli, hələ də öz eqolarının sahibi ola bilməyiblər. Çox güman ki, bu adamlar danışmaqla öz kompleks və qorxularını ört-basdır edirlər.

Eqo və psixoloji məram

Özünü dərk etmək öz eqonu dərk etməkdir. Bu baş verəndə siz üstün ağıl prinsipini başa düşəcəksiniz. Əgər üstün ağıl üzrə tərəfdaşlarınız sizin həmfikirlərinizdirsə, sizin məqsədlərinizi bölüşürlərsə, bu sizin də, onların da xeyrinədir. Siz rəqib olmamalı, bir-birinizi ötüb keçməyə çalışmamalısiniz.

Üstün ağıl ittifaqındakı həmkarlarınız sizə inanmalı, sizə və sizin ideya, məqsəd, istək və arzularınıza hörmət bəsləməlidirlər. Onlar sizin

çatışmazlıqlarınıza yumşaq yanaşmalı, üstün cəhətlərinizi qüvvətləndirməlidirlər. Bu kömək və dəstəklərinə, sizə özünüzü tam ifadə etmək imkanı verdiklərinə görə siz də onlara layiqli əvəz ödəməlisiniz. “Zəhməthaqqı verəndə” çalışın xəsislik etməyəsiniz.

Bu şərtə əməl olunarsa, ittifaqınız məğlub edilməz olacaq. İnsanlar arasında yalnız qarşılıqlı mənfəətə əsaslanan münasibətlər həqiqi və möhkəm olur. Gətirilən dəlillər bu münasibətləri bir az da qüvvətləndirir. Bir işə başlayanda uğursuzluğa uğrayan adamlar, çox güman ki, bu sadəcə, eyni zamanda böyük həqiqəti dərk etməyiblər.

Hər şeyi əhatə edən vərdiş qanunu eqonun iradəsini gerçəkliyə çevirir. Bu qanun nə kəmiyyət, nə keyfiyyət dəyişikliyi edir, sadəcə insanın fikirləşdiklərini dəqiqliklə həyata keçirir. Böyük insanlar başqalarından onunla fərqləniblər ki, öz eqolarını özləri formalaşdırıblar. Onlar bunu məqsədyönlü və sərbəst surətdə, bəxtə, xoş təsadüfə ümid bəsləmədən eləyiblər.

Belə bir mənzərəni xəyalınıza gətirin: kəndli torpağa toxum əkir, sonra zoğa qulluq edir, taxılın böyüməsini gözləyir. Sizin eqonuzla bağlı da eyni şey baş verir. Onu tərbiyə edir, təkmilləşdirirsiniz, o da vərdiş qanununun münbit zəminində məhsul verir.

Mən indi daha bir həqiqətin dürüst ifadəsini qulluğunuzda ərz edirəm: əgər uğur qazanmaq istəyirsinizsə, onda eqonuzu özünüzə tabe etməlisiniz. Bu, on iki xəzinəni əldə etməyin birinci şərtidir.

Soruşa bilərsiniz ki, “düzgün inkişaf eləmiş eqo” deyəndə mən nəyi nəzərdə tuturam? Hər kəs bunu öz dünyagörüşünə, xasiyyətinə, məqsədlərinə müvafiq olaraq anlaya bilər. Heç kimdə şübhə qalmasın deyə, mən əməli eqonun formalaşma prosesinin əsas mərhələlərini diqqətinizə çatdırıram:

1) Sizinki kimi məqsədi olan insan və ya insanlarla ittifaqa girmək. Belə ittifaqı əminliklə ahəngdar və möhkəm birlik saymaq olar. Sizin əqli qabiliyyətləriniz, arzu və məqsədləriniz, bilikləriniz bir-birinə layiq olmalıdır. Endryu Karneginin yaratdığı üstün ağıl ittifaqının 300-ə yaxın üzvü var idi. Onlardan biri də faydasız və lazımsız adam deyildi. Düzdür, fərd idilər, əvəzolunmaz idilər, amma eyni zamanda məqsəd və arzuları digər müttəfiqlərin məqsəd və arzularına uyğun gəlirdi.

2) Üstün ağıl ittifaqı üçün müfəssəl fəaliyyət planı tutmaq və ona danışıqsız əməl etmək. Çox böyük ehtimalla, bu plan xeyli müfəssəl olacaq və onun ayrı-ayrı bəndlərinin icrası müxtəlif insanlara tapşırılacaq. Həyata keçirilərkən bu plana dəyişiklik və düzəlişlər edilə bilər. Daim dəyişilməz olan birçə üstün ağıl ittifaqınızın əsas məqsədidir.

3) Sizə mənfi təsir edən və bununla həyatınızın başlıca məqsədinə yetişməyinizə mane olan adamlarla bütün münasibətləri kəsmək. Əməli eqo mənfi mühitdə heç zaman inkişaf etmir. Qoy şübhələriniz sizə əzab verməsin – onlar uğursuzluqlarınızın çıxış nöqtəsi ola bilər. Sizin həyatınızda yaramaz adamlara (dost və ya qohum olsanız belə) yer olmamalıdır.

4) Yaddaşı mənfi xatirələrdən təmizləmək. Bu cür xatirələr mənfi psixoloji məram üçün zəmin yarada bilər. Əməli eqo pis təəssüratların olduğu yerdə duruş gətirməz, çünki o ancaq yaxşı fikirlərdən ibarətdir. Odur ki, yaddaşı mənfi məqamlardan təmizləmək məqsəduyğundur. Orada yalnız müsbət şeylər qalan kimi vərdiş qanunu işə başlayacaq. Elə edəcək ki, həyat təcrübəniz ancaq müsbət fikir və xatirələrlə dolsun.

5) Özünüzü lazımlı əşyalarla əhatə edin! Lazımlı əşyalar sizi hədəfinizə doğru yönəldən əşyalardır. Yazıçı öz iş otağında böyük söz ustalarının şəkillərini və özünün xoşladığı rəsmləri asmalıdır ki, bunlar onu ilhamlandırsın. Əgər otağınızda kitab rəfi varsa, ora həyatınızın məqsədinə az-çox dəxli olan kitabları düzün. Sizi əhatə edən bütün əşyalar məqsədiniz haqqında düşünməyə, gələcək nailiyyətlərinizi öz xəyalınızda canlandırmağa vadar etməlidir. Vərdiş qanunu əlindən gələni edəcək ki, sizin təxəyyülünüzün çəkdiyi inənzərə bir gün həyatda öz təcəssümünü tapsın.

6) Artıq inkişaf eləmiş eqoya daimi nəzarət. Əks halda, eqonuzun eqoizmə çevrilmək təhlükəsi yaranar. Eqoizm və özünəvurgunluq isə eqonuzu formalaşdırarkən əldə etdiyiniz bütün nailiyyətləri tamamilə məhv edə bilər. Bundan əlavə, xudbin adamlar yavaş-yavaş hakimiyyət və zor xəstəliyinə tutulurlar. Yəqin ki, bu xəstəliyin məşhur örnəkləri sizə tanışdır: sonuncu alman kayzeri II Vilhelm, Adolf Hitler, Benito Mussolini.

Nəzərə alın ki, eqonu inkişaf elətdirməyin də bir

– kimdəsə 35, kimdəsə 60 yaşda baş verir. Bu, insanların əksərən 50 yaş ərəfəsində varlanması faktını yaxşı izah edir.

Əməli eqo insanın öz gücündən və qəti məqsədinə çatacağından əminliyinə təminat verir. Əməli eqo insanı fəal hərəkətə həvəsləndirir, onda şəxsi intizam vərdişi tərbiyə edir. Yaradıcı təxəyyül, təşəbbüskarlıq, ağıllı düşünmək qabiliyyəti – bu keyfiyyətlər də müsbət eqonun ardınca yaranır.

Lakin bu keyfiyyətlərin vərdiş qanununun köməyi ilə insanda özünə yer eləməsi üçün zaman tələb olunur. Vaxtın dəyəri də bundadır. Həyatının hər dəqiqəsi ilə ehmalca rəftar eləməlisən. Öz fikirlərinin qayğısına qalmaq lazımdır, çünki onlardan hər biri – istər müsbət fikir olsun, istər mənfi – böyük vərdiş qanununun sayəsində möhkəmlənir, bununla da bizim mövcudiyyətimizin həm maddi, həm mənəvi tərəfini müəyyən edir və formalaşdırır.

Ego və uğur

Danışmaq istədiyim bu əhvalat 1929-cu ildə baş verib, o zaman Amerikada iqtisadi böhran tüğyan edirdi. Bir dəfə gözəllik salonunun sahibəsi olan bir qadın gecələməyə yeri olmayan naməlum bir yaşlı kişiye kömək etdi. Sonra bilindi ki, bu səfil qoca vaxtilə üz və saça qulluq vasitələri üzrə ən yaxşı mütəxəssis olub.

Ona xüsusi otaq ayırdılar, o orada krem, məlhəm və davacat hazırlayırdı.

Tezliklə qonaqla salonun sahibəsi arasında üstün ağıl münasibətləri yarandı. Onda heç kim inanmırdı ki, bu ittifaq onları çox varlı edəcək.

Bu yüksəliş necə başladı? Qadın qocaya kosmetik vasitələr hazırlamaq üçün lazım olan xammal almağa pul verdi. Kişi bu vasitələri düzəldir, sahibə də onları öz gözəllik salonunda satırdı.

Bir neçə il keçdi, aralarındakı iyirmi beş illik yaş fərqinə baxmayaraq, onlar evləndilər.

Elə bilirəm, bu adamların bir-biri ilə rastlaşana qədər nə iş gördükləri sizin üçün maraqlı olar.

Kişi bütün ömrünü kosmetik vasitələr düzəltməyə həsr etmişdi, lakin bu məşğuliyyət ona nə pul, nə şöhrət gətirmişdi. Qadın öz salonunda bu ayı o aya güclə calayırdı. Lakin bu iki sanki uğursuz insan üstün ağıl ittifaqında birləşən kimi heyrətamiz

nəticələr özünü çox gözlətmədi.

Onların ümumi işi xeyli primitiv şəkildə başlamışdı. Hazırlanmış kosmetik vasitələri əvvəlcə bir otağa yığıb saxlayırdılar, sonra salon sahibəsi onları ev-ev gəzdirib satırdı.

Səkkiz il sonra hər şey başqa cür idi. Ölkə tarixində depressiya dövrü başa çatmışdı, ər-arvad artıq iri kosmetika fabrikinin sahibləri idi. Onların tabeliyində dörd minə yaxın yayıcı işləyir, ölkə boyu kosmetika satırdı.

İqtisadi böhran zamanı ölkədə kosmetikaya tələbat böyük olmasa da, ər-arvad bu illərdə iki milyon dollardan çox qazanmışdı.

İndi bu adamlar özlərini istədikləri hər şeylə təmin edə bilərdilər. Onlar maliyyə cəhətdən müstəqil idilər, di gəl, demək olmazdı ki, kasıb vaxtlarına nisbətən xasiyyətləri az da olsa dəyişib.

Əlbəttə, söhbətin kimdən getdiyini bilmək istərdiniz, lakin bəzi səbəblərə görə onların adlarını çəkə bilmərəm. Ər-arvad arasında bağlanmış müqavilənin (bu barədə hələ danışacağıq) şərtləri bunu eləməyə mənə imkan vermir. Bunun əvəzinə isə mən sizə bir sirr açacağam – onların müvəffəqiyyətinin sirrini.

Bu adamların bağladığı üstün ağıl ittifaqı iqtisadi münasibətlər əsasında qurulmuşdu. Qadın bir dəfə ərində olmuşdu, lakin əri arvadını və uşağını dolandıra bilmədiyi üçün ailəni tərk etmişdi. Kişi də vaxtilə evli olmuşdu. Onlar üstün ağıl ittifaqına girəndə aralarında məhəbbətdən əsər-əlamət yox idi. Bircə məqsədləri var idi: maddi rifah.

İşə də, ailə təsərrüfatına da ər özü rəhbərlik edir. Biznesin də başında o durur.

Evlərində ciddi qayda-qanun hökm sürür. Evlərində hər cür şərait olsa da, ev sahibinin xüsusi icazəsi olmadan kimsənin pianino çalmağa, kürsüyə yayxanmağa ixtiyarı yoxdur.

Evdə böyük, sanki təntənəli mərasimlər üçün nəzərdə tutulmuş bir yemək otağı var. Otağın mərkəzində iri bir stol qoyulub, onun arxasına ancaq bayramdan-bayrama, şadlıqdan-şadlığa keçirlər, adi günlərdə bu, qadağandır. Ailə adətən kiçik yemək otağında nahar edir, onda da yalnız ev sahibinin xoşladığı yeməklər yeyilir.

O icazə verməsə, kimsə süfrə başında danışmır. Sahibin sözünü kəsməkdən söhbət belə gedə bilməz,

ona irad bildirmək və ya ondan nəsə soruşmaq, ümumiyyətlə, qəti qadağandır. Hətta arvad da ancaq əri ondan nəsə soruşanda ağzını açır. O bu halda da çox danışmamalı, fikirləşib elə cavab verməlidir ki, sahib razı qalsın.

Evin həyatında qəşəng bir bağ var, ona daima bir bağban baxır. Lakin ev sahibinin icazəsi olmadan oradan birçə gül dərməyə də kimsə cəsarət etmir.

Ər nəhəng bir şirkətin prezidentidir. Sahibinin istəyincə bəzədilmiş dəbdəbəli şəxsi iş otağı var: əl işi olan stol, iri dəri kürsü və s. Divardan şirkət prezidentinin öz portreti asılıb. O, tez-tez məhəbbətlə bu şəkli süzür, hərdən bu məşğuliyyət bir saat çəkir.

Prezident öz sərvəti, öz nailiyyətləri ilə öyünmək fürsətini heç vaxt əldən buraxmır. O əminidir ki, bütün bunlar onun xidmətidir, o bu uğurları tək-təkcənə qazanıb. Birçə dəfə də olsun arvadının rolundan danışmır.

Arvadın isə nəinki öz kabinetini yoxdur, o, çox vaxt sexləri gəzir və adi işçi kimi malları qablaşdırmaqla məşğul olur.

Hər mal qutusunda, hər şirkət maşınında, reklam məhsullarında prezidentin adı yazılıb. Arvadının adı isə heç yerdə yoxdur.

Ər şirkətin müvəffəqiyyətini öz adına çıxır. Əminidir ki, rəhbər o olmasa, bütün iş həmin saat dağılar, şirkət iflas edər. Hərçənd, bu adamın eqosunun uğurlu biznesin qurulmasındakı birbaşa iştirakını heç kim danmır.

Buna baxmayaraq, əminəm ki, şirkət indiki prezident, onun eqosu olmadan da böyük gəlir gətirməyə davam edərdi. Ancaq o səbəbə ki, bu adamın eqosunu məhz arvadı formalaşdırmışdı. O zaman, neçə illər qabaq salon sahibəsinin qapısını kosmetik vasitələr düzəltməyi bacaran başqa bir kişi döysəydi, düşünürəm ki, onların biznesi bu cür uğurlu və gəlirli olmayacaqdı.

Lakin bu qadın çox müdrik, səbirli və ehtiyatlı adam çıxdı. Buna görə də öz "mən"-ini ərinə verdi ki, o öz eqosunu formalaşdırsın. Kişini bugünkü səviyyəyə arvad qaldırdı: ona əməli eqo bəxş etdi, onun canını qorxu, yanlış fikir və komplekslərdən qurtardı. Keçmiş uğursuzluq, itki və bəlalar haqqında xatirələri onun yaddaşından silədi. Arvad öz ərinə sanki cadu elədi və bundan sonra o özünə, öz roluna

elə inandı ki, hətta ətrafındakıları da buna inandırdı.

Müdrək qadın kişinin mənfi yarımcan eqosundan güclü, təsirli, fəal, müsbət bir eqo düzəltdi. ●, ərinin inkişafını düzgün məcraya yönəltdi, bu zaman onun özünü təkmilləşdirməsini idarə etdi. Və bütün bunları o adamın üzərində sınaqı ki, sahibkarlıq qabiliyyətindən tənamilə məhrum idi.

Şirkətin əslində kimin sayəsində inkişaf etdiyini bircə adam – arvadın özü bilir. O, həmişə özünün lazım bildiyini eləyir, lakin elə davranır ki, ərinin ruhu belə incimir. ● isə hələ də inanır ki, işi təkbəşinə idarə edir və öz ixtiyarı öz əlindədir. Bunu daha aydın izah etmək üçün bir bənzətmə gətirir: qadın – şirkətin ağıl və fəaliyyəti, kişi – hamının gördüyü vitrindir. İstənilən halda bu iki şəxsin birliyi həyatı vacibdir. Sübut – şirkətlərinin günbəgün inkişaf etməsidir.

Elə bilirəm, bu qadının xarakteri, onun özünə nəzarət qabiliyyəti, səbir və dözümlü sizi heyran qoydu. ● bunu ona görə bacardı ki, təkləşməklə həyatda nəyəsə nail olmayacağını dərk elədi.

Məni daha çox bu qadının ağıl təəccübləndirir, mən başa düşə bilmirəm ki, bir insan necə bu qədər müdrək ola bilər. Bu qadının heç bir təhsili yox idi, lakin Tanrı ona insanların psixologiyasından baş çıxarmaq qabiliyyəti vermişdi. Bu qadın anlamışdı ki, yalnız öz eqosunu ərinin eqosuna fəda etməklə istədiyini həyatdan ala biləcək. Mən onun, həqiqətən, bənzərsiz olduğunu istisna etməyirəm: nadir adamlarda belə səhvsiz intuisiya vergisi olur. Ya elə, ya belə, əsas odur ki, əvvəl-axır bu qadın arzuladığı firavan bir həyata qovuşdu!

Öz eqonu necə inkişaf etdirmək

Əgər insanın eqosu özünə inamsızlıq və natamamlıq kompleksinə köklənibsə, bu, mütləq onu məğlubiyyətə gətirib çıxaracaq. Yox, eqo inam və iradə üzərində bərqərarlırsa, onda uğur nəğədir. Yoxsulluqla varlılıq arasında fərq elə budur.

Düşünürəm ki, yuxarıda danışdığım əhvalat başqa cür başlayıb başqa cür də qurtara bilərdi. Tale bu adamı gözəllik salonu sahibəsi ilə görüşdürməz, o da həyatını səfalət içində başa vurardı. Lakin kişinin bəxti yaman gətirdi: onunla üstün ağıl ittifaqı

bağlayacaq qeyri-adi bir qadına rast gəldi, onlar birlikdə maddi rifaha yetişdilər.

Fikirləşirəm ki, bu, iltifatlı münasibət göstərmək və eqonu bəsləməyin heyratamız nəticələr doğurduğu yeganə hadisə deyil. Öz eqosunun qulluğunda durmayan bir adam da hələ nəyəyə nail olmayıb.

Universal açar sizin əlinizdədir

İndi şəxsi uğur fəlsəfəsinin bütün on yeddi prinsipi ixtiyarınızdadır. Sonuncu addım on iki həyat xəzinəsinin qapılarını üzünüə açacaq universal açarı götürməkdir. Təcrübəmə inanın: bu, xeyli asan işdir!

Siz bu kitabdakı bütün bilikləri əxz edə bilərsiniz. Bu, həyatda ad-san, uğur və sərvət qazanmış insanların zəngin təcrübəsinə əsaslanan həm nəzəri, həm təcrübi biliklərdir.

Çəkinmədən iddia edirəm ki, şəxsi uğur fəlsəfəsi insan həyatının bütün sahələrində tətbiq oluna və hər birində qeyri-adi nəticələrə gətirib çıxara bilər. Bu fəlsəfə insana əziyyət verən problemlərin hamısını həll etməyə kömək edəcək. Onun prinsipləri elə aydın ifadə olunub ki, hər insan, hətta savadsız belə rahat anlayar.

Fikirləşmirəm ki, siz özünüə dünya şöhrəti arzulamırsınız. İstənilən adam öz peşəsində nəyəyə nail olmaq və cəmiyyətdə layiqli yer tutmaq istəyir.

Hər birimizin oxşamaq istədiyimiz adam – idealımız var. Elə bilirəm, buna ürəkdən səy göstərsək, əvvəl-axır bacarıyıq. Sizin eqonuz asta-asta qəhrəmanınızın ideal eqosuna bənzəyəcək. Çox tez-tez biz kimisə təqlid edərək davranır, fikir yürüdürük. Əgər heyran qaldığımız, hörmət etdiyimiz bir adam varsa, istər-istəməz onun davranışını, fikirlərini yamsılayırıq. Bu, çox faydalı və əməli vərdir.

Əgər seçiminiz üstəlik həqiqi inama malik olan adamın üzərində durubsa, bu o deməkdir ki, sizin bəxtiniz yamanca gətirib.

Soruşursunuz, niyə? Ona görə ki, bu qeyri-adi inam vərdişi insandan insana ötürülə bilər.

İndi, söhbətimizin sonunda eqo barədə dediklərimizin hamısına yekun vuraq. Ego – sizin idrak bağınızın ən gözəl, ən məhsuldar yeridir. Ən

zəruri stimullar orada cücərir. Sizin ağılınızın torpağından necə – bolmu, azını, yararlımı, zərərliyi, səmərəliyi, xeyirsizmi məhsul götürəcəyiniz o gələcək məhsulun toxumunu necə torpağa, necə eqoya əkməyinizdən asılıdır.

Cəmiyyətdəki yerinizi ancaq sizin öz arzularınız və seçiminiz müəyyən edir. Həyat zənginliklərinin açarı artıq əlinizdədir. Bu açarın düşdüyü qapının düz önündəsiniz. Bu qapının arxasında nə var? Təəccüblənəcəksiniz, orada istədiyiniz, arzuladığınız hər şey, sizin məqsədinizin özü var. Lakin qapı öz-özünə açılmayacaq, onu açmağı hələ bacarmaq lazımdır. Bunun üçün universal açarı qıfıl yerinə düzgün salmalısınız, bu isə yalnız şəxsi uğur fəlsəfəsinin artıq sizə yaxşı tanış olan on yeddi prinsipinin köməyi ilə mümkündür.

İndi siz bütün xəzinələrin yolunu açan böyük həyat fəlsəfəsinə maliksiniz!

Əgər insan on yeddi prinsipdən hətta bir neçəsinə də riayət eləsə, həyatda müəyyən nailiyyətlər qazanacaq. Lakin həqiqətən böyük insanlar on yeddi prinsipin hamısına əməl ediblər, hərçənd, mümkündür ki, onları başqa cür adlandırıb və ya heç bir adla adlandırmayıblar.

Bizim fəlsəfəmiz hər şeyi əhatə edir, insan həyatının bütün sahələrini nəzərə alır. Biz hətta ən əhəmiyyətsiz bircə nöqteyi-nəzəri də fikrimizdən yayındırmamışıq. Bizim təlimimiz sadə və aydın dillə ifadə olunub, odur ki, onu hər kəs mənimsəyə bilər.

Bizim fəlsəfəmiz dəqiq məfhumlarla düşünür, anlaşılmaz cümlələr və elmi terminlər işlətmir, bezdirici və zəhlətökən deyil.

Şəxsi uğur fəlsəfəsinə yaradanların yeganə məqsədi insanlara maddi və mənəvi rifaha yetişmək, Tanrının onlara yazdığı səadətə qovuşmaq imkanı verməkdir. Di gəl, öz səadətini hər adam tapa bilmir.

Şəxsi uğur fəlsəfəsi sizi məhz bu tapıntının üstünə aparıb çıxaracaq, bütün on iki həyat xəzinəsini sizin ixtiyarınıza verəcək, onlardan kam almağınıza şərait yaradacaq.

Platon, Sokrat, Aristotel və Kopernikin dövründən ta bu günlərə qədər bəşəriyyət öz biliyini yeni-yeni fəlsəfi təlimlərlə zənginləşdirir.

Artıq şəxsi uğur fəlsəfəsinin köməyi ilə həyatda səadətə çatmağa – öz təfəkkürünüza sahib olub öz məqsədinizi həyata keçirə bilərsiniz. Həqiqətən,

böyük insanların təcrübəsinə əsaslanan əməli məsləhətlərimiz sizə ruhi aramlıq, maddi rifah, münasibətlərdə ahəngdarlıq və həyatdan razılıq əldə etməkdə kömək eləyəcək.

Sizə bir sirr də açmalı, daha doğrusu, sizdən üzr istəməli, sizə bir məsələni izah etməliyəm. Şəxsi uğur fəlsəfəsinin on yeddi prinsipini ifadə edərkən eyni fikri bir neçə dəfə təkrarlamamağa, yəqin ki, fikir verəsiniz. Mən bunu müəyyən məqsədlə eləmişəm.

Bilirəm ki, nəşə yenilik və ya köhnənin qeyri-adi şərhilə tanış olanda insanlar müəyyən çətinlik çəkirlər.

Mədam ki on yeddi prinsipin hamısı bir-biri ilə sıx bağlıdır və biri o birindən doğur, bu səbəbdən mən yenə də eyni həqiqətləri təkrarlamağa olurdum.

Məlum olduğu kimi, tədris və reklam metodikası təkrar prinsipinə əsaslanır. Hətta bəşər sivilizasiyasının tərəqqisi də xeyli dərəcədə təkrar imkanından asılıdır.

İndi ixtiyarınız var ki, özünüzü nüfuzlu kollec məzununu sayasınız. Çünki sizin aldığınız biliklər kollec diplomunun zəmanət verdiyi biliklərdən əskik deyil. Hətta siz daha sərfəli vəziyyətdəsiniz: bu bilikləri necə səmərə ilə istifadə etməyi bilirsiniz. Təcrübələri sərəncamınızda olan böyük insanların həyatından ibrətamiz nümunələr gözünüzün qarşısında. Bircə onu yaddan çıxarmaq lazım deyil ki, bütün bunlara görə məsuliyyət daşıyırsınız. Nəzəriyyə hələ hər şey demək deyil! Onu təcrübədə tətbiq etməyə çalışın.

Onuncu hissə

Şəxsi intizam

O insan həyatdan istədiyini ala bilər ki, öz aqlını idarə etməyi öyrənər.

Endryu Karnegi

İndi mənim qarşımda vacib bir vəzifə durur – sizə olduqca mühüm öz aqlına nəzarət prinsipini öyrətmək.

Ona görə hissənin lap əvvəlində bu görkəmli insanın sözlərini vermişəm ki, o, söylədiyi fikri öz həyatı ilə təsdiq edib.

Endryu Karnegi öz fikirlərinə nəzarət etməyi gözəl bacarırdı. Bunu nə vaxtsa onunla görüşmüş hər kəs təsdiq edə bilər. Daha təəccüblüsü odur ki, bu adam həmin qabiliyyətə uşaq vaxtlarında yiyələnmişdi və şəxsi intizam prinsipinin üstündən adlamaq, yanından ötmək lazım gələndə həyatı boyu özünə güzəşt etməmişdi.

Buna istənilən adam həsəd aparar! Könül istər, hər kəs şəstlə özünə öz taleyinin ağası deyə bilsin.

Tanrı insanı yaradanda niyyətində məhz bunu tutmuşdu. ● bizə seçim qabiliyyəti əta edib: ya öz taleyini müəyyən etmək, ya da sərbəst hərəkət etmədən axınla üzmək.

Hər bir insan həyatda azadlıq – bədən və ruh azadlığı əldə etmək istəyir. Di gəl, hər istək, hər arzu həyata keçmir! Mən heç cür anlamıram, bu niyə baş verir. Biz azad olmaq üçün hər şeyə malikik. Cənab Tanrı bizə azadlıq istəyi və bu istəyə çatmaq üçün hər cür vasitə verib.

Bəs, görəsən insanlara nə olur ki, öz bədən və ruhlarını azad edə bilmirlər? Görünür, onlar öz azadlıqlarına doğru yanlış cığırla gedirlər, hərçənd yeganə düz cıqrı adamın öz idrakıdır!

Heç birimiz maddi firavanlıqdan imtina etməzdik, amma buna necə nail olmağı hər adam bilmir. Əslində bunda çətin bir şey yoxdur, qoy təkrar edim: yol adamın öz idrakından keçir.

Hakimiyyət və şöhrət əldə etməyi həyatının başlıca məqsədi bilən, lakin istəyinə çatmayan

insanlar sadəcə lazım olmayan dəyərlərə əsaslanıblar. Bu yolda yeganə dəyər – insanın öz fikirləridir!

Bizim idrakımız elə qurulub ki, ancaq ciddi şəxsi intizam onun səmərəli fəaliyyətini təmin edə bilər.

Qəti məqsədi olan, daim inkişaf edən və təkmilləşən, ciddi nəzarət olunan idrak insana nə üstünlük verir? Birincisi, belə bir ağıl sahibi istənilən çətinliyin öhdəsindən gələ, istənilən uğursuzluğu aş bilər. İkincisi, heç zaman məğlub olmur, çünki hər xırda məğlubiyyətini öz misilsiz təcrübəsinin bir zərrəciyinə çevirir. Üçüncüsü, Kainatın qüvvələrini kəşf edir, onların köməyi ilə bütün istəklərini həyata keçirir.

Şəxsi intizam öz müqəddəratını həll etmək istəyən hər bir kəsin əməl etməli olduğu yeganə şərtədir!

Mən şəxsi intizama on iki həyat xəzinəsindən biri kimi artıq toxunmuşdum. Bundan başqa, şəxsi intizamın on yeddi həyatı prinsipdən istifadəyə də dəxli var. Yalnız onda həqiqətən azad, zəngin, məşhur və ən başlıcası – xoşbəxt adam ola bilərsiniz.

Şəxsi intizam hələ vərdiş qanunu işə düşməmiş fəaliyyətə başlayır. O, ağıla imkan verir ki, fikrini qəti məqsədin həyata keçirilməsi üzərində cəmləşdirsin.

Şəxsi intizam imkan verir ki, hiss və emosiyalarımızı idarə edək, iradəmizdən yararlanmaq və onu lazım olan yerə yönəldək. Bundan başqa, şəxsi intizam hissimizlə aqlımızı ahəngdar şəkildə birləşdirməyi, onların bu ittifaqda yüksək səmərə ilə fəaliyyət göstərməsinə nəzarət etməyi öyrədir.

Şəxsi intizam insanı düz yolla hədəfinə doğru aparır; bu yolda onun qüvvə və hərəkətlərini uzlaşdırır.

Öz fikirlərinizi, aqlınızı tamamilə rəin edə bilməyiniz üçün sizə məhz şəxsi intizam lazımdır. O sizin hər bir fikrinizi faydalı edir.

Şəxsi intizam sədaqət mənbəyidir; bütün plan və ideyaları gerçəkləşdirmək kimi yararlı vərdişi tərbiyə etmək yoludur.

Şəxsi intizam – ta siz ona vərdiş edənədək müsbət təkəkkür tərzini formalaşdırmağa kömək edəcək.

Şəxsi intizam – hər bir rəhbərin malik olmalı olduğu keyfiyyətdir.

Şəxsi intizam – insanlarla və özünüzlə qarşılıqlı münasibətlərinizdə harmoniyaya nail olmaq yoludur.

Şəxsi intizam – keşikçidir, sizi inamınızı zəiflədəcək qorxu və şübhələrdən qoruyan mühafizəçinizdir.

Şəxsi intizam – özü inamsızlıq, şübhə və yanlış fikirlərinizə qalib gələcək.

Şəxsi intizam – idrakınızı artıq elementlərdən təmizləyəcək və orada yaradıcı inkişafınız, ilham və təxəyyülünüz üçün münbit zəmin hazırlayacaq.

Şəxsi intizam – zənginliklərə doğru düz yolda olan hər kəsə yarayan uğur və nikbinlik psixologiyasının əsasıdır. Bu, insan üçün vacib olan fiziki və ruhi sağlamlığın rəhnidir.

Sonda onu da əlavə edim ki, şəxsi intizamın yaranmağına və sonra da işləməyinə yalnız sizin idrakınız kömək edə bilər. Gəlin bu məqsədlə indi də təfəkkür prosesinin nə olduğuna və ona nələrin təsir göstərdiyinə baxaq.

Təfəkkür prosesini təşkil edən 10 amil

İnsan idrakı on üsulun, on şərtin köməyi ilə fəaliyyət göstərir. Onlardan bəzisi insan müdaxiləsi tələb etmir, bəzisi isə müdaxilə olmadan işləyə bilmir. Həmin o müdaxilə elə şəxsi intizam prinsipidir.

1. Əbədi İdrak

Əbədi İdrak sonsuz fikir və ideya mənbəyidir. İnsan bu mənbəyi idarə edə bilməz, amma elə edə bilər ki, bu mənbə uğur qazanınağa lazım olan qiymətli bilikləri onunla səxavətlə bölüşsün.

Mən tez-tez Əbədi İdrakı Dünya Okeanı ilə müqayisə edirəm, çünki hər ikisi həmişə hərəkətdədir. Okean suları – çaylar, göllər, dənizlər bütün Yer kürəsinə yayılıb və canlılara həyat verir. Əbədi İdrakın suları isə insana fikir və ideyalar şəklində abi-həyat bəxş edir.

İnsan beyni Əbədi İdrak çeşməsindən gələn rütubəti (fikir, ideya və bilikləri) acgözlüklə özünə hopdurur. Fikirləri beyin yaratmır, orada onlar öz söz qılağını tapır, əslində isə fikirlər Əbədi İdrak çeşməsindəki fikirlərdən doğur və güc alır.

Öz fikirlərini ancaq insan özü idarə edə bilər. Bu onun öz mülahizəsinə görə – ya özünün və insanların xeyrinə, ya ziyanına – istifadə etdiyi imtiyazdır. O, ilk

növbədə başlıca həyat məqsədinin həyata keçməsi naminə istifadə oluna bilər. Bu imkana etina etməməyi, xüsusilə ondan imtina etməyi qətiyyən məsləhət görmürəm. Seçim sizindir!

Sizin bu misilsiz imtiyazdan necə yararlanmağınız şəxsi intizam qabiliyyətinizdən asılı olacaq.

2. Şüur

İnsan idrakını iki bölməyə ayırmaq olar: şüur və təhtəlşüur. Psixoloqlar hesab edirlər ki, bizim ağılımız aysberqi xatırladır: onun kiçik və görünən hissəsi – şüur, böyük və görünməz hissəsi – təhtəlşüurdur, o bizim davranış və təfəkkürümüzün 80 faizinə hökm edir.

İnsan ağılının şüurlu hissəsi insan iradəsinə tabedir, təhtəlşüur hissəsi isə avtomatik surətdə, insandan asılı olmayaraq fəaliyyət göstərir. Təhtəlşüur insan orqanizminin əsas mövcudluq prinsiplərinə – qan dövranı sisteminin, həzın orqanlarının işinə, zərərli bakteriyalarla mübarizəyə, köhnəlmiş hüceyrələrin təzələnməsinə, yeni bir həyatın, insanın yaranmasına cavabdehdir. Elə bilirəm, sizi bu proseslərin yüksək əhəmiyyətinə inandırmağa ehtiyac yoxdur.

● da olduqca vacibdir ki, təhtəlşüur şüura Əbədi İdrak mənbəyi ilə əlaqə qurmağa kömək edir.

Çox vaxt təhtəlşüuru su kranına bənzədirəm. Bu kran açıq olanda yeni fikir və ideyalar şüurumuza çox asan daxil olur, bağlı olanda isə ora daxil olmaq mümkün deyil.

Təhtəlşüurumuz müəyyən dərəcədə nadirdir, çünki Əbədi İdraka yaxınlaşmaqdan ötrü yeganə imkandır.

İnsan öz təhtəlşüurundan elə yararlana bilər ki, təhtəlşüur onun əsas məqsədini maddi ekvivalentə çevirər. Hər şey tamamilə insanın özündən asılıdır: o, öz planlarını gerçəkləşdirmək üçün təbiətin ona bəxş etdiyi imkanlardan düzgün istifadə etməlidir.

Təhtəlşüurumuz öz-özünə işləyir. O, şüurda yaranmış fikir və ideyaları öz məntiqi sonluğuna çatdırır. Lakin təhtəlşüur özünəməxsus seçim aparır, elə ideyalara üstünlük verir ki, həqiqi hisslərə, məsələn inam və ya qorxuya əsaslanır. Burada isə şəxsi intizam olmadan ötürmək mümkün deyil, şəxsi intizam sizin təhtəlşüurunuzu elə öyrəder ki, o yalnız müsbət ideya və fikirləri seçər və onların

gerçəkləşməsinə adət edər.

Sizin ağlınızda üstünlük təşkil edən ideyalar təhtəşüurunuzda böyük təsir göstərməyə başlayır. Beyində dolaşa-dolaşa, daim təkrarlanaraq fikir və istəklər yavaş-yavaş bütün varlığımıza hakim kəsilir. Bu səbəbdən də öz başlıca həyat məqsədini müəyyənləşdirmək və şəxsi intizamın köməyi ilə onu öz qəti ideyana çevirmək bu qədər mühümdür.

3. İradə qüvvəsi

İdrakımızın bütün bölmələrini idarə edən məhz iradə qüvvəsidir. İradənin çıxardığı hökmdən şikayət verilməz! İradənin təzyiqi həтта bizim vərdişlərimizi də dəyişə bilər. Bundan başqa, bu qüvvə hiss və emosiyalarımıza nəzarət edir. Bizim iradə qüvvəmiz xeyli sərbəstdir və yalnız şəxsi intizama tabedir. İradə qüvvəsi yalnız idarə heyəti sədrinin – şəxsi intizamın sərəncamlarını yerinə yetirən baş direktordur. Şəxsi intizamdan yuxarı instansiya sadəcə mövcud deyil.

4. Rəşional tərəkür

Bizim plan, ideya və niyyətlərimizi real qiymətləndirən rəşional tərəkürü insan şüurunun ali məhkəməsi saymaq olar. Ali məhkəmə yalnız baş hakimə – şəxsi intizama tabedir. Bəzən elə olur ki, iradə qüvvəsi rəşionallığa qalib gəlir; lakin iradə qüvvəsi özünü göstərməyəndə hiss və emosiyalar insanı çulğayır, onun bütün hərəkət və əməllərini idarə etməyə başlayır, tərəkür tərziini müəyyən edir.

Bir sadə həqiqəti yadda saxlamalısınız: rəşional başlanğıcdan məhrum fikir heç vaxt insana fayda verməyəcək. Təəssüf ki, bunu çox az adam, hər on min nəfərdən biri anlayır. Düşünmək qabiliyyəti hamıda var, di gəl, öz fikirlərindən düzgün nəticə çıxarmağı hər adam bacarmır.

Siz tez-tez öz emosiyalarınızı fikir kimi qəbul edirsiniz. Onların fərqi ondadır ki, emosiyalar şəxsi intizamın nəzarətində deyil və bu səbəbdən də nə iradə qüvvəsinə, nə rəşional tərəkürə zərəcə aidiyyatları var.

5. Emosiya sahəsi

Biz çox vaxt anlamırıq ki, şüurun emosional sahəsində insanın fikir və əməlləri üçün necə zəngin enerji mənbəyi mövcuddur. Lakin siz iradə qüvvəsi və rəşional tərəkürün köməyi ilə öz hiss və emosiyalarınıza nəzarət etməsəniz, onlar təhlükəli ola bilər.

Bizim emosiya tərəfimiz təsəvvür, yaradıcı təxəyyül və şövq mənbəyidir, odur ki, ona əskik və qəbahətli bir şey kimi baxmamalıyıq. Sadəcə, şəxsi intizamdan istifadə edərək bu hissləri uğur qazanmaq üçün lazım olan istiqamətə yönəltməliyik. Rəşadətli tərəkürün köməyi ilə öz emosiyalarımıza nəzarət edə bilsək, bu bizi on iki həyat xəzinəsinə bir qədərlə yaxınlaşdıracaq.

Öz hisslərini tabe etmək rəşadətli tərəkürün mövcudluğunun zəruri şərtidir. Onlar sözbəxan olmalı və sizə lazım olan tərəfə getməlidir.

Bizim emosiyalarımız sonra ağıl və iradəmizin ixtiyarına keçən yeni ideyaların ilhamvericisi olan təxəyyülümüzün qidasıdır. Hər bir müdrik insan yalnız ideya rəşadətli tərəkür süzgəcindən keçdikdən sonra qərar qəbul edir və ya fikir yürüdür.

Bu, şəxsi intizamın ən yüksək təzahürüdür. Buna isə ancaq ən müdrik insanlar qadirdir. Əslində, burada çətin bir iş yoxdur, sadəcə ardıcıl və qətiyyətli olmaq lazımdır.

On iki həyat xəzinəsindən əsasları – müsbət psixoloji məram, insanlarla münasibətdə zəmanət, qorxu və yanlış fikirlərdən qurtuluş, inam və möhkəm cansağlığı ancaq o halda nəşibiniz olacaq ki, siz öz emosiyalarınıza nəzarət etməyi öyrənib onları uğur tərəfə yönəldəcəksiniz. Demirəm, öz hisslərinizi boğun və ya gizlədin, istəyirəm ki, onlar sizi yox, siz onları idarə edəsiniz.

Hisslərimiz psixikamızın fəaliyyət mexanizmini hərəkətə gətirən çox böyük enerji ehtiyatıdır. Lakin bu qüvvəni nəzarətə götürmək və düzgün məcraya yönəltmək lazımdır. Hansı hissləri nə vaxt bürüzə verməyi, hansıları isə gizlətməyi, böyüməyə və insana hökm etməyə qoymamağı özü müəyyənləşdirən şəxsi intizamsız keçinmək heç cür olmaz!

İnsana hökm edən əsas hisslər bunlardır:

- seksual həvəs;
- məhəbbət;
- qorxu.

Onlar insan üçün faydalı da, təhlükəli də ola bilər. İnsanı ən çox bu üç hiss hərəkətə şövq edir. Mahiyyətə yaradıcılıq sahəsinə aid olan seks və məhəbbətə ağılla yanaşsaq, bu hisslər insanlara faydalı təsir göstərərək onların təxəyyül və yaradıcı ilhamını həvəsləndirəcək. Amma bu hissləri özbaşına

buraxsaq, onlar insana yalnız zərər vuracaq.

6. Təxəyyül sahəsi

İnsanın nəinki bütün istək, arzu və ideyaları, həm də onları gerçəkləşdirmək üçün plan və niyyətləri öz başlanğıcını məhz buradan götürür. Ən adi təxəyyül belə şəxsi intizam sayəsində fəth olunmamış yüksəklikləri fəth edə bilər.

Lakin şəxsi intizama tabe olmayan təxəyyül də təhlükəlidir və ziyanlıdır. Belə bir təxəyyül dağıdıcıdır. Şəxsi intizamın nəzarət etmədiyi təxəyyül boş və sərfəsiz ideyalar doğurur. Məncə, bu o qədər sadə və aydın həqiqətdir ki, əlavə şərhə ehtiyacı yoxdur.

Əgər öz təxəyyülünüzün həqiqi sahibi olmaq istəyirsinizsə, hər şeydən qabaq həyatınızın başlıca məqsədini müəyyənləşdirin və onu həyata keçirmək üçün plan hazırlayın. Sonra şəxsi intizam vərdişinin köməyi ilə emosiyalar özü sizə tabe olmağa başlayacaq. Hiss və emosiyalar da öz növbəsində yaradıcı təxəyyülə təkan verir.

7. Vəddən

Bizim şüurumuzun daxilində bir hakim var ki, onun səsinə həmişə qulaq asmalıyıq – bu bizim vəddəmizdir. Belə eləsək, daxili aləmimiz ətraf aləmlə ahəngdarlıq təşkil edəcək, böyük təbiət qanunlarına zidd olmayacaq. Rəşadət təfəkkürümüz seçim etmək lazım gələndə məhz vəddədən kömək istəyir. Lakin vəddən onda təfəkkürə düzgün nəsihət verməyə bilər ki, insan özü öz vəddəsinə hörmət qoysun və onun məsləhətlərinə əməl etsin. Bu məsləhətlərə etina etməyən kimi, vəddən sizə düşməni kəsilir, ən pis əməllərinizə də bəraət verməyə başlayır. Ona görə burada da şəxsi intizamsız olmaq olmaz!

8. Altıncı hiss

Altıncı hissimiz təhtəşüurumuzla sıx bağlıdır. Bu hiss elə bir mənbədir və elə qurulub ki, bütün mümkün fikirləri avtomatik şəkildə alır və ötürür. Bu bizə daxili “mən”imizin səsinə qəbul etmək və eşitmək imkanı verir.

Yaradıcı təxəyyülümüz çox vaxt məhz altıncı hissin köməyi və iştirakı ilə özünü göstərir. Altıncı hiss rüşeym halında olan yeni ideyaların özünəməxsus anbarıdır. Bu hissi xüsusilə inkişaf edən adamları biz

dahi adlandırırıq.

9. Yaddaş

Mən yaddaşı insan beyninin özünəməxsus arxivi adlandırıram. Bu arxivdə insanın aldığı bütün məlumatlar – insanın özünün və onu əhatə edən adamların fikir, hərəkət, ideya və məqsədləri çeşidlənir və mühafizə olunur. Bunlar yerbəyer olunaraq yaddaşımızın rəflərinə qoyulub. Altıncı hissənin köməyi ilə yaranan hər bir ideya insanın yaddaşında öz yerini tutur.

Yenə də, ən əsas şeyi unutmayın: yaddaş ancaq onda sizin sədaqətli və etibarlı tərəfdaşınız olacaq ki, şəxsi intizam prinsipinə tabe olacaq.

10. İnsanın beş duyğu üzvü

Bu duyğuların köməyi ilə beynimiz öz ideya və məqsədlərini gerçəkləşdirir, ətraf aləmlə ünsiyyətə girir və oradan bütün lazımlı informasiyanı alır. Əgər beş duyğu üzvünün hamısı şəxsi intizamın nəzarəti altındadirsə, onlara inanmaq olar. Lakin sizin psixikanız qorxu, ehtiyatlılıq və yanlış fikirlərin əlindədirsə, hissləriniz sizi aldadıb bilər.

Qorxu hissənin əsiri olan adam heç vaxt həyatda nəyəsə nail olmayacaq. Qorxu ətraf gerçəkliyi tanınmaz şəkildə dəyişdirə bilər.

Təfəkkür vərdişi formalaşdırın

Biz təfəkkür prosesinə on təsir üsulu saydıq. Aldığınız biliklər kifayət edəcəkdir ki, idrakınızın necə fəaliyyət göstərdiyi və şəxsi intizamın burada nə kimi rol oynadığını təsəvvür edə bilərsiniz.

Beyninizin işinə mütləq nəzarət edin! Şəxsi intizama biz müstəqil şəkildə, öz ağılınızın köməyi ilə nail ola bilərik. Bu bizə öz həyatımızın sahibi olmaq, öz bədən və davranışımızı, emosiya və hisslərimizi nəzarətdə saxlamaq imkanı verir.

İnsanı olduğu kimi edən məhz təfəkkür vərdişinin formalaşmasıdır! Buna görə də unutmaq olmaz ki, insan özü bu vərdişlərə nəzarət edə bilər, deməli, özünü istədiyi kimi düzəldə bilər!

Tanrı insanı yaradanda ona özünə vərdiş seçmək imkanı verib. Bu onu göstərir ki, Tanrı vərdişlərə insan həyatında böyük yer ayırıb. Əgər Tanrı insana öz ağılından sərbəst istifadə etməyə, onun üzərində şəriksiz hökmranlıq etməyə icazə verirsə, deməli, ona güvənir.

Əgər bu da sizi inandırmadısa, öz vərdiş və

fikirlərimizi müstəqil şəkildə idarə etmək imkanına malik olmağımıza dair daha bir nümunə gətirim. Mən vərdiş qanunundan bəhs edirəm, o qanundan ki, faydalı hər bir şey sonradan avtomatik olaraq və insanın hansısa cəhdləri olmadan baş versin deyər, bizim bütün vərdişlərimizi qeyd edir və yadda saxlayır.

İnsanı xəlv edərkən Tanrı insan beyninə vərdişlər hazırlamaq, onları dəyişdirmək və onları idarə etmək qabiliyyəti verir.

Əgər vərdişlərinizin məqsədinizə çatmaqda sizə kömək etməsini istəyirsinizsə, şəxsi intizamınızı işə salın.

İnsan vərdişlərə nəzarət etmək vəzifəsini öz üzərinə götürübsə, onda onlara görə məsuliyyət də daşmalıdır. Bu, insanın həyatda tutduğu yeri müəyyən edir.

Elə bilirəm, heç kəs şəraitin qulu olmaq istəməz. Tək bircə bu səbəbə görə öz yararlı vərdişlərinə böyük əhəmiyyət verməyə dəyər. Əks halda sizi uğursuzluq gözləyir!

İnsan öz vərdişlərinin cəmidir, onların arasında öz-özünə meydana gələnlər də, insanın özündə tərbiyə etdikləri də var. Mənfi vərdişlər: qorxmaq, şübhələnmək, nifrət eləmək, qəzəblənmək vərdişi çox vaxt özbaşına yaranır.

Əlbəttə, vərdişlərimizə nəzarət etməyi, lazım olanlarını seçib, sərfəsizlərindən, xüsusilə yararsızlarından imtina etməyi biz özümüz istəyərdik. Buna böyük vərdiş qanunu sayəsində fəaliyyət göstərən şəxsi intizamın köməyi ilə nail ola bilərik. Bu barədə ciddi düşünün və sizə verilmiş imkana yox deməyin. Bəlkə bu, fiziki və ruhi həyatınızda müvəffəqiyyətin rəhni oldu?

Əgər istəyirsinizsə ki, təfəkkür vərdişi uğurunuzun açarı olsun, onu məqsədyönlü şəkildə formalaşdırmalısınız. Bu prosesi özbaşına buraxmaq, şəraitin öhdəsinə buraxmaq olmaz, yoxsa həyat özü həmin saat sizin üçün vərdiş – özü də ən yaxşısını yox – seçməyə başlayacaq. Özünüz də hiss etmədən həyat çayının qaranlıq sahilinə çıxacaq, qorxu, xəstəlik və uğursuzluqların əhatəsinə düşəcəksiniz.

İdrakınız bütün arzularınızın gerçəkləşməsinə köklənməlidir və bu onların, həqiqətən də, həyata keçməsinin rəhni olacaq. Əgər daim xəstəlik barədə düşünsəniz, mütləq xəstələnəcəksiniz.

Təfəkkür vərdişi özünüzdən verə bilərsiniz materiallardan düzəliş! Bu həqiqətə inanın, öz qayğınıza qalın: axı sizin xoşbəxtlik və uğurunuz özünüzdən asılıdır.

Siz ağılnızın yeganə sahibisiniz! Yaxşı sahibin bütün işçiləri tam gücləri ilə onun mənfəəti üçün işləyirlər, ona sadıqlıqlar, bu əməkdaşlara ən çətin anlarda da güvənmək olar. Başqa heç bir sahib onları özünə tabe etməyi bacarmaz, ağılnıza rəhbərlik edə bilməz.

Heç bir şəraitdə – hətta şərait sizi sıxmağa başlasa belə – bunu unutmayın. Unutmayın ki, siz öz ağılnızın sahibisiniz və bu fikir xəstəlik, qorxu və məğlubiyyətləri sizdən uzaqlaşdıracaq. Yoxsulluq qorxusu sizi bürüsə belə, bu fikir ağılnızdan çıxmasın.

Heç vaxt unutmayın ki, yalnız şəxsi intizam yolu ilə siz öz idrakınızın yeganə rəhbəri ola bilərsiniz!

Tanrı sizi insan xəلق edib, ömrü boyu sürüklənən qurd yox. Hətta insan bədəni də elə yaradılıb ki, sanki həmişə yuxarı dartılır. Heç zaman aza qane olmayın; Tanrının özünün sizə bəxş etdiyi böyük vergiyə – öz ağılnıza etinasızlıq etməyin!

Öz ruhi potensialınızı qiymətləndirin!

İnsanın ruhi potensialı məni həmişə heyran edib!

Heç cür başa düşə bilmirəm ki, insan özünün bu qüvvəsini niyə dərk etmir. Axı bu qüvvə onu həyatının sahibi edə bilər.

Bizim ruhi aləminiz təhtəşüurun köməyi ilə Əbədi İdrak mənbəyinə bağlanır. Bu əlaqə o mənada birtərəfli xarakter daşıyır ki, yalnız insan özü bu əlaqəni yarada və istədiyi zaman kəsə bilər. Burada inamı yada salmaq lap yerinə düşər.

İnsan psixikası təxəyyül qabiliyyətinə malikdir – bu, arzu və ideyaları həyata keçirmək üçün yeni, daha səmərəli yollar tapmağa imkan verir.

Bundan başqa, psixika istəyin gücündən ilhamlanan və nəzərdə tutulan məqsəddə çatmağa kömək edən şövqə malikdir.

Ruhi aləminizin iradə qüvvəsi də çoxdur. Psixikanın bu xüsusiyyəti hədəfə doğru məqsədyönlü şəkildə irəliləməyə yol verir.

Ruhi aləmin daha bir tərkib hissəsi inamdır. Lazımlı məqamda məhz inam iradə qüvvəsi və

rasional təfəkkürə rəhbərliyi öz üzərinə götürür. İnam həmişə Əbədi İdrakın ifadəli səsidir. İnsan ona ətrafındakılarla üstün ağıl müstəvisində ünsiyyət qurmağa real imkan verən altıncı hissə malikdir. Beləliklə, görürük ki, ruhi potensialımız daim böyüyür, təxəyyülümüzün iki və daha artıq mənbəyi var.

Psixikamız hər şeyi bacarır və hər şey eləyir. O, rasional düşünür və bu fikirlərdən başlıca həyat məqsədini gerçəkləşdirmək üçün plan tərtib edir.

Ruhi aləm öz telepatiya qabiliyyətindən istifadə edərək başqa insanların psixikaları ilə əlaqə yarada bilər.

O istəsə, sizə gələcəyinizdən danışar, o bunu keçmişinizi təhlil etməklə öyrənib. Buna görədir ki, böyük filosoflar gələcək həyatın formalarını axtararkən həmişə keçmişə boylanırlar.

Psixi quruluşumuz hansı fikirlərin insan üçün faydalı olacağını yaxşı bilir, o, insana gələn bütün fikirləri seçir və süzgəcdən keçirir. O, insana özü üçün vermiş seçmək və beləliklə, öz şəxsiyyətini formalaşdırmaq imkanı verir.

Psixi quruluşumuz insan yaddaşının arxivinə girib oradan lazım olan məlumatları götürür. Bir fikrə yönələn psixika avtomatik olaraq onunla bağlı olan digər fikirləri də cəlb edir. Psixologiyada bu hadisə “assosiativ təfəkkür” adlanır.

Emosiyalar sahəsi də müəyyən dərəcədə bizim psixi quruluşumuza tabedir.

Psixi quruluş dayanmadan, dəqiq və dürüst işləyir. O, insana o qədər sadıqdır ki, heç vaxt onun fikirlərini və daxili həyəcanını aşkar eləməz.

O, müxtəlif bilik sahələrindən bütün mümkün informasiyaları qəbul etməyi, sistemləşdirməyi və istifadə etməyi bacarır. Bu həmçinin cismani, ruhi, mənəvi və mədəni dünya haqqında biliklərdir.

Psixi quruluş bizim səhhətimizin qayğısına qalır, bizi sağaldır. Psixika insan orqanizmində güc və enerji toplanmasına kömək edir.

O, orqanizmdə baş verən bütün prosesləri diqqətlə izləyir və bunu avtomatik olaraq edir. Qida bizim bədənimizin böyüməsi üçün enerji ehtiyatına çevrilir. Ürək qan dövranı vasitəsilə bütün üzvlərə faydalı maddələr göndərir və eyni zamanda onları ziyanlı maddələrdən təmizləyir.

Psixi quruluş şəxsi intizam prinsipinin köməyi

ilə insanda əməli vərdisləri qüvvətləndirir. Bu zaman vərdiş qanunu da işə düşür və o, bütün yaxşı vərdisləri qeyd edir.

Psixi quruluş insanın Əbədi İdrakla ünsiyyət qurduğu yerdir. Bu ünsiyyətin ahəngdar şəkil alması üçün təhtəşüur və inamın köməyinə müraciət etmək lazımdır.

Psixi quruluş daima fəaliyyətdədir, bəşəriyyəti durmadan irəli aparan, bütün dünyada tərəqqiyə xidmət edən yeni-yeni ideya və planlar icad edir.

- Psixi quruluş sizə xoşbəxtlik və ya bədbəxtlik, zənginlik və ya kasıblıq bəxş edir. O ancaq insanın özünün niyyət, məqsəd və arzularını həyata keçirməyə çalışır.

- Psixi quruluş insanlar arasında münasibətlərin əsasını təşkil edir. Tətbiqindən asılı olaraq, o sizə ya dost, ya düşmən qazandırır.

- Psixi quruluş münasib olmayan qıraq təsirlərə fəal surətdə müqavimət göstərməyə həmişə hazırdır. Lakin heç də həmişə onların öhdəsindən gələ bilmir.

- Psixi quruluş inama əsaslanarsa, hər şeyə qadir olar. O, təbiətin özünün qoyduqlarından başqa, yerdə qalan bütün məhdudiyyətləri aşmağa bilər. İnanın ki, təsəvvür edə bildiyiniz hər şeyi həyata keçirmək də mümkündür!

- Psixi quruluş çox çevik ola, zərurət yarananda əhval-ruhiyyəni dəyişdirə bilər. Məhz buna görə də taleyin hər bir zərbəsini yumşaldır və elə edir ki, o, insanı çox ağrıtmasın.

- Psixi quruluş düzgün dincəlməyi bacarır. O bunu yuxuya getməklə edir və bu zaman insana yeni enerji və güc verir.

- Psixi quruluş ondan məqsədyönlü və şüurlu surətdə istifadə etdikdə güc yığır və bərkiyir.

- Psixi quruluş ayrı-ayrı səslərdən bizim ruhumuzu və bədənimizi dincəldən gözəl musiqi yaradır.

- Psixi quruluş insan səsinin saniyənin onda biri ərzində çox uzaq məsafəyə ötürə bilər.

- Psixi quruluş indiye qədər yonca belə bitməyən torpaqdan bol məhsul yığa bilər.

- Psixi quruluş çap maşını düzəldə, sonra da makulatura topasından təzə yaxşı kitab ortaya çıxara bilər.

- Psixi quruluş zil qaranlıqda belə zənginliklərin

yolunu tapa bilir, çünki onun sərəncamında sadəcə düyməyə basmaqla alışdırılan ikinci bir günəş var.

- Psixi quruluş su və buxardan qiymətli enerji almağı bacarır.

- Psixi quruluş odu əldə edə və onu saxlaya bilir.

- Psixi quruluş ulduzlara görə səmti təyin etməyi bacarır, bu səbəbdən də insanın yerləşdiyi yeri dəqiq bilir.

- Psixi quruluş cazibə qanununu çox müfəssəl bilir, bu da ona bu qanundan öz məqsədləri üçün istifadə etməyə imkan verir.

- Psixi quruluş insanı havada gəzdirə bilir, çünki uçuş aparatı düzəltməyi bacarır.

- Psixi quruluş elə qəribə aparat icad edib ki, insan bədənini bu üzündən o biri üzünə görür, onun sümüklərinin fotosunu çəkir.

- Psixi quruluşun bəsirət qabiliyyəti var, o, gözlə görünməyeni də görə bilir.

- Psixi quruluş keçilməz meşələrdən yol çəkə, səhrada vahə sala bilir.

- Psixi quruluş dəniz dalğalarından enerji ala bilir.

- Psixi quruluş sınımayan şüşə və ağacdən parça düzəldir.

- Psixi quruluş hər bir uğursuzluğu uğura doğru növbəti addıma çevirir.

- Psixi quruluş yalanı doğrudan ayıra bilən mexanizm kəşf edib.

- Psixi quruluş çevrənin ən kiçik hissəsinə görə dairənin sahəsini asanca ölçən düsturu bilir.

- Psixi quruluş kauçukdan rezin düzəldir.

- Psixi quruluş təsviri ən uzaq yerlərə ötürən qurğu ixtira edib.

- Psixi quruluş günəş şüasını tədqiq etməklə

- Yerdən 150 milyon km uzaq olmasına baxmayaraq

- Günəşin dəqiq ölçüsünü və tərkibini öyrənib.

- Psixi quruluş üzən və uçan obyektləri yüzrlə km uzaqdan seçən “süni göz” yaradıb.

- Psixi quruluş kip qablara qoymaqla qida məhsullarını saxlamağın üsuluna bələddir.

- Psixi quruluş müxtəlif səsləri, o cümlədən insan səsini yaza və oxutdura bilir.

- Psixi quruluş insanın hərəkətlərini və nitqini yadda saxlaya və təzədən canlandırır bilir.

- Psixi quruluş hər yanda hərəkət edə bilir: suyun altında üzür, havada uçuş, torpağın üstündə

gəzir.

- Psixi quruluş elə bir maşın düzəldir ki, sıx meşədə maneəsiz hərəkət edir, cıgır açır, yol sala bilir.

- Psixi quruluş bir dəqiqəyə bir neçə ton torpaq qaldıran qeyri-adi qurğu düzəldib.

- Psixi quruluş Yerdə maqnit qütblərinin yerini həmin saat təyin edə bilər.

- Psixi quruluş sizin hansı tərəfə getməli olduğunuzu həmişə asanca hesablaya bilər.

İnsanın ruhi potensialı həqiqətən hədudsuzdur. Burada sadalananlar insanın artıq elədikləri və hələ eləyə biləcəklərinin çox az hissəsidir.

Mənfi fikirlər özünüməhvdir

İnsanların əksəriyyəti malik olduqları gücdən tamamilə xəbərsizdir. Onlar öz ağıllarının sahibi olmağa hətta cəhd belə eləmirlər. Qorxu, mövhumat və qətiyyətsizlik onların aqlını başdan-başa zəbt edib.

Heç zaman qorxuya təslim olmayın, çünki o sizin birinci və ən təhlükəli düşməninizdir!

İnsanlar hətta milyonları olanda da yoxsulluqdan qorxa bilərlər.

Onlar tam sağlam olanda da xəstəlikdən qorxurlar. Bu adamlar inanmır ki, təbiət insana xəstəliktörədən mikroblarla özü mübarizə aparan, insan orqanizmindəki bütün prosesləri özü izləyən bir mexanizm bəxş edib.

Mən elə adamlar tanıyıram ki, tənqiddən qorxurlar, hərçənd heç kim onları tənqid etmək fikrində deyil.

Çoxları öz yaxınlarını və dostlarını itirməkdən qorxur. Halbuki yaxın insanlarla münasibətlərin nə dərəcədə ahəngdar olması onların özlərindən asılıdır.

İnsanlar gələcəkdən, qocalıqdan qorxurlar. Məncə, onlar bilmirlər ki, qocalıq – aramlıq və müdrikliyin sinonimidir.

Ölümdən hamı qorxur, hərçənd hamı da bunun qaçılmaz olduğunu bilir.

İnsanlar qorxa-qorxa öz məğlubiyyətlərini gözləyir, amma təxmin eləmirlər ki, böyük qələbələrin ərəfəsindədirlər.

Vaxt var idi insanlar ildırımından qorxurdular.

Lakin elə ağıllı insanlar ortaya çıxdı ki, ildırımın bir o qədər də qorxulu olmadığını insanlara sübut etdi. Franklin, Edison və digər alimlər bu təbiət hadisəsini öyrəndilər və ildırımın fiziki enerjisini ram edə bildilər.

Biz özümüz özümüzü, öz idrakımızı müxtəlif qorxular, yanlış fikirlər və zehniyyətlə məhdudlaşdırırıq. Bundansa Əbədi İdrak çeşməsinə üz tutmaq daha asan və daha səmərəlidir.

İnsan – təbiətin hökmdarıdır. Bu hökmdar ətraf mühitə daha böyük diqqət yetirməli deyilmi? Bəlkə, insan qida əldə etməyin çəmini heyvan və quşlardan öyrənsə yaxşıdır?

Çoxları öz bədbəxt taleyindən şikayətlənməyi xoşlayır, öz peşəsində uğur qazanan insanların paxıllığını çəkir. Onlar isə buna öz ağıllarının sahibi olmaqla nail olublar. Belə bir haqqa biz də malikik, bizim də xoşbəxt olmaq haqqımız var.

Biz xəstəliklərdən qorxmamalıyıq, çünki onlar orqanizmində nələinsə qaydasında olmadığı barədə xəbərdar edirlər.

Biz qorxularımızı da götürüb Tanrıya üz tuturuq, ondan diləyirik ki, dərslərimizə çarə qılsın. Amma ağılımıza da gəlmir ki, öz müşküllərimizi özümüz həll edək.

Biz Tanrıdan diləyir, ona yalvarırıq, lakin istəyimiz qəbul olunmayanda tamamilə ümitsiz vəziyyətə düşür, həyata inamımızı itiririk. Tanrıdan istəmək, onun qabağında zarılmaq lazım deyil, onun bizə verdiyi nemətlərə görə şükür etmək lazımdır.

Hər birimiz kimlərsə təqsirləndirir, onların əməllərində nəse günah axtarıq. Di gəl, heç də hamımız bilmirik ki, ən qorxulu günah inamın, bizi Yaradana olan inamın yoxluğuudur. Bizi o xəlq edib, yaşamaq üçün lazım olan hər şeyi bizə o verib. Başqa kimdə bu cür səxavət var?!

İnsan qorxusu insanın öz ixtiralarını bir-birlərinə tuşladıkları silaha çevirir. Biz buna müharibə deyirik. Lakin təbiət insanların dağıdıcı fəaliyyətinə dözməyib bizə müharibə elan edəndə, epidemiya və ya fəlakətlə cavab verəndə əlüstü şikayətlənməyə və ağlamağa başlayırıq.

Biz öz ağılmızdan yanlış istifadə etməyin çox üsulunu bilirik. Əksər səhvlərimizin səbəbi ağılımızı şəxsi intizama öyrəşdirməməyimizdir.

Rasional düşünməyi öyrənək

İndi, şəxsi intizam məfhumunu təhlil edib qurtardıqdan sonra, əvvəlcə gəlin təfəkkür vərdişi haqda bildiklərimizi ümumiləşdirək. Əgər rasional düşünmək istəyirsinizsə, bu biliklər sizin üçün faydalı olacaq.

1. Hər bir fikir gerçəkləşməyə can atır. Fərqi yoxdur – müsbət fikirdir, yoxsa mənfi, təmənnalıdır, təmənnasız? İstənilən fikir bu yolu keçir:

Fikir – məqsəd – plan – hərəkət.

Sonra ümumi vərdiş qanununun köməyi ilə fikirlər özü vərdişə çevrilir. Bunun ardınca təhtəşüur fəaliyyətə keçib fikri öz məntiqi sonluğuna çatdırır – onu gerçəkləşdirir.

Əlbəttə ki, biz “fikir” kimi bir məfhumun maddiliyindən danışa bilmərik; lakin biz bu fikrin fəaliyyəti nəticəsində yaranan təzahür və əşyaların maddiliyi barədə danışa bilərik.

Belə olan halda düşünmək olar ki, insan da Əbədi İdrakın fikrinin maddiləşməsi, təfəkkür prosesi – maddi dünyada gerçəkləşmək istəyən hansısa gözəgörünməz şüaların şəfəq saçmasıdır.

Fikrimiz daima hərəkətdədir, o, Əbədi İdrakdan aldığı güc və enerji ilə doludur.

2. Şəxsi intizam sizə öz fikirlərinizin şəriksiz sahibi olmaq, onları təkcənə doğurmaq, nəzarətə götürmək və öz həyat məqsədlərinizə çatmaq üçün istifadə etmək imkanı verir. Buna on iki həyat xəzinəsinə sahiblənmək üçün tərbiyə etməli olacağınız müəyyən vərdislərsiz nail olmaq mümkün deyil.

3. Nəhəng iş görən insan fikri nəhəng də potensiala malikdir. Birincisi, o, orqanizminizin hər bir hüceyrəsinə göz qoyur: köhnələrinin əvəzlənməsinə, təzələrinin böyüməsinə nəzarət edir. İkincisi, bütün üzvlərin işləməsini izləyir. Üçüncüsü, orqanizmə xəstəliklərə müqavimət göstərmək əmri verir. Fikrimizin məşğul olduğu işləri sonsuzadək sadalamaq olar. Bunlardan bir çoxunu o, avtomatik olaraq yerinə yetirir. Müəyyən səy göstərsək, fikrimiz bəzi başqa prosesləri də öz-özünə idarə edəcək.

4. Bəşəriyyətin bütün nailiyyətlərinin kökündə insan fikri durur. Fikir artıq bizə məlum olan yolu

(fikir – dürüst ifadə olunmuş qəti məqsəd – məqsədə çatmağın konkret planı – plan üzrə hərəkət) keçərək gerçəkləşir və maddiləşir. Səbəbsiz hərəkət olmur.

5. Ruhi aləmimiz sanki iki bölmədən ibarətdir. Birincisi – şüur hissəsidir, ikincisi – təhtəlşüur hissəsi.

Öz şüurumuzu özümüz idarə edirik, təhtəlşüur isə Əbədi İdrak mənbəyinin nəzarətindədir. Təhtəlşüur şüurumuzu Əbədi İdrak mənbəyi ilə əlaqələndirir.

Altıncı hissə təhtəlşüurumuzla sıx bağlıdır. O, insan iradəsindən asılı olmadan fəaliyyət göstərir, lakin biz şəxsi intizam sayəsində və öz şüurumuzun vasitəsilə altıncı hissə təsir edə bilərik.

6. Psixikanın həm şüur, həm təhtəlşüur bölməsi bizim vərdislərimizdən birbaşa asılı vəziyyətdədir. Müəyyən bacarıq və vərdislər tərbiyə etməklə biz öz psixikamızı onlara uyğunlaşdırırıq.

7. Əgər hansısa fikriniz subyektiv rəyə əsaslanırsa, deməli, elə də düz fikir deyil. Fikir onda düz olur ki, dəqiq öyrənilmiş faktlara söykənir.

Təsəvvür edin, qorxu, mövhumat, inamsızlıq və emosionallığa əsaslanan fikirlər nə qədər yanlış və yalan ola bilər. Rasionallıqdan məhrum olan istənilən fikir aldadıcıdır.

8. Rasional təfəkkür yoluna qədəm qoymaq üçün hər şeydən qabaq özünü şəxsi intizama öyrəşdirməlisən. Bu sizə faktla şayiə və dediqodu arasında fərqi hiss etməyə kömək edir.

İkinci addım isə sizdən faktları lazımlı və lazımsız olanlara ayırmağı tələb edir. Lazımlı fakt odur ki, on iki həyat xəzinəsinə doğru yolda sizə kömək edir. Yerdə qalanları tam ixtiyarla əhəmiyyətsiz sayə bilərsiniz.

Kifayət qədər tez-tez həyatda etibarsız mənbələrdən aldığımız informasiyalardan istifadə edir, ya da olmayan faktlara söykənirik. Bu o deməkdir ki, ətraf aləmdən gələn informasiyanı düzgün təhlil etməyə imkan verən şəxsi intizam səviyyəsi hər adamda olmur.

9. Əgər sizin istəkləriniz qəti, dəqiq və dürüst ifadə olunubsa və ciddi əsaslara malikdirsə, onlar təfəkkür prosesini stimullaşdıracaq və mütləq sizi uğura gətirib çıxaracaq.

Fikirləriniz daima istəklərinizlə məşğul olduğu zaman təhtəlşüur həmin saat işə başlayır. Düzgün

qərar qəbul etməkdə sizin baş məsləhətçiniz məhz odur.

Əgər siz həqiqətən nəşə istəyirsinizsə, bu istək təxəyyülünüzü işləməyə vadar edəcək, o isə bu istəyi yerinə yetirməyin qısa yolunu və ən yaxşı üsulunu əlüstü tapacaq.

Biz rəasional təfəkkür vərdişinə aid ən zəruri faktları sadaladıq. Hətta belə az sayda informasiyadan da yaxşı görünür ki, şəxsi intizam olmadan rəasional təfəkkürə nail olmaq mümkün deyil. Əlbəttə ki, özünüzdə şəxsi intizam vərdişi tərbiyə etməyə nədən başlamalı olduğunuzu soruşa bilərsiniz.

Birinci addım – bütün fikirləri başlıca həyat məqsədinin üzərində cəmləməkdir. Bu addımı atmadan heç nəyə, xüsusilə şəxsi intizama nail olmaq mümkün deyil.

Şəxsi intizamdan istifadə

1-ci sxemdə təfəkkür prosesinə birbaşa təsir göstərən 10 amilin tam təsviri verilib. Bu on amildən altısına şəxsi intizamın köməyi ilə nəzarət etmək olar:

- 1) iradə qüvvəsi;
- 2) emosiya sahəsi;
- 3) rəasional təfəkkür;
- 4) təxəyyül;
- 5) vicdan;
- 6) yaddaş.

Dörd amil isə sərbəst, insanın nəzarəti olmadan fəaliyyət göstərir. Lakin burada da hər birimiz nələrisə dəyişdirə bilərik. Bunun üçün daima özümüzə duyğu üzvlərimizə müsbət təsir göstərən əməli vərdişlər tərbiyə etmək vacibdir.

6-cı sxem insan psixikasının şəxsi intizama tabe olan həmin altı bölməsinin yerləşməsini və qarşılıqlı təsirini göstərir.

Sxemdə psixikanın bölmələri əhəmiyyətlik dərəcəsinə görə sıralanıb. Lakin düzünü söyləsək, bu bölgü kifayət qədər şərtidir, çünki psixikanın hansı bölməsinin daha mühüm olduğunu dəqiq müəyyən etmək olmur. Təfəkkür prosesi üçün onların hamısı mühümdür.

1-ci sxem

Təfəkkür mexanizmini yaradan 10 amil

(Həmişə insan iradəsindən asılı deyil. Ona hakim olmaq üçün ciddi özünə nəzarət lazımdır.)

2-ci sxem

Psixikanın şəxsi intizamın köməyi ilə nəzarət oluna bilən altı bölməsi

(əhəmiyyətlik sırası ilə)

Təhtəlsüz

Sizinlə Əbədi İdrak arasında bağlayıcı həlqə

(1) İradə qüvvəsi (eqo)

Başqa funksiyaların hamısına nəzarət olunur

(2) Emosiyalar

Aktiv fəaliyyət əsaslandırılır

(3) Təfəkkür

Qərarlar qəbul olunur

(4) Təxəyyül

İdeya və planlar doğur

(5) Vicdan

Mənəvi qiymətləndirmə həyata keçirilir

(6) Yaddaş

Alınmış informasiyanın saxlanıcı

Sxemə birinci yerə biz bir iradə anbarı kimi eqonu qoymuşuq, çünki ruhi aləminizin bütün bölmələri iradə göstərməklə nəzarət olunur. Biz iradəni baş hakim adlandırırıq, çünki onun çıxardığı hökmlər qətidir və onlardan şikayət verilməz.

İkinci yeri tam ixtiyarla emosiyalar sahəsi tutur. Axı öz fəaliyyətimizdə çox vaxt mənəvsi emosiyaları rəhbər tuturuq. Odur ki, baş hakimdən sonrakı yeri biz məmnuniyyətlə ona verdik.

Rasional təfəkkür üçüncü yerdedir, çünki hissləri məhz o idarə edə bilir. Əgər sizin hisslərinizlə aqlınız arasında ahəngdar münasibətlər hökm sürürsə, bu, böyük qazandır. Lakin buna yalnız iradə qüvvəsinin köməyi ilə nail olmaq olar. İradə qüvvəsi şəraitdən asılı olaraq gah aqlın, gah emosianın tərəfini saxlayır; nəticədə iradənin dəstəklədiyi tərəf qalib gəlir.

Mən bundan dəqiq sistem tanımıram!

yetişməsinə nəzarət edir.

Şüur – fermer, təhtəlşüur – təbiət qanunudur. Fermer hər bir işə başlayanda öz iradəsini rəhbər tutur, hər cür şərait yaradır, öz məqsədini planlaşdırır və götür-qoy edir. ●, hər şeyi ağıllı və məqsədyönlü surətdə eləyirsə, prosesi Əbədi İdrak mənbəyindən güc alan təhtəlşüur başa çatdırır. Təhtəlşüur ideya toxumlarını cücədir, onların yetişməsinə və fermerin öz zəhmətsevərliyi və əziyyəti müqabilində bol məhsul yığmasına nəzarət edir.

Təhtəlşüurumuzun fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün yaxşı bir vasitə var – iradə qüvvəsi, üstəgəl güclü istək. İnsan yalnız öz psixikasını tabe etməklə nəhəng mənəvi qüvvə sahibi ola bilər.

Əgər öz iradənizə hökm edə bilərsinizsə, əmin olun ki, ən yüksək şəxsi intizam səviyyəsinə çatmışsınız. Bundan başqa, sizə həm də məqsədyönlülük, əminlik və fəallıq lazım olacaq.

Ticarət sahəsindən bir nümunə gətirək. Məhz o alıcının bəxti çox gətirir ki, öz işində daha çox inad və fəallıq göstərir. Sığorta sahəsində də eyni şey baş verir. Belə bir inad sizdə də ola bilər, bundan ötrü şəxsi intizamınızdan kömək alın.

Reklam barədə də eyni sözləri demək olar. Uğurlu reklam kampaniyalarını təhlil etsək, bu kampaniyaları həyata keçirən adamların öz inadcıllıqları ilə fərqləndiyini görürük. Onlar öz uğurlarına doğru günbəgün inad və səbatla irəliləyiblər. Peşəkar PiaR mütəxəssisi yaxşı bilir ki, reklamın biznesində yalnız inad və məqsədyönlülük sayəsində uğur qazanmaq olar.

Avropalılar bizim qitəyə qədəm basanda burada vəhşi insanlar və vəhşi heyvanlar yaşayırdı. Köhnə Dünyadan gələnlər yeni torpaqlara böyük iradə və inadcıllıq nümayiş etdirərək yiyələndilər.

Sivil cəmiyyət bu cür yarandı. Bir müddət sonra Corc Vaşinqton özünün yarıac və səfil əsgərlərdən ibarət ordusu ilə iradə və inad göstərərək hamıya sübut etdi ki, məqsədyönlü insanın qüvvəsi sərhəd tanımır. İradə qüvvəsinin köməyi ilə çox şeyə nail ola bilməyin daha bir nümunəsi amerikan sənayesini yaradan insanlardır.

Bu insanlar amerikan həyat tərzinin bərqərar olmasına böyük töhfə veriblər. ● onların hamısı öz

şəxsi intizamı, nəhəng iradə qüvvəsi, inadcılığı və özünə əminliyi ilə fərqlənirdi.

Uğur qazanmağın zəruri şərti olaraq şəxsi intizamın vacibliyinə sübut kimi Endryu Karneginin həyat tarixçəsini götürmək olar. Bu nümunə şəxsi intizamın imkanlarını çox gözəl göstərir. Karnegi Amerikaya cavan yaşında gəlmiş, ən ağır və aşağı maaşlı işdə işləməyə başlamışdı. Onun fərli-başlı təhsili, nüfuzlu və varlı dostları yox idi. Onda başlıca şey var idi: çox güclü uğur qazanmaq istəyi və sarsılmaz iradə qüvvəsi.

O bütün günü məşğul idi, bir saat dinc oturmurdu: səhər işləyir, axşam teleqrafçı kursuna gedirdi. Sonra ona Pensilvaniya dəmiryolunun şöbə rəisinin şəxsi teleqrafçısı vəzifəsi verildilər.

Axır elə bir məqam gəldi ki, Endryu əsl uğura yetişmək üçün öz fəlsəfəsinin prinsiplərini istifadə edə bildi. Ona xüsusilə şəxsi intizam kömək elədi. Birdən-birə nüfuzlu və varlı adamlar bu ilk baxışdan tamamilə adi cavana nəzər saldılar. Onların yardımı Karnegiyə arzularına çatmağa kömək etdi.

Endryu dəmiryolda işləyərkən öz teleqrafçı həmkarlarından heç nə ilə fərqlənmirdi. Amma onda digərlərində olmayan bir keyfiyyət var idi: iradə qüvvəsi, özünəgüvənmə və həyatda qəti məqsəd.

Endryu Karnegi bunlara şəxsi intizamın sayəsində nail olub!

O bütün arzularını həyata keçirdi – ABŞ-da ən iri polad-tökmə şirkətlərindən birini yaratdı. Karnegi amerikan sənayesində çevriliş etdi, minlərlə insana iş verib onların güzəranını təmin etdi.

Mən şəxsi intizam vərdişi və qarşısına qoyduğu məqsədi olmayan birçə adam tanımıram ki, uğur qazanmış olsun. Görkəmli insanlar uğura doğru hazır plan əsasında, özlərinə və öz imkanlarına arxayın olaraq irəliləyiblər.

Hər adam şəxsi intizamı özü tərbiyə etməlidir; ümid etməyin ki, o hansısa birinizə irsən keçə bilər. Şəxsi intizam həyat elmidir. Nəzəriyyə yox, sadəcə təcrübədir. Heç vaxt onu kitabdən və ya başqa insanların təcrübəsindən öyrənmək olmaz. Şəxsi intizam istəyi sizin öz içinizdən gəlməlidir. Düşünməyin ki, o, lazıminız olmaya da bilər. Elə bir fəaliyyət sahəsi yoxdur ki, orada şəxsi intizamsız nəyəsə nail olmaq mümkün olsun.

Endryu Karnegi belə deyirdi: "İradə elə bir

qüvvədir ki, heç vədə məğlubiyyətlə barışmır". Karnegi demək istəyirdi ki, bizim iradəmiz inamla dolu, inadçı və məqsədyönlü olmalıdır.

O özünün şəxsi uğur fəlsəfəsində üç mühüm və əsas prinsipi xüsusi vurğulayırdı:

- məqsədin qətiliyi;
- əməli inam;
- şəxsi intizam.

Lakin bu fəlsəfədə daha bir neçə prinsip də var ki, sizi uğura çatdıra bilər. Bu prinsiplər:

- üstün ağıl;
- cazibə;
- artıq mil;
- təşəbbüskarlıq;
- yaradıcı təxəyyüldür.

Əgər şəxsi uğur fəlsəfəsinin bu beş prinsipini məqsədin qətiliyi, əməli inam və şəxsi intizamla birləşdirsəniz, sizin imkanlarınız, həqiqətən, hədudsuz olacaq.

Şəxsi uğur fəlsəfəsinin yeni başlayan ardıcılıqları elə hesab edirlər ki, bu təlimin irəli sürdüyü tələblər həyata keçirilməzdir. Amma bu məktəbi başa vuranlar bunun belə olmadığını deyəcəklər! Başlanğıcda sadəcə bütün səkkiz prinsipə səbirlə və müntəzəm şəkildə riayət etmək lazımdır. Bu, həqiqi uğurun yeganə yoludur! Bu prinsipləri gördüyünüz hər işdə gündəlik vərdişinizə çevirin.

Məqsəd qəti və aydın olanda iradə qüvvəsi fəaliyyətə başlayır!

Bu qüvvəni məşq və inkişaf etdirdikdə vaxt keçdikcə o daha da möhkəmlənir.

Şəxsi intizam yol vermir ki, insan çətinliklərlə barışsın, inamını itirsin və arzularından imtina etsin. Bu yalnız şəxsi intizamlardan məhrum adamların başına gəlir.

Bir müharibə vaxtı darmadağın olunmuş ordudan qalan ac və yorğun əsgərlərin qarşısında onların komandanı, general çıxış edir. Bu onların növbəti məğlubiyyətindən dərhal sonra baş verir.

Müharibə ştatların arasında gedir. Belə görünür ki, generalın ordusu artıq bu savaşda məğlub olub və nəyəsə ümid etmək faydasızdır.

Lakin zabitlərdən biri məğlubiyyət haqda, qələbəyə inamın ölməsi barədə fikirlər səsləndirən kimi general Qrant birdən hiddətlə dillənir: "Biz bütün yayı bu eyni bir mövqeyə həmlə etməli olsaq

da, əsla təslim olmayacağıq!"

Deyir və eləyir. Sanki əhəmiyyətsiz bir şey – şəxsi intizamı olan məqsədyönlü insanın qəti qərarı qələbə qazandırır.

Bir-birinə zidd iki məsəl var:

1. "Kim güclüdürsə – o da haqlıdır!"

2. "Kim haqlıdırsa – o da güclüdür!"

Əminəm ki, şəxsi intizama malik olan adamlar ikinci məsəlin doğru olduğuna inanır. Bəşəriyyətin bütün tarixi buna sübutdur.

Böyük insanların taleyinə diqqət yetirin. Onların xarakterində nəzərə çarpan ilk şey öz tətbiqini tapan nəhəng iradə qüvvəsidir. İkincisi, şəxsi intizamlarıdır ki, çətin vaxtlarda bu insanları sınmağa qoymayıb.

Hətta ətrafda hamı yatsa da, bu insanlar daima işləyir!

Artıq mil qət eləmək onlardan ötrü qətiyyəni çətin deyil. Onlar lazım gələndə özlərini bütünlüklə işə həsr edə bilirlər.

Heç olmasa bircə gün bu insanlar kimi yaşamağa cəhd edin. Əminəm, bu bircə gün də kifayət edəcək ki, siz onların nələrə qabil və qadir olduğunu anlayasınız. Onlar həmişə hərəkətdədirlər (özü də bu yalnız irəliyə hərəkətdir), onları şəxsi intizamlarından başqa heç nə heç vədə tələsdirə bilməz.

Belə insanlar heç kimin kəskin tənqidindən çəkinmirlər. Heç kimin tərifinə də ehtiyacları yoxdur. Onların konkret məqsədləri var və heç kəs onları yolundan döndərə bilməz.

Təbii ki, onlar çətinlik və uğursuzluqlarla da qarşılaşırlar. Lakin onlar bu çətinlikləri qazanca, on iki həyat xəzinəsinin yolunu asanlaşdırın misilsiz təcrübənin zərrəciklərinə çevirir. Onların məğlubiyyətləri müvəqqətidir və yalnız əlavə stimuldur.

Əlbəttə, bu insanlar məyusluğun nə olduğunu özgələrindən eşidib bilmirlər. Lakin özgələrindən fərqli olaraq, bütün fikirlərini bunun üzərinə cəmləmir, sadəcə qələbə qazanmaq üçün daha artıq səy göstərirlər.

Yaxın adamlarından və dostlarından kimsə öləndə onlar çox kədərlənir, lakin inamlarını itirmirlər.

Hətta ətrafdakıların hamısı onların üzərinə hücum edərsə də, öz soyuqqanlılıqlarını qoruyurlar.

Onlar bu hücumlardan sərfəli nəşə götürür, yerdə qalan şeylərə məhəl qoymurlar.

Onlar öz imkanlarına bələddir: xarici aləmi idarə edə bilməsələr də, əvəzində daxili aləmləri bütövlüklə onların iradəsindən asılıdır.

Böyük adamlar da tez-tez müəyyən mənfi hisslər yaşayır, lakin qalanlarından fərqli olaraq, bu hisslərə nəzarət edə bilir, onların ağllarını üstələməsinə imkan verirlər.

Heç vədə unutmayın ki, məhz şəxsi intizam insana iki çox mühüm keyfiyyətə malik olmağa kömək edir.

Bunların birincisi böyük əməllər naminə öz mənfi emosiyalarına nəzarət etmək və onları əməli emosiyalara çevirmək bacarığıdır.

İkincisi müsbət emosiyaları rəğbətləndirmək bacarığıdır ki, bundan sonra onlar qəti məqsəd uğrunda daha effektiv işləməyə başlasın.

Öz emosiyalarını idarə etmək bacarığı sayəsində yaranan daha iki üstünlük var: rəşional tərəkür azadlığı və tərəyyül.

Elə bilməyin ki, öz hisslərinizə nəzarəti bir günə təmin edə bilərsiniz; bu proses mərhələli və tərdrici olmalıdır. Əvvəlcə bir neçə vacib əməli vərmiş əldə etməlisiniz. Böyük və əhəmiyyətliələrindən deyil, kiçiklərindən başlayın.

Bir dəfə Ali Məhkəmə üzvü Brandeys çox gözəl və ədalətli bir söz deyib: “Beyin qol kimidir – nə qədər çox məşq elədirsən, bir o qədər güclü olar”.

Vaxt keçdikcə siz psixikanın şəxsi intizama rəm olan bütün bölmələrini idarə etməyi öyrənəcəksiniz. Lakin hər şeydən qabaq öz emosiyalarından başlamaq lazımdır. Öz emosiyalarının öhdəsindən gələ bilməyən və hissi ağına güc gələn o qədər insan axırda məğlub olub ki! Öz hisslərinizin ağası olun, qulu yox! Əməli vərmişlər əldə edin, onlar sizə emosiyalarınızı idarə etməyi və nəzarətdə saxlamağı öyrədəcək.

Əgər siz şəxsi intizamın köməyi ilə öz psixikanıza ciddi nəzarət etməyi öyrənməkdə israrlısınızsa, indi konkret fəaliyyət planı tutmağın əsl vaxtıdır.

Fəlsəfə fakültəsinin bir tələbəsi bütöv bir memorandum (bu, latıncadan tərçümədə “yadda saxlanılmalı şeylər” deməkdir) yaradıb. Müəllif öz yazdıqlarına dəqiq və sözsüz riayət eləyib və ən sonu

öz peşəsində böyük nailiyyətlər qazanıb. O öz memorandumunu üzə çıxarmağı qərara alıb ki, başqa insanlara da fayda versin.

Bu memorandumdan istifadə etməyin öz qaydaları var. Birincisi, onu gündə iki dəfə – səhər yuxudan duran kimi və axşam yatmadan qabaq bərkdən oxumaq lazımdır. İkincisi, elə etmək lazımdır ki, memorandumun əsas ideyaları nəinki şüurunuzda, həm də təhtəlşüurumuzda yerləşib möhkəmlənsin.

Memorandumun mətni ixtiyarınızdadır.

Şəxsi intizam haqqında memorandum

İradə

Mən öz iradəmi baş hakim sayıram, psixikamın bütün bölmələri onun qərarlarına sözsüz tabe olacaqdır. Özümdə bu keyfiyyəti hər gün qüvvətləndirəcəyəm. Mən əməli vərdislər formalaşdıracağam ki, iradə qüvvəmin artmasına kömək etsin.

Emosiyalar

Etiraf edirəm ki, mənim emosiyalarım həm müsbət, həm mənfi ola bilər. Mən hər gün özümdə elə vərdisləri inkişaf etdirəcəyəm ki, müsbət emosiyaları stimullaşdırsın. Həminçinin mənfi emosiyaları mənim öz xeyrimə yönəltməyi öyrədən vərdislər tərbiyə edəcəyəm.

Rasional təfəkkür

Etiraf edirəm ki, mənim emosiyalarım (həm mənfi, həm müsbət) – əgər ağıl onlara nəzarət etməsə – mənə ziyan vura bilər. Mən bütün emosiyalarımı rasional təfəkkürə tabe etdirirəm.

Təxəyyül

Etiraf edirəm ki, konkret müfəssəl plana malik olmadan başlıca həyat məqsədimə heç vaxt yetişə bilməyəcəyəm. Ona görə də öz təxəyyülünü hər gün inkişaf etdirəcək, gələcək planlar yaratmaq üçün ondan istifadə edəcəyəm.

Vicdan

Etiraf edirəm ki, təmiz rasional təfəkkür çox vaxt tamamilə duyğusuz, emosiyalar isə yanlış ola bilər. Bu səbəbdən də rasionallığı hissiyyatla birləşdirməyə çalışacağam, bunu düzgün nisbətə eləmək üçün isə mənə məhz vicdan kömək edəcək. O mənə xeyirlə şəri bir-birindən ayırmağı öyrədəcək. Mən həmişə

vicdanımın qəbul etdiyi qərarlara əməl edəcəyəm.

Yaddaş

Etiraf edirəm ki, yaxşı yaddaş olduqca vacibdir, buna görə də onu daim məşq etdirəcəyəm. Onu mənfi xatirələrlə zibilləməyəcəyəm, yalnız müsbət əsas olan fikirləri qeyd edəcəyəm.

Təhtəlsüür

Mən iradəmin təhtəlsüürdən asılılığını etiraf edirəm. Onu daima öz başlıca məqsədimlə dolduracağam. Mən öz məqsədim barədə o qədər tez-tez düşünəcək, gələcək həyatımı o qədər tez-tez təsəvvür edəcəyəm ki, bu barədə fikirlər mənim təhtəlsüürümü zəbt etsin.

İmza -----

Yalnız müsbət vərdişlər əldə etmək və formalaşdırmaqla öz ruhi aləminə nəzarət edə bilərsiniz. Bütün vərdişlər isə öz başlanğıcını məhz psixikadan götürür. Bu memorandumun sözlərini hər gün bərkədən təkrarlayarkən anlayacaqsınız ki, psixikanın bütün altı bölməsinə hökm edə bilmək üçün sizə hansı vərdişlər lazımdır.

Sadəcə bu altı bölmənin adını təkrarlamağı unutmayın – bu onların varlığını sizin yadınıza salacaq, bu xatırlama özlüyündə sizi öz psixikanıza şəxsi intizamın vasitəsilə nəzarət etməyi öyrənməyə vadar edəcək. Bundan sonra uğur özünü çox gözlətməyəcək.

Artıq o günün intizarını çəkirəm ki, siz həyatda hər şeyin sizin özünüzdən, öz emosiyalarınızı idarə etmək bacarığınızdan asılı olduğunu dərk edəcəksiniz!

Lakin əvvəlcə siz öz hisslərinizin məğzinə, dibinə varmalı, onların nəyə əsaslandığına baxmalısınız. Onda başa düşəcəksiniz ki, onları nəzarət altına almaq necə vacibdir. Çoxumuz bu sadə, amma dahiyənə həqiqətdən ömür boyu xəbərsiz qalırıq.

Bütün Amerikadan olan insanları birləşdirən bir təşkilat var. Bu, anonim əyyaşların cəmiyyətidir ki, bu təhlükəli xəstəlikdən qurtulmaqda bir-birinə kömək etmək istəyənlərin üstün ağıl ittifaqlarını yaratmaq məqsədilə qurulub. Bilirsinizmi, onlar qeyri-adi nəticələr əldə ediblər!

Bu cəmiyyətdən olan xəstələri sağaldan yeganə dərman şəxsi intizamdır!

Sözügedən dərman çox güclü dərmandır, çünki

insan fikrinin əzəmətindən düzəldilib. Əməli məqsədin (bu misalda – insanların alkoqolizmdən sağlması) həyata keçirilməsinə yönəldilən bu qüvvə yaxşı nəticələr verir.

Bu, psixikaya nəzarət etməyə başlamaqla uğur qazana bilməyin yalnız bir nümunəsidir. Bu yolla başqa xəstəliklərdən – yoxsulluq, qorxu, inamsızlıq və yanlış fikirlərdən də qurtulmaq olar.

Anonin alkoqoliklər cəmiyyətinin üzvləri ona görə belə heyratamiz nəticələr əldə edirlər ki, onlar üstün ağıl ittifaqında birləşərək öz qarşılarına konkret məqsəd qoyurlar – xəstəlikdən yaxa qurtarmaq. Bununla da onlar özlərinin xəstəliklə bacara bilən daxili güclərini ortaya qoyurlar.

Düşünürəm ki, bu cəmiyyət əvvəl-axır şəxsi uğur fəlsəfəsinin üstünə gəlib çıxacaq və onun bütün on yeddi prinsipini qəbul edəcək. Çox güman ki, cəmiyyətin uğur qazanmış üzvlərindən çoxu özləri də bilmədən artıq bu prinsiplərin hamısını qəbul edib.

Yol verməyin ki, düşmənlər, yəni nəzarət olunmayan emosiya, qorxu və yanlış fikirlər sizin ruhi aləminizi işğal etsin. Düşməndən güclü olmaq üçün onu ətraflı surətdə öyrənmək, onun zəif cəhətlərini bilmək lazımdır. Bundan sonra isə şəxsi intizamın köməyi ilə elə əməli vərdişlər tərbiyə etmək lazımdır ki, bu düşmənlərin öhdəsindən gəlməyə kömək etsin.

Hər dəfə nəinki mənfi, hətta müsbət emosiyalar da təhlükəli olur. Bu o halda baş verir ki, onlar nəzarətdən kənarda qalır və başlıca həyat məqsədinə tərəf yönəldilmirlər. Onlar ikiqat təhlükəlidir, çünki insanların çoxu elə bilir ki, müsbət emosiyalar heç vaxt insana ziyan vura bilməz.

Müsbət emosiyalara nəzarət də şəxsi intizamın səlahiyyətindədir və əməli vərdişlərin müntəzəm inkişafında təzahür edir.

Baxıb görün, inəsələn, inam kimi bir hiss necə fəaliyyət göstərir. İnəm ən güclü emosiyalardandır. Yalnız insan qəti məqsədə və onu həyata keçirmək üçün dəqiq plana malik olduğu, bu plana uyğun hərəkət elədiyi zaman onun inamı fəal və faydalı olur.

Lakin əgər inam hərəkətsiz və passivdirsə, onda əsassız ümid və boş xəyallara gətirib çıxarır.

Öz inamını fəallaşdırmaq üçün yenidən şəxsi intizama üz tutmaq lazımdır. ● da insanda iradəni

stimullaşdıran vərdiş formalaşdırmaqdan başlamalıdır. Axı insanın bütün istəklərinə məhz eqo – iradə saxlancı təkan verir. Mən əbəs yerə inamla istək arasında sıx əlaqədən danışmıram.

İnsanda inam dəfəedilməz istəklə eyni vaxtda yaranır. İstək nə qədər güclüdürsə, inam da bir o qədər güclüdür. İnamlı istək arasında əlaqə birbaşadır: inam artıqca, istək də artır. Siz inama nəzarəti əlinizə alırsınızsa, avtomatik olaraq istək də sizin nəzarətiniz altına keçir.

Bu, şəxsi intizamın yüksək dərəcəsidir. Böyük Britaniyanın tarix ərzində ən böyük baş naziri Bencamin Dizraeli bu şöhrətə güclü iradəsi və qəti məqsədi sayəsində nail olub.

Onun həyatda ilk və ona əvvəl-axır heç bir uğur gətirməyən işi ədiblik idi. Bir neçə kitab çap eləsə də, nə şöhrət, nə hörmət, nə pul qazandı. Lakin o bu məğlubiyyətlə barışmaq niyyətində deyildi. Uğursuzluğu onun gələcək uğurlarına həlledici təkan oldu.

Dizraeli qəti surətdə qərara aldı ki, başqa bir sahədə şöhrətlənsin. Beləcə, dünya böyük bir siyasətçi qazandı. Fikir verin: o hələ kasıb və tanınmayan vaxtı qəti qərara gəlmişdi ki, Böyük Britaniyanın baş naziri olacaq.

O, 1837-ci ildə parlamentin üzvü oldu, lakin elə həmin ildə uğursuzluğa uğradı: onun parlamentdə açıq çıxışı yaxşı qarşılanmadı.

Lakin bu, Bencamini ruhdan salmadı, əksinə onda gündəlik zəhmətə və özünüinkişafa meyli artırdı. 1858-ci ildə onu İcmalar Palatasına spiker təyin etdilər, sonra maliyyə naziri qoydular və nəhayət, 1868-ci ildə arzusu həyata keçdi – baş nazir oldu.

Əlbəttə, onu bu məqama aparan yol asan deyildi. Ətrafda xeyli düşmən və gözü götürməyən adam var idi və o, vəzifədən getməli oldu. Lakin iradəli adam kimi Dizraeli bununla barışmadı və bir müddət sonra yenidən Britaniya hökumətinə başçılıq etdi. Onun budəfəki yüksəlişi səadətli idi: o, həqiqətən, böyük imperiya yaratdı, öz nüfuzunu dövlət həyatının bütün sahələrinə yaydı.

Dizraelinin hakimiyyət illərindəki əsas nailiyyət Süveyş kanalının zəbtı idi, çünki bu, ölkəyə nəhəng iqtisadi mənfəət gətirdi.

Bir dəfə Dizraeli öz müvəffəqiyyətinin səbəbi

barədə suala cavabında söyləmişdi: “Hər bir müvəffəqiyyətin sirri məqsədin sabitliyindədir”.

Hətta ən çətin günlərdə də o özünə və iradəsinə inamını itirmirdi.

Bu ona həyatdakı bütün maneələri asanlıqla aşmağa kömək edirdi.

Bu dünyada çox insanlar belə ağır məqamlarda, dönüş anlarında təslim olublar. Bu adamlar qələbənin bir addımlığında ikən, hansısa müvəqqəti çətinliklə bacarmayaraq qəflətən geri çəkiliblər. Bu ancaq ona görə baş verib ki, çətin şəraitdə onlara duruş gətirməkdə kömək edə biləcək iradə qüvvələrini itiriblər. Unutmayın ki, əgər şəxsi intizamınız olsa, məğlubiyyətlə heç vaxt barışmayacaqsınız.

Güclü iradəyə malik olan bir insanın həyatda çox şeyə nail ola biləcəyinə dair daha bir nümunə: Teodor Ruzvelt.

Bu insan dünyaya gələndə, elə bil ki, təbiət özü ona bədbəxt tale yazmışdı. O, uşaqlığından pis görürdü və xroniki asmadan əziyyət çəkirdi.

Hamı əmin idi ki, bu adam ömürlük əlil qalacaq və heç vaxt heç nəyə nail olmayacaq. Lakin şəxsi intizama malik olan Ruzvelt başqa cür düşünürdü.

Ruzvelt fəhlə briqadasının tərkibində Qərbə – pul qazanmağa yollandı. Şəxsi intizamının və daimi məşqlərin hesabına sağlamlığını xeyli möhkəmləndirdi və əzablardan xilas oldu.

Öz fiziki durumunu elə dəyişdirdi ki, Qərbdən qayıdandan sonra bir neçə ilə siyasətdə yüksək mənsəbə çatdı və ABŞ prezidenti seçildi.

Həm özü, həm də yaxınları israr edirdilər ki, onu prezidentliyə yüksəldən səbəb malik olduğu azman iradə qüvvəsidir. Bu insan heç bir məğlubiyyətlə barışmır, taleyin zərbələri altında bükülmürdü.

Hərçənd onun digər insanlardan nəyləse fərqləndiyini hələm-hələm demək olmur. Onun nə fərli-başlı təhsili, nə nüfuzlu dostları, nə xüsusi bir istedadı var idi.

Ruzvelt ABŞ prezidenti olanda bütün zabitlərin müəyyən fiziki normalara uyğun gəlməli olduğu barədə fərman verdi. Təbii ki, bu, çoxlarının ürəyincə olmadı. Bəs onda Ruzvelt nə etdi? At mindi və onu Virciniya ştatındakı yolsuz ərazidə 100 mil məsafəyə çapdı. Prezidenti müşayiət edən bütün zabitlər yarı yolda qaldılar, o isə mənzil başına çatanda hələ

yorulmamışdı.

Ruzvelt möhkəm cansağlığına malik olmaqdan əlavə, rəşional düşünməyi də bacarırdı. Bu, prezidentlik illərində ona çox kömək elədi.

Fransızların Panama kanalını tikmək cəhdi uğursuzluqla nəticələnəndə Ruzvelt dedi: "Bu kanal tikiləcəkdir!" Belə də oldu. İnsanın gücü onun iradəsinin gücü qədərdir! İradəni isə yalnız şəxsi intizamın köməyi ilə inkişaf etdirmək olar.

Robert Lyuis Stivenson uşaq vaxtı xəstə və zəif idi. Xəstəlikləri onu oxumağa qoymamışdı, buna görə də o ancaq 17 yaşdan sonra müntəzəm təhsil ala bildi. 23 yaşı olanda Robertin həyatı üçün narahat olan həkimlər ona İngiltərəni daha əlverişli iqlimi olan ölkəyə dəyişməyi məsləhət gördülər. Həmin ildə o, həyatının ən böyük məhəbbəti olan qadına rast gəldi.

Məhz bu böyük hiss – məhəbbət Robertə təzə nəfəs verdi. O öz həyat tərziini kökündən dəyişdirdi, indi yaşamağa güclü səbəb var idi. Robert müstəqil şəkildə ədəbiyyatı öyrənməyə başladı. Nəhayət, ən məşhur yazıçılardan biri oldu.

Sevgi çox insanları böyük əməllərə ilhamlandırır. Onlar öz dünyalarını təzələyərək, onu daha əlvan və daha inaraqı bir dünyaya çeviriblər. Əgər Stivenson bu qadına rast gəlməsəydi, çox güman ki, uğursuzluqlarının əlindən çərəyib öləcəkdi. Lakin o öz taleyinin ziddinə getdi; bütün sevgisini yazdığı romanlara sərf etdi.

Buna bənzər əhvalat Çarlz Dikkensin də başına gəlmişdi. Bu böyük yazıçı öz talesiz məhəbbətini böyük bədii əsərlərdə təcəssüm etdirdi. Özünün ilk və qarşılıqsız sevgisini yaşayan Dikkens mənfi emosiyaların ona güc gəlməsinə imkan vermədi, şəxsi intizamı sayəsində öz həyat faciəsindən özü və milyonlarla oxucusu üçün böyük bir fayda əldə etdi. Bəlkə də, onun yerində şəxsi intizama malik olmayan başqa birisi olsaydı, öz bədbəxtliyi ilə barışar, inamını itirərdi. Dikkens belə davranmadı, talesiz məhəbbətinin sayəsində özündə yazıçı istedadı kəşf etdi.

Çətin anlarda hər bir məğlubiyyətlə bacarmağa kömək edən bu gözəl qaydanı oxuyun və yadda saxlayın: əgər şəxsi intizam və iradə qüvvəsini tətbiq etsən, istənilən mənfi emosiyanı müsbət məcraya yönəltmək olar!

Bəs bunun əvəzində qazancınız nə olacaq? Həm ruhun, həm bədənin azadlığı, maddi müstəqillik və yerdə qalan bütün başqa həyat xəzinələri. Öz istəklərini həyata keçirməyin yeganə üsulu şəxsi intizamdır!

İndi mən sizdən ayrılıram, yolun qalan hissəsini müstəqil getməlisiniz. Ümid edirəm ki, mənim məsləhətlərimə qulaq asdınız, göstərişlərimə əməl etdiniz. Bu isə o deməkdir ki, həmin o universal açar artıq sizin əlinizdədir. Mühüm olan odur ki, bu açar sizin fikir, düşüncə qüvvənizdən düzəldilib.

Universal açara sahiblənmək şəxsi intizam sayəsində öz ağıla sahib olmaq deməkdir. Ağıl sizin fikirlərinizin mühafizəçisi olacaq, ən çətin şəraitdə də onları it-bat olmağa qoymayacaq.

Siz şəxsi intizam sayəsində öz ruhi aləminizi idarə edə bilərsiniz. Bu sizə imkan verəcək ki, bütün uğursuzluqların öhdəsindən gələsiniz, istənilən məğlubiyyəti qələbəyə çevirəsiniz. Məhz buna görə şəxsi uğur fəlsəfəsində müsbət psixoloji məram on iki həyat xəzinəsinin başında gəlir.

Düşünürəm, siz artıq anlamısınız ki, həyat xəzinələrinin universal açarı məhz şəxsi intizamdır. Axı yalnız şəxsi intizam sizə öz psixikanıza nəzarət etmək imkanı verir!

Heç nəyi sabaha qoymayın, öz istəklərinizi həyata keçirməyə bu gündən başlayın! Öz taleyinizin ağası olun! Qoy sizin qorxu, yoxsulluq və məğlubiyyətlərdən ibarət olan əvvəlki “mən”iniz özünə yeni əvəz – uğur, sağlamlıq və qələbəyə köklənmiş yeni “mən” tapsın.

Bu adi həqiqətə riayət edin ki, buyurur: ən başlıca xəzinəniz müsbət psixoloji məramınızdır!

Orda zəngin və xoşbəxt həyatın qapıları üzünüze taybatay açılacaq.